

Evanghelia după Matei

Κατὰ Ματθαῖον

Interlinear Grec-Român

După textul bizantin – majoritar (Majority Text)

The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform

by Maurice A. Robinson and William G. Pierpont

Editura Fundției Lampadarul de Aur

2019

Introducere

Necesitatea traducerii Bibliei

Cuvântul „Biblia“ provine din limba greacă a secolului întâi și înseamnă „Carte“. Biblia este cartea prin care Dumnezeu vorbește cu noi, oamenii. Textele originale ale Bibliei sunt scrise în limbi care, celor mai mulți dintre noi, ne sunt străine. De aceea Biblia trebuie tradusă în limba pe care o înțelegem.

Traducătorul nu este autorul textului. În procesul traducerii, lui nu i se permite să introducă ceva în text și nici să elimine cuvinte conform unor preferințe personale. El trebuie să traducă textul cât mai exact. Pe cititorul Bibliei nu-l interesează ce gândește traducătorul, ci vrea să știe ce îi comunică Dumnezeu.

Este dreptul cititorului să pretindă ca traducătorul să-i redea cât mai exact originalul. Biblia conține cuvintele celei mai mari instanțe din univers. Ea prezintă gândurile unicului Dumnezeu adevărat – puse în cuvinte scrise. Traducătorul este doar mesager care transmite mesajul primit. Nu este mesajul conceput de el. Mesagerul redă cuvintele altuia. De exemplu, el poate reda cuvintele regelui sau unei alte instanțe. Oamenii care ascultă ce transmite mesagerul, de fapt aud cuvintele regelui comunicate prin el. Sarcina mesagerului este să redea cuvântul regelui cât mai clar și mai cât mai exact posibil.

Cuvântul „traducere“ provine din limba latină: tra-dúcere și înseamnă „a conduce dincolo“.

Traducerea Bibliei se poate ilustra cu un râu situat la granița dintre două popoare care vorbesc limbi diferite. Unii vorbesc limba greacă, iar ceilalți vorbesc limba română. Traducătorul trece „limba“ dintr-o parte în cealaltă. El este ca un luntraș: un intermediar.

A traduce înseamnă a schimba doar forma. Conținutul rămâne același.

Scopul acestei traduceri

Alături de traducerea lui Dumitru Cornilescu, astăzi există multe alte traduceri ale Bibliei în limba română. Cei mai mulți traducători încearcă să redea textul original într-un limbaj cât mai inteligibil. Dar acest proces este în detrimentul exactității.

Această traducere a încercat să rămână cât mai aproape de textul original și este concepută pentru cei care nu cunosc limba greacă, dar care în afară de traducerea lui Dumitru Cornilescu mai vor să aibe o traducere „de comparație“. Ea intenționează să conducă la cunoașterea și aprecierea profundă a Domnului Isus Cristos și a Cuvântului Său.

Traducerile noi au condus în ultima vreme la apariția unor controverse. Ar fi bine ca cititorul unor asemenea traduceri să vadă beneficiul pe care îl poate avea intrând în contact cu aceeași idee redată în diferite forme lingvistice. Va avea avantajul de a înțelege mai bine cuvântul oferit de Dumnezeu. Combaterea sau respingerea unei traduceri este justificată doar atunci când conține foarte mari erori.

Această traducere nu pretinde să ofere o traducere mai bună decât cea a lui Dumitru Cornilescu. Dar pe lângă aceasta, este bine să existe și una care redă mai minuțios cuvintele din manuscrisele grecești. Cei care vor să studieze Biblia, au avantajul să aibe două traduceri, unde o traducere elimină deficiențele celeilalte și invers.

Dificultățile unei traduceri

Cine cunoaște o altă limbă în afară de cea maternă, poate confirma faptul că nu se poate face o traducere care să ofere o corespondență exactă cu originalul din toate punctele de vedere. Atunci când vocabularul folosit în traducere trebuie armonizat cu formele gramaticale de exprimare corectă – astfel încât să se respecte și topica limbii de sosită, apar unele complicații. În plus, este mult mai greu să se facă traducere dintr-o limbă orientală în una occidentală și mai ales dintr-o limbă veche în una actuală.

Textul biblic a fost scris în ebraică, aramaică și greacă, într-un timp istoric diferit de vremurile noastre și în alt context cultural. Așa se explică unele diferențe în ce privește înțelegerea aceluiaș mesaj transmis prin intermediul unui text – lucru care poate obstrucționa observarea ideii sau a esenței lui.

Chiar și o traducere mai puțin reușită poate fi folosită de Dumnezeu ca să-i vorbească celui care-L caută pe El. Totuși această excepție nu trebuie să fie folosită ca scuză pentru realizarea unor traduceri deficitare.

Încă de la începutul creștinismului textele biblice au fost traduse – egipteană, siriană, latină – care au fost acceptate, folosite și apreciate. Astăzi avem mai multe traduceri; unele mai „libere“, altele mai „exacte“. Chiar și aceste traduceri au fost revizuite în decursul anilor. Limba nu este ceva static. Ea se modifică în timp.

Biblia conține unele întrebări care vorbesc despre necesitatea înțelegerii semnificației textelor ei. De exemplu: „Înțelegi ce citești?” (Faptele Apostolilor 8:30). Această întrebare a lui Filip pe care i-a adresat-o eunucului etiopian, a primit ca răspuns o altă întrebare: „Cum aş putea (să înțeleg), dacă nu mă va călăuzi cineva?”

Pentru a ni se revela, Dumnezeu a folosit limbi omenești, inspirând atât scriitorii – ca redactori (2 Petru 1:21), cât și fiecare cuvânt pe care l-au folosit ei în transmiterea mesajului Sfântei Scripturi (2 Tim. 3:16).

Nu există o Biblie completă sau întreagă „originală”. Astăzi avem doar fragmente sau manuscrise (aproximativ 5300 de exemplare). Din acestea „s-a reconstruit” textul original. Pentru că unii au folosit manuscrise mai vechi iar alții unele mai noi, avem diferențe de text chiar și în „reconstrucțiile” așa-zis „originale” (Textus receptus, textul majoritar sau bizantin, și Nestle-Aland). Diferența dintre manuscrise este în proporție de aproximativ 5-8%. Datorită faptului că se găsesc manuscrise tot mai vechi, se poate reconstrui cât mai exact „originalul”. Important este faptul că Dumnezeu ne-a dat acest Cuvânt, prin care putem cunoaște tot ce este necesar pentru salvarea noastră.

Este evident faptul că orice traducere depinde de traducător. Nu există nicio traducere fără greșeli, cu pretenția că ar fi „inspirată”, ci ea va fi totdeauna un compromis între „literal” (ce cuvinte folosește textul în original) și „comunicativ” (ce vrea să spună textul). Cititorul român care nu are posibilitatea de a studia limbile în care s-a scris Biblia, trebuie să fie mulțumit cu o traducere.

Pentru ca cititorul să poată studia cuvântul din original, s-a conceput o formă de scriere cuvânt sub cuvânt, adică inter-lineară. Primul rând oferă cititorului textul grecesc. Al doilea rând redă numărul Strong al cuvântului. Sub cuvântul grecesc și numerotația Strong este scris cuvântul românesc. În fața lui apare câteodată cifra care indică ordinea acestuia în propoziție – conform Topicii limbii române actuale. Unor versete le sunt adăugate explicații suplimentare.

Sursa pentru textul original

Textul grecesc este redat după cel bizantin – majoritar, numit: *The New Testament in the Original Greek Byzantine Textform*, 2005 (Maurice A. Robinson, William G. Pierpont).

Pentru realizarea acestei lucrări s-a folosit ca sursă textul bizantin pentru că se presupune că el este cel mai apropiat de original. S-a ajuns la această concluzie în urma existenței mai multor argumente.

De exemplu, Evanghelia scrisă de Ioan a fost redactată în Asia Mică. Pre-

supunem că după original s-au făcut cinci copii: una pentru Egipt, una pentru Iudeea, una pentru Samaria, una pentru Italia și una pentru Grecia.

Să presupunem că în cea din Egipt s-a făcut o greșeală la scris: în loc de „Fiu“ a fost scris „Dumnezeu“ (Ioan 1:18 μονογεῖνης υἱός ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς = unicul Fiu, cel fiind în sânul Tatălui; ὁ μονογενῆς θεὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς = unicul Dumnezeu, cel fiind în sânul Tatălui;). Cine este în sânul Tatălui? Unicul Fiu sau unicul Dumnezeu? Care este textul corect?

E de preconizat cel majoritar, nu excepția. Faptul că alți copiiști au făcut aceeași greșeală, pare neverosimil. Poate era în alt loc o altă greșeală în textul care a fost dus la Roma. Și în acest caz, cei mai mulți cititori aveau textul corect.

Justificarea realizării acestei traduceri

Biblia românească conține în unele versiuni multe cuvinte slavone, învechite. În consecință, se citește „într-o limbă“ și se predică în „altă limbă“, adică în limbajul actual.

Românii pretind că sunt descendenții romanilor și că au un limbaj latin. De aceea, în traducerea de față s-a încercat – atât cât a fost posibil – folosirea cuvintelor de origine latină, chiar dacă unele nu sunt folosite în vorbirea curentă actuală.

S-a încercat revenirea la sensul cuvintelor conform DEX-ului și nu după tradiția creștină.

Să luăm ca exemplu, cuvintele „împărat“ și „împărăție“.

Comuniștii nu au agreat ideea și conceptul de „rege“. Astfel a fost eliminat tot ce aparținea de rege: Regat, rege, tron, sceptru. În versiunea Cornilescu a Bibliei se folosesc termenii de pe timpul lui „Țepeș Doamne“. Totuși la cărțile intitulate „Împărați“ a rămas în paranteză termenul „Regi“.

Conform DEX:

ÎMPĂRĂȚ, împărați, s. m. Suveran (absolut) al unui imperiu. Fig. Stăpân, conducător. – Lat. imperator.

ÎMPĂRĂȚIE ~i f. 1) Stat guvernat de un împărat; imperiu. Împărăția cerului = rai.

Un imperiu este deci un teritoriu cuprinzând un stat dominant (marea metropolă) și posesiunile lui coloniale. Nu este corect să spunem, de exemplu, „Împăratul Sodomei“, pentru că este vorba doar despre un domnitor peste un oraș și nu al unui întreg imperiu. Titlul de împărat a apărut mult mai târziu, în imperiul roman. Domnul Isus nu are un imperiu (mai multe țări cucerite și exploatate) ci un regat; dar nu este vorba despre un teritoriu, ci doar despre

oameni care Îl acceptă ca Stăpân în viața lor.

Cuvinte sau expresii învechite au fost înlocuite:

Exemplu: Avraam a născut pe ...

a naște după DEX:

1. verb transitiv (D. femei) A aduce pe lume un copil.
2. verb transitiv (Învechit; d. bărbați) A concepe.

Cristos, Christos sau Hristos?

Ortodocșii spun: „e adevărat că mai demult ortodocșii foloseau ambele variante (Christos și Hristos)“. Eminescu sau Coșbuc scriau tot Christos: mulțămind lui Christos, Te sărut, Doamnă, frumos. EMINESCU, O. I 149. Și pentru cel născut în staul, Pentru Christos închină. COȘBUC, P. I 115.

Azi sunt folosite toate trei variante. Fapt. 11:26 ne spune: Și pentru întâia dată, discipolii au fost numiți creștini în Antiohia. Deci creștini sunt cei care îl urmează pe Cristos. La fel cum marxști sunt adepți al marxismului (K. Marx) Deci e făcut un acord între persoană și adepții persoanei. Corect ar fi: Adepții lui Hristos se numesc hreștini (și nu creștini) - formă care nimeni nu ar vrea s-o folosească (fiind învechită). Oare se poate spune: Locuitorii din Craiova se numesc hraioveni? Sau descendenții lui Ham (Gen.5:32) se numesc camiți? De aceea s-a făcut acordul: Cristos – creștin.

Din DEX:

apóstol (-li), s. m. – 1. Nume dat fiecăruia dintre cei 12 discipoli ai lui Cristos. CREȘTINISM s. n. Ansamblul religiilor la baza cărora se află credința în persoană și învățăturile lui Isus Cristos.

MESÍA s. m. sg. (În textele biblice) Mântuitor al lumii; spec. (la creștini) Isus Cristos

creștin (creștină), adj. apare numai de trei ori în Noul Testament, și a cărui pronunțare pop. a fost chrestianus. Der. necreștin, adj. (necredincios, păgîn); necreștinesc, adj. (păgîn); creștinește, adv. (ca un creștin); creștina (var. încreștina, creștini), vb. (a se face creștin, a se boteza); necreștinat, adj. (care nu este botezat); creștinism, s. n. (ansamblul religiilor bazate pe învățăturile lui Cristos), formație neol.; creștinăție, s. f. (înv., creștinătate); creștinătate, s. f. (totalitatea creștinilor, lumea creștină), care se consideră reprezentant al lat. christianitas

CRISTOLOGIE s. f. parte a teologiei creștine care tratează despre persoana lui Cristos și despre raporturile sale cu Dumnezeu și cu umanitatea. (<fr. christologie)

Surse bibliografice consultate

- Maurice A. Robinson și William G. Pierpont: *The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform*. Southborough 2005.
- Eberhard Nestle, Erwin Nestle și Kurt Aland: *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart 1979.
- Trinitarian Bible Society: H KAINH DIAΘHKH . London [1956]. *Textus Receptus*.
- Alfred Rahlfs: *Septuaginta*. Stuttgart 1979.
- N. Nitzulescu: *Biblia de la Iași*. București 1911.
- Christliche Literatur-Verbreitung: *Noul Testament. Psalmii*. Bielefeld 1993.
- Christliche Schriftenverbreitung: *Elberfelder Bibel*. Hückeswagen 2005.
- Ernst Dietzfelbinger: *Das Neue Testament. Interlinearübersetzung Griechisch-Deutsch*. Neuhausen 1986.
- Dr. G. E. Benseler și Dr. K. Schenkel: *Dicționar grec-german*. Leipzig und Berlin 1904.
- D. Dr. phil. h. c. Walter Bauer: *Dicționar grec-german*. Berlin 1958.
- F. Rienecker: *Sprachlicher Schlüssel zum Griechischen Neuen Testament*. Giessen/Basel 1987.
- D. Theodor Zahn: *Kommentar zum Neuen Testament*. Leipzig 1908.
- D. H. Strack și D. O. Zöckler: *Kurzgefasster Kommentar zu den heiligen Schriften Alten und Neuen Testamentes sowie zu den Apokryphen*. Nördlingen 1887.
- H. L. Strack și P. Billerbeck: *Kommentar zum Neuen Testament aus Talmud und Midrasch*. München 1924.

Alfabetul grecesc

Semn	Denumire	Grecește	Pronunția
A, α	Alpha	ἄλφα	a
B, β	Beta	βῆτα	b sau: v
Γ, γ	Gamma	γάμμα	g γκ = ng; γχ = nch, γξ = nx
Δ, δ	Delta	δέλτα	d
E, ε	Epsilon	ἔψιλόν	e
Z, ζ	Zeta	ζῆτα	z
H, η	Eta	ἦτα	ē sau: i
Θ, θ, θ	Theta	θῆτα	th
I, ι	Iota	ἰῶτα	i
K, κ	Kappa	κάππα	k [c]
Λ, λ	Lambda	λάμβδα	l
M, μ	My	μῦ	m
N, ν	Ny	νῦ	n
Ξ, ξ	Xi	ξῖ	x [ks], [gz]
O, ο	Omikron	ὀμικρόν	o
Π, π	Pi	πί	p
P, ρ	Rho	ῥῶ	r
Σ, σ, ς	Sigma	σίγμα	s
T, τ	Tau	ταῦ	t
Υ, υ	Ypsilon	ὑψιλόν	y, u
Φ, φ, φ	Phi	φῖ	f
X, χ	Chi	χῖ	ch
Ψ, ψ	Psi	ψῖ	ps
Ω, ω	Omega	ὠμέγα	o

Prescurtări

a.ms.	alte manuscrise
ebr.	ebraism
ex.	explicație
lit.	literal
par.	parafrizat

Textul cursiv este adăugat pentru înțeles, el nu este în text. S-a renunțat la scrierea cu majuscule la promumele divin; nu e vorba de lipsă de respect. Respectul cuvenit treuie să fie văzut în viața de zi cu zi a fiecărui creștin.

Evangelhia după Matei

Κατὰ Ματθαῖον

Capitolul 1

1 Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ χριστοῦ, υἱοῦ Δαυίδ, υἱοῦ
976 1078^a 2424 5547 5207 1138 5207
Cartea genealogiei lui Isus Cristos, fiul lui David, fiul

Ἀβραάμ.

11

lui Avraam.

2 Ἀβραάμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ; Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ;
11 1080^b 3588 2464 2464 1161 1080 3588 2384
Avraam a conceput pe Isaac; ²Isaac ¹iar a conceput pe Iacob;

Ἰακώβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ; 3 Ἰούδας δὲ
2384 1161 1080 3588 2455 2532 3588 80 846 2455 1161
²Iacob ¹iar a conceput pe Iuda și pe frații lui; ²Iuda ¹iar

ἐγέννησεν τὸν Φαρέσ καὶ τὸν Ζαρά ἐκ τῆς Θάμαρ; Φαρέσ δὲ ἐγέννησεν
1080 3588 5329 2532 3588 2196 1537^c 3588 2283 5329 1161 1080
a conceput pe Fares și pe Zara cu Tamar; ²Fares ¹iar a conceput

τὸν Ἐσρώμ; Ἐσρώμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀράμ; 4 Ἀράμ δὲ ἐγέννησεν
3588 2074 2074 1161 1080 3588 689 689 1161 1080
pe Esrom; Esrom iar a conceput pe Aram; ²Aram ¹iar a conceput

^a sau: istoria. LXX Gen. 2:4; 5:1.

^b a dat naștere la, a fost genitorul, a generat; pe latină: genuit (Vulgata).

^c lit: din

τὸν Ἀμιναδάβ; Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ναασσών; Ναασσών δὲ
 3588 284 284 1161 1080 3588 3476 3476 1161
 pe Aminadab; ²Aminadab ¹iar a conceput pe Naason; ²Naason ¹iar

ἐγέννησεν τὸν Σαλμών; 5 Σαλμών δὲ ἐγέννησεν τὸν Βοῶζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ;
 1080 3588 4533 4533 1161 1080 3588 1003 1537 3588 4477
 a conceput pe Salmon; ²Salmon ¹iar a conceput pe Boaz cu Rahab;

Βοῶζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὠβήδ ἐκ τῆς Ρούθ; Ὠβήδ δὲ ἐγέννησεν τὸν
 1003 1161 1080 3588 5601 1537 3588 4503 5601 1161 1080 3588
²Boaz ¹iar a conceput pe Obed cu Rut; ²Obed ¹iar a conceput pe

Ἰεσσαί; 6 Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησεν τὸν Δαυὶδ τὸν βασιλέα.

2421 2421 1161 1080 3588 1138 3588 935
 Iese; ²Iese ¹iar a conceput pe David regele.

Δαυὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησεν τὸν Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ
 1138 1161 3588 935 1080 3588 4672 1537 3588 3588
²David, ¹Iar regele, a conceput pe Solomon cu cea a lui

Οὐρίου; 7 Σολομών δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ; Ῥοβοάμ δὲ ἐγέννησεν τὸν
 3774^a 4672 1161 1080 3588 4497 4497 1161 1080 3588
 Uria; Solomon iar a conceput pe Roboam; ²Roboam ¹iar a conceput pe

Ἀβιά; Ἀβιά δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀσά; 8 Ἀσά δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσαφάτ;
 7 7 1161 1080 3588 760 760 1161 1080 3588 2498
 Abia; ²Abia ¹iar a conceput pe Asa; ²Asa ¹iar a conceput pe Iosafat;

Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωράμ; Ἰωράμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὀζίαν;
 2498 1161 1080 3588 2496 2496 1161 1080 3588 3604
²Iosafat ¹iar a conceput pe Ioram; ²Ioram ¹iar a conceput pe Ozia;

9 Ὀζίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωάθαμ; Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχαζ;
 3604 1161 1080 3588 2488 2488 1161 1080 3588 881
²Ozia ¹iar a conceput pe Iotam; ²Iotam ¹iar a conceput pe Ahaz;

^a 2.Sam.11:3

Ἄχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐζεκίαν; **10** Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ;
 881 1161 1080 3588 1478 1478 1161 1080 3588 3128

²Ahaz ¹iar a conceput pe Ezechia; ²Ezechia ¹iar a conceput pe Manase;

Μανασσῆ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμών; Ἀμών δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσίαν;
 3128 1161 1080 3588 300 300 1161 1080 3588 2502

²Manase ¹iar a conceput pe Amon; ²Amon ¹iar a conceput pe Iosia;

11 Ἰωσίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ
 2502 1161 1080 3588 2423 2532 3588 80 846 1909

²Iosia ¹iar a conceput pe Iehonia și pe frații lui, pe timpul

τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος.

3588 3350^a 897

captivității în Babilon.

12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος, Ἰεχονίας ἐγέννησεν τὸν
 3326 1161 3588 3350 897 2423 1080 3588

²după ¹Iar captivitatea în Babilon, Iehonia a conceput pe

Σαλαθιήλ; Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβάβελ; **13** Ζοροβάβελ δὲ
 4528 4528 1161 1080 3588 2216 2216 1161

Salatiel; ²Salatiel ¹iar a conceput pe Zorobabel; ²Zorobabel ¹iar

ἐγέννησεν τὸν Ἀβιούδ; Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιακεῖμ; Ἐλιακεῖμ δὲ
 1080 3588 10 10 1161 1080 3588 1662 1662 1161

a conceput pe Abiud; ²Abiud ¹iar a conceput pe Eliachim; ²Eliachim ¹iar

ἐγέννησεν τὸν Ἀζώρ; **14** Ἀζώρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαδώκ; Σαδώκ δὲ
 1080 3588 107 107 1161 1080 3588 4524 4524 1161

a conceput pe Azor; ²Azor ¹iar a conceput pe Sadoc; ²Sadoc ¹iar

ἐγέννησεν τὸν Ἀχειμ; Ἀχειμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιούδ; **15** Ἐλιούδ δὲ
 1080 3588 885 885 1161 1080 3588 1664 1664 1161

a conceput pe Achim; ²Achim ¹iar a conceput pe Eliud; ²Eliud ¹iar

^a sau: exilului, prizonieratului, deportării

ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ; Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ματθάν; Ματθάν δὲ
 1080 3588 1648 1648 1161 1080 3588 3157 3157 1161
 a conceput pe Eliazar; ²Eliazar ¹iar a conceput pe Matan; ²Matan ¹iar

ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ; **16** Ἰακώβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα
 1080 3588 2384 2384 1161 1080 3588 2501^a 3588 435
 a conceput pe Iacov; ²Iacov ¹iar a conceput pe Iosif bărbatul

Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς, ὁ λεγόμενος χριστός.
 3137 1537 3739^b 1080 2424 3588 3004 5547^c
 Mariei, din care s-a născut Isus, cel numit Cristos.

17 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαυὶδ γενεαὶ
 3956 3767 3588 1074 575 11 2193 1138 1074
²toate ¹Deci generațiile de la Avraam până la David au fost

δεκατέσσαρες; καὶ ἀπὸ Δαυὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ
 1180 2532 575 1138 2193 3588 3350 897 1074
 paisprezece; și de la David până la captivitatea în Babilon, ²generații;

δεκατέσσαρες; καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ χριστοῦ,
 1180 2532 575 3588 3350 897 2193 3588 5547
¹paisprezece și de la captivitatea în Babilon până la Cristos,

γενεαὶ δεκατέσσαρες.

1074 1180
²generații. ¹paisprezece

18 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν.
 3588 1161 2424 5547 3588 1083 3779 1510
 Dar ²Isus ³Cristos ¹nașterea lui ⁵ἄσα: ⁴a fost

^a Iacov a conceput pe Iosif: de aceea avem aici genealogia lui Iosif, iar în Luca avem genealogia Mariei

^b se referă la Maria

^c traducerea grecească a evreiescului Mașiah, Mesia; Unsul lui Dumnezeu. Dan. 9:25-26; Io. 1:41, 4:25

Μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ,
 3423^a 1063 3588 3384 846 3137 3588 2501
¹⁰era încredințată ⁶Căci, ⁸mama ⁹lui ⁷pe când Maria, lui Iosif,

πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς, εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ
 4250 2228 4905^b 846 2147^c 1722 1064 2192^d 1537
 înainte ca ²să fie împreună, ¹ei ea s-a aflat în uter având de la

πνεύματος ἁγίου. **19** Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν, καὶ μὴ
 4151 40 2501 1161 3588 435 846 1342^e 1510 2532 3361
 Spiritul Sfânt. Iosif însă, soțul ei, drept fiind, și nu

θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι
 2309 846 3856^f 1014 2977 630^g
 vrând pe ea s-o pună la stâlpul infamiei, intenționa ³în secret. ¹s-o repudieze

αὐτήν. **20** Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοῦ, ἄγγελος κυρίου
 846 3778 1161 846 1760^h 3708 32 2962
²pe ea ²aceasta ¹Dar el cugetând, iată, un înger al Domnului

^a încredințat - era în Israel o relație aproape ca și căsătoria, certificatul de căsătorie fiind deja semnat. Femeia încredințată unui bărbat era considerată juridic ca soție, și avea obligația de fidelitate conjugală - Gen.29:21; Deut.22:23-24; Mat.1:20, iar bărbatul logodit era numit soț - Ioel 1:8; Mat.1:19. De aceea Maria este numită „soția“ lui Iosif, iar Iosif „soțul“ Mariei. Ceremonia nunții cu luarea miresei în casa soțului era recunoașterea publică a căsătoriei. Cuvântul „logodit“ nu redă sensul corect; ea nu trebuie desfacută pe cale legală.

^b de a se împreuna, de a se uni

^c sa dovedit, observat

^d a rămas însărcinată, gravidă

^e corect, cu o ținută, o purtare, o atitudine ireproșabilă; conform cu adevărul sau cu echitatea; just, adevărat, echitabil.

^f dispreț, dezaprobare, rușinare, condamnare în public

^g a repudia, a demite. Iosif avea două posibilități pentru desfacerea acestei relații: oficial sau neoficial. Oficial: Maria ar fi fost divulgată printr-un proces juridic la care ea ar fi fost pedepsită cu moartea. Datorită stăpânirii romanilor, care au interzisuciderea, ar fi fost expusă oprobriului public - Col. 2:15. Neoficial: ar fi fost printr-o convenție privată, reciprocă, printr-un certificat de divorț.

^h meditănd, cumpănind

κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ, λέγων, Ἰωσήφ, υἱὸς Δαυὶδ, μὴ φοβηθῆς
 2596 3677 5316 846 3004 2501 5207 1138 3361 5399
 în vis i-a apărut lui, zicând: Iosif, fiu al lui David, nu te teme

παραλαβεῖν Μαριάμ τὴν γυναῖκά σου; τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν
 3880 3137 3588 1135 4771 3588 1063 1722 846 1080
 să iei la tine pe Maria, soția ta; ²ceea ce ¹căci ⁴în ⁵ea, ³este conceput

ἐκ πνεύματος ἐστὶν ἁγίου. **21** Τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ
 1537 4151 1510 40 5088 1161 5207 2532 2564 3588
⁷din ⁸Spirit ⁶este Sfânt. ²ea va naște ¹Iar un Fiu, și să numești

ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν; αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν
 3686 846 2424 846 1063 4982 3588 2992 846 575 3588
 numele lui Isus; ²el ¹căci va salva pe poporul lui de

ἁμαρτιῶν αὐτῶν. **22** Τοῦτο δὲ ὄλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ
 266 846 3778 1161 3650 1096 2443 4137
 păcatele sale. ²acestea ¹Dar toate s-au petrecut ca să se împlinească

τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, **23** Ἰδοῦ, ἡ
 3588 2046 5259 3588 2962 1223 3588 4396 3004 3708 3588
 cele spuse de Domnul prin profetul care zice: Iată,

παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα
 3933 1722 1064 2192 2532 5088 5207 2532 2564 3588 3686
 fecioara în uter va avea și va naște un Fiu, și vor numi numele

αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἐστὶν μεθερμηνευόμενον, Μεθ' ἡμῶν ὁ θεός.
 846 1694^a 3739 1510 3177 3326 1473 3588 2316
 lui Emanuel, care este tradus: ²cu ³noi. ¹Dumnezeu

24 Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσέταξεν
 1326 1161 3588 2501 575 3588 5258 4160 5613 4367
²trezindu-se ¹Dar Iosif din somn, a făcut cum îi ordonase

^a Is. 7:14

αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου; καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, 25 καὶ
 846 3588 32 2962 2532 3880 3588 1135 846 2532
 lui îngerul Domnului; și a luat la el pe soția lui, și

οὐκ ἐγίνωσκειν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον;
 3756 1097^a 846 2193 3739 5088 3588 5207 846 3588 4416^b
 nu a cunoscut-o pe ea până nu a născut Fiul ei cel primogenit;

καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.
 2532 2564 3588 3686 846 2424
 și i-a numit numele lui Isus.

Capitolul 2 1 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας,
 3588 1161 2424 1080 1722 965 3588 2449
 Dar Isus fiind născut în Betlehemul al Iudeii,

ἐν ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως, ἰδοῦ, μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο
 1722 2250 2264 3588 935 3708 3097^c 575 395^d 3854
 în zilele ²Irod, ¹regelui iată, savanți din răsărit au venit

εἰς Ἰερουσόλυμα, 2 λέγοντες, Ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων?
 1519 2414 3004 4226 1510 3588 5088 935 3588 2453
 la Ierusalim, zicând: Unde este născutul rege al iudeilor?

Εἶδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἦλθομεν
 3708 1063 846 3588 792 1722 3588 395^e 2532 2064
²i-am văzut ¹Căci ⁴lui ³steaua la răsăritul ei, și am venit

^a eufemism, cu referire la relația sexuală

^b Primul născut dintre mai mulți copii ai aceleiași familii (aceleiași mame)

^c gr.: μάγος - magos; magi - erau învățați, preoți al mezilor și perșilor; erudiți în studiul stelelor; astrologi; ei nu erau crai și nici vrăjitori.

^d lit: răsărituri - plural, deoarece punctul unde răsare soarele se deplasează în timpul anului; orient, est.

^e ei au văzut apariția, răsăritul stelei

προσκυνῆσαι αὐτῷ. **3** Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ
 4352 846 191 1161 2264 3588 935 5015^a 2532
 să ne închinăm lui. Auzind însă Irod, regele, s-a neliniștit, și

πᾶσα Ἰερουσόλυμα μετ' αὐτοῦ; **4** καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς
 3956 2414 3326 846 2532 4863^b 3956^c 3588 749
 tot Ierusalimul cu el; și adunând toți pe marii preoți

καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ χριστὸς
 2532 1122^d 3588 2992 4441 3844 846 4226 3588 5547
 și scribii poporului, s-a informat de la ei unde ²Cristosul.

γεννᾶται. **5** Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας;
 1080 3588 1161 3004 846 1722 965 3588 2449
¹trebuia să se nască Ei însă i-au zis lui: În Betlehemul Iudeii;

οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου, **6** Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα,
 3779 1063 1125^e 1223 3588 4396 2532 4771 965 1093 2448
²așa ¹căci este scris prin profetul: Și tu, Betleem, pământ iudaic,

οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα; ἐκ
 3760 1646^f 1510 1722 3588 2232^g 2448 1537
 nicidecum nu cea mai neimportantă ești între conducătorii în Iuda; ²din

σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν
 4771 1063 1831 2233 3748 4165 3588 2992 3450 3588
³tine ¹căci va ieși un Conducător, care va păstori pe poporul meu

^a tulburat, derutat, confuz

^b convocând, chemând

^c adică toți membri sanhedrinului; el era consiliul suprem care judeca pricinile importante, interpreta legea și delibera asupra chestiunilor publice, prezidat de marii preoți (sacerdoți), scribi și bătrâni, în total 71. persoane.

^d cărturari la vechii evrei care explicau cărțile lui Moise și interpretau poporului numele juridice. În Fapt. 19:35. arhivar.

^e este documentat

^f neînsemnat

^g cele care domină, adică localitățile importante

Ἰσραήλ. **7** Τότε Ἡρώδης, λάθρα καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβωσεν
 2474^a 5119 2264 2977^b 2564 3588 3097 198
 Israel. Atunci Irod, în secret chemând pe magi, s-a informat acribic

παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος. **8** Καὶ πέμψας αὐτοὺς
 3844 846 3588 5550 3588 5316^c 792 2532 3992 846
 de la ei de timpul apariției stelei. Și trimițându-i pe ei

εἰς Βηθλεὲμ εἶπεν, Πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου;
 1519 965 3004 4198 199 1833 4012 3588 3813
 la Betleem a zis: Duceți-vă ²acribios ¹cercetați despre copilașul;

ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως καγὼ ἔλθὼν προσκυνήσω
 1875 1161 2147 518 3427 3704 2504 2064 4352
²când ¹iar îl veți găsi, vestiți-mi mie, ca și eu să vin să mă închin

αὐτῷ. **9** Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν; καὶ ἰδοὺ, ὁ
 846 3588 1161 191 3588 935 4198 2532 3708 3588
 lui. ²ei, ¹Dar auzind pe rege, au plecat; și iată,

ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτούς, ἕως
 792 3739 3708 1722 3588 395 4254^d 846 2193
 steaua, pe care o văzuseră la răsăritul ei, mergea înaintea lor, până ce

ἔλθων ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. **10** Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα,
 2064 2476 1883^e 3757 1510 3588 3813 3708 1161 3588 792
 a venit a stat deasupra unde era copilașul. Văzând însă steaua,

ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. **11** καὶ ἔλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν,
 5463 5479 3173 4970 2532 2064 1519 3588 3614
 s-au bucurat cu bucurie ²mare. ¹foarte Și intrând în casă,

^a Mica 5:1; 2.Sam.5:2.

^b pe ascuns, în taină

^c arătarea, răsărirea

^d sau: îi conducea

^e sus, deasupra locului

εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες
 3708 3588 3813 3326 3137 3588 3384 846 2532 4098
 au văzut copilașul cu Maria, mama lui, și proșternându-se,

προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν
 4352^a 846 2532 455 3588 2344^b 846 4374
 s-au închinat lui, și deschizându-și tezaurile lor i-au adus

αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. **12** Καὶ χρηματισθέντες κατ'
 846 1435 5557 2532 3030 2532 4666 2532 5537 2596
 lui daruri: aur și tămâie și smirnă. Și îndrumat divin în

ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδη, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς
 3677 3361 344 4314 2264 1223 243 3598 402^c 1519
 vis să nu se reîntoarcă la Irod, ²pe ³alt ⁴drum ¹au plecat spre

τὴν χώραν αὐτῶν.

3588 5561 846
 țara lor.

13 Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοῦ, ἄγγελος κυρίου
 402 1161 846 3708 32 2962

²după ce au plecat înapoi ¹Dar ei, iată, un înger al Domnului

φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ, λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον
 5316 2596 3677 3588 2501 3004 1453 3880 3588 3813
 a apărut în vis lui Iosif, zicând: Sculându-te, ia cu tine copilașul

καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως
 2532 3588 3384 846 2532 5343 1519 125 2532 1510 1563 2193
 și mama lui, și refugiază-te în Egipt, și fii acolo până

^a sau: l-au adorat

^b caseta, lădița cu comori

^c a pleca pe neobservate, în ascuns, a evada

ἂν εἶπω σοί; μέλλει γὰρ Ἡρῳδῆς ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι
 302 3004 471 3195^a 1063 2264 2212 3588 3813 3588 622
 ce îți spun ție; ³vrea ¹căci ²Irod să căute pe copilaș, ca să îlucidă

αὐτό. 14 Ὁ δὲ ἐγερευθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα
 846 3588 1161 1453 3880 3588 3813 2532 3588 3384
 pe el. ²el, ¹Iar sculându-se, a luat copilașul și pe mama

αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, 15 καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως
 846 3571 2532 402 1519 125 2532 1510 1563 2193
 lui noaptea, și a fugit în Egipt, și era acolo până la

τῆς τελευτῆς Ἡρῳδοῦ; ἵνα πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου
 3588 5054 2264 2443 4137 3588 2046 5259 3588 2962
 sfârșitul *vieții* lui Irod; ca să se împlinescă cele spuse de Domnul

διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.
 1223 3588 4396 3004 1537 125 2564 3588 5207 3450^b
 prin profetul, care zice: ²din ³Egipt ¹Am chemat pe fiul meu.

16 Τότε Ἡρῳδῆς, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν,
 5119 2264 3708 3754 1702^c 5259 3588 3097 2373 3029
 Atunci Irod, văzând că a fost înșelat de magi, s-a mâniat tare,

καὶ ἀποστείλας ἀνείλεν πάντας τοὺς παιδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν
 2532 649 337 3956 3588 3816 3588 1722 965 2532 1722
 și a trimis săucidă pe toți băieții, cei în Betleem și în

πᾶσιν τοῖς ὀρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον
 3956 3588 3725^d 846 575 1332 2532 2736 2596 3588 5550
 toată zona lui, de la doi ani și în jos, conform timpului

^a intenționează, plănuiește

^b Ex. 4:22. Osea 11:1

^c trișat, indus în eroare, păcălit

^d împrejurimile, limită teritorială, teritoriul localității

ὄν ἠκούβωσεν παρὰ τῶν μάγων. **17** Τότε ἐπληρώθη
 3739 198^a 3844 3588 3097 5119 4137
 de care s-a informat acribic prin magi. Atunci au fost împlinite

τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, **18** Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ
 3588 2046 5259 2408 3588 4396 3004 5456 1722 4471
 cele spuse de Ieremia, profetul, care zice: O voce ²în ³Rama,

ἠκούσθη, θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμος πολὺς, Ῥαχὴλ κλαίουσα
 191 2355 2532 2805 2532 3602 4183 4478 2799
¹s-a auzit tânguire și plâns și tristețe multă, Rahela plângându-și

τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν.
 3588 5043 846 2532 3756 2309^b 3870 3754 3756 1510^c
 copiii ei, și nu voia să fie consolată, pentru că nu *mai* sunt.

19 Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοῦ, ἄγγελος κυρίου κατ' ὄναρ
 5053 1161 3588 2264 3708 32 2962 2596 3677
²după ce a murit ¹Dar Irod, iată, un înger al Domnului ²în ³vis

φαίνεται τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, **20** λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ
 5316 3588 2501 1722 125 3004 1453 3880 3588
¹ii apare lui Iosif în Egipt, zicând: Sculându-te, ia

παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ; τεθνήκασιν γὰρ
 3813 2532 3588 3384 846 2532 4198^d 1519 1093 2474 2348 1063
 copilul și pe mama lui, și pleacă în țara Israel; ²au murit ¹căci

οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. **21** Ὁ δὲ ἐγερθεὶς
 3588 2212 3588 5590^e 3588 3813 3588 1161 1453
 cei care căutau după sufletul copilășului. El însă, sculându-se,

^a l-a cercetat exact

^b refuză

^c Ier. 31:15

^d a se muta

^e viața

παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ.
 3880 3588 3813 2532 3588 3384 846 2532 2064 1519 1093 2474
 a luat copilașul și pe mama lui, și a venit în țara Israel.

22 Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχελαὸς βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ
 191 1161 3754 745 936 1909 3588 2449 473
²auzind ¹Dar că Arhelau domnește *ca rege* peste Iudeea în locul

Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν; χρηματισθεὶς
 2264 3588 3962 846 5399 1563 565 5537
 lui Irod, tatălui său, s-a temut ²acolo; ¹să meargă fiind îndrumat divin

δὲ κατ' ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, **23** καὶ ἐλθὼν
 1161 2596 3677 402 1519 3588 3313 3588 1056 2532 2064
 însă în vis, s-a retras în părțile Galileii, și venind,

κατόκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ; ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν
 2730 1519 4172 3004 3478 3704 4137 3588 2046
 s-a stabilit într-un oraș numit Nazaret, ca să se împlinească cele spuse

διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.
 1223 3588 4396 3754 3480 2564^a
 prin profeti, că ²Nazarinean. ¹el va fi numit

Capitolul 3 **1** Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης
 1722 1161 3588 2250 1565 3854^b 2491
²în ¹Dar zilele acelea a apărut Ioan

ὁ βαπτιστής, κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, **2** καὶ λέγων,
 3588 910 2784 1722 3588 2048 3588 2449 2532 3004
 Botezătorul, predicând în deșertul Iudeii, și zicând:

^a Is. 11:1; 53:2. Matei folosește un joc de cuvinte, o aluzie la termenul ebraic „nezer - nețer”: adică „lăstar” cu Nazaret.

^b a-și face apariția, a se arăta

Μετανοεῖτε:	ἤγγικεν	γὰρ	ἡ	βασιλεία	τῶν	οὐρανῶν.	3	Οὐτός				
3340	1448	1063	3588	932	3588	3772		3778				
Pocăiți-vă:	² s-a apropiat	¹ căci		regatul		cerurilor.		² acesta				
γὰρ	ἔστιν	ὁ	ῥῆθεις	ὑπὸ	Ἡσαίου	τοῦ	προφήτου,	λέγοντος,	Φωνή			
1063	1510	3588	2046	5259	2268	3588	4396	3004	5456			
¹ Căci	este	cel	prevestit	prin	² Isaia,		¹ profetul	zicând:	Voce			
	βοῶντος	ἐν	τῇ	ἐρήμῳ,	Ἐπομάσατε	τὴν	ὁδὸν	κυρίου;	εὐθείας			
	994	1722	3588	2048	2090	3588	3598	2962	2117 ^a			
a	unuia	care	strigă	în	deșert:	Pregătiți		calea	Domnului;	drepte		
ποιεῖτε	τὰς	τριβους	αὐτοῦ.	4	Αὐτός	δὲ	ὁ	Ἰωάννης	εἶχεν	τὸ		
4160	3588	5147	846 ^b		846	1161	3588	2491	2192	3588		
fațeti-i	cărările	lui.			² el,	¹ Dar		Ioan,	avea			
	ἔνδυμα	αὐτοῦ	ἀπὸ	τριχῶν	καμήλου,	καὶ	ζώνην	δερματίνην	περὶ			
	1742	846	575	2359	2574	2532	2223	1193	4012			
îmbrăcămintea	lui	din	păr	de	cămilă,	și	un	brău	de	piele		
										în	jurul	
	τὴν	ὄσφν	αὐτοῦ;	ἡ	δὲ	τροφή	αὐτοῦ	ἦν	ἀκρίδες	καὶ	μέλι	ἄγριον.
	3588	3751	846	3588	1161	5160	846	1510	200	2532	3192	66
	taliei	lui;			dar	hrana	lui	era	lăcuste	și	miere	sălbatică.
5	Τότε	ἐξεπορεύετο	πρὸς	αὐτὸν	Ἱεροσόλυμα	καὶ	πᾶσα	ἡ	Ἰουδαία	καὶ		
	5119	1607	4314	846	2414	2532	3956	3588	2449	2532		
atunci	ieșeau	la	el	Ierusalimul	și	toată	Iudeea	și				
πᾶσα	ἡ	περίχωρος	τοῦ	Ἰορδάνου;	6	καὶ	ἐβαπτίζοντο	ἐν	τῷ			
3956	3588	4066	3588	2446	2532		907	1722	3588			
toată	împrejurimea		Iordanului;			și	se	lăsau	botezați	în		

^a neteziți-i^b Is. 40:3-4. „Pregătiți drumul pentru Iahve - YHWH“; Dumnezeu-Fiul.

Ἰορδάνῃ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. **7** Ἴδων δὲ
 2446 5259 846 1843 3588 266 846 3708 1161
 Iordan de el, mărturisindu-și păcatele lor. Văzând însă

πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα
 4183 3588 5330 2532 4523 2064 1909 3588 908
 mulți dintre farisei și saduchei venind la botezul

αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν
 846 3004 846 1081 2191 5101 5263^a 5213 5343
 lui, le-a zis lor: Progenitură de vipere, cine v-a avertizat pe voi să fugiți

ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς? **8** Ποιῆσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας;
 575 3588 3195 3709 4160 3767 2590 514^b 3588 3341
 de ²viitoare? ¹mânia Faceți deci fruct adecvat pocăinței;

9 καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ;
 2532 3361 1380 3004 1722 1438 3962 2192 3588 11
 și nu gândiți să spuneți în voi înșivă: ²ca tată ¹Avem pe Avraam;

λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων
 3004 1063 5213 3754 1410 3588 2316 1537 3588 3037 3778
²vă zic ¹căci vouă, că poate Dumnezeu din pietrele acestea

ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. **10** Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν
 1453^c 5043 3588 11 2235 1161 2532 3588 513 4314 3588
 să trezească copiii lui Avraam. ²deja ¹Dar și securea la

ρίζαν τῶν δένδρων κεῖται; πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιῶν καρπὸν
 4491 3588 1186 2749 3956 3767 1186 3361 4160 2590
 rădăcina pomilor este pusă; ²fiecare ¹deci pom, nu aducând fruct

^a a preveni, a arăta

^b potrivit, corespunzător

^c a face să apară, a produce, a da naștere

καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. **11** Ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς
 2570 1581 2532 1519 4442 906 1473 3303 907 4771
 bun este tăiat și ²în ³foc. ¹aruncat Eu, într-adevăr, vă botez pe voi

ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν; ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός
 1722 5204 1519 3341 3588 1161 3694 3450 2064 2478
 în apă spre pocăință; ²cel ¹dar ⁴după ⁵mine ³venind ⁷mai puternic

μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμι ἰκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι; αὐτὸς
 3450 1510 3739 3756 1510 2425 3588 5266 941 846
⁸decât mine, ⁶este căruia nu sunt demn ²sandalele; ¹să-i duc el

ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ. **12** Οὗ τὸ πτύον
 4771 907 1722 4151 40^a 3739 3588 4425
 pe voi vă va boteza în Spiritul Sfânt. ²căruia ¹Lopata de vânturat

ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ
 1722 3588 5495 846 2532 1245 3588 257 846 2532
 este în mâna lui, și va curăți complet aria lui, și

συνάξει τὸν σίτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει
 4863 3588 4621 846 1519 3588 596^b 3588 1161 892 2618
 va strânge grâul lui în hambar, dar pleava o va arde

πυρὶ ἀσβέστῳ.
 4442 762^c
 cu foc inextingibil.

13 Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν
 5119 3854 3588 2424 575 3588 1056 1909 3588
 Atunci vine Isus din Galileea la

^a a.ms. adaugă: și cu foc

^b grânar

^c care nu poate fi stins; care nu încetează

Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. **14** Ὁ δὲ
 2446 4314 3588 2491 3588 907 5259 846 3588 1161
 Iordan la Ioan, ca să fie botezat de el. Dar

Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτόν, λέγων, Ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι,
 2491 1254^a 846 3004 1473 5532 2192 5259 4771 907
 Ioan s-a opus lui, zicând: Eu ²nevoie ¹am ⁴de ⁵tine, ³să fiu botezat

καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με? **15** Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς
 2532 4771 2064 4314 1473 611 1161 3588 2424 3004 4314
 și tu vii la mine? Răspunzând însă Isus a zis către

αὐτόν, Ἄφες ἄρτι; οὕτως γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν
 846 863 737 3779 1063 4241 1510 1473 4137 3956
 el: Lasă acum; ²așa ¹căci ⁵cuviincios ⁴este ³nouă ne să împlinim toată

δικαιοσύνην. Τότε ἀφίησιν αὐτόν. **16** Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη
 1343 5119 863 846 2532 907 3588 2424 305
 dreptatea. Atunci îl lasă pe el. Și fiind botezat, Isus s-a suit

εὐθύς ἀπὸ τοῦ ὕδατος; καὶ ἰδοῦ, ἀνεώχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ
 2112 575 3588 5204 2532 3708 455 846 3588 3772 2532
 imediat din apă; și iată, i s-au deschis lui cerurile, și

εἶδεν τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν καὶ
 3708^b 3588 4151 3588 2316 2597 5616 4058 2532
 el a văzut Spiritul lui Dumnezeu coborând ca un porumbel și

ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. **17** Καὶ ἰδοῦ, φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, Οὗτός
 2064 1909 846 2532 3708 5456^c 1537 3588 3772 3004 3778
 venind peste el. Și iată, o voce din ceruri, zicând: Acesta

^a a împiedica, a refuza

^b Ioan

^c o teofanie

ἔστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

1510 3588 5207 3450 3588 27 1722 3739 2106

este Fiul meu iubit, în care *imi* am desfătarea.

Capitolul 4 1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ
5119 3588 2424 321 1519 3588 2048 5259 3588
Atunci Isus a fost dus în deșert de

πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. 2 Καὶ νηστεύσας ἡμέρας
4151 3985^a 5259 3588 1228 2532 3522 2250
Spiritul ca să fie tentat de diavol. Și postind ²de zile

τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπείνασεν. 3 Καὶ
5062 2532 3571 5062 5305 3983 2532
¹patruzeci ³și ⁵de nopți, ⁴patruzeci după aceea a flămânzit. Și

προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν, Εἰ υἱός εἶ τοῦ θεοῦ,
4334 846 3588 3985^b 3004 1487 5207 1510 3588 2316
apropiindu-se de el tentantul i-a zis: Dacă ²Fiu ¹εἶști al lui Dumnezeu,

εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. 4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν,
3004 2443 3588 3037 3778 740 1096 3588 1161 611 3004
zi ca pietrele acestea pâini să devină. ²el, ¹Dar răspunzând a zis:

Γέγραπται, Οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι
1125 3756 1909 740 3441 2198 444 235 1909 3956 4487
Este scris: Nu cu pâine numai va trăi omul, ci cu fiecare cuvânt

ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ. 5 Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν
1607 1223 4750 2316^c 5119 3880 846
ieșind prin gura lui Dumnezeu. Atunci *il* ia cu sine pe el

^a sau: ispitit

^b ispititorul

^c Deut. 8:3

ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερόγιον
 3588 1228 1519 3588 40 4172 2532 2476 846 1909 3588 4419^a
 diavolul în ²sfânt, ¹orașul și l-a pus pe el pe aripa

τοῦ ἱεροῦ, **6** καὶ λέγει αὐτῷ, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε
 3588 2411 2532 3004 846 1487 5207 1510 3588 2316 906
 templului, și i-a zis lui: Dacă Fiu ești a lui Dumnezeu, aruncă-te

σεαυτὸν κάτω; γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ
 4572 2736 1125 1063 3754 3588 32 846 1781 4012
 pe tine jos; ²este scris: ¹căci Îngerilor săi va ordona pentru

σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἁροῦσίν σε, μῆποτε προσκόψης πρὸς
 4771 2532 1909 5495 142 4771 3379 4350 4314
 tine, și pe mâini te vor purta pe tine, ca nu cumva să-ți lovești de

λίθον τὸν πόδα σοῦ. **7** Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πάλιν γέγραπται,
 3037 3588 4228 4771^b 5346 846 3588 2424 3825 1125
 o piatră piciorul tău. ²i-a zis ³lui: ¹Isus Iarăși este scris:

Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. **8** Πάλιν παραλαμβάνει
 3756 1598^c 2962 3588 2316 4771^d 3825 3880
 Să nu pui la încercare pe Domnul Dumnezeul tău. ²iarăși ³il ia cu sine

αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ
 846 3588 1228 1519 3735 5308 3029 2532 1166 846
⁴pe el ¹Diavolul pe un munte ²înalt, ¹foarte și îi arată lui

πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, **9** καὶ λέγει αὐτῷ,
 3956 3588 932 3588 2889 2532 3588 1391 846 2532 3004 846
 toate regatele lumii și gloria lor, și i-a zis lui:

^a sau: crenelul

^b Ps. 91:11,12

^c tentezi

^d Deut. 6:16

Ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἐὰν πεσῶν προσκυνήσῃς μοι. **10** Τότε
 3778 3956 4771 1325 1437 4098 4352 3427 5119
²acestea ¹Toate ⁴ție, ³îți voi da dacă, căzând jos, te închini mie. Atunci

λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ; γέγραπτα γάρ,
 3004 846 3588 2424 5217 3694 3450 4567 1125 1063
²ii zice ³lui: ¹Isus Pleacă înapoia mea, Satana; ²este scris: ¹căci

Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.
 2962 3588 2316 4771 4352 2532 846 3441 3000
 Domnului, Dumnezeului tău să te închini, și lui singur să îi slujești.

11 Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος; καὶ ἰδοῦ, ἄγγελοι προσῆλθον
 5119 863 846 3588 1228 2532 3708 32 4334
 Atunci îl părăsește pe el diavolul; și iată, îngerii s-au apropiat

καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

2532 1247 846
 și îi slujeau lui.

12 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν
 191 1161 3588 2424 3754 2491 3860 402
 Auzind însă Isus că Ioan a fost arestat, s-a retras

εἰς τὴν Γαλιλαίαν; **13** καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ, ἐλθὼν κατόκησεν
 1519 3588 1056 2532 2641 3588 3478 2064 2730
 în Galileea; și părăsind Nazaretul, a venit de a locuit

εἰς Καπερναοῦμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ
 1519 2584 3588 3864 1722 3725^a 2194 2532
 în Capernaum, cel care este lângă mare, în hotarele lui Zabulon și

Νεφθαλεΐμ; **14** ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου
 3508 2443 4137 3588 2046 1223 2268 3588 4396
 Neftali, ca să se împlinească spusul prin ²Isaia, ¹profetul

^a district, ținut

λέγοντος, 15 Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλεὶμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν
 3004 1093 2194 2532 1093 3508 3598 2281 4008
 zicând: Țara lui Zebulon și țara lui Neftali, calea maritimă, dincolo

τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, 16 ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν
 3588 2446 1056 3588 1484^a 3588 2992 3588 2521 1722
 de Iordan, Galileea națiunilor, poporul șezând în

σκότει εἶδεν φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ
 4655^b 3708 5457 3173 2532 3588 2521 1722 5561 2532 4639
 tenebritate a văzut o lumină mare, și celor șezând în țara și umbra

θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.
 2288 5457 393 846^c
 morții, o lumină le-a răsărit lor.

17 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρῦσσειν καὶ λέγειν,
 575 5119 756 3588 2424 2784 2532 3004
 De atunci a început Isus să predice și să zică:

Μετανοεῖτε; ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
 3340 1448 1063 3588 932 3588 3772
 Pocățiți-vă; ²s-a apropiat ¹căci regatul cerurilor.

18 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν
 4043 1161 3844 3588 2281 3588 1056 3708
 Umblând însă pe lângă marea Galileii, el a văzut

δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἄνδρέαν τὸν ἀδελφὸν
 1417 80 4613 3588 3004 4074 2532 406 3588 80
 doi frați, Simon, numit Petru, și Andrei, fratele

^a scoate în evidență țara dizgrației (3x. calea tuturor, dincolo de Iordan, a neevreilor), care stă în întunecime ... și în umbra morții

^b întunecime

^c Is. 8:23; 9:1.

αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν; ἦσαν γὰρ ἄλιεις.
 846 906 293^a 1519 3588 2281 1510 1063 231
 lui, aruncând o plasă în mare; ²erau ¹căci pescari.

19 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἄλιεις
 2532 3004 846 1205 3694 3450 2532 4160 4771 231
 Și el le zice lor: Veniți după mine și vă voi face pe voi pescari

ἀνθρώπων. **20** Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ.
 444 3588 1161 2112 863 3588 1350 190 846
 de oameni. Ei însă imediat lăsând plasele, i-au urmat lui.

21 Καὶ προβάς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον
 2532 4260 1564 3708 243 1417 80 2385
 Și mergând mai departe de acolo, a văzut alți doi frați, Iacov,

τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ
 3588 3588 2199 2532 2491 3588 80 846 1722 3588 4143
 cel a lui Zebedei și Ioan, fratele lui, în barcă

μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν; καὶ
 3326 2199 3588 3962 846 2675^b 3588 1350 846 2532
 cu Zebedeu, tatăl lor, reparându-și plasele lor; și

ἐκάλεσεν αὐτούς. **22** Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν
 2564 846 3588 1161 2112 863 3588 4143 2532 3588
 el i-a chemat pe ei. Ei însă, imediat părăsind barca și pe

πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.
 3962 846 190 846
 tatăl lor, l-au urmat pe el.

^a un năvod

^b sau: pregătindu-și

23 Καὶ περιήγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν
 2532 4013 3650 3588 1056 3588 2424 1321 1722
 Ἵι ²străbătea ³toată ⁴Galileea, ¹Isus învătându-i în

ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσω τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας,
 3588 4864 846 2532 2784 3588 2098 3588 932
 sinagogile lor, Ἵι predicând evanghelia regatului,

καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.
 2532 2323 3956 3554 2532 3956 3119 1722 3588 2992
 Ἵι vindecând orice boală Ἵι orice infirmitate în popor.

24 Καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν; καὶ
 2532 565 3588 189^a 846 1519 3650 3588 4947 2532
 Ἵι s-a răspândit renumele lui în toată Siria; Ἵι

προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ
 4374 846 3956 3588 2560^b 2192 4164 3554 2532
 i-au adus lui petoți cei rău, având diverse boli Ἵι

βασάνοις συνεχομένους, καὶ δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ
 931 4912 2532 1139 2532 4583 2532
 chinuri suferind, Ἵι demonizați, Ἵι somnambuli, Ἵι

παραλυτικούς; καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. **25** Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι
 3885 2532 2323 846 2532 190 846 3793
 paralitici; Ἵι el îi vindeca pe ei. Ἵι l-au urmat pe el mulțimi

πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἰερουσολύμων καὶ Ἰουδαίας
 4183^c 575 3588 1056 2532 1179^d 2532 2414 2532 2449
 multe din Galileea Ἵι Decapolis Ἵι Ierusalim Ἵι Iudeea

^a faima, reputație

^b fiind bolnav

^c sens: mulți oameni

^d Provincie cu zece orașe din Palestina.

καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

2532 4008 3588 2446

și dincolo de Iordan.

Capitolul 5

1 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος;
3708 1161 3588 3793 305 1519 3588 3735
²văzând ¹Dar mulțimile, s-a suit pe munte;

καὶ καθίσαντος αὐτοῦ, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ; 2 καὶ
2532 2523 846 4334 846 3588 3101 846 2532
și așezându-se el, s-au apropiat de el discipolii lui; și

ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτούς, λέγων,
455 3588 4750^a 846^b 1321 846 3004
deschizându-și gura lui, îi învăța pe ei, zicând:

3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι; ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ
3107 3588 4434 3588 4151 3754 846 1510 3588
Fericțiți *sunt* cei săraci în spirit; pentru că al lor este

βασίλεια τῶν οὐρανῶν.

932 3588 3772

regatul cerurilor.

4 Μακάριοι οἱ πενθοῦντες; ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.
3107 3588 3996 3754 846 3870
Fericțiți *sunt* cei ce plâng; pentru că ei vor fi consolați.

5 Μακάριοι οἱ πρᾶεῖς; ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν
3107 3588 4239^c 3754 846 2816 3588
Fericțiți *sunt* cei blânzi; pentru că ei vor moșteni

^a ebr. vorbind cu voce tare; ridicând glasul.

^b El era izvorul celor spuse (eu vă spun ...); el nu repeta ce au spus alții (fariseii repetau ce a spus Moise)

^c binevoitori

γῆν.

1093

pământul.

6 Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην;
 3107 3588 3983 2532 1372 3588 1343
 Fericiți *sunt* cei flămânzind și însetând *după* dreptate;

ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.

3754 846 5526

pentru că ei vor fi săturați.

7 Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες; ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

3107 3588 1655^a 3754 846 1653

Fericiți *sunt* cei milostivi; pentru că ei vor avea parte de milă.

8 Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῆ καρδία; ὅτι αὐτοὶ τὸν

3107 3588 2513 3588 2588 3754 846 3588

Fericiți *sunt* cei curați în inimă; pentru că ei ²pe

θεὸν ὄψονται.

2316 3708

³Dumnezeu. ¹vor vedea

9 Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί; ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ

3107 3588 1518^b 3754 846 5207

Fericiți *sunt* cei împăciuitori; pentru că ei ²fi

θεοῦ κληθήσονται.

2316 2564

³ai lui Dumnezeu. ¹vor fi numiți

^a îndurători

^b cei care prilejuiesc pacea, cei conciliabili

10 Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἔνεκεν δικαιοσύνης; ὅτι
 3107 3588 1377 1752 1343 3754
 Fericiți *sunt* cei persecutați din cauza dreptății; pentru că

αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

846 1510 3588 932 3588 3772

al lor este regatul cerurilor.

11 Μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν, καὶ
 3107 1510 3752 3679 4771 2532 1377 2532
 Fericiți sunteți când vă defaimă pe voi și vă persecută, și

εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι, ἔνεκεν ἑμοῦ.
 3004 3956 4190 4487 2596 4771 5574 1752 1473
²spun ³orice ⁵rău ⁴cuvânt ⁶contra ⁷voastră, ¹mințind din cauza mea.

12 Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολλὸς ἐν
 5463 2532 21 3754 3588 3408 4771 4183 1722
 Bucurați-vă și exaltați, pentru că răsplata voastră *este* mare în

τοῖς οὐρανοῖς; οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.
 3588 3772 3779 1063 1377 3588 4396 3588 4253 4771
 ceruri; ²așa ¹căci *i*-au persecutat pe profeții, cei înainte de voi.

13 Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἄλας τῆς γῆς; ἐὰν δὲ τὸ ἄλας
 5210^a 1510 3588 217 3588 1093 1437 1161 3588 217
 Voi sunteți sarea pământului; dacă însă sarea

μωρανθῆ, ἐν τίνι ἀλισθήσεται? Εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι, εἰ
 3471^b 1722 5101 233 1519 3762 2480^c 2089 1487
 devine fadă, cu ce poate fi refăcută? De nimic nu ²*este* capabilă, ¹mai dacă

^a accentuat

^b fără gust; searbăd, insipid

^c apt

μη βληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. 14 Ὑμεῖς
 3361^a 906 1854 2532 2662 5259 3588 444 5210
 nu să fie aruncată afară și călcată în picioare de oameni. Voi

ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου; οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω
 1510 3588 5457 3588 2889 3756 1410 4172 2928 1883
 sunteți lumina lumii; ⁵nu ⁶poate ¹un oraș ⁷să fie ascuns; ³pe

ὄρους κεκμένη; 15 οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν
 3735 2749 3761 2545 3088 2532 5087 846 5259 3588
⁴un munte ²situat nici nu aprindeți o lampă și o puneți pe ea sub

μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ
 3426^b 235 1909 3588 3087^c 2532 2989 3956^d 3588 1722 3588
 baniță, ci pe lampadar, astfel încât luminează tuturor celor în

οἰκία. 16 Οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων,
 3614 3779 2989 3588 5457 4771 1715 3588 444
 casă. Astfel să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor,

ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν
 3704 3708 4771 3588 2570 2041 2532 1392 3588 3962 4771
 ca ei să vadă ²voastre ³bune, ¹faptele și să glorifice pe Tatăl vostru

τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

3588 1722 3588 3772
 cel în ceruri.

17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς
 3361 3543 3754 2064 2647^c 3588 3551 2228 3588
 Să nu considerați că am venit să abrog legea sau

^a εἰ μή = decât

^b exp: folosit ca un fel de abajur, pentru a îndepărta fluxul luminos în direcția dorită, protejând astfel un bolnav sau un copil care doarme. (excepție)

^c menorah

^d folosirea normală: să lumineze tuturor (accentuat).

^e ebr.: să interpretez în mod fals, greșit

προφήτας; οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι. 18 Ἀμὴν γὰρ
 4396 3756 2064 2647 235 4137 281 1063
 profetii; nu am venit să abrog, ci să împlinesc. ²adevărat ¹Căci

λέγω ὑμῖν, ἕως ἄν παρελθῆ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰὼτα
 3004 5213 2193 302 3928 3588 3772 2532 3588 1093 2503^a
 vă spun vouă: Până ce trece cerul și pământul, ⁵iotă

ἔν ἡ μία κεραία οὐ μὴ παρελθῆ ἀπὸ τοῦ
 1520 2228 1520 2762^b 3756 3361 3928 575 3588
⁴o singură ⁶sau ⁷un singur ⁸semn diacritic ¹nicidecum ²nu ³va trece din

νόμου, ἕως ἄν πάντα γένηται. 19 Ὅς ἐὰν οὖν λύση μίαν
 3551 2193 302 3956 1096 3739 1437 3767 3089 1520
 lege, până ce totul s-a împlinit. ²cine ¹Deci abrogă una singură

τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξη οὕτως τοὺς
 3588 1785 3778 3588 1646 2532 1321 3779 3588
 dintre poruncile acestea, cele mai minimale, și îi învață așa pe

ἄνθρωπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; ὃς δ'
 444 1646 2564 1722 3588 932 3588 3772 3739 1161
 oameni, ²cel mai mic ¹va fi numit în regatul cerurilor; cine însă

ἄν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
 302 4160 2532 1321 3778 3173 2564 1722 3588 932 3588
 le practică și îi învață, acela ²mare ¹va fi numit în regatul

οὐρανῶν. 20 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη
 3772 3004 1063 5213 3754 1437 3361 4052^c 3588 1343^d
 cerurilor. ²vă spun ¹Căci vouă: Dacă ³nu ⁵superioară ¹dreptatea

^a numele literei i a alfabetului grecesc

^b un semn diacritic este un semn tipografic adăugat la o literă pentru a indica o diferență în pronunție.

^c adică: de alt fel; nu o întrecere cu ei.

^d dreptatea la farisei consta mai ales în binefacere, post și rugăciune.

ὕμῶν πλείον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ
 4771 4119 3588 1122 2532 5330 3756 3361
²voastră ⁴va fi mult mai decât a scribilor și fariseilor, nicidecum nu

εἰσέλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
 1525 1519 3588 932 3588 3772
 veți intra în regatul cerurilor.

21 Ἰκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐ φονεύσεις; ὃς δ'
 191 3754 2046 3588 744 3756 5407 3739 1161
 Ați auzit că s-a zis străbunilor: Să nu ucizi; ²cine ¹dar

ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει; **22** ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς
 302 5407 1777^a 1510 3588 2920 1473 1161 3004 5213 3754 3956
 ucide, ²supus ¹va fi judecății; ²eu ¹Dar vă zic vouă: Oricine

ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῆ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει;
 3588 3710 3588 80 846 1500^b 1777 1510 3588 2920^c
 se mânie pe fratele său fără motiv, ²supus ¹va fi judecății;

ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ
 3739 1161 302 3004 3588 80 846 4469^d 1777 1510 3588
 cine dar spune fratelui său: Raca, ²supus judecății ¹va fi

συνεδριῶ; ὃς δ' ἂν εἴπῃ, Μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν
 4892^e 3739 1161 302 3004 3474^f 1777 1510 1519 3588
 sanhedrinului; ²cine ¹dar spune: More, ²supus judecății ¹va fi ³la

^a pasibil

^b lipsește în a.ms.

^c prima instanță judecătorească compusă din trei judecători

^d stupid, idiot, nemernic; formulă de excomunicare temporară din comunitatea religioasă.

^e instanța judecătorească celor 23 de judecători

^f rebel, răzvrătit, nechibzuit formulă de excomunicare definitivă din comunitatea religioasă.
 Deut. 21:18

γένναν τοῦ πυρός. **23** Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ
 1067 3588 4442 1437 3767 4374 3588 1435^a 4771 1909 3588
⁵gheenei. ⁴focul ²dacă ¹Deci aduci darul tău pe

θυσιαστήριον, καὶ ἐκεῖ μνησθήσῃς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ
 2379 2532 1563 3403 3754 3588 80 4771 2192 5100 2596
 altar, și acolo îți amintești că fratele tău are ceva împotriva

σοῦ, **24** ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὑπάγε,
 4771 863 1563 3588 1435 4771 1715 3588 2379 2532 5217
 ta, lasă-ți acolo darul tău înaintea altarului, și du-te

πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν
 4412 1259 3588 80 4771 2532 5119 2064 4374 3588 1435
 întâi, împacă-te cu fratele tău, și apoi venind, adu-ți darul

σου. **25** Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως οὗτου εἶ ἐν τῇ
 4771 1510 2132^b 3588 476 4771 5035 2193 3755^c 1510 1722 3588
 tău. Fii binevoitor cu adversarul tău repede, până când ești pe

ὁδῷ μετ' αὐτοῦ, μήποτε σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ,
 3598^d 3326 846 3379 4771 3860 3588 476 3588 2923
 drum cu el, ca să nu pe tine te predea adversarul judecătorului,

καὶ ὁ κριτὴς σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν
 2532 3588 2923 4771 3860 3588 5257 2532 1519 5438
 și judecătorul pe tine să te predea slujitorului, și ²în ³închisoare.

βληθήσῃ. **26** Ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως
 906 281 3004 4771 3756 3361 1831 1564 2193
¹să fii aruncat Adevărat îți zic ție: nicidecum nu vei ieși de acolo, până ce

^a ofranda, jertfa

^b a ajunge la o înțelegere, un acord

^c cât timp

^d spre judecătorie

ἄν ἀποδοῶς τὸν ἔσχατον κοδράντην.
 302 591 3588 2078 2835^a
 nu vei restitui ultimul codrant.

27 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Οὐ μοιχεύσεις; **28** ἐγὼ δὲ λέγω
 191 3754 2046^b 3756 3431^c 1473 1161 3004
 Ați auzit că s-a zis: Să nu comiți adulter; eu însă vă zic

ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτὴν ἥδη
 5213 3754 3956 3588 991 1135 4314 3588 1937^d 846 2235
 vouă, că oricine privind la o femeie spre a o pofti pe ea deja

ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. **29** Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμὸς
 3431 846 1722 3588 2588 846 1487 1161 3588 3788
 a comis adulter cu ea în inima lui. Dacă însă ochiul

σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ
 4771 3588 1188 4624^e 4771 1807 846 2532 906 575
 tău cel drept te tentează pe tine, scoate-l pe el și aruncă-l de la

σοῦ; συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν
 4771 4851^f 1063 4771 2443 622 1520 3588 3196
 tine; ²este avantajos ¹căci pentru tine ca să fie distrus unul din mădulele

σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῆ εἰς γέενναν. **30** Καὶ
 4771 2532 3361 3650 3588 4983 4771 906 1519 1067 2532
 tale, și nu tot corpul tău să fie aruncat în gheenă. Și

εἰ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοπον αὐτὴν καὶ
 1487 3588 1188 4771 5495 4624 4771 1581 846 2532
 dacă ³dreaptă ²ta ¹mâna te tentează pe tine, tai-o pe ea și

^a monedă de mică valoare; a 64-a parte dintr-un denar.

^b a.ms. adaugă: celor din vechime

^c Ex. 20:14; Deut. 5:18.

^d cu dorința puternică și intenționată ca s-o obțină; cu impuls sexual. 1.Io.2:16.

^e sau: a ademeni, a întărâta, te provoacă la păcat

^f este mai de folos

βάλε ἀπὸ σοῦ; συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν
 906 575 471 4851 1063 4771 2443 622 1520
 arunc-o de la tine; ²este avantajos ¹căci pentru tine ca să fie distrus unul

τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῆ εἰς
 3588 3196 4771 2532 3361 3650 3588 4983 4771 906 1519
 din mădularele tale, și nu tot corpul tău să fie aruncat în

γένναν. **31** Ἐρρέθη δὲ ὅτι Ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
 1067 2046 1161 3754 3739 302 630 3588 1135 846
 gheenă. S-a zis înșă: Cine divorțează de soția lui,

δότω αὐτῇ ἀποστάσιον; **32** ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὃς
 1325 846 647^a 1473 1161 3004 5213 3754 3739
 să-i dea ei un certificat de divorț; Eu înșă vă zic vouă: Cine

ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ
 302 630 3588 1135 846 3924 3056 4202^b 4160
 divorțează de soția lui, cu excepția motivului curviei, o face

αὐτὴν μοιχᾶσθαι; καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ
 846 3429 2532 3739 1437 630 1060
 pe ea să comită adulter; și cineva dacă cu cea divorțată, se căsătorește

μοιχᾶται.

3429

comite adulter.

33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐκ ἐπιορκήσεις,
 3825 191 3754 2046 3588 744 3756 1964^c
 Iarăși ați auzit că s-a zis străbunilor: Nu jura fals,

^a Deut.24:1

^b πορνεία (porneia) - curvie, spre deosebire de μοιχεύω (moicheuo) - adulter; infidelitate conjugală.

^c sau: nu-ți călca jurământul

ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὄρκους σου; **34** ἐγὼ δὲ λέγω
 591 1161 3588 2962 3588 3727 4771^a 1473 1161 3004
²să-ți împlinești ¹însă Domnului jurămintele tale; eu însă vă zic

ὑμῖν μὴ ὁμόσαι ὄλως; μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ;
 5213 3361 3660 3654 3383 1722 3588 3772 3754 2362 1510 3588 2316
 vouă: Nu jurați deloc; nici pe cer, că ²tronul ¹este lui Dumnezeu;

35 μήτε ἐν τῇ γῆ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστὶν τῶν ποδῶν αὐτοῦ;
 3383 1722 3588 1093 3754 5286^b 1510 3588 4228 846
 nici pe pământ, pentru că ²taburetul ¹este picioarelor sale;

μήτε εἰς Ἱερουσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέως; **36** μήτε
 3383 1519 2414 3754 4172 1510 3588 3173 935 3383
 nici pe Ierusalim, pentru că ²orașul ¹este marelui rege; nici

ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμόσης, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα
 1722 3588 2776 4771 3660 3754 3756 1410 1520 2359
 pe capul tău să nu juri, pentru că nu poți un singur fir de păr

λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι. **37** Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ ναί,
 3022 2228 3189 4160 1510 1161 3588 3056 4771 3483 3483
²alb ³sau ⁴negru. ¹să faci Să fie însă cuvântul vostru: da, da;

οὐ οὐ; τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν.
 3756 3756^c 3588 1161 4053 3778 1537 3588 4190^d 1510
 nu, nu; ²ceea ce ¹dar este mai mult decât acestea, ²de la ³cel ⁴rău. ¹este

38 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα
 191 3754 2046 3788 473 3788 2532 3599
 Ați auzit că s-a zis: Ochi pentru ochi, și dinte

^a Lev.19:12; Num.30:3; Deut.23:22.

^b scăunel pe care se țin picioarele.

^c Iac.5:12

^d par: Expresi și jurăminte înșelătoare, care susțin sau promit ceva, vin din cel rău.

ἀντί ὁδόντος; **39** ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ; ἀλλ'
 473 3599^a 1473 1161 3004 5213 3361 436^b 3588 4190 235
 pentru dinte; eu însă vă zic vouă: Nu vă opuneți celui rău; ci

ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν σιαγόνα, στρέφον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην;
 3748 4771 4474 1909 3588 1188^c 4600 4762 846 2532 3588 243
 oricui te lovește pe ²drept, ¹obrazul întoarce-*i* lui și pe celălalt;

40 καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν,
 2532 3588 2309 4771 2919 2532 3588 5509 4771 2983
 și celui care vrea cu tine să se judece și ²tunica ³ta, ¹σά-*ti* ia

ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον; **41** καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον
 863 846 2532 3588 2440^d 2532 3748 4771 29 3400^e
 lasă-i lui și mantaua; și oricui pe tine te constrânge ²milă,

ἐν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο. **42** Τῷ αἰτοῦντί σε δίδου;
 1520 5217 3326 846 1417^f 3588 154 4771 1325
¹*să mergi* o singură mergi cu el două. Celui ce îți cere ție, dă-i;

καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῆς.
 2532 3588 2309 575 4771 1155 3361 654^g
 și celui ce vrea ²de la ³tine, ¹să împrumute nu te retrage.

^a Ex.22:1-15; Lev.24:21; este vorba de legea civilă privind proprietatea și despăgubirea - în NT aplicată de ex. în 1.Cor. 6:1

^b a intenta un proces

^c Lovirea obrazului drept era considerată ca o jignire, amendată cu 200 denari; lovirea cu dosul palmei, 400 dinari (1 dinar = plata pentru o zi de lucru) - Isus insistă la renunțarea acestei amenzi. Is.50:6.

^d Este vorba despre legea privitoare la relațiile sociale - Ex.22:26-27. Deut. 24:10-13. Haina luată ca garanție trebuia dată înapoi la apusul soarelui, ca debitorul să se poate acoperi peste noapte - dar atunci creditorul rămânea fără garanție - de aceea cerea peste noapte tunica ca garanție, lucru care era ilegal; Isus spune: dă creditorului ziua mantaua, iar noaptea tunica; nu căuta pe cale legală dreptul tău.

^e 1,5 km

^f Dreptul romanilor, de a impune cuiva să meargă și să poartă lucrurile lor. Luc. 23:26.

^g Este vorba de legea împrumutului specific în Israel - Ex.22:25. Lev.25:35-40. Neh.5:10. - Israelii erau obligați să împrumute fără dobândă și fără garanția restituirii.

43 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ μισήσεις

191 3754 2046 25 3588 4139^a 4771 2532 3404

Ați auzit că s-a zis: Să iubești pe aproapele tău, și să-l urăști

τὸν ἐχθρὸν σου; 44 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, Ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν,

3588 2190 4771^b 1473 1161 3004 5213 25 3588 2190 4771

pe dușmanul tău; eu însă vă zic vouă: Iubiți pe dușmanii voștri,

εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν

2127 3588 2672 4771 2573 4160 3588 3404

binecuvântați pe cei ce vă blestemă pe voi, bine faceți celor ce vă urăsc

ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς, καὶ διωκόντων

4771 2532 4336 5228 3588 1908 4771 2532 1377

pe voi, și rugați-vă pentru cei ce vă calomniază pe voi, și vă persecută

ὑμᾶς; 45 ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,

4771 3704 1096^c 5207 3588 3962 4771 3588 1722 3588 3772

pe voi; ca să vă arătați ca fii ai Tatălui vostru care este în ceruri,

ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροῦς καὶ ἀγαθοῦς, καὶ

3754 3588 2246 846 393^d 1909 4190 2532 18 2532

pentru că soarele său răsare peste cei răi și cei buni, și

βρέχει ἐπὶ δίκαιους καὶ ἀδίκους. 46 Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς

1026 1909 1342 2532 94 1437 1063 25 3588

plouă peste drepti și nedrepti. ²dacă ¹Căci iubiți pe cei care

ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε? Οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ

25 4771 5101 3408 2192 3780 2532 3588 5057^e 3588 846

vă iubesc pe voi, ce răsplată aveți? Nu și publicanii la fel

^a semen

^b Lev.5:19:18; Ps.139:21

^c a se dovedi

^d se înalță

^e cuvântul τελώνης - telones înseamnă perceptor de impozite; colaborarea lor cu romanii, precum și practicile lor de jecmănire și delapidare au făcut ca ei să fie o clasă foarte

ποιοῦσιν? 47 Καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς φίλους ὑμῶν μόνον, τί
 4160 2532 1437 782 3588 5384^a 4771 3440 5101
 fac? Și dacă salutați ²pe ³pe prietenii ⁴voștrii, ¹numai ce

περισδὸν ποιεῖτε? Οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι οὕτως ποιοῦσιν? 48 Ἔσεσθε
 4053 4160 3780 2532 3588 5057^b 3779 4160 1510
 lucru neobișnuit faceți? Nu și publicanii la fel fac? ²fiți

οὗν ὑμεῖς τέλειοι, ὥσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς
 3767 5210 5046^c 5618 3588 3962 4771 3588 1722 3588 3772
³deci ¹Voi ireproșabili, după cum Tatăl vostru cel *find* în ceruri

τέλειός ἐστιν.

5046 1510

²desăvârșit. ¹este

Capitolul 6 1 Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν
 4337 3588 1654^d 4771 3361 4160
 Fiți atenți ³binefacerile ⁴voastre ¹să nu ²faceți

ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς; εἰ δὲ μήγε,
 1715 3588 444 4314 3588 2300 846 1487 1161 1490^e
 înaintea oamenilor, spre a fi apreciați de ei; dacă dar nu,

μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

3408 3756 2192 3844 3588 3962 4771 3588 1722 3588 3772
³răsplată ¹nu ²aveți la Tatăl vostru care *este* în ceruri.

disprețuită.

^a a.ms: ἀδελφός - frații

^b a.ms: ἐθνικός - ne-evreii - etnicii; toate popoarele afară de evrei; „păgânii“ are azi sensul de „necreștin“ și nu redă sensul cuvântului.

^c perfect, desăvârșit, imaculat

^d a.ms: dreptatea. Mat.5:20

^e dar dacă nu = atunci

2 Ὅταν οὖν ποιῆς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσσης ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ

3752 3767 4160 1654 3361 4537^a 1715 4771 5618

Când deci faci o binefacere, nu trâmbița înaintea ta, cum

οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως

3588 5273 4160 1722 3588 4864 2532 1722 3588 4505 3704

²ipocriții ¹fac în sinagogi și pe ulițe, ca

δοξασιθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν

1392 5259 3588 444 281 3004 5213 568

să fie glorificați de oameni; adevărat vă spun vouă: Ei și-au primit

τὸν μισθὸν αὐτῶν. 3 Σοῦ δὲ ποιῶντος ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ

3588 3408 846 4771 1161 4160 1654 3361 1097 3588

plata lor. ²tu, ¹Dar când faci o binefacere, să nu știe

ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου, 4 ὅπως ἧ σου ἡ ἐλεημοσύνη

710 4771 5101 4160 3588 1188^b 4771 3704 1510 4771 3588 1654

dreapta ta ce face stânga ta, ca să fie ta binefacerea

ἐν τῷ κρυπτῷ; καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ αὐτὸς

1722 3588 2927^c 2532 3588 3962 4771 3588 991 1722 3588 2927 846

în secret; și Tatăl tău cel văzând în ascuns, el însuși

ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

591 4771 1722 3588 5318^d

îți va răsplăti ție pe față.

5 Καὶ ὅταν προσεύχη, οὐκ ἔση ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι

2532 3752 4336 3756 1510 5618 3588 5273 3754

Și când vă rugați, nu fiți ca ipocriții, pentru că

^a trompeta

^b "prietenui cel mai intim era considerat ca ""mâna stângă""

^c să rămână ascunsă

^d vizibil, vădit

φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἐστῶτες
 5368 1722 3588 4864 2532 1722 3588 1137 3588 4113^a 2476
 le place în sinagogi și la colțurile străzilor stând

προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις; ἀμὴν λέγω ὑμῖν
 4336 3704 302 5316 3588 444 281 3004 5213
 să se roage, ca să se arate oamenilor; adevărat vă spun vouă:

ὅτι ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. **6** Σὺ δέ, ὅταν προσεύχη, εἴσελθε εἰς
 3754 568 3588 3408 846 4771 1161 3752 4336 1525 1519
 Ei au răsplata lor. Tu însă, când te rogi, intră în

τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου, πρόσευξαι τῷ πατρὶ σου
 3588 5009^b 4771 2532 2808 3588 2374 4771 4336 3588 3962 4771
 cămara ta, și încuind ușa ta, roagă-te Tatălui tău

τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ; καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ
 3588 1722 3588 2927 2532 3588 3962 4771 3588 991 1722 3588 2927
 care este în ascuns; și Tatăl tău cel văzând în ascuns

ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. **7** Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε,
 591 4771 1722 3588 5318 4336 1161 3361 945^c
îți va răsplăti ție pe față. Rugându-vă însă, nu trăncăniți

ὥσπερ οἱ ἔθνικοί; δοκοῦσιν γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν
 5618 3588 1482 1380 1063 3754 1722 3588 4180^d 846
 ca neevreii; ²ei consideră ¹căci că prin fluxul verbal al lor

εἰσακουσθήσονται. **8** Μὴ οἷν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς; οἶδεν γὰρ ὁ πατήρ
 1522 3361 3767 3666 846 1492 1063 3588 3962
 vor fi ascultați. ²nu ¹Deci fiți similar lor; știe căci Tatăl

^a intersecții

^b sau: debaraua

^c adică: să nu repetați întruna aceleași fraze, să bolborosiți, să pălăvrăgiți.

^d torent de cuvinte în vorbirea cuiva, prin multa lor vorbire.

ὕμῶν ὧν χρεῖαν ἔχετε, πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. **9** Οὕτως οὖν
 4771 3739 5532 2192 4253 3588 4771 154 846 3779 3767
 vostru de ce nevoie aveți, înainte ca voi să-îcereti lui. ²așa ¹Deci

προσεύχεσθε ὑμεῖς; Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀγιασθήτω τὸ
 4336 5210 3962 1473 3588 1722 3588 3772 37 3588
 să vă rugați voi: Tatăl nostru care *est* în ceruri, sfințit fie

ὄνομά σου; **10** ἔλθέτω ἡ βασιλεία σου; γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς
 3686 4771 2064 3588 932 4771 1096 3588 2307 4771 5613
 numele tău; să vină regatul tău; facă-se voia ta, ca

ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς; **11** τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον
 1722 3772 2532 1909 3588 1093 3588 740 1473 3588 1967^a
 în cer, și pe pământ; pâinea noastră zilnică

δοῦς ἡμῖν σήμερον; **12** καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς
 1325 1473 4594 2532 863 1473 3588 3783^b 1473 5613
 dă-ne-o nouă astăzi; și iartă-ne nouă debitele noastre, cum

καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν; **13** καὶ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς
 2532 1473 863 3588 3781^c 1473 2532 3361 1533^d 1473 1519
 și noi am iertat debitorilor noștri; și nu ne da pe noi în

πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ
 3986^e 235 4506 1473 575 3588 4190 3754 4771 1510 3588
 tentație, ci scapă-ne pe noi de cel rău. Căci al tău este

^a o dare continuă pentru fiecare zi nouă, darea de astăzi servește la asigurarea existenței în ziua următoare.

^b cuvânt preluat din sistemul bancar unde pe contul propriu poate fi plus: credit, sau minus: debit; aici datorie pe care o are o persoană.

^c datornicilor

^d sens: nu ne abandona, nu ne preda. Rom. 1:24,26,28 - Dumnezeu i-a predat în seama poftelor inimilor lor, în seama unor vicii infame și în seama minții lor perverse.

^e ademenire

βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοῦς αἰῶνας. Ἀμήν. 14 Ἐὰν
 932 2532 3588 1411 2532 3588 1391 1519 3588 165 281 1437
 regatul și puterea și gloria în eternitate. Amin. ²dacă

γὰρ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν
 1063 863 3588 444 3588 3900 846 863 2532 5213
¹Căci iertați oamenilor abaterile lor, *vă* va ierta și pe voi

ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος; 15 Ἐὰν δὲ μὴ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ
 3588 3962 4771 3588 3770 1437 1161 3361 863 3588 444 3588
 Tatăl vostru cel ceresc; dacă însă nu iertați oamenilor

παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα
 3900 846 3761 3588 3962 4771 863 3588 3900
 abaterile lor, nici Tatăl vostru *vă* va ierta abaterile

ὑμῶν.

4771

voastre.

16 Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ
 3752 1161 3522 3361 1096 5618 3588 5273
 Când însă postiți, nu fiți ca ipocriții,

σκυθρωποί; ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσιν
 4659^a 853^b 1063 3588 4383 846 3704 5316
 sumbri; ²ei își schimonosesc ¹căci fețele lor, ca să arate

τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες; ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσιν τὸν
 3588 444 3522 281 3004 5213 3754 568 3588
 oamenilor că postesc; adevărat *vă* zic vouă: Ei și-au primit

^a deprimat

^b sau: grimează, își disimulează

μισθὸν αὐτῶν. **17** Σὺ δὲ νηστεύων ἄλειπαί σου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ
 3408 846 4771 1161 3522 218 4771 3588 2776 2532 3588
 răsplata lor. Tu însă, postind, unge-ți ²tău ¹capul și

πρὸσώπὸν σου νίψαι, **18** ὅπως μὴ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ
 4383 4771 3538 3704 3361 5316 3588 444 3522 235
²fața ³ta, ¹spală-ți ca să nu te arăți oamenilor postind, ci

τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ; καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν
 3588 3962 4771 3588 1722 3588 2927 2532 3588 3962 4771 3588 991 1722
 Tatălui tău cel în ascuns; și Tatăl tău cel văzând în

τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι.
 3588 2927 591 4771
 ascuns *îți* va răsplăti ție.

19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς
 3361 2343 5213 2344 1909 3588 1093 3699 4597
 Nu *vă* strângeți vouă tezaure pe pământ, unde molie

καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν;
 2532 1035^a 853 2532 3699 2812 1358 2532 2813
 și corozioane distrug, și unde hoții sparg și fură;

20 θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε
 2343 1161 5213 2344 1722 3772 3699 3777 4597 3777
 strângeți-*vă* însă vouă tezaure în cer, unde nici molie, nici

βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν.
 1035 853 2532 3699 2812 3756 1358 3761 2813
 corozioane *nu* distrug, și unde hoții nu sparg, nici nu fură.

^a lit: mănăcișul; cuvântul poate să însemne orice ce mănâncă, roade, mistuie, consumă.

21 Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδιά
 3699 1063 1510 3588 2344 4771^a 1563 1510 2532 3588 2588
²unde ¹Căci este tezaurul vostru, acolo va fi și inima

ὑμῶν. 22 Ὁ λύχνος τοῦ σώματος ἐστιν ὁ ὀφθαλμὸς; ἐὰν οὖν
 4771^b 3588 3088 3588 4983 1510 3588 3788 1437 3767
 voastră. Lampa corpului este ochiul; dacă deci

ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλοῦς ἦ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται;
 3588 3788 4771 573 1510 3650 3588 4983 4771 5460^c 1510
 ochiul tău simplu este, tot corpul tău luminos va fi;

23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ἦ, ὅλον τὸ σῶμά σου
 1437 1161 3588 3788 4771 4190^d 1510 3650 3588 4983 4771
 dacă dar ochiul tău rău este, tot corpul tău

σκοτεινὸν ἔσται. Εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν,
 4652 1510 1487 3767 3588 5457 3588 1722 4771 4655^e 1510
 întunecos va fi. ²dacă ¹Deci, lumina cea în tine întuneric este,

τὸ σκότος πόσον? 24 Οὐδεὶς δύναται δυεῖν κυρίως
 3588 4655^f 4214 3762 1410 1417 2962^g
²va fi întunericul? ¹cât de mare Nimeni nu poate ²la doi ³domni;

δουλεύειν; ἢ γὰρ τὸν ἓνα μσήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει; ἢ
 1398 2228 1063 3588 1520 3404 2532 3588 2087 25 2228
¹să slujească sau căci, pe unul îl va urî, și pe celălalt îl va iubi; sau

^a a.ms.: tău

^b a.ms.: ta

^c radios, senin

^d ebr. ochi rău = a fi zgârcit; ochi simplu = a fi generos.

^e tenebritate

^f tenebritatea

^g sau: nimeni nu poate sluji ca rob în aleași timp la doi stăpâni diferiți.

ἐνὸς ἀνθίσταται, καὶ τοῦ ἐτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε θεῶ
 1520 472^a 2532 3588 2087 2706 3756 1410 2316
 de unul *se* va alipi, și pe celălalt *îl* va disprețui. Nu puteți lui Dumnezeu

δουλεῦν καὶ μαμωνᾶ. **25** Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ
 1398 2532 3126^b 1223 3778 3004 5213 3361 3309 3588
 să slujiți și lui Mamona. De aceea *vă* zic vouă: Nu *vă* îngrijorați de

ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε καὶ τί πίητε; μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί
 5590 4771 5101 5315 2532 5101 4095 3366 3588 4983 4771 5101
 viața voastră, ce să mâncați și ce să beți; nici pentru corpul vostru, ce

ἐνδύσησθε. Οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλείον ἐστὶν τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα
 1746 3780 3588 5590 4119 1510 3588 5160^c 2532 3588 4983
 să îmbrăcați. Nu ²viața ³mai mult ¹este ca hrana, și corpul

τοῦ ἐνδύματος? **26** Ἐμβλέπατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ
 3588 1742 1689 1519 3588 4071 3588 3772 3754 3756
 ca îmbrăcămintea? Priviți la păsările cerului, că nu

σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ
 4687 3761 2325 3761 4863 1519 596^d 2532 3588
 seamănă, nici nu recoltează, nici nu strâng în depozite, totuși

πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά; οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε
 3962 4771 3588 3770 5142 846 3756 5210 3123 1308^e
 Tatăl vostru cel ceresc *le* hrănește pe ele; nu ²voi ³mai mult ¹valorăți

αὐτῶν? **27** Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι
 846 5101 1161 1537 4771 3309 1410 4369
decât ele? ²cine ¹Dar dintre voi, îngrijorându-se, poate să adauge

^a atșa

^b personificarea bogăției; lăcomia de bani și de avere

^c exp: dacă Dumnezeu ne-a dat viața, care este mult mai superioară, va îngriji și de cele secundare.

^d grâнар, hambar

^e deosebiți, valoroși, excepționali

ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα? **28** Καὶ περὶ ἐνδύματος τί
 1909 3588 2244^a 846 4083^b 1520 2532 4012 1742 5101
 la etatea lui ²cot? ¹un singur Şi de îmbrăcăminte de ce

μερῶν αἴτε? Καταμάθετε τὰ κρῖνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς αὐξάνει; οὐ
 3309 2648 3588 2918 3588 68 4459 837 3756
 vă îngrijorați? Observați crinii câmpului cum cresc; nu

κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει; **29** λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ
 2872 3761 3514 3004 1161 5213 3754 3761 4672 1722 3956
 se ostenesec, nici nu torc; vă spun însă vouă, că nici Solomon, în toată

τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. **30** Εἰ
 3588 1391^c 846 4016 5613 1520 3778 1487
 gloria lui nu a fost îmbrăcat ca unul singur dintre aceștia. ²dacă

δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον
 1161 3588 5528 3588 68 4594 1510 2532 839 1519 2823
¹Dar iarba câmpului, care astăzi este, și mâine în cuptor

βαλλόμενον, ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς,
 906 3588 2316 3779 294 3756 4183 3123 4771
 va fi aruncată, Dumnezeu așa o îmbracă, nu mult mai mult pe voi,

ὀλιγόπιστοι? **31** Μὴ οὖν μερῶν ἤσητε, λέγοντες, τί φάγωμεν, ἢ
 3640 3361 3767 3309 3004 5101 5315 2228
 puțin-credincioșilor? ²nu ¹Deci vă îngrijorați, zicând: Ce să mâncăm, sau:

τί πίομεν, ἢ τί περιβαλώμεθα? **32** Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη
 5101 4095 2228 5101 4016 3956 1063 3778 3588 1484
 Ce să bem, sau: Cu ce să ne îmbrăcăm? ²toate ¹Căci acestea neevreii

^a Timpul scurs de la naștere până la un anumit moment; vârstă, longevitate, durata vieții

^b ebr.- un timp scurt adăugat la durata vieții (ca măsură definită)

^c splendoarea

ἐπιζητεῖ; οἶδεν γὰρ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι ζηήσετε τούτων
 1934 1492 1063 3588 3962 4771 3588 3770 3754 5535 3778
 caută; ⁵știe ¹căci ²Tatăl ³vostru ⁴ceresc că aveți nevoie acestea

ἀπάντων. **33** Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν
 537 2212 1161 4412^a 3588 932 3588 2316 2532 3588
 toate. Căutați însă mai întâi regatul lui Dumnezeu și

δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. **34** Μὴ οὖν
 1343 846 2532 3778 3956 4369 5213 3361 3767
 dreptatea lui, și acestea toate *vi se vor adăuga vouă.* ²nu ¹Deci,

μερμνήσητε εἰς τὴν αὔριον; ἡ γὰρ αὔριον μερμνήσει τὰ
 3309 1519^b 3588 839 3588 1063 839 3309 3588
 vă îngrijorați pentru *ziua* cea de mâine; ²cea ¹căci de mâine se va îngriji de

ἐαυτῆς. Ἄρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.
 1438 713 3588 2250 3588 2549 846
 ea însuși. *Este suficient zilei răul ei.*

Capitolul 7 **1** Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε; **2** ἐν $\tilde{\omega}$
 3361 2919 2443 3361 2919 1722 3739
 Nu judecați, ca nu să fiți judecați; ²cu ³ce

γὰρ κρίματι κρίνετε, κριθῆσεσθε; καὶ ἐν $\tilde{\omega}$ μέτρῳ μετρεῖτε,
 1063 2917 2919 2919 2532 1722 3739 3358 3354
¹căci judecată judecați, veți fi judecați; și cu ce măsură măsurați,

μετρηθήσεται ὑμῖν. **3** Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
 3354 5213 5101 1161 991 3588 2595^c 3588 1722 3588 3788
vi se va măsura vouă. ²de ce ¹Dar vezi tu așchia cea în ochiul

^a prioritar

^b față de

^c corp străin foarte mic venit din treieratul cerealelor; pleavă.

τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῶ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς?
 3588 80 4771 3588 1161 1722 3588 4674 3788 1385 3756 2657
 fratelui tău, în să ²în ⁴tău ³ochiul ¹bârna nu observi?

4 Ἡ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου, Ἄφες ἐκβάλλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ
 2228 4459 2046 3588 80 4771 863 1544 3588 2595 575 3588
 Sau cum spui fratelui tău: Lasă-mă să scot așchia din

ὀφθαλμοῦ σου; καὶ ἰδοῦ, ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου? 5 Ὑποκριτά,
 3788 4771 2532 3708 3588 1385 1722 3588 3788 4771 5273
 ochiul tău; și iată, bârna *este* în ochiul tău? Ipocritule,

ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις
 1544 4412 3588 1385 1537 3588 3788 4771 2532 5119 1227^a
 scoate mai întâi bârna din ochiul tău, și atunci vei vedea clar

ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.
 1544 3588 2595 1537 3588 3788 3588 80 4771
 să scoți așchia din ochiul fratelui tău.

6 Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσίν; μὴδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας
 3361 1325 3588 40 3588 2965 3366 906 3588 3135
 Nu dați cele sacre câinilor; nici nu aruncați mărgăritarele

ὕμων ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς
 4771 1715 3588 5519 3379 2662 846 1722 3588
 voastre înaintea porcilor, ca să nu le calce pe ele în

ποσὶν αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς.
 4228 846 2532 4762 4486 4771
 picioarele lor, și întorcându-se să vă sfășie pe voi.

7 Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν; ζητεῖτε, καὶ εὕρησεται; κρούετε, καὶ
 154 2532 1325 5213 2212 2532 2147 2925 2532
 Cereți, și vi se va da vouă; căutați, și veți găsi; bateți, și

^a vei vedea limpede

ἀνοιγήσεται ὑμῖν. **8** Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν
 455 5213 3956 1063 3588 154 2983 2532 3588 2212
vi se va deschide vouă. ²fiecare ¹Căci care cere, primește, și cel căutând,

εὕρισκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. **9** Ἡ τίς ἐστὶν ἐξ ὑμῶν
 2147 2532 3588 2925 455 2228 5101 1510 1537 4771
găsește, și celui care bate, i se va deschide. Sau cine este dintre voi

ἄνθρωπος, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει
 444 3739 1437 154 3588 5207 846 740 3361 3037 1929
omul, căruia, dacă îi va cere fiul lui pâine, oare o piatră îi va da

αὐτῷ? **10** Καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ? **11** Εἰ
 846 2532 1437 2486 154 3361 3789 1929 846 1487
lui? ²și ¹Sau un pește îi va cere, oare un șarpe îi va da lui? ²dacă

οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν,
 3767 5210 4190 1510 1492 1390 18 1325 3588 5043 4771
¹Deci, voi, răi fiind, știți ²daruri ³bune ¹să dați copiilor voștri,

πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ
 4214 3123 3588 3962 4771 3588 1722 3588 3772 1325 18
cu cât mai mult Tatăl vostru care este în ceruri va da cele bune

τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν? **12** Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ
 3588 154 846 3956 3767 3745 302 2309 2443 4160 5213 3588
celor cerând lui? ²tot ¹Deci ce voiți ca să vă facă vouă

ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς; οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος
 444 3779 2532 5210 4160 846 3778 1063 1510 3588 3551
oamenii, așa și voi faceți-le lor; ²aceasta ¹căci este legea

καὶ οἱ προφηταί.

2532 3588 4396

și profetii.

13 Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης; ὅτι πλατεῖα ἡ												
	1525	1223	3588	4728	4439	3754	4116	3588				
	Intrați	prin		² îngustă;	¹ poarta	pentru	că	lată				
πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν,												
	4439	2532	2149 ^a	3588	3598 ^b	3588	520	1519	3588	684		
<i>este</i>	<i>poarta,</i>	<i>și</i>	<i>largă</i>		<i>este</i>	<i>calea</i>	<i>care</i>	<i>duce</i>	<i>la</i>	<i>pierzare,</i>		
καὶ πολλοὶ εἰσὶν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς; 14 τί στενὴ ἡ πύλη,												
	2532	4183	1510	3588	1525	1223	846	5101	4728	3588	4439	
	și	mulți	sunt	cei	intrând	pe	ea;	ce	îngustă	<i>este</i>	<i>poarta,</i>	
καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν												
	2532	2346	3588	3598	3588	520	1519	3588	2222	2532	3641	1510
	și	îngustată		<i>este</i>	<i>calea</i>	<i>cea</i>	<i>ducând</i>	<i>la</i>	<i>viață,</i>	<i>și</i>	<i>puțini</i>	<i>sunt</i>
οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν.												
	3588	2147	846									
<i>cei</i>	<i>găsind-o</i>	<i>pe</i>	<i>ea.</i>									
15 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς												
	4337	1161	575	3588		5578		3748	2064	4314		
	feriți-vă	Dar	de			pseudoprofeții,	cei	care	vin	la		
ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασιν προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσιν λύκοι ἄρπαγες.												
	4771	1722	1742 ^c	4263	2081	1161	1510	3074	727 ^d			
<i>voi</i>	<i>în</i>	<i>îmbrăcăminte</i>	<i>de</i>	<i>oi,</i>	<i>în</i>	<i>interior</i>	<i>însă</i>	<i>sunt</i>	<i>lupi</i>	<i>răpitori.</i>		
16 Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς; μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ												
	575	3588	2590	846	1921	846	3385	4816	575			
	După	fructele	lor	<i>îi</i>	<i>veți</i>	<i>recunoaște</i>	<i>pe</i>	<i>ei;</i>	<i>oare</i>	<i>se</i>	<i>culeg</i>	<i>din</i>

^a spațioasă^b șoseaua^c îmbrăcăminte exterioră^d cruzi, lacom, sfâșietor

ἀκανθῶν σταφυλῆν, ἥ ἀπὸ τριβόλων σῦκα? **17** Οὕτως πᾶν δένδρον
 173 4718^a 2228 575 5146^b 4810 3779 3956 1186
 spini struguri, sau din pălămidă smochine? Astfel, orice pom

ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ; τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς
 18^c 2590 2570 4160 3588 1161 4550^d 1186 2590 4190
 bun ²fructe ³bune; ¹face dar rău pomul fructe rele

ποιεῖ. **18** Οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ
 4160 3756 1410 1186 18 2590 4190 4160 3761
 face. ³nu ⁴poate ¹Un pom ²bun ⁶fructe ⁷rele, ⁵face nici

δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. **19** Πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν
 1186 4550 2590 2570 4160 3956 1186 3361 4160
 un pom rău ²fructe ³rele. ¹face Orice pom ne- făcând

καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. **20** Ἴσρα γε ἀπὸ
 2590 2570 1581 2532 1519 4442 906 686 1065 575
 fructe bune este tăiat și ²în ³foc. ¹aruncat Așadar, după

τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. **21** Οὐ πᾶς ὁ λέγων
 3588 2590 846 1921 846 3756 3956 3588 3004
 fructele lor *îi* veți cunoaște pe ei. Nu oricine *zicându-mi*

μοι, Κύριε, κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν; ἀλλ'
 3427 2962 2962 1525 1519 3588 932 3588 3772 235
 mie: Stăpâne, Stăpâne, va intra în regatul cerurilor; ci

ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. **22** Πολλοὶ
 3588 4160 3588 2307 3588 3962 3450 3588 1722 3772 4183
 cel făcând voia Tatălui meu cel din ceruri. Mulți

^a stafide

^b sau: ciulini

^c nobil

^d fără valoare

ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, Κύριε, κύριε, οὐ τῷ σῶ
 2046 3427 1722 1565 3588 2250 2962 2962 3756 3588 4674
imi vor zice mie în ²aceea: ¹ziua Stăpâne, Stăpâne, nu ³tău,

ὄνόματι προσηφτεύσαμεν, καὶ τῷ σῶ ὄνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν,
 3686 4395 2532 3588 4674 3686 1140 1544
²în numele ¹am profetit și ²tău ¹în numele ⁴demoni, ³am exorcizat

καὶ τῷ σῶ ὄνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν? **23** Καὶ τότε
 2532 3588 4674 3686 1411 4183 4160 2532 5119
⁵și ⁷tău ⁶în numele ¹⁰fapte puernice? ⁹multe ⁸am făcut Și atunci

ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι Οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς; ἀποχωρεῖτε
 3670 846 3754 3763 1097 4771^a 672
le voi declara lor: Niciodată nu v-am cunoscut pe voi; plecați

ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. **24** Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει
 575 1473 3588 2038 3588 458 3956 3767 3748 191
de la mine cei practicând nelegiuirea. ²oricine ¹Deci care aude

μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιῆ αὐτούς, ὁμοιώσω αὐτὸν
 3450 3588 3056 3778 2532 4160 846 3666 846
³ale mele ¹cuvintele ²acestea și *le face pe ele, va fi asemenat el*

ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ὠκοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν;
 435 5429^b 3748 3618 3588 3614 846 1909 3588 4073
cu un bărbat inteligent, care și-a construit casa lui pe stâncă;

25 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν
 2532 2597 3588 1028^c 2532 2064 3588 4215^d 2532 4154
 și a căzut ploaia torențială și au venit șuvoaiele și au suflat

^a ebr. formulă de excomunicare a unui elev indisciplinat.

^b prudent, prevăzător

^c aversă, rupere de nori.

^d torent

οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέτεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπτεσεν;
 3588 417 2532 4363 3588 3614 1565 2532 3756 4098
 vânturile, și au năvălit spre casa aceea, și nu s-a dărâmat;

τεθεμελιώτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτρᾳν. **26** Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου
 2311 1063 1909 3588 4073 2532 3956 3588 191 3450
² era întemeiată ¹căci pe stâncă. Și oricine care aude ³ale mele

τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτούς, ὁμοιωθήσεται ἄνδρῳ
 3588 3056 3778 2532 3361 4160 846 3666 435
¹cuvintele ²acestea și nu le face pe ele, va fi asemenat cu un bărbat

μωρῷ, ὅστις ὠκοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον; **27** καὶ
 3474 3748 3618 3588 3614 846 1909 3588 285 2532
 nechibzuit, care și-a construit casa lui pe nisip; și

κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ
 2597 3588 1028 2532 2064 3588 4215 2532 4154 3588
 a căzut ploaia torențială și au venit șuvoaiele și au suflat

ἄνεμοι, καὶ προσέκουαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπτεσεν; καὶ ἦν
 417 2532 4350 3588 3614 1565 2532 4098 2532 1510
 vânturile, și au năvălit spre casa aceea, și s-a dărâmat; și era

ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη.
 3588 4431^a 846 3173
 distrugerea ei mare.

28 Καὶ ἐγένετο ὅτε συνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους,
 2532 1096 3753 4931 3588 2424 3588 3056 3778
 Și a fost: Când a sfârșit Isus cuvintele acestea,

ἐξεπλήρῃσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδασχῇ αὐτοῦ; **29** ἦν γὰρ
 1605 3588 3793 1909 3588 1322 846 1510 1063
 erau uimite multîmile de învățătura lui; ²era ¹căci

^a sau: ruina

διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.
 1321 846 5613 1849 2192 2532 3756 5613 3588 1122
 învățându-i pe ei ca ²autoritate, ¹având și nu ca scribii.

Capitolul 8 1 Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν
 2597 1161 846 575 3588 3735 190
 Coborând înșă el de pe munte, *l*-au însoțit

αὐτῷ ὄχλοι πολλοί; **2** καὶ ἰδοὺ, λεπρὸς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ,
 846 3793 4183 2532 3708 3015 2064 4352 846
 pe el mulțimi mari; și iată, un lepros apropiindu-se, s-a închinat lui,

λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. **3** Καὶ ἐκτείνας
 3004 2962 1437 2309 1410 1473 2511 2532 1614
 zicând: Stăpâne, dacă vrei, poți pe mine să mă cureți. Și întinzând

τὴν χεῖρα, ἤψατο αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ
 3588 5495 680 846 3588 2424 3004 2309 2511 2532
 mâna, ²*l*-a atins ³pe el, ¹Isus zicând: Vreau, fii curățat. Și

εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. **4** Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,
 2112 2511 846 3588 3014 2532 3004 846 3588 2424
 imediat a fost curățat de ²lui. ¹lepra Și îi zice lui Isus:

Ἔορα μηδενὶ εἶπης; ἀλλὰ ὑπάγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ
 3708 3367 3004 235 5217 4572^a 1166 3588 2409 2532
 Vezi, nimănuui nu spune; ci du-te, ²personal ¹arată-te preotului, și

προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξεν Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
 4374 3588 1435 3739 4367^b 3475 1519 3142 846
 adu darul stabilit de Moise, spre mărturie pentru ei.

^a pe tine însuți

^b prin lege

5	Εισεληθόντι	δὲ	αὐτῶ	εἰς	Καπερναοῦ,	προση̅λθεν	αὐτῶ			
	1525	1161	846	1519	2584	4334	846			
	Intrând	însă	el	în	Capernaum,	s-a apropiat	de el			
ἑκατόνταρχος	παρακαλῶν	αὐτόν,	6	καὶ	λέγων,	Κύριε,	ὁ	παῖς		
1543	3870	846	2532	3004	2962	3588	3816 ^a			
un centurion,	rugându-l	pe el,	și	zicând:	Stăpâne,		băiatul			
μου	βέβληται	ἐν	τῇ	οἰκίᾳ	παραλυτικῶς,	δεινῶς	βασανιζόμενος.	7	Καὶ	
3450	906	1722	3588	3614	3885	1171	928	2532		
meu	zace	în	casă	paralitic,	² cumplit.	¹ find	chinuit	Și		
λέγει	αὐτῶ	ὁ	Ἰησοῦς,	Ἐγὼ	ἐλθὼν	θεραπεύσω	αὐτόν.	8	Καὶ	ἀποκριθεὶς
3004	846	3588	2424	1473	2064	2323	846	2532	611	
ii zice	lui	Isus:	Eu,	venind,	il	voi vindeca	pe el.	Și	răspunzând,	
ὁ	ἑκατόνταρχος	ἔφη,	Κύριε,	οὐκ	εἰμὶ	ἰκανὸς	ἵνα	μου	ὑπὸ	τὴν
3588	1543	5346	2962	3756	1510	2425	2443	3450	5259	3588
centurionul	a zis:	Stăpâne,	nu	sunt	vrednic	ca	⁴ meu;	² sub		
στέγην	εἰσελθῆς;	ἀλλὰ	μόνον	εἰπέ	λόγῳ,	καὶ	ἰαθήσεται	ὁ		
4721	1525	235	3440	3004	3056	2532	2390	3588		
³ acoperișul	¹ să intri	ci	un	singur	spune	cuvânt,	și	va fi	vindecat	
παῖς	μου.	9	Καὶ	γὰρ	ἐγὼ	ἄνθρωπός	εἰμι	ὑπὸ	ἐξουσίαν,	ἔχων
3816	3450	2532	1063	1473	444	1510	5259	1849	2192	5259
băiatul	meu.	² și	¹ Căci	³ eu	⁵ un om	⁴ sunt	sub	autoritate,	având	sub
ἐμαυτὸν	στρατιώτας;	καὶ	λέγω	τούτῳ,	Πορεύθητι,	καὶ	πορεύεται;	καὶ		
1683	4757	2532	3004	3778	4198	2532	4198	2532		
miine	soldatî;	și	ii	zic	acestui:	Du-te,	și	se	duce;	și
ἄλλῳ,	Ἔρχου,	καὶ	ἔρχεται;	καὶ	τῶ	δούλῳ	μου,	Ποίησον	τοῦτο,	
243	2064	2532	2064	2532	3588	1401	3450	4160	3778	
altuia:	Vino,	și	vine;	și	servului	meu:	Fă	aceasta,		

^a slujitor tânăr

καὶ ποιῆ. 10 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν, καὶ εἶπεν τοῖς
 2532 4160 191 1161 3588 2424 2296 2532 3004 3588
 și o face. Auzind însă Isus, s-a mirat și a spus celor

ἀκολουθοῦσιν, Ἄμην λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην
 190 281 3004 5213 3761 1722 3588 2474 5118
 ce îl urmau: Adevărat vă zic vouă, la nimeni în Israel ²așa mare

πίστιν εὔρον. 11 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν
 4102 2147 3004 1161 5213 3754 4183 575 395
³credință. ¹n-am găsit ²vă spun ¹Dar vouă, că mulți de la răsărit

καὶ δυσμῶν ἤξουσιν, καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ
 2532 1424 2240 2532 347 3326 11 2532 2464 2532
 și de la apus vor veni, și vor sta la masă cu Avraam și Isaac și

Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; 12 οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας
 2384 1722 3588 932 3588 3772 3588 1161 5207 3588 932
 Iacov în regatul cerurilor; însă fiii regatului

ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον; ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς
 1544 1519 3588 4655 3588 1857 1563 1510 3588 2805
 vor fi aruncați în tenibritatea externă; acolo va fi plânsul

καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 13 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχη,
 2532 3588 1030 3588 3599 2532 3004 3588 2424 3588 1543
 și scrâșnirea dinților. Și a zis Isus centurionului:

Ὕπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι. Καὶ ἰάθη ὁ
 5217 2532 5613 4100 1096 4771 2532 2390 3588
 Du-te, și după cum ai crezut făcă-se ție. Și ³a fost vindecat

παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.
 3816 846 1722 3588 5610 1565
¹băiatul ²său în ora aceea.

14 Καὶ ἔλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου, εἶδεν τὴν
 2532 2064 3588 2424 1519 3588 3614 4074 3708 3588
 Ἵι ²venind ¹Isus, ἰn casa lui Petru, a văzut pe

πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν, 15 καὶ ἦψατο τῆς χειρὸς
 3994 846 906 2532 4445 2532 680 3588 5495
 soacra lui zăcând și cu febră, și el a atins mâna

αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός; καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει αὐτῷ.
 846 2532 863 846 3588 4446 2532 1453 2532 1247 846
 ei, și a lăsat-o pe ea febra; și s-a sculat și i-a slujit lui.

16 Ὁψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαμονιζομένους πολλούς;
 3798 1161 1096 4374 846 1139 4183
³seară, ¹Dar ²făcându-se i-au adus lui demonizați mulți;

καὶ ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς
 2532 1544 3588 4151 3056 2532 3956 3588 2560
 și el a exorcizat spiritele prin cuvânt, și pe toți cei ²suferințe

ἔχοντας ἐθεράπευσεν; 17 ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου
 2192 2323 3704 4137 3588 2046 1223 2268
¹având i-a vindecat; ca să se împlinească cele spuse prin Isaia,

τοῦ προφήτου, λέγοντος, Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν, καὶ τὰς
 3588 4396 3004 846 3588 769 1473 2983 2532 3588
 profetul, zicând: El neputințele noastre le-a luat, și

νόσους ἐβάστασεν.

3554 941^a
 suferințele le-a purtat.

18 Ἴδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτόν,
 3708 1161 3588 2424 4183 3793 4012 846
 Văzând însă Isus ²multă ¹mulțime ἰn jurul său,

^a Is. 53:4

ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. **19** Καὶ προσελθὼν εἷς
 2753 565 1519 3588 4008 2532 4334 1520
 a ordonat să traverseze spre țărnul de dincolo. Și apropiindu-se un

γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ.
 1122 3004 846 1320 190 4771 3699 1437 565
 scrib i-a zis lui: Învățătorule, te voi urma pe tine ²unde ¹ori-
 mergi.

20 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν, καὶ τὰ
 2532 3004 846 3588 2424 3588 258 5454 2192 2532 3588
 Și ²ii zice ³lui: ¹Isus Vulpile vizuini au, și

πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις; ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει
 4071 3588 3772 2682 3588 1161 5207 3588 444 3756 2192
 păsările cerului cuiburi; dar Fiul omului nu are

ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. **21** Ἄλλος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν
 4226 3588 2776 2827 2087 1161 3588 3101 846 3004
 unde ²capul. ¹să-și culce Altul însă dintre discipolii lui i-a zis

αὐτῷ, Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι
 846 2962 2010 3427 4412 565 2532 2290
 lui: Stăpâne, permite-mi mie în prealabil să mă duc și să-l înmormântez

τὸν πατέρα μου. **22** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες
 3588 3962 3450 3588 1161 2424 3004 846 190 3427 2532 863
 pe tatăl meu. Dar Isus i-a zis lui: Urmează-mi mie, și lasă

τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.
 3588 3498 2290 3588 1438 3498
 morții să-și înmormânteze ²lor. ¹morții

23 Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ
 2532 1684 846 1519 3588 4143 190 846 3588
 Și urcându-se el în barca, l-au însoțit pe el

μαθηται αὐτοῦ. **24** Καὶ ἰδοῦ, σεισμός μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσῃ,
 3101 846 2532 3708 4578^a 3173 1096 1722 3588 2281
 discipolii lui. Și iată, o furtună mare s-a stârnit pe mare,

ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων; αὐτὸς δὲ ἐκάθευδεν.
 5620 3588 4143 2572 5259 3588 2949 846 1161 2518
 așa că barca era acoperită de valuri; el dar dormea.

25 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηται ἤγειραν αὐτόν, λέγοντες, Κύριε,
 2532 4334 3588 3101 1453 846 3004 2962
 Și apropiindu-se discipolii l-au trezit pe el, zicând: Stăpâne,

σῶσον ἡμᾶς, ἀπολλύμεθα. **26** Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί δειλοί
 4982 1473 622 2532 3004 846 5101 1169
 salvează-ne pe noi, pierim. Și el le-a zis lor: De ce ²fricoși,

ἐστε, ὀλιγόπιστοι? Τότε ἐγεῖρθεις ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις καὶ
 1510 3640 5119 1453 2008^b 3588 417 2532
¹sunteți puțin credincioșilor? Atunci sculându-se, a certat vânturile și

τῇ θαλάσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. **27** Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν,
 3588 2281 2532 1096 1055 3173 3588 1161 444 2296
 marea, și s-a făcut liniște mare. Dar oamenii se mirau,

λέγοντες, Ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα
 3004 4217^c 1510 3778 3754 2532 3588 417 2532 3588 2281
 zicând: De ce fel este acesta, că și vânturile și marea

ὑπακούουσιν αὐτῷ?

5219^d 846
 se supun lui?

^a cutremur

^b muștra

^c de ce natură, însușire, trăsătură

^d cuș (strigăt cu care se alungă câinele); subordonare strictă

28	Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν								
2532	2064	846	1519	3588	4008	1519	3588	5561	3588
	Și venind el la celălalt țarm în regiunea								
Γεργεσηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων									
1086 ^a	5221	846	1417	1139	1537	3588	3419		
gerghesenilor, l-au întâlnit pe el doi demonizați ² din ³ cavouri,									
ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς									
1831	5467	3029	5620	3361	2480	5100 ^b	3928	1223	3588
¹ ieșind ⁵ voienți, ⁴ foarte așa că nu putea cineva trece pe									
ὁδοῦ ἐκεῖνης; 29 καὶ ἰδοῦ, ἔκραξαν λέγοντες, Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ									
3598	1565	2532	3708	2896	3004	5101	1473	2532	4771
drumul acela; și iată, ei strigau zicând: Ce nouă și ție, Isus, Fiul									
τοῦ θεοῦ? Ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς? 30 Ἦν									
3588	2316	2064	5602	4253	2540 ^c	928	1473	1510	
lui Dumnezeu? Ai venit aici înainte de timp să ne chinuiești pe noi? Era									
δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. 31 Οἱ δὲ									
1161	3112	575	846	34	5519	4183	1006	3588	1161
însă departe de ei o turmă de porci mulți, păscând. Dar									
δαίμονες παρεκάλουν αὐτόν, λέγοντες, Εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεπον									
1142	3870	846	3004	1487	1544 ^d	1473	2010		
demoniilor il rugau pe el, zicând: Dacă ne scoți afară pe noi, trimite-ne									
ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. 32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑπάγετε.									
1473	565	1519	3588	34	3588	5519	2532	3004	846
pe noi să plecăm în turma de porci. Și le-a zis lor: Mergeți!									

^a a.ms: gadarenilor

^b nimeni

^c timpul stabilit

^d exorcizezi

Οἱ δὲ ἐξεληθόντες ἀπήλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων· καὶ ἰδοῦ, ὠρμησεν
3588 1161 1831 565 1519 3588 34 3588 5519 2532 3708 3729

Ei însă ieșind, au intrat în turma de porci: și iată, s-a repezit

πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρηνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ
3956 3588 34 3588 5519 2596 3588 291^a 1519 3588 2281 2532
toată turma de porci de pe râpă în mare, și

ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασι. **33** Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπεληθόντες
599 1722 3588 5204 3588 1161 1006 5343 2532 565
au pierit în ape. ²cei ce ¹Dar îi pășteau au fugit și ducându-se

εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαμιονιζομένων. **34** Καὶ ἰδοῦ,
1519 3588 4172 518 3956 2532 3588 3588 1139 2532 3708
în oraș, au relatat toate, și cele cu demonizații. Și iată,

πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ; καὶ ἰδόντες αὐτόν,
3956 3588 4172 1831 1519 4877 3588 2424 2532 3708 846
toată localitatea a ieșit spre a-l întâlni pe Isus; și văzându-l pe el,

παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῆ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

3870 3704 3327 575 3588 3725 846

l-au rugat ca să plece din teritoriul lor.

Capitolul 9 **1** Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασεν καὶ ἦλθεν
2532 1684 1519 3588 4143 1276 2532 2064
Și urcându-se în barcă, a traversat și a venit

εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. **2** Καὶ ἰδοῦ, προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ
1519 3588 2398 4172^b 2532 3708 4374 846 3885 1909
în ²lui. ¹orașul Și iată, i-au adus lui un paralytic pe

^a prăpastie, pantă abruptă

^b Capernaum; Mat. 4:13

κλίνης βεβλημένον; καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν
 2825 906 2532 3708 3588 2424 3588 4102 846 3004
 un pat culcat; și văzând Isus credința lor, a zis

τῷ παραλυτικῷ, Θάρσει, τέκνον; ἀφένονται σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.
 3588 3885 2293 5043 863 4771 3588 266 4771
 paralyticului: Fi încrezător, copile; iertate sunt ție păcatele tale.

3 Καὶ ἰδοῦ, τινὲς τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτος βλασφημεῖ.
 2532 3708 5100 3588 1122 3004 1722 1438 3778 987
 Și iată, unii dintre scribi au zis în sine: Acesta blasfemează.

4 Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν, Ἵνα τί
 2532 3708 3588 2424 3588 1761 846 3004 2443 5101
 Și ²cunoscădu-le ¹Isus, gândurile lor, a zis: De ce

ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν? **5** Τί γάρ ἐστιν
 5210 1760 4190 1722 3588 2588 4771 5101 1063 1510
 voi gândiți rele în inimile voastre? ²ce ¹Căci este

εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, Ἀφένονται σοι αἱ ἁμαρτίαι; ἢ εἰπεῖν, Ἔγειραι
 2123 3004 863 4771 3588 266 2228 3004 1453
 mai ușor, a zice: ²îți sunt iertate ¹Ție păcatele; sau a zice: Scoală-te

καὶ περιπάτει? **6** Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ
 2532 4043 2443 1161 1492 3754 1849 2192 3588 5207 3588
 și umblă? ²ca ¹Dar, să știți, că autoritate are Fiul

ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας – τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ
 444 1909 3588 1093 863 266 5119 3004 3588 3885
 omului pe pământ să ierte păcate – atunci zice paralyticului

– Ἐγερθεῖς ἄρον σου τὴν κλίνην, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. **7** Καὶ
 1453 142 4771 3588 2825 2532 5217 1519 3588 3624 4771 2532
 – Sculându-te, ridică-ți ²tău, ¹patul și du-te la casa ta. Și

ἐγερθεῖς ἀπήλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 8 Ἴδόντες δὲ οἱ ὄχλοι
 1453 565 1519 3588 3624 846 3708 1161 3588 3793
 sculându-se, a plecat la casa lui. ²văzând, ¹Dar multîmile,

ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν θεόν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην
 2296^a 2532 1392 3588 2316 3588 1325 1849 5108^b
 erau uimite, și au glorificat pe Dumnezeu, care a dat ²autoritate ¹astfel de

τοῖς ἀνθρώποις.

3588 444
 oamenilor.

9 Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ
 2532 3855 3588 2424 1564 3708 444 2521 1909
 Și plecând Isus de acolo, a văzut un om șezând la

τὸ τελώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Καὶ
 3588 5058^c 3156 3004 2532 3004 846 190 3427 2532
 percepție, ²Matei, ¹numit și *i-a zis* lui: Urmează-*mi* mie. Și

ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.
 450 190 846
 ridicându-se, *l-a urmat* pe el.

10 Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακεκμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοῦ,
 2532 1096 846 345 1722 3588 3614 2532 3708
 Și s-a petrecut, el fiind la masă în casă, și iată,

πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ
 4183 5057 2532 268 2064 4873 3588 2424
 mulți publicani și păcătoși, venind, erau culcați la masă cu Isus

^a a.ms.: s-au temut

^b asemenea

^c oficiu care încasa impozitele sau taxele oficiale

καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. **11** Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι εἶπον τοῖς
 2532 3588 3101 846 2532 3708 3588 5330 3004 3588
 și cu discipolii lui. Și văzând, fariseii, au zis

μαθηταῖς αὐτοῦ, Διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ
 3101 846 1223 5101 3326 3588 5057 2532 268 2068 3588
 discipolilor lui: De ce cu publicanii și păcătoșii mănâncă

διδάσκαλος ὑμῶν? **12** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρεῖαν
 1320 4771 3588 1161 2424 191 3004 846 3756 5532
 învățătorul vostru? Dar Isus, auzind, a zis lor: Nu ²nevoie

ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. **13** Πορευθέντες
 2192 3588 2480^a 2395 235 3588 2560^b 2192 4198
¹au cei sănătoși de medic, ci cei bolnavi. fiind Ducându-vă

δὲ μάθετε τί ἐστίν, Ἵλεον θέλω, καὶ οὐ θυσίαν; οὐ γὰρ ἦλθον
 1161 3129^c 5101 1510 1656 2309 2532 3756 2378^d 3756 1063 2064
 în să învățați ce este: Milă vreau, și nu sacrificiu; ²nu ¹căci am venit

καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἀμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.
 2564 1342 235 268 1519 3341
 să chem pe cei drepti, ci pe păcătoși la pocăință.

14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου, λέγοντες, Διὰ
 5119 4334 846 3588 3101 2491 3004 1223
 Atunci se apropie de el discipolii lui Ioan, zicând: De

τί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλά, οἱ δὲ μαθηταὶ σου οὐ
 5101 1473 2532 3588 5330 3522 4183 3588 1161 3101 4771 3756
 ce noi și fariseii postim mult, dar discipolii tăi nu

^a lit: tari

^b lit: căroră le merge rău

^c Formulă rabinică; expresie școlară: du-te și învață!

^d Osea 6:6

νηστεύουσιν? 15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ
 3522 2532 3004 846 3588 2424 3361 1410 3588 5207
 postesc? Și ²le-a zis ³Ior: ¹Isus Oare pot fiii

τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν, ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστὶν ὁ νυμφίος?
 3588 3567^a 3996 1909 3745 3326 846 1510 3588 3566
 nunții să fie îndoliați, cât timp cu ei este mirele?

Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε
 2064 1161 2250 3752 522 575 846 3588 3566 2532 5119
 Vor veni însă zile când va fi luat de la ei mirele, și atunci

νηστεύουσιν. 16 Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπιβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ
 3522 3762 1161 1911 1915 4470 46 1909
 vor posti. Nimeni însă nu cărpește un petic de stofă țesută pe

ἱματίῳ παλαιῷ; αἶρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ
 2440 3820 142 1063 3588 4138 846 575 3588 2440 2532
 o haină veche; ²s-ar rupe ¹căci adausul lui de pe haină, și

χειρὸν σχίσμα γίνεται. 17 Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοῦς
 5501 4978 1096 3761 906^b 3631 3501 1519 779
³mai rea. ¹ruptura ²devine Nici nu se pune vin nou în burdufuri

παλαιούς; εἰ δὲ μῆγε, ῥήγγυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται,
 3820 1487 1161 1490^c 4486 3588 779 2532 3588 3631 1632
 vechi; ²alt- ¹dar ³fel, plesnesc burdufurile, și vinul se varsă,

καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται; ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοῦς
 2532 3588 779 622 235 906 3631 3501 1519 779
 și burdufurile se distrug; ci se pune vin nou în burdufuri

^a adică: însoțitorii mirelui; organizatorii nunții sau prietenii mirilor, care însoțeau în mod special pe miri; cavalier/domnișoară de onoare, frate-de-mire, vornicel, chemător - spre deosebire de musafiri.

^b umple

^c εἰ δὲ μῆγε: în caz contrar

καινούς, καὶ ἀμφοτέρωθεν συντηροῦνται.

2537 2532 297 4933
noi, și amândouă se păstrează.

18 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοῦ, ἄρχων
3778 846 2980 846 3708 758
Aceasta ²el ¹vorbindu-le lor, iată, ²mai-mare al sinagogii,

εἷς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων ὅτι Ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι
1520 2064 4352 846 3004 3754 3588 2364 3450 737
¹un venind, se închina înaintea lui, zicând: Fiica mea chiar acum

ἐτελεύτησεν; ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ζήσεται.
5053 235 2064 2007 3588 5495 4771 1909 846 2532 2198
a murit; dar venind, pune-ți mâna ta peste ea, și va trăi.

19 Καὶ ἐγεθνεῖς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
2532 1453 3588 2424 190 846 2532 3588 3101 846
Și ridicându-se, Isus l-a urmat pe el, și discipolii lui.

20 Καὶ ἰδοῦ, γυνὴ αἰμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, προσελθοῦσα
2532 3708 1135 131^a 1427 2094 4334
Și iată, o femeie cu o scurgere de sânge de doisprezece ani, apropiindu-se

ὀπισθεν, ἤφατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. **21** Ἔλεγεν γὰρ
3693 680 3588 2899^b 3588 2440 846 3004 1063
pe dinapoi, a atins ciucurele hainei lui. ²ea zicea ¹Țăci

ἐν ἑαυτῇ, Ἐὰν μόνον ἄψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. **22** Ὁ
1722 1438 1437 3440 680 3588 2440 846 4982^c 3588
în sine: Dacă numai aș atinge haina lui, voi fi salvată.

^a hemoree, hemoragie

^b Num. 15:37-39

^c vindecată

δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν, Θάρσει, θύγατερ; ἡ
 1161 2424 1994 2532 3708 846 3004 2293^a 2364 3588
 Dar Isus întorcându-se și văzând-o pe ea a zis: Cutează, fiică;

πίστις σου σέσωκέν σε. Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας
 4102 471 4982 4771 2532 4982^b 3588 1135 575 3588 5610
 credința ta te-a salvat pe tine. Și a fost salvată femeia din ora

ἐκεῖνης. **23** Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος,
 1565 2532 2064 3588 2424 1519 3588 3614 3588 758
 aceea. Și venind Isus în casa mai-marelui *sinagogii*,

καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, **24** λέγει αὐτοῖς,
 2532 3708 3588 834 2532 3588 3793^c 2350 3004 846
 și văzând fluierarii și mulțimea tumultoasă, a zis lor:

Ἀναχωρεῖτε; οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ
 402 3756 1063 599 3588 2877 235 2518 2532
 Îndepărtați-vă; ²nu ¹căci a murit fetița, ci doarme. Și

κατεγέλων αὐτοῦ. **25** Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν
 2606 846 3753 1161 1544 3588 3793 1525
 ei râdeau de el. ²când ¹Dar a fost scoasă mulțimea, intrând,

ἐκράτησεν τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον. **26** Καὶ ἐξηλθεν
 2902 3588 5495 846 2532 1453 3588 2877 2532 1831
 a apucat mâna ei, și s-a sculat fetița. Și a ieșit

ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκεῖνην.
 3588 5345 3778 1519 3650 3588 1093 1565
 vestea aceasta în tot ținutul aceea.

^a sau: îndrăznește, curaj

^b vindecată

^c adică: cei prezenți

27	Καὶ	παράγοντι	ἐκείθεν	τῷ	Ἰησοῦ,	ἠκολούθησαν	αὐτῷ				
	2532	3855	1564	3588	2424	190	846				
	Și	² mergând mai departe	³ de acolo,	¹ Isus,	<i>i-au</i>	urmat	lui				
δύο	τυφλοί,	κράζοντες	καὶ	λέγοντες,	Ἐλέησον	ἡμᾶς,	υἱὲ	Δαυὶδ.			
1417	5185	2896	2532	3004	1653	1473	5207	1138			
doi	orbi,	strigând	și	zicând:	Îndură- <i>te</i>	de noi,	Fiu	a lui David.			
28	Ἐλθόντι	δὲ	εἰς	τὴν	οἰκίαν,	προσηλθόν	αὐτῷ	οἱ	τυφλοί,	καὶ	λέγει
	2064	1161	1519	3588	3614	4334	846	3588	5185	2532	3004
	Venind	însă	în	casă,	s-au apropiat	de el	orbii,	și	le zice		
αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς,	Πιστεύετε	ὅτι	δύναμαι	τοῦτο	ποιῆσαι?	Λέγουσιν			
846	3588	2424	4100	3754	1410	3778	4160	3004			
lor	Isus:	Credeți	că	pot	² aceasta?	¹ să fac	⁴ au zis:				
αὐτῷ,	Ναί,	κύριε.	29	Τότε	ἦρατο	τῶν	ὀφθαλμῶν	αὐτῶν,	λέγων,		
846	3483	2962		5119	680	3588	3788	846	3004		
³ Ei	Da,	Stăpâne.	Atunci	<i>el</i>	a atins	ochii	lor,	zicând:			
Κατὰ	τὴν	πίστιν	ὕμῶν	γενηθήτω	ὑμῖν.	30	Καὶ	ἀνεώχθησαν	αὐτῶν		
2596	3588	4102	4771	1096	5213	2532	455	846			
După	credința	voastră	să	<i>vi</i>	se facă	vouă.	Și	s-au deschis	lor		
οἱ	ὀφθαλμοί;	καὶ	ἐνεβρωμήσατο	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς,	λέγων,				
3588	3788	2532	1690	846	3588	2424	3004				
	ochii;	și	avertizându-le	cu severitate	pe ei	Isus,	zicând:				
Ἵ	ὐρατε	μηδεὶς	γνωσκέτω.	31	Οἱ	δὲ	ἐξεληθόντες	διεφήμισαν			
	3708	3367	1097	3588	1161	1831	1310				
Aveți	grijă	² nimeni.	¹ să	<i>nu</i>	afle	Ei	însă,	ieșind,	<i>l-au</i>	făcut	cunoscut
αὐτὸν	ἐν	ὅλῃ	τῇ	γῇ	ἐκείνῃ.						
846	1722	3650	3588	1093	1565						
pe el	în	tot	ținutul	acela.							

32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοῦ, προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον
 846 1161 1831 3708 4374 846 444
 Ei însǎ, ieşind, iată, i-au adus lui un om

κωφὸν δαιμονιζόμενον. **33** Καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ
 2974 1139 2532 1544 3588 1140 2980 3588
 mut, demonizat. Şi fiind exorcizat demonul, a vorbit

κωφός; καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες, Οὐδέποτε ἐφάνη
 2974 2532 2296 3588 3793 3004 3763 5316
 mutul; şi s-au mirat mulţimile, zicând: Niciodată nu a fost văzut

οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. **34** Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, Ἐν τῷ ἄρχοντι
 3779 1722 3588 2474 3588 1161 5330 3004 1722 3588 758^a
 aşa ceva în Israel. Dar fariseii ziceau: Prin principele

τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.
 3588 1140 1544 3588 1140
 demonilor scoate demonii.

35 Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας,
 2532 4013 3588 2424 3588 4172 3956 2532 3588 2968
 Şi străbătea Isus oraşele toate şi satele,

διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς
 1321 1722 3588 4864 846 2532 2784 3588 2098 3588
 învăţându-i în sinagogile lor, şi predicând Evanghelia

βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.
 932 2532 2323 3956 3554 2532 3956 3119 1722 3588 2992
 regatului, şi vindecând orice boală şi orice infirmitate în popor.

36 Ἴδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν,
 3708 1161 3588 3793 4697 4012 846
 Văzând însǎ mulţimile, a fost mişcat de compasiune pentru ei,

^a conducătorul

ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι καὶ ἐρρωμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.
 3754 1510 4660 2532 4496^a 5616 4263 3361 2192 4166
 pentru că erau extenuate și doborâte ca oi ne-având păstor.

37 Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ὁ μὲν θειρισμὸς πολὺς,
 5119 3004 3588 3101 846 3588 3303 2326 4183
 Atunci a zis discipolilor săi: În realitate, secerișul este mare,

οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι; **38** δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θειρισμοῦ, ὅπως
 3588 1161 2040 3641 1189 3767 3588 2962 3588 2326 3704
 dar lucrătorii, puțini; Rugați deci pe Stăpânul secerișului, ca să

ἐκβάλη ἐργάτας εἰς τὸν θειρισμὸν αὐτοῦ.
 1544 2040 1519 3588 2326 846
 trimită lucrători în secerișul său.

Capitolul 10 1 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ,
 2532 4341 3588 1427 3101 846
 Și chemând la sine pe cei doisprezece discipoli ai săi,

ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτά,
 1325 846 1849 4151 169 5620 1544 846
 le-a dat lor autoritate peste spirite necurate, ca să le exorcizeze pe ele,

καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.
 2532 2323 3956 3554 2532 3956 3119
 și să vindece orice boală și orice infirmitate.

2 Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστιν ταῦτα;
 3588 1161 1427 652 3588 3686 1510 3778
³celor ¹Dar ⁴doisprezece ⁵apostoli ²numele sunt acestea:

^a trântite la pământ

πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ;
 4413 4613^a 3588 3004 4074 2532 406 3588 80 846
 Întâi Simon, cel numit Petru, și Andrei, fratele lui;

Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ; **3** Φίλιππος,
 2385 3588 3588 2199 2532 2491 3588 80 846 5376
 Iacov, cel a lui Zebedei, și Ioan, fratele lui; Filip,

καὶ Βαρθολομαῖος; Θωμᾶς, καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης; Ἰάκωβος ὁ τοῦ
 2532 918^b 2381 2532 3156^c 3588 5057 2385 3588 3588
 și Bartolomeu; Toma, și Matei, publicanul; Iacov, cel a lui

Ἀλφαίου, καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος; **4** Σίμων ὁ Κανανίτης,
 256 2532 3002 3588 1941 2280 4613 3588 2581^d
 Alfeu, și Levi, cel zis Tadeu; Simon Canaanitul,

καὶ Ἰούδας Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν.
 2532 2455 2469^e 3588 2532 3860 846
 și Iuda Iscariot, cel care *la* și trădat pe el.

5 Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, παραγγεῖλας
 3778 3588 1427 649^f 3588 2424 3853
 Pe acești doisprezece i-a trimis Isus, ordonându-le

αὐτοῖς, λέγων, Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθῃτε, καὶ εἰς πόλιν
 846 3004 1519 3598 1484 3361 565 2532 1519 4172
 lor, zicând: ³pe ⁴calea ⁵națiunilor, ¹Nu ²vă abateți și în *vreun* oraș

Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθῃτε; **6** πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ
 4541 3361 1525 4198 1161 3123 4314 3588
 al samaritenilor nu intrați; mergeți însă mai degrabă la

^a a da ascultare; Gen.29:33

^b sau: Natanael; darul lui Dumnezeu

^c sau: Levi

^d sau: zelotul; membru ai unei grupări de oameni riguroși și bigoți, apărători ai teocrației și adversari ai dominației romane.

^e din Cariot (Cheriot), oraș din Iuda. Ios.15:25

^f i-a trimis ca împuterniciți, cu dreptul de a acționa în numele lui; i-a delegat

πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. **7** Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε,
 4263 3588 622 3624 2474 4198 1161 2784
 oile cele pierdute a casei lui Israel. Mergând înșă, predicați,

λέγοντες ὅτι Ἦγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. **8** Ἀσθενοῦντας
 3004 3754 1448 3588 932 3588 3772 770
 zicând: S-a apropiat regatul cerurilor. ²pe bolnavi,

θεραπεύετε, λεπρούς καθαρίζετε, δαίμονια ἐκβάλλετε; δωρεὰν ἐλάβετε,
 2323 3015 2511^a 1140 1544 1432 2983
¹Vindecați ⁴pe leproși, ³curățiți ⁶demoni; ⁵exorcizați gratuit ați primit,

δωρεὰν δότε. **9** Μὴ κτήσησθε χρυσόν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκόν
 1432 1325 3361 2932^b 5557 3366 696 3366 5475^c
 gratuit să dați. Nu vă procurați aur, nici argint, nici *bani de aramă*

εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν, **10** μὴ πήραν εἰς ὁδόν, μηδὲ δύο
 1519 3588 2223^d 4771 3361 4082 1519 3598 3366 1417
 în cingătoarele voastre, nici sacoșă pentru drum, nici două

χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ ῥάβδους; ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τῆς
 5509 3366 5266 3366 4464 514 1063 3588 2040 3588
 cămăși, nici sandale, nici baston; ²vrednic ¹căci ⁴lucrătorul ⁵de

τροφῆς αὐτοῦ ἐστίν. **11** Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε,
 5160 846 1510 1519 3739 1161 302 4172 2228 2968 1525
⁶hrana ⁷sa. ³este ²în ⁴care ¹Dar ³oare- oraș sau sat veți intra,

ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστιν; κἀκεῖ μείνατε, ἕως ἂν ἐξέλθητε.
 1833 5101 1722 846 514 1510 2546 3306 2193 302 1831
 cercetați cine în el ²vrednic; ¹este și acolo rămâneți, până ce plecați.

^a a.ms: νεκρούς ἐγείρετε - pe morți înviați

^b vă achiziționați

^c sau: cupru

^d brâu, centură

12 Εισερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀσπάσασθε αὐτήν. 13 Καὶ ἐὰν μὲν
 1525 1161 1519 3588 3614 782 846 2532 1437 3303
 Intrând înșă în casă, salutați-o pe ea. Și dacă

ἢ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν; ἐὰν δὲ μὴ
 1510 3588 3614 514 2064 3588 1515 4771 1909 846 1437 1161 3361
 este casa demnă, să vină pacea voastră peste ea; dacă înșă nu

ἢ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. 14 Καὶ ὃς ἐὰν
 1510 514 3588 1515 4771 4314 4771 1994 2532 3739 1437
 este demnă, pacea voastră ²la ³voi. ¹σă se reîntoarcă Și cine

μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι
 3361 1209 4771 3366 191 3588 3056 4771 1831
 nu vă primește pe voi, nici nu ascultă cuvintele voastre, ieșind din

τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν
 3588 3614 2228 3588 4172 1565 1621 3588 2868 3588 4228
 casa sau orașul acela, scuturați praful picioarelor

ὑμῶν. 15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῆ Σοδόμων
 4771 281 3004 5213 414 1510 1093 4670
 voastre. Adevărat vă zic vouă: Mai suportabil va fi pentru ținutul Sodomei

καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.
 2532 1116 1722 2250 2920 2228 3588 4172 1565
 și Gomorei în ziua judecății, decât orașului aceluia.

16 Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων;
 3708 1473 649 4771 5613 4263 1722 3319 3074
 Iată, eu vă trimit pe voi ca oi în mijlocul lupilor;

γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστρεφαί.
 1096 3767 5429^a 5613 3588 3789 2532 185 5613 3588 4058
 fiți deci prudenți ca șerpii, și veritabili ca porumbeii.

^a sau: precauți

17 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων; παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς
 4337 1161 575 3588 444 3860 1063 4771 1519
 Păziți-vă însă de oameni; ²vă vor preda ¹căci pe voi în

συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς; 18 καὶ
 4892^a 2532 1722 3588 4864 846 3146 4771 2532
 sanhedrinuri, și în sinagogile lor vă vor flagela pe voi; ²și

ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς
 1909 2232 1161 2532 935 71 1752 1473 1519
³întreaga ⁴guvernatorilor ¹dar și regilor veți fi duși din cauza mea, spre

μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν. 19 Ὅταν δὲ παραδιδῶσιν ὑμᾶς,
 3142 846 2532 3588 1484 3752 1161 3860 4771
 mărturie lor și națiunilor. ²când ¹Dar, vă vor preda pe voi,

μὴ μερμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε; δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ
 3361 3309 4459 2228 5101 2980 1325 1063 5213 1722 1565
 nu vă îngrijorați cum sau ce să vorbiți; ²vi se va da ¹căci vouă în acea

τῇ ὥρᾳ τί λαλήσετε; 20 οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστὲ οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ
 3588 5610 5101 2980 3756 1063 5210 1510 3588 2980 235 3588
 oră ce să vorbiți; ²nu ¹căci voi sunteți vorbitorii, ci

πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. 21 Παραδώσει δὲ
 4151 3588 3962 4771 3588 2980 1722^b 5213 3860 1161
 Spiritul Tatălui vostru este cel vorbind prin voi. va preda Dar

ἄδελφός ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον; καὶ ἐπαναστήσονται
 80 80 1519 2288 2532 3962 5043 2532 1881
 frate pe frate la moarte, și tată pe copil; și se vor revolta

^a tribunal penal la vechii evrei

^b aici instrumental, nu local

τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. **22** Καὶ ἔσεσθε
 5043 1909 1118 2532 2289 846 2532 1510
 copiii împotriva părinților, și îi vor da să fie uciși ei. Și veți fi

μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου; ὁ δὲ ὑπομείνας
 3404 5259 3956 1223 3588 3686 3450 3588 1161 5278
 urăți de toți din cauza numelui meu; ²cel ¹dar perseverând

εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. **23** Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν
 1519 5056 3778 4982 3752 1161 1377 4771 1722
 până la sfârșit, acela va fi salvat. Când însă vă vor persecuta pe voi în

τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην; ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν,
 3588 4172 3778 5343 1519 3588 243 281 1063 3004 5213
 orașul acesta, fugiți în altul; adevărat căci vă spun vouă:

οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως ἄν ἔλθῃ ὁ
 3756 3361 5055 3588 4172 3588 2474 2193 302 2064 3588
 Nicidecum nu veți sfârși cu orașele lui Israel, până când vine

υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

5207 3588 444

Fiul omului.

24 Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δούλος
 3756 1510 3101 5228 3588 1320 3761 1401
²nu ³este ¹Un discipol mai presus de învățător, nici serv

ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. **25** Ἄρκετον τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται
 5228 3588 2962 846 713 3588 3101 2443 1096
 mai presus de stăpânul lui. Este suficient pentru discipol ca să devină

ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ δούλος ὡς ὁ κύριος
 5613 3588 1320 846 2532 3588 1401 5613 3588 2962
 precum învățătorul lui, și servul precum stăpânul

αὐτοῦ. Εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβούλ ἐκάλεσαν, πῶσω μᾶλλον
 846 1487 3588 3617 954^a 2564 4214 3123
 lui. Dacă pe stăpânul casei ²Beelzebul, ¹l-au numit cu cât mai mult

τοὺς οἰκειακοὺς αὐτοῦ? **26** Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς; οὐδὲν γάρ
 3588 3615 846 3361 3767 5399 846 3762 1063
 pe membrii casei lui? ²nu ¹Deci vă temeți de ei; ²nimic nu ¹căci

ἐστιν κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται; καὶ κρυπτόν ὃ οὐ
 1510 2572 3739 3756 601 2532 2927 3739 3756
 este acoperit, ce nu va fi revelat; și *nimic* ascuns ce nu

γνωσθήσεται. **27** Ὁ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἶπατε ἐν τῷ φωτί;
 1097 3739 3004 5213 1722 3588 4653 3004 1722 3588 5457
 va fi cunoscut. Ce *vă* spun vouă în întuneric, spuneți la lumină;

καὶ ὃ εἰς τὸ οὐς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωματίων.
 2532 3739 1519 3588 3775 191 2784 1909 3588 1430
 și ce ²la ³ureche, ¹vi se șoptește vestiți de pe acoperișuri.

28 Καὶ μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτενόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν
 2532 3361 5399 575 3588 615 3588 4983 3588 1161 5590
 Și nu vă temeți de cei ucigând corpul, ²care ¹dar ⁶sufletul;

μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι; φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον
 3361 1410 615 5399 1161 3123 3588 1410
³nu ⁴pot ⁵ucide temeți-vă însă mai degrabă de cel care este capabil

καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. **29** Οὐχὶ δύο
 2532 3588 5590 2532 3588 4983 622 1722 1067 3780 1417
 și sufletul și corpul să piardă în gheenă. Nu ²două

^a Beelzebul, (zeul muștelor) divinitate la Filisteni (Ecronului), este în NT căpetenia demonilor, identificat cu Satan Mat.12:26; Mar.3:23,25; Luc.11:18.

στρουθία ἄσσαρίου πωλεῖται? Καὶ ἐν ἕξ αὐτῶν
 4765^a 787^b 4453 2532 1520 1537 846
³vrăbii ⁴pentru un asarion? ¹se vând Și *nici* una singură dintre ele

οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν; **30** ὑμῶν δὲ
 3756 4098 1909 3588 1093 427 3588 3962 4771 4771 1161
 nu va cădea pe pământ fără *știrea* Tatălui vostru; vouă însă,

καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναί εἰσίν. **31** Μὴ οὖν φοβηθῆτε;
 2532 3588 2359^c 3588 2776 3956 705 1510 3361 3767 5399
 și perii capului, toți numărați sunt. ²nu ¹Deci, vă temeți;

πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς. **32** Πᾶς οὖν ὅστις
 4183 4765 1308^d 5210 3956 3767 3748
³decât multe ⁴vrăbii. ²sunteți mai superiori ¹voi ²oricine ¹Deci, care

ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ
 3670^e 1722 1473 1715 3588 444 3670 2504
mă va mărturisi pe mine înainte oamenilor, *il* voi mărturisi și eu

ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. **33** Ὅστις δ'
 1722 846 1715 3588 3962 3450 3588 1722 3772 3748 1161
 pe acela înainte Tatălui meu, cel în ceruri. ²cine ¹Dar

ἂν ἀρνήσῃται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν καὶ ἐγὼ
 302 720 1473 1715 3588 444 720 846 2504
mă neagă pe mine înainte oamenilor, *il* voi nega pe acela și eu

ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

1715 3588 3962 3450 3588 1722 3772
 înainte Tatălui meu, cel în ceruri.

^a destinate ispășirii. Lev. 14:49-55

^b monedă romană, care valora a 16-a parte dintr-un denar

^c firele de păr

^d excelenți

^e recunoaște, confirma

34 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν;													
3361	3543	3754	2064	906	1515	1909	3588	1093					
Să	nu	gândiți	că	am	venit	să	aduc	pace	pe	pământ;			
οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. 35 Ἔλθον γὰρ διχάσαι													
3756	2064	906	1515	235	3162	2064	1063	1369					
nu	am	venit	să	aduc	pace,	ci	sabie.	² am	venit	¹ Căci să dezbin			
ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς,													
444	2596	3588	3962	846	2532	2364	2596	3588	3384	846			
pe	om	de	taτάl	lui,	și	fiică	de	mama	ei,				
καὶ νόμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς; 36 καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου													
2532	3565	2596	3588	3994	846	2532	2190	3588	444				
și	noră	de	soacra	ei;	și	dușmanii	omului	<i>vor fi</i>					
οἱ οἰκειακοὶ αὐτοῦ. 37 Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ													
3588	3615	846	3588	5368	3962	2228	3384	5228					
membrii	casei	lui.	Cel	iubind	pe	taτά	sau	pe	mama	mai	mult	decât	
ἐμέ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος; καὶ ὁ φιλῶν υἴον ἢ θυγατέρα													
1473	3756	1510	3450	514	2532	3588	5368	5207	2228	2364			
pe	mine	nu	este	² de	mine;	¹ vrednic	și	cel	iubind	pe	fiu	sau	fiică
ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος; 38 καὶ ὃς οὐ													
5228	1473	3756	1510	3450	514	2532	3739	3756					
mai	mult	decât	pe	mine,	nu	este	² de	mine;	¹ vrednic	și	cine	nu	
λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστιν													
2983	3588	4716 ^a	846	2532	190	3694	3450	3756	1510				
își	ia	crucea	lui	și	<i>nu-mi</i>	urmează	după	mine,	nu	este			

^a obicei practicat de romani, ca cei condamnați să-și poarte crucea la locul de crucificare. Io.19:17

μου ἄξιος. **39** Ὁ εὐρῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν; καὶ
 3450 514 3588 2147 3588 5590^a 846 622 846 2532
²de mine. ¹vrednic Cel gășind viața lui, o va pierde pe ea; și

ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἑμοῦ εὐρήσει αὐτήν.
 3588 622 3588 5590^b 846 1752 1473 2147 846
 cel pierzând viața lui din cauza mea, o va găsi pe ea.

40 Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται; καὶ ὁ ἐμὲ
 3588 1209 4771 1473 1209 2532 3588 1473
 Cine *vă* primește pe voi, pe mine mă primește; și cine ²pe mine,

δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. **41** Ὁ δεχόμενος
 1209 1209 3588 649 1473 3588 1209
¹*mă* primește primește pe cel trimițându-mă pe mine. Cel primind

προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήφεται; καὶ ὁ
 4396 1519 3686 4396^c 3408 4396 2983 2532 3588
 un profet în numele unui profet, ²răsplata ³unui profet; ¹va primi și cel

δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήφεται.
 1209 1342 1519 3686 1342^d 3408 1342 2983
 primind pe un drept în numele unui drept, ²răsplata ³unui drept. ¹va primi

42 Καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον
 2532 3739 1437 4222 1520 3588 3398 3778 4221
 Și cine *dă* de băut unuia dintre ²neînsemnații ¹acești ⁴un pahar

ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ
 5593 3440 1519 3686 3101 281 3004 5213 3756
⁵*cu apă* rece ³numai în numele unui discipol, adevărat *vă* zic vouă: Nicidecum

^a sufletul

^b sufletul

^c adică, luând în considerare că este profet

^d adică, luând în considerare că este un om drept

μη ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.
 3361 622 3588 3408 846
 nu își va pierde răsplata lui.

Capitolul 11 1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσωσιν τοῖς
 2532 1096 3753 5055 3588 2424 1299^a 3588
 Și a fost: Când a sfârșit Isus de ordonat celor

δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρῦσσειν
 1427 3101 846 3327 1564 3588 1321 2532 2784
 doisprezece discipoli ai săi, a plecat de acolo ca să-i învețe și să predice

ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.
 1722 3588 4172 846
 în orașele lor.

2 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ
 3588 1161 2491 191 1722 3588 1201 3588 2041 3588
 Dar Ioan, auzind în închisoare despre lucrările lui

χριστοῦ, πέμψας δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, 3 εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ
 5547 3992 1417 3588 3101 846 3004 846 4771 1510 3588
 Cristos, trimițând doi dintre discipolii lui, i-a zis lui: ²tu ¹Εἶsti cel care

ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν? 4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
 2064 2228 2087 4328 2532 611 3588 2424
 vine, sau ²pe altul? ¹să așteptăm Și răspunzând Isus

εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἀπαγγεῖλατε Ἰωάννη ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε;
 3004 846 4198 518 2491 3739 191 2532 991
 le-a zis: Duceți-vă, relațați lui Ioan ce auziți și vedeți:

5 τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται,
 5185 308 2532 5560 4043 3015 2511
 Orbi văd iarăși, și șchiopii umblă, leproșii sunt curățiți,

^a sau: a stabili reguli

καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται;
 2532 2974 191 3498 1453 2532 4434 2097
 și surzii aud, morți sunt înviați, și săracilor se vestește evanghelia;

6 καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῆ ἐν ἐμοί. **7** Τούτων
 2532 3107 1510 3739 1437 3361 4624 1722 1473 3778
 și fericit este, cine nu se indignează de mine. ²aceștia

δὲ πορευομένων, ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ
 1161 4198 756 3588 2424 3004 3588 3793 4012
¹Dar ducându-se, a început Isus să zică multărilor despre

Ἰωάννου, τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι? Κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου
 2491 5101 1831 1519 3588 2048 2300^a 2563 5259 417
 Ioan: Ce ați ieșit ²în ³deșert? ¹să priviți O trestie de vânt

σαλευόμενον? **8** Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν? Ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς
 4531 235 5101 1831 3708 444 1722 3120
 legănată? Sau ce ați ieșit să vedeți? Un om ²în ⁴moi?

ἱματίοις ἡμφιεσμένον? Ἰδοῦ, οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις
 2440 294 3708 3588 3588 3120 5409 1722 3588 3624
³haine ¹îmbrăcat Iată, cei ²cele ³moi ¹purtând ⁵în ⁶casele

τῶν βασιλείων εἰσίν. **9** Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν? Προφήτην? Naί, λέγω
 3588 934 1510 235 5101 1831 3708 4396 3483 3004
⁷regilor. ⁴sunt Dar ce ați ieșit să vedeți? Un profet? Da, *vă* zic

ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου; **10** οὗτος γάρ ἐστιν περὶ οὗ
 5213 2532 4053 4396 3778 1063 1510 4012 3739
 vouă, chiar mai mult decât un profet; ²acesta ¹Căci este *cel* despre care

γέγραπται, Ἰδοῦ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου
 1125 3708 1473 649 3588 32 3450 4253 4383
 stă scris: Iată, eu trimit mesagerul meu înaintea feței

^a sau: să admirați

σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου. **11** Ἄμην
 471 3739 2680 3588 3598 471 1715 471^a 281
 tale, care va pregăti calea ta înaintea ta. Adevărat

λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων
 3004 5213 3756 1453 1722 1084 1135 3173
 vǎ zic vouă, nu s-a ridicat între cei născuți de femei *nici unul* mai mare

Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. Ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
 2491 3588 910 3588 1161 3398^b 1722 3588 932 3588
 ca Ioan Botezătorul. ²cel ¹Dar mai mic în regatul

οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν. **12** Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου
 3772 3173 846 1510 575 1161 3588 2250 2491
 cerurilor mai mare decât el este. ²din ¹Dar zilele lui Ioan

τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται,
 3588 910 2193 737 3588 932 3588 3772 971
 Botezătorul până acum regatul cerurilor este atacat violent,

καὶ βιασται ἀρπάζουσιν αὐτήν. **13** Πάντες γὰρ οἱ προφηταὶ καὶ
 2532 973 726 846 3956 1063 3588 4396 2532
 și cei violenți îl răpesc pe el. toți Căci profetii și

ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου προεφήτευσαν; **14** καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι,
 3588 3551 2193 2491 4395 2532 1487 2309 1209
 legea până la Ioan au profetizat; și dacă vreți s-o primiți,

αὐτός ἐστιν Ἡλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. **15** Ὁ ἔχων ὄρα ἀκούειν
 846 1510 2243 3588 3195 2064 3588 2192 3775 191
 el este Ilie, care trebuia să vină. Cine are ureci de auzit,

^a Mal. 3:1

^b neînsemnat

ἀκούετω. **16** Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην? Ὁμοία
 191 5101 1161 3666 3588 1074 3778 3664
 să audă. cu cine Dar voi compara generația aceasta? ²asemenea

ἐστὶν παιδίους ἐν ἀγοραῖς καθημένους, καὶ προσφωνοῦσιν τοῖς ἐταίροις
 1510 3813 1722 58 2521 2532 4377 3588 2083

¹Este unor copilași în piețe șezând, și strigând colegilor

αὐτῶν, **17** καὶ λέγουσιν, Ἡὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε;
 846 2532 3004 832 5213 2532 3756 3738^a
 lor, și zic: V-am cântat din fluiet vouă, și nu ați dansat;

ἐθρηνησαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε. **18** Ἦλθεν γὰρ Ἰωάννης
 2354 5213 2532 3756 2875 2064 1063 2491
 v-am cântat de jale vouă, și nu v-ați plâns. ²a venit ¹Căci Ioan,

μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσιν, Δαμιόνιον ἔχει. **19** Ἦλθεν ὁ
 3383 2068 3383 4095 2532 3004 1140 2192 2064 3588
 nici mâncând nici bând, și ei zic: ²demon. ¹Are A venit

υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν, Ἰδοῦ, ἄνθρωπος
 5207 3588 444 2068 2532 4095 2532 3004 3708 444
 Fiul omului mâncând și bând, și ei zic: Iată, un om

φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. Καὶ
 5314 2532 3630 5057 5384 2532 268 2532
 mâncăcios și băutor de vin, ²al publicanilor ¹prieten și al păcătoșilor. Și

ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς.
 1344 3588 4678 575 3588 5043^b 846
²a fost justificată ¹înțelepciunea de copiii ei.

^a săltat, jucat

^b a.ms.: ἐγγων - lucrările

20 Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ											
5119	756	3679	3588	4172	1722	3739	1096	3588			
Atunci a început să mustre					orașele în care au fost făcute						
πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν. 21 Οὐαί σοι,											
4118	1411	846	3754	3756	3340	3759	4771				
³ cele mai numeroase, ¹ minunile ² sale pentru că nu s-au pocăit. Vai ție,											
Χοραζίν, οὐαί σοι, βηθσαϊδά, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο											
5523	3759	4771	966	3754	1487	1722	5184	2532	4605	1096	
Horazin, vai ție, Betsaida, pentru că dacă în Tir și Sidon ar fi fost											
αἱ δυνάμεις αἱ γινόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ											
3588	1411	3588	1096	1722	5213	3819	302	1722	4526	2532	4700
minunile făcute în voi, de mult ² în ³ sac ⁴ și ⁵ cenușă.											
μετενόησαν. 22 Πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον											
3340	4133	3004	5213	5184	2532	4605	414				
¹ s-ar fi pocăit Totuși vă spun vouă: ³ Tirului ⁴ și ⁵ Sidonului ² mai suportabil											
ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν. 23 Καὶ σύ, Καπερναοῦμ, ἡ ἕως											
1510	1722	2250	2920	2228	5213	2532	4771	2584	3588	2193	
¹ Va fi în ziua judecății, decât vouă. Și tu, Capernaum, cel până											
τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα, ἕως Ἄδου καταβιβασθήσῃ; ὅτι εἰ ἐν											
3588	3772	5312	2193	86 ^a	2601	3754	1487	1722			
la cer înălțat, până în Hades vei coborî; pentru că dacă în											
Σοδόμοις ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γινόμεναι ἐν σοί, ἔμειναν											
4670	1096	3588	1411	3588	1096	1722	4771	3306			
Sodoma ar fi avut loc minunile care s-au făcut în tine, ar fi rămas											

^a "gr. „Hades”" este echivalentul „Șeolului”" din VT; locuința morților; locuința sufletelor după moarte până la judecata de apoi. Nu este identic cu gheena sau iadul."

ἄν μέχρι τῆς σήμερον. **24** Πλὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι γῆ Σοδόμων
 302 3360 3588 4594 4133 3004 5213 3754 1093 4670
 până astăzi. Totuși vă zic vouă: Pentru ținutul Sodomei

ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ σοί.
 414 1510 1722 2250 2920 2228 4771

²mai suportabil ¹va fi în ziua judecării, decât pentru tine.

25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν,
 1722 1565 3588 2540 611 3588 2424 3004
 În ²acela, ¹timpul luând cuvântul, Isus a zis:

Ἐξομολογοῦμαι σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς,
 1843 4771 3962 2962 3588 3772 2532 3588 1093
 Te laud pe tine, Tată, Domn al cerului și al pământului,

ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ
 3754 613 3778 575 4680 2532 4908 2532
 pentru că ai ascuns acestea de cei înțeleπτι și inteligenți, și

ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. **26** Naί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο
 601 846 3516^a 3483 3588 3962 3754 3779 1096
 le-ai revelat pe ele minorilor. Da, Tată, pentru că așa a fost

εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. **27** Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός
 2107 1715 4771 3956 3427 3860 5259 3588 3962
 plăcut înaintea ta. Totul mie mi-a fost predat de Tatăl

μου; καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱόν, εἰ μὴ ὁ πατήρ; οὐδὲ τὸν
 3450 2532 3762 1921 3588 5207 1487 3361^b 3588 3962 3761 3588
 meu; și nimeni nu cunoaște deplin pe Fiul, dacă nu Tatăl; nici pe

^a sau: pruncilor

^b εἰ μὴ - decât, afară de

πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ᾧ ἐὰν
 3962 5100 1921 1487 3361^a 3588 5207 2532 3739 1437
 Tatăl ²cineva, ¹nu-l cunoaște deplin dacă nu Fiul, și cel căruia

βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. **28** Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες
 1014 3588 5207 601 1205 4314 1473 3956 3588 2872
 vrea Fiul să îl reveleze. Veniți la mine toți cei trudiți

καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. **29** Ἄρατε τὸν ζυγὸν μου
 2532 5412 2504 373^b 4771 142 3588 2218 3450
 și împovărați, și eu vă voi da odihnă vouă. Luați jugul meu

ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι προῶς εἶμι καὶ ταπεινὸς
 1909 4771 2532 3129 575 1473 3754 4239 1510 2532 5011
 asupra voastră și învățați de la mine, pentru că ²blând ¹sunt și umil

τῆ καρδία; καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. **30** Ὁ γὰρ
 3588 2588 2532 2147 372^c 3588 5590 4771 3588 1063
 cu inima; și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre. Căci

ζυγός μου χρηστός, καὶ τὸ φορτίον μου ἑλαφρόν ἐστιν.
 2218 3450 5543 2532 3588 5413 3450 1645^d 1510
 jugul meu este plăcut, și sarcina mea ²ușoară. ¹este

Capitolul 12 **1** Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς
 1722 1565 3588 2540 4198 3588 2424 3588
 În acest timp a trecut Isus în

σάββασιν διὰ τῶν σποριμῶν; οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπέινασαν, καὶ
 4521 1223 3588 4702 3588 1161 3101 846 3983 2532
 sabat prin lanurile *de grâu*; dar discipolii lui au flămânzit, și

^a εἰ μὴ - decât, afară de

^b sau: vă voi înviora

^c sau: repaus, învioreare

^d în contradicție cu povara legii. Fap.15:10

ἤρξαντο τίλλειν στάχυας καὶ ἐσθίειν. **2** Οἱ δὲ Φαρισαῖοι
 756 5089 4719 2532 2068 3588 1161 5330
 au început să smulgă boabe din spice și să mănânce. Dar fariseii,

ιδόντες εἶπον αὐτῷ, Ἰδού, οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν
 3708 3004 846 3708 3588 3101 4771 4160 3739 3756 1832
 văzând, au zis lui: Iată, discipolii tăi fac ce nu este permis

ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. **3** Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν
 4160 1722 4521 3588 1161 3004 846 3756 314 5101 4160
 să facă în sabbat. El însă le-a zis lor: Nu ați citit ce a făcut

Δαυὶδ, ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; **4** πῶς εἰσηλθεν
 1138 3753 3983 846 2532 3588 3326 846 4459 1525
 David, când a flămânzit el și cei împreună cu el? Cum a intrat

εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως
 1519 3588 3624 3588 2316 2532 3588 740 3588 4286
 în casa lui Dumnezeu, și ²pâinile ³puerilor înainte,

ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξδον ἦν αὐτῷ φαγεῖν, οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ,
 5315 3739 3756 1832 1510 846 5315 3761 3588 3326 846
¹a mâncat ce nu ²permis ¹era lui să mănânce, nici celor cu el,

εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν μόνους? **5** Ἡ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι
 1487 3361^a 3588 2409 3441 2228 3756 314 1722 3588 3551 3754
 dacă nu ²preoților? ¹numai Sau nu ați citit în lege, că

τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν, καὶ
 3588 4521 3588 2409 1722 3588 2411 3588 4521^b 953 2532
 în sabbaturi preoții în templu ²sabatul, ¹profanează ³și

^a dacă nu = decât

^b Num.28:9

ἀναίτιοί εἰσιν? **6** Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ μεϊζόν
 338 1510 3004 1161 5213 3754 3588 2411 3173
⁵nevinovați? ⁴sunt *Vă zic înșă vouă:* ²decât ³templul ¹*Unul mai mare*

ἐστιν ὧδε. **7** Εἰ δὲ ἐγνώσκετε τί ἐστιν, Ἔλεον θέλω καὶ οὐ
 1510 5602^a 1487 1161 1097 5101 1510 1636 2309 2532 3756
 este aici. *Dacă înșă ați fi recunoscut ce este: Milă vreau și nu*

θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναίτιους. **8** κύριος γάρ ἐστιν τοῦ
 2378^b 3756 302 2613 3588 338 2962 1063 1510 3588
 sacrificiu, nu ați fi condamnat pe cei nevinovați. ⁵Domn ¹Căci ⁴este ⁶al

σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.
 4521 3588 5207 3588 444
⁷sabatului. ²Fiul ³omului

9 Καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν. **10** Καὶ
 2532 3327 1564 2064 1519 3588 4864 846 2532
 Și plecând de acolo a intrat în sinagoga lor. Și

ἰδοῦ, ἄνθρωπος ἦν τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν; καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν,
 3708 444 1510 3588 5495 2192 3584 2532 1905 846
 iată, ²un om ¹era ⁴mâna ³având atrofiată; și ei *l-au întrebat* pe el,

λέγοντες, Εἰ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν θεραπεύειν? Ἴνα κατηγορήσωσιν
 3004 1487 1832 3588 4521 2323 2443 2723
 zicând: *Oare este permis în sabbaturi a vindeca? ca să-l poată acuza*

αὐτοῦ. **11** Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος,
 846 3588 1161 3004 846 5101 1510 1537 4771 444
 pe el. *El înșă le-a zis lor: Cine este dintre voi un om,*

^a expl: templul împuternicea pe preți să încalce legea sabbatului; cel care era mai mare decât templul, autoriza pe discipolii său să încalce sabbatul în caz de nevoie. Osea 6:6

^b Osea 6:6

ὃς ἔξει πρόβατον ἓν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν
 3739 2192 4263 1520 2532 1437 1706 3778 3588 4521
 care va avea ²oaie, ¹o singură și dacă cade aceasta în sabat

εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσῃ αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ? **12** Πόσω οὖν
 1519 999 3780 2902 846 2532 1453 4214 3767
 în groapă, nu o va apuca pe ea și o va scoate? Cu cât ²deci

διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου. Ὡστε ἔξεστιν τοῖς σάββασιν
 1308 444 4263 5620 1832 3588 4521

¹este mai superior un om decât o oaie. De aceea este permis în sabat

καλῶς ποιεῖν. **13** Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Καὶ
 2573 4160 5119 3004 3588 444 1614 3588 5495 4771 2532
²bine. ¹a face Atunci zice omului: Întinde-ți mâna ta. Și

ἔξετεινεν, καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιής ὡς ἡ ἄλλη. **14** Οἱ
 1614 2532 600 5199 5613 3588 243 3588
 el și-a întins-o, și ea a fost regenerată, sănătoasă ca cealaltă.

δὲ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ ἐξελλόντες, ὅπως αὐτὸν
 1161 5330 4824^a 2983 2596 846 1831 3704 846
 Dar fariseii, ³decizie ²au luat ⁴împotriva ⁵lui, ¹ieșind, ca pe el

ἀπολέσωσιν. **15** Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν;
 622 3588 1161 2424 1097 402 1564
 să-lucidă. Dar Isus, cunoscând aceasta s-a retras de acolo;

καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας,
 2532 190 846 3793 4183 2532 2323 846 3956
 și l-au urmat pe el mulțimi multe, și i-a vindecat pe ei toți,

16 καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν; **17** ὅπως
 2532 2008 846 2443 3361 5318 846 4160 3704
 și le-a ordonat lor ca să nu ²cunoscut ³pe el; ¹î-l faci ca

^a sau: s-au consfătuit

πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, **18** Ἴδού, ὁ
 4137 3588 2046 1223 2268 3588 4396 3004 3708 3588
 să fie împlinite cele spuse prin Isaia, profetul, zicând: Iată,

παῖς μου ὃν ἤρετισα; ὁ ἀγαπητός μου εἰς ὃν εὐδόκησεν
 3816 3450 3739 140 3588 27 3450 1519 3739 2106
 Slujitorul meu pe care l-am ales; iubitul meu prin care este desfătat

ἡ ψυχὴ μου; θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς
 3588 5590 3450 5087 3588 4151 3450 1909 846 2532 2920^a 3588
 sufletul meu; voi pune Spiritul meu peste el, și ²judecată

ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ. **19** Οὐκ ἐρίσει, οὐδὲ κραυγάσει; οὐδὲ ἀκούσει
 1484 518 3756 2051 3761 2905 3761 191
³națiunilor. ¹el va vesti Nu se va certa, nici nu va striga; nici nu va auzi

τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ. **20** Κάλαμον συντετριμμένον
 5100 1722 3588 4113 3588 5456 846 2563 4937
 cineva pe stradă vocea lui. O trestie frântă

οὐ κατεάξει, καὶ λῖνον τυφόμενον οὐ σβέσει; ἕως ἄν ἐκβάλη εἰς
 3756 2608 2532 3043 5188 3756 4570 2193 302 1544 1519
 nu va rupe, și un fitil arzând mocnit, nu va stinge; până va duce ²la

νίκος τὴν κρίσιν. **21** Καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσιν.
 3534 3588 2920 2532 3588 3686 846^b 1484 1679
³victorie. ¹judecata Și ³în numele ⁴lui. ¹națiunile ²vor spera

22 Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαμονιζόμενος, τυφλὸς καὶ κωφός; καὶ
 5119 4374 846 1139 5185 2532 2974 2532
 Atunci i-a fost adus lui un demonizat, orb și mut; și

^a sau: sentință

^b Is.42:1-4

ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν τυφλὸν καὶ κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν.
 2323 846 5620 3588 5185 2532 2974 2532 2980 2532 991
 el l-a vindecat pe el, așa că mutul și orbul și vorbea și vedea.

23 Καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον. Μῆτι οὗτός ἐστιν
 2532 1839 3956 3588 3793 2532 3004 3385 3778 1510
 Și erau uimite toate mulțimile și ziceau: Nu cumva acesta este

ὁ υἱὸς Δαβὶδ? **24** Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον, Οὗτος οὐκ
 3588 5207 1138 3588 1161 5330 191 3004 3778 3756
 Fiul lui David? Dar fariseii, auzind, au zis: Acesta nu

ἐκβάλλει τὰ δαμόνια, εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβούλ ἄρχοντι τῶν
 1544 3588 1140 1487 3361^a 1722^b 3588 954 758 3588
 exorcizează demonii, dacă nu prin Beelzebul, căpetenia

δαμονίων. **25** Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς,
 1140 1492 1161 3588 2424 3588 1761 846 3004 846
 demonilor. Și iind în să Isus gândurile lor, le-a zis lor:

Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται; καὶ πᾶσα πόλις
 3956 932 3307 2596 1438 2049 2532 3956 4172
 Orice regat dezbinat contra lui însuși este devastat; și orice oraș

ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται. **26** Καὶ εἰ ὁ
 2228 3614 3307 2596 1438 3756 2476 2532 1487 3588
 sau casă dezbinată contra ei însăși nu are existență. Și dacă

Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἔμερισθη; πῶς οὖν
 4567 3588 4567 1544 1909 1438 3307 4459 3767
 Satana pe Satana exorcizează, ²contra ³lui însuși; ¹este dezbinat cum deci

^a εἰ μὴ = decât

^b lit: în (puterea lui Beelzebul)

σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ? **27** Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβούλ
 2476 3588 932 846 2532 1487 1473 1722 954
 va avea existență regatul lui? Și dacă eu prin Beelzebul

ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν? Διὰ τοῦτο
 1544 3588 1140 3588 5207^a 4771 1722 5101 1544 1223 3778
 exorcizez demonii, fiii voștri prin cine îi exorcizează? De aceea,

αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταί. **28** Εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ
 846 4771 1510 2923 1487 1161 1722 4151 2316
 ei ³ai voștri. ¹vor fi ²judecători Dacă însă prin Spiritul lui Dumnezeu

ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ
 1473 1544 3588 1140 686 5348 1909 4771 3588 932 3588
 eu exorcizez demonii, atunci a venit peste voi regatul lui

θεοῦ. **29** Ἡ πῶς δύναται τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ
 2316 2228 4459 1410 5100 1525 1519 3588 3614 3588
 Dumnezeu. Sau cum poate cineva să pătrundă în casa celui

ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκευὴ αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δῆση
 2478 2532 3588 4632 846 1283 1437 3361 4412 1210
 puternic și ²averea ³lui, ¹să-i răpească dacă nu mai întâi leagă

τὸν ἰσχυρόν? Καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. **30** Ὁ μὴ ὢν
 3588 2478 2532 5119 3588 3614 846 1283 3588 3361 1510
 pe cel puternic? Și atunci ²casa ³lui. ¹îi va jefui Cel ne- fiind

μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἔστιν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει.
 3326 1473 2596 1473 1510 2532 3588 3361 4863 3326 1473 4650
 cu mine, contra mea este, și cel ne- adunând cu mine, dispersează.

31 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς
 1223 3778 3004 5213 3956 266 2532 988 863 3588
 De aceea vă zic vouă: Orice păcat și blasfemie vor fi iertate

^a Fapt.19:13

ἀνθρώποις; ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς
 444 3588 1161 3588 4151 988 3756 863 3588
 oamenilor; dar ²contra Spiritului ¹blasfemia nu va fi iertată

ἀνθρώποις. **32** Καὶ ὃς ἐὰν εἴπη λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου,
 444 2532 3739 1437 3004 3056 2596 3588 5207 3588 444
 oamenilor. Și cine spune un cuvânt contra Fiul omului,

ἀφεθήσεται αὐτῷ; ὃς δ' ἂν εἴπη κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου,
 863 846 3739 1161 302 3004 2596 3588 4151 3588 40
 îi va fi iertat lui; ²cine ¹dar vorbește contra Spiritului Sfânt,

οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ, οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.
 3756 863 846 3777 1722 3588 3568^a 165 3777 1722 3588 3195
 nu îi va fi iertat lui, nici în ²prezent, ¹timpul nici în cel viitor.

33 Ἡ ποιήσατε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ
 2228 4160^b 3588 1186 2570 2532 3588 2590 846 2570 2228
 Ori faceți pomul bun, și fructul lui bun, ori

ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρὸν; ἐκ
 4160 3588 1186 4550 2532 3588 2590 846 4550 1537
 faceți pomul rău, și fructul lui stricat; ²după

γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. **34** Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς
 1063 3588 2590 3588 1186 1097 1081 2191 4459
¹căci fruct ²pomul. ¹este cunoscut Progenituri de viperă, cum

δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ ὄντες? Ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος
 1410 18 2980 4190 1510 1537 1063 3588 4051
 puteți ²cele bune, ¹să vorbiți răi fiind? ²din ¹Căci abundența

^a actual

^b declarativ: ori vă declarați ca oameni buni, atunci și faptele vostre arată/dovedesc că sunteți buni ...

τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. **35** Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ
 3588 2588 3588 4750 2980 3588 18 444 1537 3588
 inimii ²gura. ¹vorbeste ²bun ¹Omul ⁵din

ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει ἀγαθὰ; καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ
 18 2344 1544 18 2532 3588 4190 444 1537
⁷bun; ⁶tezaurul ³scoate ⁴cele bune ⁸și ¹⁰rău ⁹omul ¹³din

τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρὰ. **36** Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι
 3588 4190 2344 1544 4190 3004 1161 5213 3754
¹⁵rău. ¹⁴tezaurul ¹¹scoate ¹²cele rele Vă spun înșă vouă, că

πᾶν ῥῆμα ἀργόν, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσιν
 3956 4487 692 3739 1437 2980 3588 444 591
 orice cuvânt nefolositor, pe care îl vor vorbi oamenii, vor da

περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. **37** Ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου
 4012 846 3056 1722 2250 2920 1537 1063 3588 3056 4771
²de ³el ¹socoteală în ziua judecării. ²din ¹Căci cuvintele tale

δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.
 1344 2532 1537 3588 3056 4771 2613
 vei fi îndreptățit, și din cuvintele tale vei fi condamnat.

38 Τότε ἀπεκριθίσάν τινες τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων,
 5119 611 5100 3588 1122 2532 5330
 Atunci i-au răspuns câțiva dintre scribi și farisei,

λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν. **39** Ὁ
 3004 1320 2309 575 4771 4592 3708 3588
 zicând: Învățătorule, am vrea ²de la ³tine ⁴un semn. ¹să vedem El

δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον
 1161 611 3004 846 1074 4190 2532 3428 4592
 înșă, răspunzând, *le-a zis lor:* O generație rea și adulteră ²un semn;

ἐπιζητεῖ; καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ
 1934 2532 4592 3756 1325 846 1487 3361^a 3588 4592 2495
¹cere și *alt* semn nu *i* se va da ei, dacă nu semnul ²Iona.

τοῦ προφήτου. **40** Ὡστερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ
 3588 4396 5618 1063 1510 2495 1722 3588 2836 3588
¹profetului ²precum ¹Căci a fost Iona în abdomenul

κίτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ
 2785 5140 2250 2532 5140 3571 3779 1510 3588 5207 3588
 chitului trei zile și trei nopți, așa va fi Fiul

ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.
 444 1722 3588 2588 3588 1093 5140 2250 2532 5140 3571
 omului în inima pământului trei zile și trei nopți.

41 Ἄνδρες Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς
 435 3536 450 1722 3588 2920 3326 3588 1074
 Bărbații din Ninive se vor scula la judecată cu generația

ταύτης καὶ κατακρινούσιν αὐτήν; ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα
 3778 2532 2632 846 3754 3340 1519 3588 2782
 aceasta și o vor condamna pe ea; pentru că s-au pocăit la predicarea

Ἰωνᾶ; καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. **42** Βασίλισσα νότου
 2495 2532 3708 4119 2495 5602 938 3558
 lui Iona; și iată, mai mult decât Iona *este* aici. Regina din sud

ἐγεγρήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ
 1453 1722 3588 2920 3326 3588 1074 3778 2532 2632
 se va ridica la judecată cu generația aceasta și o va condamna

αὐτήν; ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περᾶτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν
 846 3754 2064 1537 3588 4009 3588 1093 191 3588
 pe ea; pentru că a venit de la marginile pământului să audă

^a dacă nu = decât

σοφίαν Σολομῶνος; καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Σολομῶνος ὧδε. **43** Ὅταν
 4678 4672 2532 3708 4119 4672 5602 3752
 înțelegciunea lui Solomon; și iată, mai mult ca Solomon *este* aici. ² când

δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθη ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι'
 1161 3588 169 4151 1831 575 3588 444 1330 1223
¹Dar ⁴necurat ³spiritul a ieșit din om, umblă prin

ἀνδρῶν τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὐρίσκει. **44** Τότε λέγει,
 504 5117 2212 372 2532 3756 2147 5119 3004
²aride, ¹locuri căutând repaus, și nu găsește. Atunci zice:

Ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξηλθον; καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει
 1994 1519 3588 3624 3450 3606 1831 2532 2064 2147
 Mă voi reîntoarce în casa mea, de unde am ieșit; și venind, o găsește

σχολάζοντα, σεσαρωμένον, καὶ κεκοσμημένον. **45** Τότε πορεύεται καὶ
 4980 4563 2532 2885 5119 4198 2532
 goală, măturată, și decorată. Atunci se duce și

παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ
 3880^a 3326 1438 2033 2087 4151 4190 1438 2532
 ia cu el ²șapte ¹alte spirite mai rele decât el, și

εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ; καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου
 1525 2730 1563 2532 1096 3588 2078^b 3588 444
 intrând, locuiesc acolo; și devine *starea* din urmă a omului

ἐκείνου χεῖρονα τῶν πρώτων. Οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ
 1565 5501 3588 4413 3779 1510 2532 3588 1074 3778 3588
 aceluia mai rea decât cea dintâi. Așa va fi și cu generația aceasta

^a ca ajutor

^b necurăție sau răutate produsă de spiritele intrate

πονηρᾶ.

4190

rea.

46 Ἐτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοῦ, ἡ μήτηρ
 2089 1161 846 2980 3588 3793 3708 3588 3384
 4^{incă} 1^{Dar} 3^{el} 2^{verbind} multîmilor, iată, mama

καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι.
 2532 3588 80 846 2476 1854 2212 846 2980
 și frații lui stăteau afară, căutând 2^{cu el}. 1^{să vorbească}

47 Εἶπεν δέ τις αὐτῷ, Ἰδοῦ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου
 3004 1161 5100 846 3708 3588 3384 4771 2532 3588 80 4771
 3^{i-a zis} 2^{însă} 1^{Cineva} lui: Iată, mama ta și frații tăi

ἔξω ἐστήκασιν, ζητοῦντές σοι λαλῆσαι. 48 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
 1854 2476 2212 4771 2980 3588 1161 611
 afară stau, căutând 2^{cu tine}. 1^{să vorbească} El însă răspunzând,

εἶπεν τῷ εἰπόντι αὐτῷ, Τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου? Καὶ τίνες εἰσὶν
 3004 3588 3004 846 5101 1510 3588 3384 3450 2532 5101 1510
 a spus celui înștinându-l pe el: Cine este mama mea? Și cine sunt

οἱ ἀδελφοί μου? 49 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς
 3588 80 3450 2532 1614 3588 5495 846 1909 3588 3101
 frații mei? Și întinzându-și mâna lui peste discipolii

αὐτοῦ εἶπεν, Ἰδοῦ, ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 50 Ὅστις γὰρ ἂν
 846 3004 3708 3588 3384 3450 2532 3588 80 3450 3748 1063 302
 săi a zis: Iată, mama mea și frații mei. 2^{cine} 1^{Căci}

ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφός
 4160 3588 2307 3588 3962 3450 3588 1722 3772 846 3450 80
 face voia Tatălui meu, cel în ceruri, acela al meu frate

καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

2532 79 2532 3384 1510
și soră și mamă este.

Capitolul 13

1 Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξεληθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ
1722 1161 3588 2250 1565 1831 3588 2424 575
²in ¹Dar ziuă aceea, ieșind Isus din

τῆς οἰκίας ἐκάθιστο παρὰ τὴν θάλασσαν. 2 Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν
3588 3614 2521 3844 3588 2281 2532 4863 4314 846
casă, ședea lângă mare. Și s-au strâns la el

ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι; καὶ
3793 4183 5620 846 1519 3588 4143 1684 2521 2532
mulțimi multe, așa că el, ²in ³barcă, ¹suindu-se s-a așezat; și

πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἰστήκει. 3 Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς
3956 3588 3793 1909 3588 123 2476 2532 2980 846
toată mulțimea ²pe ³țăr. ¹stătea Și le-a vorbit lor

πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων, Ἰδοῦ, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν.
4183 1722 3850 3004 3708 1831 3588 4687 3588 4687
multe în parable, zicând: Iată, a ieșit semănătorul să semene.

4 Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν, ἃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν; καὶ
2532 1722 3588 4687 846 3739 3303 4098 3844 3588 3598 2532
Și pe când semăna el, unele au căzut lângă drum; și

ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτά. 5 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ
2064 3588 4071 2532 2719 846 243 1161 4098 1909
au venit păsările și le-au înghițit pe ele. Altele însă au căzut pe

τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν; καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν,
3588 4075 3699 3756 2192 1093 4183 2532 2112 1816
teren pietros, unde nu aveau pământ mult; și imediat au răsărit,

διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς; 6 ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος
 1223 3588 3361 2192 899 1093 2246 1161 393^a
 pentru că nu aveau adâncime de pământ; ³soarele ¹Dar ²înălțându-se

ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη. 7 Ἄλλα
 2739 2532 1223 3588 3361 2192 4491 3583 243
 au fost dogorâte, și pentru că nu aveau rădăcini, s-au uscat. Altele

δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαὶ καὶ ἀπέπνιξαν
 1161 4098 1909 3588 173^b 2532 305 3588 173 2532 638
 înșă au căzut pe spinii, și au crescut spinii și le-au sufocat

αὐτά. 8 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν, καὶ ἐδίδου
 846 243 1161 4098 1909 3588 1093 3588 2570 2532 1325
 pe ele. Altele înșă au căzut pe pământul cel bun, și au produs

καρπὸν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἐξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. 9 Ὁ
 2590 3739 3303 1540 3739 1161 1835 3739 1161 5144 3588
 fruct, unele o sută, altele înșă șaizeci, altele înșă treizeci. Cel

ἔχων ὠτὰ ἀκούειν ἀκουέτω.

2192 3775 191 191
 având urechi de auzit, să audă.

10 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπον αὐτῷ, Διὰ τί ἐν
 2532 4334 3588 3101 3004 846 1223 5101 1722
 Și apropiindu-se discipolii i-au zis lui: De ce în

παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς? 11 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὅτι
 3850 2980 846 3588 1161 611 3004 846 3754
 parabole le vorbești lor? ²el, ¹Dar răspunzând, le-a zis lor:

^a cînd soarele a ajuns la zenit

^b teren în care erau rădăcinile spinilor, care înșă încă nu erau la suprafață.

Υμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν,
5213 1325 1097 3588 3466 3588 932 3588 3772

Vouă vă este dat să cunoașteți misterele regatului cerurilor,

ἐκεῖνοις δὲ οὐ δέδοται. **12** Ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ
1565 1161 3756 1325 3748 1063 2192 1325 846 2532

acelora însă nu este dat. ²celui ce ¹Căci are, i se va da lui și

περισσευθήσεται; ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει, ἀρθήσεται
4052 3748 1161 3756 2192 2532 3739 2192 142

va avea din abundență; ²celui ce ¹dar nu are, și ceea ce are, va fi luat

ἀπ' αὐτοῦ. **13** Διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι
575 846 1223 3778 1722 3850 846 2980 3754

de la el. De aceea ³în ⁴parabole, ²lor ¹le vorbesc pentru că

βλέποντες οὐ βλέπουσιν, καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ συνιοῦσιν.
991 3756 991 2532 191 3756 191 3761 4920

văzând, nu văd, și auzind, nu aud, nici nu înțeleg.

14 Καὶ ἀναπληροῦται αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου, ἡ λέγουσα,
2532 378^a 846 3588 4394 2268 3588 3004

Și se împlinește față de ei profetia lui Isaia, care zice:

Ἄκοῦ ἄκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε; καὶ βλέποντες βλέπετε,
189 191 2532 3756 3361 4920 2532 991 991

Cu auzul veți auzi, și nicidecum nu veți înțelege; și văzând veți vedea,

καὶ οὐ μὴ ἴδητε. **15** Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδιά τοῦ
2532 3756 3361 3708^b 3975 1063 3588 2588 3588

și nicidecum nu veți pricepe. ²a devenit insensibilă ¹Căci inima

^a a se face deplin, a se întregi

^b sau: percepe

λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὧσιν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
 2992 3778 2532 3588 3775 917 191 2532 3588 3788
 poporului acestuia, și cu urechile ²greu, ¹au auzit ³și ⁵ochii

αὐτῶν ἐκάμυσαν; μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὧσιν
 846 2576 3379 3708 3588 3788 2532 3588 3775
⁶lor; ⁴au închis ca nu cumva să vadă cu ochii, și cu urechile

ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν, καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι
 191 2532 3588 2588 4920 2532 1994 2532 2390
 să audă, și cu inima să înțeleagă, și să se întoarcă, și să-i vindec

αὐτούς. **16** Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσιν; καὶ
 846^a 4771 1161 3107 3588 3788 3754 991 2532
 pe ei. ⁴voștri, ¹Dar ²fericiți ³sunt ochii pentru că văd; și

τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούει. **17** Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι
 3588 3775 4771 3754 191 281 1063 3004 5213 3754
 urechile voastre, pentru că aud. ²adevărat ¹Căci vă zic vouă:

πολλοὶ προφηταὶ καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ
 4183 4396 2532 1342 1937 3708 3739 991 2532 3756
 Mulți profeți și drepți au năzuit să vadă ce vedeți voi, și nu

εἶδον; καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. **18** Ὑμεῖς οὖν
 3708 2532 191 3739 191 2532 3756 191 5210 3767
 au văzut; și să audă ce auziți voi, și nu au auzit. Voi deci,

ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπειρόντος. **19** Παντὸς ἀκούοντος τὸν
 191 3588 3850 3588 4687 3956 191 3588
 ascultați parabola semănătorului: Oricine, auzind

λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρός, καὶ
 3056 3588 932 2532 3361 4920 2064 3588 4190 2532
 cuvântul regatului și nu îl înțelege, vine cel rău, și

^a Is. 6:9-10

ἀρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ; οὗτός ἐστιν ὁ
726 3588 4687 1722 3588 2588 846 3778 1510 3588
răpește ceea ce a fost semănat în inima lui; acesta este cea

παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς. **20** Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρῶδη σπαρείς,
3844 3588 3598 4687 3588 1161 1909 3588 4075 4687
lângă drum semănată. ²cea ¹Dar pe teren pietros semănată,

οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων
3778 1510 3588 3588 3056 191 2532 2112 3326 5479 2983
acesta este cel ²cuvântul, ¹auzind și imediat cu bucurie primindu-

αὐτόν; **21** οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστιν;
846 3756 2192 1161 4491 1722 1438 235 4340 1510
pe el; ²nu ³are ¹însă rădăcină în sine, ci ²temporar; ¹este

γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον,
1096 1161 2347 2228 1375 1223 3588 3056
făcându-se însă o strâmtorare sau o persecuție din cauza cuvântului,

εὐθὺς σκανδαλίζεται. **22** Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθια σπαρείς, οὗτός
2112 4624 3588 1161 1519 3588 173 4687 3778
imediat se scandalizează. ²cea ¹Dar între spini semănată, ²aceasta,

ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ
1510 3588 3588 3056 191 2532 3588 3308^a 3588 165^b 3778 2532
¹este ³cel ⁵cuvântul, ⁴auzind și aviditatea lumii acesteia și

ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται.
3588 539 3588 4149^c 4846 3588 3056 2532 175 1096
înșelăciunea bogățiilor sufocă cuvântul, și ²nefertil. ¹devine

^a dorință exagerată de câștig, de avere

^b năzuința de a agonisi, cum face toată lumea

^c surplus, bunăstare, prosperitate, avere, belșug

23 Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαραεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν
 3588 1161 1909 3588 1093 3588 2570 4687 3778 1510 3588 3588
 Cea însă pe pământul bun semănată ²acesta, ¹este ³cel

λόγον ἀκούων καὶ συνιών; ὅς δὴ καρποφορεῖ, καὶ ποιεῖ
 3056 191 2532 4920 3739 1211 2592 2532 4160
 cuvântul auzind și înțelegând; care într-adevăr aduce fruct, și produce

ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.
 3588 3303 1540 3588 1161 1835 3588 1161 5144
 unul o sută, altul șaiszeci, altul treizeci.

24 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὡμοιωθὴ ἡ
 243 3850 3908 846 3004 3666 3588
 O altă parabolă le-a pus înainte lor, zicând: ³este similar

βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείροντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ
 932 3588 3772 444 4687 2570 4690 1722 3588 68
¹regatul ²cerurilor unui om semănând ²bună ¹sămânță în ogorul

αὐτοῦ; 25 ἐν δὲ τῷ καθιύδειν τοὺς ἀνθρώπους, ἦλθεν αὐτοῦ
 846 1722 1161 3588 2518^a 3588 444 2064 846
 lui; pe când dar dormeau oamenii, a venit ²lui

ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρεν ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου, καὶ
 3588 2190 2532 4687 2215^b 303 3319^c 3588 4621 2532
¹dușmanul și a mai semănat zizanie în mijlocul grâului, și

ἀπῆλθεν. 26 Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησεν,
 565 3753 1161 985 3588 5528^d 2532 2590 4160
 a plecat. Când însă a răsarit semănătura și ²fruct ¹a făcut,

^a pe timpul nopții

^b (Lolium perenne) este o plantă erbacee din familia gramineelor, care crește prin grâu, deosebindu-se la început numai prin frunzele mai înguste și netede. Neghina (Agrostemma githago) este o buruiiană cu flori de obicei roșii-purpurii, care crește în lanurile de grâu.

^c printre

^d tulpina ierboasă

τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. **27** Προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ
 5119 5316 2532 3588 2215 4334 1161 3588 1401 3588
 atunci a apărut și zizania. Apropiindu-se însă servii

οἰκοδεσπότης εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἐσπειρας ἐν
 3617 3004 846 2962 3780^a 2570 4690 4687 1722
 proprietarului i-au zis lui: Stăpâne, nu ³bună ²sămânță ¹ai semănat ⁴în

τῷ σῷ ἀγρῷ? Πόθεν οὖν ἔχει ζιζάνια? **28** Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς,
 3588 4674 68 4159 3767 2192 2215 3588 1161 5346 846
⁶tău? ⁵ogorul De unde deci are zizanie? ²el ¹Dar le-a zis lor:

Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. Οἱ δὲ δοῦλοι εἶπεν αὐτῷ, Θέλεις
 2190^b 444 3778 4160 3588 1161 1401 3004 846 2309
²ostil ¹Un om ⁴aceasta. ³a făcut Dar Servii îi zic lui: Vrei

οὖν ἀπελθόντες συλλέξομεν αὐτά? **29** Ὁ δὲ ἔφη, Οὐ; μήποτε,
 3767 565 4816 846 3588 1161 5346 3756 3379
 deci, ducându-ne, s-o străngem pe ea? ²el ¹Dar spune: Nu; nu cumva,

συλλέγοντες τὰ ζιζάνια, ἐκρίζωσθε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον.
 4816 3588 2215 1610 260 846 3588 4621
 străngând zizania, să desrădăcinați împreună cu ea grâul.

30 Ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφοτέρωθεν μέχρι τοῦ θερισμοῦ; καὶ ἐν καιρῷ
 863 4885 297 3360 3588 2326^c 2532 1722 2540
 Lăsați să crească împreună ambii până la seceriș; și în timpul

τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς, Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια,
 3588 2326 2046 3588 2327 4816 4412 3588 2215
 secerișului voi spune secerătorilor: Srângeți mai întâi zizania,

^a întrebare la care se așteaptă un răspuns pozitiv

^b dușmănos

^c sau: campania agricolă, recoltare

καὶ δῆσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά; τὸν δὲ σίτον
 2532 1210 846 1519 1197 4314 3588 2618 846 3588 1161 4621
 și legați-o pe ea în snopi, ca ²să fie arsă; ¹ea în să grâul

συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.
 4863 1519 3588 596 3450
 adunați-l în grânarul meu.

31 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὅμοία ἐστὶν
 243 3850 3908 846 3004 3664 1510
 Altă parabolă le-a pus înaintea lor, zicând: Asemănător este

ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος
 3588 932 3588 3772 2848 4615 3739 2983 444
 regatul cerurilor unui bob de muștar, pe care, luându-l un om,

ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ; **32** ὃ μικρότερον μὲν ἐστὶν
 4687 1722 3588 68 846 3739 3398 3303 1510
 l-a semănat în ogrorul lui; acesta ³cel mai mic ²într-adevăr, ¹este

πάντων τῶν σπερμάτων; ὅταν δὲ αὐξηθῆ, μείζον τῶν λαχάνων
 3956 3588 4690^a 3752 1161 837 3173 3588 3001^b
 dintre toate semințele; când în să a crescut, ²mai mare ³decât ⁴legumele,

ἐστὶν, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ
 1510 2532 1096 1186 5620 2064 3588 4071 3588 3772 2532
¹este și devine arbore, încât vin păsările cerului și

κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.
 2681 1722 3588 2798 846
 cuibăresc în ramurile lui.

^a cunoscută pe atunci în Israel

^b verdețuri

33 Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς, Ὅμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία

243 3850 2980 846 3664 1510 3588 932

Altă parabolă le-a spus lor: asemenea este regatul

τῶν οὐρανῶν ζύμη, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔκρυπεν εἰς
3588 3772 2219^a 3739 2983 1135 2928^b 1519

cerurilor unui aluat dospit, pe care, luând-ul o femeie, la frământat în

ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

224 4568^c 5140 2193 3739 2220 3650

³de făină de grâu, ²măsuri ¹trei pâănă ce a fost dospit totul.

34 Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς

3778 3956 2980 3588 2424 1722 3850 3588

Toate acestea le-a vorbit Isus în parable

ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς; **35** ὅπως

3793 2532 5565 3850 3756 2980 846 3704

mulțimilor, și fără parabolă nimic nu le vorbea lor; ca

πληρωθῆ τὸ ῥήθην διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, Ἄνοιξω

4137 3588 2046 1223 3588 4396 3004 455

să se împlinescă ce a fost spus prin profetul, zicând: Voi deschide

ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεῦξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς

1722 3850 3588 4750 3450 2044^d 2928 575 2602^e

în parable gura mea, voi anunța cele ascunse de la crearea

κόσμου.

2889^f

lumii.

^a cantiate mică de aluat dospit folosit în loc de drojdie; plămădeală

^b a preface aluatul într-o masă omogenă, apăsându-l și amestecându-l

^c gr. saton = 13.125 litri

^d a rosti cu voce tare

^e sau: fundarea, întemeierea

^f Ps. 78:2

36 Τότε ἀφεις τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ
 5119 863 3588 3793 2064 1519 3588 3614 3588
 Atunci, lăsând liber mulțimile, ²a intrat ³în ⁴casă;

Ἰησοῦς; καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Φράσον
 2424 2532 4334 846 3588 3101 846 3004 5419
¹Isus și s-au apropiat de el discipolii lui, zicând: Explică-ne

ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. **37** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
 1473 3588 3850 3588 2215 3588 68 3588 1161 611
 nouă parabola cu zizania ogorului. ²el, ¹Dar răspunzând,

εἶπεν αὐτοῖς, Ὁ σπειρῶν τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ
 3004 846 3588 4687 3588 2570 4690 1510 3588 5207 3588
 a zis lor: Cel ce seamănă bună sămânța este Fiul

ἀνθρώπου; **38** ὁ δὲ ἀγρός ἐστὶν ὁ κόσμος; τὸ δὲ καλὸν σπέρμα,
 444 3588 1161 68 1510 3588 2889 3588 1161 2570 4690
 omului; ²însă ¹Ogorul este lumea; dar ²bună, ¹sămânța

οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας; τὰ δὲ ζιζανία εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ
 3778 1510 3588 5207 3588 932 3588 1161 2215 1510 3588 5207 3588
 aceștia sunt fiii regatului; însă zizania sunt fiii celui

πονηροῦ; **39** ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ στείρας αὐτὰ ἐστὶν ὁ διάβολος; ὁ
 4190 3588 1161 2190 3588 4687 846 1510 3588 1228 3588
 rău; dar dușmanul cel semănând-o pe ea este diavolul;

δὲ θερισμὸς συντέλεια τοῦ αἰῶνος ἐστὶν; οἱ δὲ θεριστὰὶ ἄγγελοι εἰσιν.
 1161 2326 4930 3588 165 1510 3588 1161 2327 32 1510
 însă secerișul ²sfârșitul ³lumii; ¹este însă secerătorii ²îngerii. ¹sunt

40 Ὡσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ καίεται, οὕτως
 5618 3767 4816 3588 2215 2532 4442 2545^a 3779
²după cum ¹Deci, este strânsă zizania și ²în foc, ¹este arsă așa

^a sau: aprinsă

ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου. **41** Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ
 1510 1722 3588 4930 3588 165 3778 649 3588 5207 3588
 va fi la sfârșitul ²lumi. ¹acestei ³va trimite ¹Fiul

ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ
 444 3588 32 846 2532 4816 1537 3588 932 846
²omului pe îngerii lui, și ei voi aduna din regatul lui

πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, **42** καὶ
 3956 3588 4625^a 2532 3588 4160 3588 458 2532
 orice lucru scandalos și pe cei comițând nelegiuirea, și

βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμνον τοῦ πυρός; ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς
 906 846 1519 3588 2575^b 3588 4442 1563 1510 3588 2805
 îi va arunca pe ei în cuptorul focului; acolo va fi plânsul

καὶ ὁ βρῦγμός τῶν ὀδόντων. **43** Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμπουσιν ὡς
 2532 3588 1030 3588 3599 5119 3588 1342 1584^c 5613
 și scâșnirea dinților. Atunci cei drepti vor străluci ca

ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν
 3588 2246 1722 3588 932 3588 3962 846 3588 2192 3775 191
 soarele în regatul Tatălui lor. Cel având urechi de auzit,

ἀκούετω.

191

să audă.

44 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῶ
 3825 3664 1510 3588 932 3588 3772 2344
 Iarăși, asemenea este regatul cerurilor unui tezaur

^a motiv de păcătuire

^b cuptor înalt pentru topirea minereurilor sau de ars cărămizi

^c sau: lumina

κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὐρῶν ἄνθρωπος ἔκρυπεν; καὶ ἀπὸ
 2928 1722 3588 68 3739 2147 444 2928 2532 575
 ascuns în ogor, pe care găsind-o un om, l-a ascuns; și de

τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ πάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν
 3588 5479 846 5217 2532 3956 3745 2192 4453 2532 59 3588
 bucuria lui se duce, și ²tot ³ce ⁴are, ¹vinde și cumpără

ἀγρὸν ἐκεῖνον.

68 1565

ogorul acela.

45 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ
 3825 3664 1510 3588 932 3588 3772 444
 Iarăși, asemenea este regatul cerurilor unui om

ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας; **46** ὃς εὐρῶν ἕνα
 1713 2212 2570 3135 3739 2147 1520
 comerciant, căutând ²frumoase; ¹mărgăritare care, găsind un singur

πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν πέπρακεν πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ
 4186 3135 565 4097 3956 3745 2192 2532
²foarte prețios, ¹mărgăritar ducându-se, a vândut tot ce avea, și

ἠγόρασεν αὐτόν.

59 846

l-a cumpărat pe el.

47 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ
 3825 3664 1510 3588 932 3588 3772 4522
 Iarăși, asemenea este regatul cerurilor unui năvod

βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ; **48** ἦν,
 906 1519 3588 2281 2532 1537 3956 1085 4863 3739
 aruncat în mare, și din orice soi adunând; care,

ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, καὶ καθίσαντες,
 3753 4137 307 1909 3588 123 2532 2523
 când a fost umplut, trăgându-l la țărni, și așezându-se,

συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον.
 4816 3588 2570 1519 30 3588 1161 4550 1854 906
 au strâns cele bune în vase, ²cele ¹însă ³rele ⁵afară. ⁴le-au aruncat

49 Οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος; ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι, καὶ
 3779 1510 1722 3588 4930 3588 165 1831 3588 32 2532
 Așa va fi la sfârșitul lumii; vor ieși îngerii, și

ἀφοριοῦσιν τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, **50** καὶ βαλοῦσιν
 873 3588 4190 1537 3319 3588 1342 2532 906
 vor despărți pe cei răi din mijlocul celor drepti, și îi vor arunca

αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός; ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
 846 1519 3588 2575 3588 4442 1563 1510 3588 2805 2532 3588
 pe ei în cuptorul focului; acolo va fi plânsul și

βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

1030 3588 3599
 scâsnirea dinților.

51 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Συνήκατε ταῦτα πάντα? Λέγουσιν
 3004 846 3588 2424 4920 3778 3956 3004
²le-a zis ³lor: ¹Isus Ați înțeles aceste toate? Ei îi zic

αὐτῷ, Naί, κύριε. **52** Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς
 846 3483 2962 3588 1161 3004 846 1223 3778 3956 1122
 lui: Da, Stăpâne. El însă le-a zis lor: De aceea orice scrib,

μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ
 3100 1519 3588 932 3588 3772 3664 1510 444
 devenit discipol al regatul cerurilor, asemenea este unui om,

οικοδεσπότη, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.
 3617 3748 1544 1537 3588 2344 846 2537 2532 3820
 stăpân al casei, care scoate din tezaurul lui noi și vechi.

53 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας,
 2532 1096 3753 5055 3588 2424 3588 3850 3778
 Și a fost: Când a sfârșit Isus parabolele acestea,

μετῆρεν ἐκεῖθεν; **54** καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς
 3332 1564 2532 2064 1519 3588 3968 846 1321 846
 a plecat de acolo; și venind în orașul natal al său, îi învăța pe ei

ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν, Πόθεν
 1722 3588 4864 846 5620 1605 846 2532 3004 4159
 în sinagogile lor, așa că erau foarte uimiți ei și ziceau: De unde

τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις? **55** Οὐχ οὗτός
 3778 3588 4678 3778 2532 3588 1411^a 3756 3778
 acestuia înțelepciunea aceasta și faptele puternice? Nu ²acesta

ἐστιν ὁ τοῦ τέκνονος υἱός? Οὐχί ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριάμ,
 1510 3588 3588 5045 5207 3780 3588 3384 846 3004 3137
¹este ⁴dulgherului? ³Fiul Nu mama lui se numește Maria,

καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας? **56** Καὶ
 2532 3588 80 846 2385 2532 2500 2532 4613 2532 2455 2532
 și frații lui Iacov și Iosif și Simon și Iuda? Și

αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσίν? Πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα
 3588 79 846 3780 3956 4314 1473 1510 4159 3767 3778 3778
 surorile lui nu toate la noi sunt? De unde deci acestuia acestea

πάντα? **57** Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,
 3956 2532 4624 1722 846 3588 1161 2424 3004 846
 toate? Și se indignau în el. Dar Isus le-a zis lor:

^a sau: puterea de a face minuni

Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ
 3756 1510 4396 820 1487 3361^a 1722 3588 3968 846 2532
 Nu este un profet fără onoare, dacă nu în orașul natal al său și

ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. **58** Καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλές, διὰ
 1722 3588 3614^b 846 2532 3756 4160 1563 1411 4183 1223
 în casa lui. Și nu a făcut acolo ²minuni, ¹multe din cauza

τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.
 3588 570 846
 necredinței lor.

Capitolul 14 ¹ Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ τετράρχης
 1722 1565 3588 2540 191 2264 3588 5076
 În ²acela, ¹timpul a auzit Irod tetraahul

τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, **2** καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Οὗτός ἐστιν
 3588 189 2424 2532 3004 3588 3816 846 3778 1510
 vestea despre Isus, și a zis curtenilor săi: Acesta este

Ἰωάννης ὁ βαπτιστής; αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο
 2491 3588 910 846 1453 575 3588 3498 2532 1223 3778
 Ioan Botezătorul; el a înviat dintre cei morți, și de ³aceea

αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. **3** Ὁ γὰρ Ἡρώδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην
 3588 1411 1754 1722 846 3588 1063 2264 2902 3588 2491
²puterile ¹lucrează în el. Căci Irod, prinzând pe Ioan

ἔδρασε αὐτὸν καὶ ἔθετο ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα
 1210 846 2532 5087 1722 5438 1223 2266 3588 1135
 îl legase pe el și îl puse în închisoare, din cauza Irodiadei, soția

^a εἰ μὴ = decât

^b sau: rudenia

Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. **4** Ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, Οὐκ
 5376 3588 80 846 3004 1063 846 3588 2491 3756
 lui Filip, fratele său, ²îi zicea ¹căci lui Ioan: Nu

ἔξεστιν σοι ἔχειν αὐτήν. **5** Καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτείνειν, ἐφοβήθη
 1832 4771 2192 846 2532 2309 846 615 5399
 îți este permis ție s-o ai pe ea. Și vrând pe el să-lucidă, se temea

τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. **6** Γενεσίῳ
 3588 3793 3754 5613 4396 846 2192 1077
 de mulțime, pentru că drept profet îl considerau. ³aniversarea

δὲ ἀγομένων τοῦ Ἡρώδου, ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος
 1161 71^a 3588 2264 3738 3588 2364 3588 2266
¹Dar ²sărbătorindu-se lui Irod, a dansat fiica Irodiadei

ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἤρρεσεν τῷ Ἡρώδῃ; **7** ὄθεν μεθ' ὄρκου
 1722 3588 3319 2532 700 3588 2264 3606 3326 3727
 în mijlocul lor, și a plăcut lui Irod; de aceea cu jurământ

ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσῃται. **8** Ἡ δέ, προβιβασθεῖσα
 3670 846 1325 3739 1437 154 3588 1161 4264
 i-a promis ei să-i dea orice va cere. Ea însă, instigată

ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν
 5259 3588 3384 846 1325 3427 5346 5602 1909 4094 3588 2776
 de mama ei, ²Dă-mi ³mie, ¹a zis: aici pe farfurie, capul

Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. **9** Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεύς, διὰ δὲ
 2491 3588 910 2532 3076 3588 935 1223 1161
 lui Ioan Botezătorul. Și ²s-a întristat, ¹regele ⁴din cauza ³dar

τοὺς ὄρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσεν δοθῆναι; **10** καὶ
 3588 3727 2532 3588 4873 2753 1325 2532
 jurămintelor și a comensurilor, a ordonat să-i fie dat; și

^a a.ms.: γενομένοις - făcându-se

πέμψας ἀπεκεφάλισεν τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. **11** Καὶ ἠνέχθη
 3992 607 3588 2491 1722 3588 5438 2532 5342
 trimițând, a decapitat pe Ioan în închisoare. Și a fost adus

ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ; καὶ ἤνεγκεν
 3588 2776 846 1909 4094 2532 1325 3588 2877 2532 5342
 capul lui pe o farfurie, și a fost dat fetei; și ea l-a dus

τῇ μητρὶ αὐτῆς. **12** Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ
 3588 3384 846 2532 4334 3588 3101 846 142 3588
 mamei ei. Și venind discipolii lui, au luat

σῶμα, καὶ ἔθαψαν αὐτό; καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ.
 4983 2532 2290 846 2532 2064 518 3588 2424
 cadavrul, și l-au înmormântat pe el; și ducându-se, i-au relatat lui Isus.

13 Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ
 2532 191 3588 2424 402 1564 1722 4143
 Și auzind Isus *aceasta*, s-a retras de acolo într-o barcă

εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν; καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι
 1519 2048 5117 2596 2398^a 2532 191 3588 3793
 spre ²deșert, ¹un loc în mod separat; și auzind mulțimile,

ἠκολούθησαν αὐτῷ περὶ ἅπτο τῶν πόλεων. **14** Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς
 190 846 3979 575 3588 4172 2532 1831 3588 2424
 l-au urmat pe el pe jos din orașe. Și coborând, Isus

εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐθεράπευσεν
 3708 4183 3793 2532 4697 1909 846 2532 2323
 a văzut multă mulțime, și având compasiune cu ei, și a vindecat

τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. **15** Ὀψίας δὲ γενομένης, προσῆλθον αὐτῷ
 3588 732 846 3798 1161 1096 4334 846
 pe bolnavii lor. ³târziu, ¹Dar ²facându-se s-au apropiat de el

^a singular, aparte, particular, privat, izolat, ascuns

οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Ὑψηλός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα
 3588 3101 846 3004 2048 1510 3588 5117 2532 3588 5610
 discipolii lui, zicând: ³deșert, ²este ¹Locul și ora

ἦδη παρῆλθεν; ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας
 2235 3928^a 630 3588 3793 2443 565 1519 3588 2968
 deja a trecut; dă drumul mulțimilor, ca, ducându-se în sate,

ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. **16** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ
 59 1438 1033 3588 1161 2424 3004 846 3756
 să-și cumpere lor mâncare. Dar Isus le-a zis lor: Nu

χρεῖαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν; δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. **17** Οἱ δὲ
 5532 2192 565 1325 846 5210 5315 3588 1161
²nevoie ¹au să plece; dați-le lor voi să mănânce. Ei însă

λέγουσιν αὐτῷ, Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας.
 3004 846 3756 2192 5602 1487 3361^b 4002 740 2532 1417 2486
 îi zic lui: Nu avem aici decât nu cinci pâini și doi pești.

18 Ὁ δὲ εἶπεν, Φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε. **19** Καὶ κελεύσας τοὺς
 3588 1161 3004 5342 3427 846 5602 2532 2753 3588
²el ¹Dar le-a zis: Aduceți-le mie pe ele aici. Și ordonând

ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους, λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ
 3793 347 1909 3588 5528 2983 3588 4002 740 2532
 mulțimilor să se așeze pe iarbă, luând cele cinci pâini și

τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησεν, καὶ κλάσας
 3588 1417 2486 308 1519 3588 3772 2127 2532 2806
 cei doi pești, uitându-se spre cer, a binecuvântat, și frângând

^a sau: e târzie, e înaintată

^b decât nu - decât

ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις.
 1325 3588 3101 3588 740 3588 1161 3101 3588 3793
 le-a dat discipolilor pâinile, iar discipolii, mulțimilor.

20 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν; καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον
 2532 5315 3956 2532 5526 2532 142 3588 4052
 Și au mâncat toți, și s-au săturat; și au ridicat surplusul

τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους πλήρεις. **21** Οἱ δὲ ἐσθίοντες
 3588 2801 1427 2894 4134 3588 1161 2068
 de bucăți, douăsprezece coșuri pline. Cei ce însă mâncaseră

ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.
 1510 435 5616 4000 5565 1135 2532 3813
 erau ³de bărbați, ¹în jur de ²cinci mii fără femei și copii.

22 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς ἐμβῆναι εἰς
 2532 2112 315 3588 2424 3588 3101 1684 1519
 Și imediat a impus Isus discipolilor să intre în

τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ
 3588 4143 2532 4254 846 1519^a 3588 4008 2193 3739
 barcă, și să treacă înaintea lui la țărmul opus, până ce

ἀπολύσει τοὺς ὄχλους. **23** Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἀνέβη
 630 3588 3793 2532 630 3588 3793 305
 va da drumul mulțimilor. Și dând drumul mulțimilor, s-a suit

εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι; ὁπίας δὲ γενομένης,
 1519 3588 3735 2596 2398 4336 3798 1161 1096
 pe munte în mod separat să se roage; ³seară, ¹dar ²facându-se

μόνος ἦν ἐκεῖ. **24** Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης
 3441 1510 1563 3588 1161 4143 2235 3319 3588 2281
⁵singur ⁴era acolo. Dar barca ²deja ³în mijlocul ⁴mării,

^a spre

ἦν, βασιανίζομενον ὑπὸ τῶν κυμάτων; ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος.
 1510^a 928 5259 3588 2949 1510 1063 1727 3588 417
¹era bățută de valuri; ³le era ¹căci ⁴contrar. ²vântul

25 Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθεν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
 5067 1161 5438 3588 3571 565 4314 846 3588 2424
 În a patra ⁴însă ¹strajă ²a ³noptii ⁵a venit ⁷la ⁸ei, ⁶Isus

περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. **26** Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν
 4043 1909 3588 2281 2532 3708 846 3588 3101 1909 3588
 umblând pe mare. Și zăriru-l pe el discipolii pe

θάλασσαν περιπατοῦντα ἐταράχθησαν, λέγοντες ὅτι Φάντασμα ἔστιν; καὶ
 2281 4043 5015 3004 3754 5326^b 1510 2532
 mare umblând, s-au speriat, zicând că ²o fantasmă; ¹este ³și

ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. **27** Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
 575 3588 5401 2896 2112 1161 2980 846 3588 2424
⁵de ⁶frică. ⁴au strigat Imediat ²însă ³le-a vorbit ⁴lor, ¹Isus

λέγων, Θαρσεῖτε; ἐγὼ εἰμι; μὴ φοβεῖσθε. **28** Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ
 3004 2293 1473 1510 3361 5399 611 1161 846 3588
 zicând: Îndrăzniți; eu sunt; nu vă temeți. ²răspunzându-i ¹Dar lui,

Πέτρος εἶπεν, Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με πρὸς σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ
 4074 3004 2962 1487 4771 1510 2753 1473 4314 4771 2064 1909 3588
 Petru a zis: Stăpâne, dacă tu ești, ordonă-mi mie ²la ³tine ¹să vin pe

ῥάδα. **29** Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐλθέ. Καὶ καταβάς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος
 5204 3588 1161 3004 2064 2532 2597 575 3588 4143 3588 4074
 ape. El însă i-a zis: Vino! Și ²coborând ³din ⁴barcă ¹Petru,

^a a.ms.: era deja la multe stadii departe de țărâm

^b fantomă

περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. **30** Βλέπων δὲ
 4043 1909 3588 5204 2064 4314 3588 2424 991 1161
 a umblat pe ape, mergând spre Isus. ²văzând ¹Dar

τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη; καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξεν,
 3588 417 2478 5399 2532 756 2670 2896
 vântul puternic, s-a temut; și începând să se afunde, a strigat,

λέγων, Κύριε, σῶσόν με. **31** Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνασ
 3004 2962 4982 1473 2112 1161 3588 2424 1614
 zicând: Stăpâne, salvează-mă pe mine. ³imediat ²însă, ¹Isus întinzând

τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὀλιγόπιστε, εἰς τί
 3588 5495 1949 846 2532 3004 846 3640 1519 5101
 mâna, l-a apucat pe el, și a zis lui: Puțin credinciosule, de ce

ἐδίστασας? **32** Καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος;
 1365 2532 1684 846 1519 3588 4143 2869 3588 417
 te-ai îndoit? Și suindu-se ei în barcă, a încetat vântul;

33 οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκίνησαν αὐτῷ, λέγοντες,
 3588 1161 1722 3588 4143 2064 4352 846 3004
²cei ¹iar din barcă, apropiindu-se, i s-au închinat lui, zicând:

Ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ.
 230 2316 5207 1510

Adevărat, ³a lui Dumnezeu. ²Fiu ¹tu ești

34 Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ. **35** Καὶ
 2532 1276 2064 1519 3588 1093 1082 2532
 Și traversând, au venit în ținutul Ghenezaretului. Și

ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὄλην
 1921 846 3588 435 3588 5117 1565 649 1519 3650
 recunoscându-l pe el, bărbații din locul acela au trimis în toate

τὴν περιχώρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς
 3588 4066 1565 2532 4374 846 3956 3588 2560
 împrejurimea aceea, și i-au adus lui toți cei ²suferințe;

ἔχοντας; **36** καὶ παρεκάλουν αὐτόν, ἵνα μόνον ἄφωνται τοῦ κρασπέδου
 2192 2532 3870 846 2443 3440 680 3588 2899^a
¹având și îl rugau pe el ca ²numai ¹să atingă ciucurile

τοῦ ἱματίου αὐτοῦ; καὶ ὅσοι ἦσαντο διεσώθησαν.
 3588 2440 846 2532 3745 680 1295^b
 hainei lui; și câți l-au atins au fost vindecați.

Capitolul 15 1 Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων
 5119 4334 3588 2424 3588 575 2414
 Atunci vin la Isus de la Ierusalim

γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, λέγοντες, **2** Διὰ τί οἱ μαθηταί σου
 1122 2532 5330 3004 1223 5101 3588 3101 4771
 scribi și farisei, zicând: De ce discipolii tăi

παραβαίνουνσιν τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων? Οὐ γὰρ νίπτονται τὰς
 3845 3588 3862^c 3588 4245 3756 1063 3538 3588
 încalță tradiția bătrânilor? ²nu ¹Căci își spală

χειρὰς αὐτῶν, ὅταν ἄρτον ἐσθιώσιν. **3** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς,
 5495 846 3752 740 2068^d 3588 1161 611 3004 846
 mâinile lor, când ²pâine. ¹mănâncă El însă răspunzând, le-a zis lor:

Διὰ τί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν
 1223 5101 2532 5210 3845 3588 1785 3588 2316 1223 3588
 De ce și voi încălçați ordinul lui Dumnezeu din cauza

^a Num. 15:37-39

^b lit: salvați (de boală)

^c interpretări și aplicații ale legii lui Moise

^d înainte de a mânca

παράδοσιν ὑμῶν? **4** Ὁ γὰρ θεὸς ἐνετείλατο, λέγων, Τίμα
 3862 4771 3588 1063 2316 1781 3004 5091
 tradiției voastre? Căci Dumnezeu a ordonat, zicând: Cinstește

τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; καί, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα
 3588 3962 2532 3588 3384^a 2532 3588 2551 3962 2228 3384
 pe tatăl și pe mama; și: Cel insultând pe tată sau mamă

θανάτῳ τελευτάτῳ; **5** ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ὅς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ
 2288 5053^b 5210 1161 3004 3739 302 3004 3588 3962 2228
 să moară de moarte; ²voi ¹dar spuneți: Cine zice tatălui sau

τῇ μητρὶ, Δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφελῆθῃς, καὶ οὐ
 3588 3384 1435 3739 1437 1537 1473 5623 2532 3756
 mamei: Un dar, ceea ce de la mine ai fi beneficiat, și nicicum

μὴ τιμήσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ; **6** καὶ ἠκυρώσατε
 3361 5091 3588 3962 846 2228 3588 3384 846 2532 208
 nu onorează pe tatăl lui sau pe mama sa; și ați abrogat

τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν; **7** ὑποκριταί,
 3588 1785 3588 2316 1223 3588 3862 4771 5273
 ordinul lui Dumnezeu de dragul tradiției voastre. Ipocriților,

καλῶς προεφίτευσεν περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας, λέγων, **8** Ἐγγίξει μοι
 2573 4395 4012 4771 2268 3004 1448 3427
 bine a profețit despre voi Isaia, zicând: ³se apropie ⁴de mine

ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τοῖς χεῖλεσίν με τιμᾷ;
 3588 2992 3778 3588 4750 846 2532 3588 5491 1473 5091
¹Poporul ²acesta cu gurile lor, și cu buzele mă onorează;

^a Ex. 20:12; Lev. 19:3

^b ebr: să moară negreșit, cu siguranță; Ex. 21:17; Lev. 20:9

ή δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. **9** Μάτην δὲ
 3588 1161 2588 846 4206 568^a 575 1473 3155 1161
 dar inima lor este departe îndepărtată de mine. Inutil însă

σέβονταιί με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.
 4576^b 1473 1321 1319^c 1778^d 444^e
 mă stimează pe mine, învățând ca învățători precepte ale oamenilor.

10 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον, εἶπεν αὐτοῖς, Ἄκούετε καὶ
 2532 4341 3588 3793 3004 846 191 2532
 Și chemând la sine mulțimea, le-a zis lor: Ascultați și

συνίετε. **11** Οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον;
 4920 3756 3588 1525 1519 3588 4750 2840 3588 444
 înțelegeți: Nu ce intră în gură întinează omul;

ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
 235 3588 1607 1537 3588 4750 3778 2840 3588 444
 ci ce iese din gura lui, aceasta întinează omul.

12 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον αὐτῷ, Οἶδας ὅτι
 5119 4334 3588 3101 846 3004 846 1492 3754
 Atunci apropiindu-se discipolii lui îi zic lui: Știi că

οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν? **13** Ὁ δὲ
 3588 5330 191 3588 3056 4624^f 3588 1161
 fariseii, auzind cuvântul, s-au scandalizat? ²el ¹Dar

ἀποκριθεὶς εἶπεν, Πᾶσα φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου
 611 3004 3956 5451 3739 3756 5452^g 3588 3962 3450
 răspunzând, a zis: Orice răsad, pe care nu l-a plantat tatăl meu

^a este foarte îndepărtată

^b mă venerază, mă respectă, mă onorează

^c doctrine

^d normă, regulă de conduită

^e Is. 29:13

^f s-au ofensat

^g l-a sădit

ὁ οὐράνιος, ἐκριζωθήσεται. **14** Ἄφετε αὐτούς; ὁδηγοὶ εἰς τυφλοὶ
 3588 3770 1610 863 846 3595 1510 5185
 cel ceresc, va fi deznădăcinat. Lăsați-i pe ei; ²călăuze ¹sunt oarbe

τυφλῶν; τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὀδηγῆ, ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον
 5185 5185 1161 5185 1437 3594 297 1519 999
 ale orbilor; ³un orb ¹dar ⁵pe un orb, ²dacă ⁴călăuzește, ⁷amândoi ⁸în ⁹groapă.

πεσοῦνται. **15** Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Φράσον ἡμῖν
 4098 611 1161 3588 4074 3004 846 5419 1473
⁶vor cădea Răspunzând însă Petru i-a zis lui: Explică-ne nouă

τὴν παραβολὴν ταύτην. **16** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς
 3588 3850 3778 3588 1161 2424 3004 188^a 2532 5210
 parabola aceasta. Dar Isus a zis: Acum și voi

ἀσύνετοί ἐστε? **17** Οὐπω νοεῖτε, ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον
 801 1510 3768 3539 3754 3956 3588 1531
²fără inteligență ¹sunteți? Nu înțelegeți, că orice, intrând

εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται?
 1519 3588 4750 1519 3588 2836 5562 2532 1519 856^b 1544
 în gură în stomac ajunge, și în instalația igienică este eliminat?

18 Τα δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται,
 3588 1161 1607 1537 3588 4750 1537 3588 2588 1831
²ce ¹Dar iese din gură, din inimă iese,

κάκεινα κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον. **19** Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται
 2548 2840 3588 444 1537 1063 3588 2588 1831
 și aceasta îl face necurat pe om. ²din ¹Căci inimă ies

^a timpul înfloririi: timpul potrivit pentru ceva; punctul culminant

^b WC. closet

διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι,
 1261 4190 5408 3430 4202 2829 5577
 cugetările rele, ucideri, adultere, curviile, furturi, mărturii false,

βλασφημῖαι; **20** ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον; τὸ δὲ
 988^a 3778 1510 3588 2840 3588 444 3588 1161
 blasfemii; acestea sunt cele care întinează pe om; dar

ἀνίπτοις χερσὶν φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
 449 5495 5315 3756 2840 3588 444

³nespălate ²cu mâini ¹a mânca nu îl face necurat pe om.

21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη
 2532 1831 1564 3588 2424 402 1519 3588 3313
 Și ieșind de acolo Isus s-a retras în părțile

τύρου καὶ Σιδῶνος. **22** Καὶ ἰδοῦ, γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὀρίων
 5184 2532 4605 2532 3708 1135 5478 575 3588 3725
 Tirului și ale Sidonului. Și iată, o femeie cananeană ²din ³ținutul

ἐκεῖνων ἐξεληθοῦσα ἐκράυγασεν αὐτῷ, λέγουσα, Ἐλέησόν με, κύριε,
 1565 1831 2905 846 3004 1653 1473 2962
⁴acela, ¹ieșind a strigat către el, zicând: Ai milă de mine, Stăpâne,

υἱὲ Δαυὶδ; ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαμονίζεται. **23** Ὁ δὲ οὐκ
 5207 1138 3588 2364 3450 2560 1139 3588 1161 3756
 Fiu al lui David; fiica mea este rău demonizată. El însă nu

ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
 611 846 3056 2532 4334 3588 3101 846
 i-a răspuns ei *nici* un cuvânt. Și apropiindu-se discipolii lui

ἡρώτων αὐτόν, λέγοντες, Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὀπισθεν ἡμῶν.
 2065 846 3004 630 846 3754 2896 3693 1473
 l-au rugat pe el, zicând: Dă-i drumul ei, pentru că strigă după noi.

^a hule

24 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα
 3588 1161 611 3004 3756 649 1487 3361^a 1519 3588 4263
²el, ¹Dar răspunzând, a zis: Nu sunt trimis dacă nu la oile

τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. 25 Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκίνησεν αὐτῷ
 3588 622 3624 2474 3588 1161 2064 4352 846
 pierdute ale casei lui Israel. Ea însă, venind, i s-a închinat lui,

λέγουσα, Κύριε, βοήθει μοι. 26 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἔστιν καλὸν
 3004 2962 997 3427 3588 1161 611 3004 3756 1510 2570
 zicând: Stăpâne, ajută- mă. El însă, răspunzând, a zis: Nu este bine

λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. 27 Ἡ δὲ
 2983 3588 740 3588 5043 2532 906 3588 2952 3588 1161
 să iei pâinea copiilor, și s-o arunci cățeilor. ea Dar

εἶπεν, Ναί, κύριε; καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν
 3004 3483 2962 2532 1063 3588 2952 2068 575 3588 5589 3588
 a zis: Da, Stăpâne; și totuși cățeii mănâncă din firimiturile cele

πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυριῶν αὐτῶν. 28 Τότε ἀποκριθεὶς
 4098 575 3588 5132 3588 2962 846 5119 611
 căzând de la masa stăpânilor lor. Atunci răspunzând

ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις; γενηθήτω
 3588 2424 3004 846 5599 1135 3173 4771 3588 4102 1096
 Isus, i-a zis ei: O, femeie, mare ²ta; ¹este credința facă-ți-se

σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας
 4771 5613 2309 2532 2390 3588 2364 846 575 3588 5610
 ție precum vrei. Și a fost vindecată fiica ei din ora

ἐκείνης.

1565

aceea.

^a ει μη: decât

29 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς
 2532 3327 1564 3588 2424 2064 3844 3588 2281 3588
 Și plecând de acolo, Isus a venit lângă marea

Γαλιλαίας; καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ. 30 Καὶ προσῆλθον
 1056 2532 305 1519 3588 3735 2521 1563 2532 4334
 Galileii; și suindu-se pe munte, s-a așezat acolo. Și au venit

αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλοὺς, τυφλοὺς, κωφοὺς,
 846 3793 4183 2192 3326 1438 5560^a 5185 2974
 la el mulțimi multe, având cu ele ologi, orbi, muți,

κυλλοὺς, καὶ ἑτέρους πολλοὺς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας
 2948 2532 2087 4183 2532 4496 846 3844 3588 4228
 mutilați, și alții mulți, și i-au pus pe ei la picioarele

τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς; 31 ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσαι,
 3588 2424 2532 2323 846 5620 3588 3793 2296
 lui Isus și el i-a vindecat pe ei; așa că mulțimile se mirau,

βλέποντας κωφοὺς λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦντας,
 991 2974 2980 2948 5199 5560 4043
 văzându-i pe muți vorbind, pe mutilați vindecați, pe ologi umblând,

καὶ τυφλοὺς βλέποντας; καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν Ἰσραὴλ.
 2532 5185 991 2532 1392 3588 2316 2474
 și pe orbi văzând; și glorificau pe Dumnezeu lui Israel.

32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
 3588 1161 2424 4341 3588 3101 846
 Dar Isus, chemând la sine pe discipolii lui,

εἶπεν, Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέρα τρεῖς
 3004 4697 1909 3588 3793 3754 2235 2250 5140
 a zis: Am compătimire față de mulțime, pentru că deja ²zile ¹de trei

^a sau: paralizat de picioare

προσμένουσίν μοι, καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν; καὶ ἀπολύσαι
 4357^a 3427 2532 3756 2192 5101 5315 2532 630
 stau cu mine, și nu au ce mânca; și ³să le dau drumul

αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. **33** Καὶ
 846 3523 3756 2309 3379 1590 1722 3588 3598 2532
⁴lor ⁵flămânzi, ¹nu ²vreau ca nu cumva să leșine pe drum. Și

λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι
 3004 846 3588 3101 846 4159 1473 1722 2047 740
 i-au zis lui discipolii lui; De unde să avem noi în deșert ²pâini,

τοσοῦτοι, ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον? **34** Καὶ λέγει αὐτοῖς
 5118 5620 5526 3793 5118 2532 3004 846
¹așa de multe ca să săturăm o mulțime așa de mare? Și ²le-a zis ³lor:

ὁ Ἰησοῦς, Πόσους ἄρτους ἔχετε? Οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτὰ, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια.
 3588 2424 4214 740 2192 3588 1161 3004 2033 2532 3641 2485

¹Isus Câte pâini aveți? Ei însă au zis: Șapte, și câțiva peștișori.

35 Καὶ ἐκέλευσεν τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν; **36** καὶ λαβὼν
 2532 2753 3588 3793 377 1909 3588 1093 2532 2983
 Și ordonând mulțimii să se așeze pe pământ; și luând

τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύδας, εὐχαριστήσας ἔκλασεν, καὶ ἔδωκεν τοῖς
 3588 2033 740 2532 3588 2486 2168 2806 2532 1325 3588
 cele șapte pâini și peștii, a mulțumit, le-a frânt, și le-a dat

μαθηταῖς αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ τῷ ὄχλῳ. **37** Καὶ ἔφαγον πάντες
 3101 846 3588 1161 3101 3588 3793 2532 5315 3956
 discipolilor săi, dar discipolii mulțimilor. Și au mâncat toți

καὶ ἐχορτάσθησαν; καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, ἑπτὰ
 2532 5526 2532 142 3588 4052 3588 2801 2033
 și s-au săturat; și au ridicat surplusul bucășilor frânte, șapte

^a rămân, așteaptă

σπουρίδας πλήρεις. **38** Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες,
 4711 4134 3588 1161 2068 1510 5070 435
 coșuri pline. ²cei ¹Dar mănăcând erau patru mii de bărbați,

χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. **39** Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἐνέβη
 5565 1135 2532 3813 2532 630^a 3588 3793 1684
 fără femei și copii. Și dând drumul multîmilor, s-a suit

εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια Μαγδαλά.
 1519 3588 4143 2532 2064 1519 3588 3725 3093^b
 în barcă, și a venit în ținutul Magdalei.

Capitolul 16 **1** Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι
 2532 4334 3588 5330 2532 4523
 Și apropiindu-se fariseii și saducheii,

πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδειξαί
 3985 1905 846 4592 1537 3588 3772 1925
 tentându-l, i-au cerut lui ³un semn ⁴din ⁵cer. ¹să le arate

αὐτοῖς. **2** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὅψιās γενομένης λέγετε,
 846 3588 1161 611 3004 846 3798 1096 3004
²lor El însă, răspunzând, le-a zis lor: seară, Când se face ziceți:

Εὐδία; πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός. **3** Καὶ πρῶτῃ, Σήμερον
 2105^c 4449^d 1063 3588 3772 2532 4404 4594
 Vreme senină; ³este roșu-aprins. ¹căci ²cerul Și dimineața: Astăzi

χειμών; πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. Ὑποκριταί, τὸ μὲν
 5494^c 4449 1063 4768 3588 3772 5273 3588 3303
 va fi furtună; ³este roșu- ¹căci ⁴întunecat. ²cerul Ipocriților, Deși

^a demitând

^b a.ms: Magadan

^c vreme însorită

^d de culoarea focului

^e sau: ploios

πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν
 4383 3588 3772 1097 1252 3588 1161 4592 3588 2540
 fața cerului știți deosebi, dar semnele timpului

οὐ δύνασθε? 4 Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ;
 3756 1410 1074 4190 2532 3428 4592 1934
 nu le puteți *discerne*? O generație rea și adulteră ²un semn; ¹cere

καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ
 2532 4592 3756 1325 846 1487 3361^a 3588 4592 2495 3588
³și ⁷un semn, ⁵nu ⁶i se va da ⁴ei dacă nu semnul ²Iona.

προφήτου. Καὶ καταλιπὼν αὐτούς, ἀπῆλθεν.

4396 2532 2641 846 565

¹profetului și lăsându-i pe ei, a plecat.

5 Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν

2532 2064 3588 3101 846 1519 3588 4008

și ajungând discipolii lui de partea cealaltă,

ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν. 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὅρατε καὶ

1950 740 2983 3588 1161 2424 3004 846 3708 2532

uitaseră ²pâini. ¹să ia Dar Isus le-a zis lor: Vedeți și

προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 7 Οἱ

4337 575 3588 2219^b 3588 5330 2532 4523 3588

păziți-vă de plămădeala fariseilor și a saducheilor. Ei

δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς, λέγοντες ὅτι Ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν.

1161 1260^c 1722 1438 3004 3754 740 3756 2983

însă judecau în ei înșiși, zicând: ³pâini. ¹Pentru că nu ²am luat

^a decât

^b cantitate mică de aluat dospit folosit în loc de drojdie

^c găndeau, raționau

8	Γνούς	δὲ	ὁ	Ἰησοῦς	εἶπεν	αὐτοῖς,	Τί	διαλογίζεσθε	ἐν	ἑαυτοῖς,	
	1097	1161	3588	2424	3004	846	5101	1260	1722	1438	
	³ cunoscând	¹ Dar		² Isus,	le-a zis	lor:	Ce	judecați	în	voi înșivă,	
	ὀλιγόπιστοι,	ὅτι	ἄρτους	οὐκ	ἐλάβετε?	9	Οὔπω	νοεῖτε,	οὐδὲ		
	3640 ^a	3754	740	3756	2983		3768	3539	3761		
	puțin-credincioșilor,	că	³ pâini?	¹ nu	² aveți	Încă	nu	înțelegeți,	nici	nu	
	μνημονεύετε	τοὺς	πέντε	ἄρτους	τῶν	πεντακισχιλίων,	καὶ	πόσους			
	3421	3588	4002	740	3588	4000	2532	4214			
	vă amintiți	de	cele	cinci	pâini	pentru	cei	cinci	mii,	și	câte
	κοφίνους	ἐλάβετε?	10	Οὐδὲ	τοὺς	ἑπτὰ	ἄρτους	τῶν	τετρακισχιλίων,		
	2894	2983 ^b		3761	3588	2033	740	3588	5070		
	coșuri	ați luat?	Nici	de	cele șapte	pâini	pentru	cei	patru	mii,	
	καὶ	πόσας	σφυρίδας	ἐλάβετε?	11	Πῶς	οὐ	νοεῖτε,	ὅτι	οὐ	περὶ
	2532	4214	4711	2983	4459	3756	3539	3754	3756	4012	
	și	câte	coșnițe	ați luat?	Cum	nu	înțelegeți,	că	nu	despre	
	ἄρτου	εἶπον	ὑμῖν	προσέχειν	ἀπὸ	τῆς	ζύμης	τῶν	Φαρισαίων	καὶ	
	740	3004	5213	4337	575	3588	2219	3588	5330	2532	
	pâini	v-am zis	vouă:	Păziți-vă	de	plămădeala	fariseilor	și			
	Σαδδουκαίων?	12	Τότε	συνῆκαν	ὅτι	οὐκ	εἶπεν	προσέχειν	ἀπὸ		
	4523		5119	4920	3754	3756	3004	4337	575		
	a saducheilor?	Atunci	au	înțeles	că	nu	le-a zis	să	se păzească	de	
	τῆς	ζύμης	τοῦ	ἄρτου,	ἀλλὰ	ἀπὸ	τῆς	διδαχῆς	τῶν	Φαρισαίων	καὶ
	3588	2219	3588	740	235	575	3588	1322	3588	5330	2532
	plămădeala	pâinii,	ci	de	doctrina	fariseilor	și				

^a cu credință mică^b ați ridicat

Σαδδουκαίων.

4523

a saducheilor.

13 Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου
2064 1161 3588 2424 1519 3588 3313 2542 3588 5376
Venind însă Isus în părțile Cezareii lui Filip,

ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων, τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι
2065 3588 3101 846 3004 5101 1473 3004 3588 444
a întrebat pe discipolii săi, zicând: Cine ⁴eu, ¹zic ²oamenii

εἶναι, τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου? 14 Οἱ δὲ εἶπον, Οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν
1510 3588 5207 3588 444 3588 1161 3004 3588 3303 2491 3588
³că sunt Fiul omului? Ei însă au zis: Unii: Ioan

βαπτιστῆν; ἄλλοι δὲ Ἡλῖαν; ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν, ἣ ἓνα τῶν προφητῶν.
910 243 1161 2243 2087 1161 2408 2228 1520 3588 4396
Botezătorul; ²alții: ¹iar ³Ilie; ⁵alții ⁴iar Ieremia, sau unul dintre profeti.

15 Λέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι? 16 Ἀποκριθεὶς
3004 846 5210 1161 5101 1473 3004 1510 611
El le-a zis lor: ²voi, ¹Dar ³cine ⁶eu? ⁴ziceți ⁵că sunt Răspunzând

δὲ Σίμων Πέτρος εἶπεν, Σὺ εἶ ὁ χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ
1161 4613 4074 3004 4771 1510 3588 5547 3588 5207 3588 2316
însă, Simon Petru a zis: Tu ești Cristosul, Fiul Dumnezeuului

τοῦ ζῶντος. 17 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος εἶ.
3588 2198 2532 611 3588 2424 3004 846 3107 1510
celui viu. Și răspunzând, Isus i-a zis lui: Fericit ești.

Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ
4613 920 3754 4561 2532 129 3756 601 4771 235 3588 3962
Simon fiul lui Iona, că carne și sânge nu ți-au revelat-o ție, ci Tatăl

μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. **18** Καὶ γὰρ σοὶ λέγω, ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ
 3450 3588 1722 3588 3772 2504 1161 4771 3004 3754 4771 1510 4074 2532
 meu în ceruri. ²ἢ eu ¹Dar ție îți zic: Tu ești Petru, și

ἐπὶ ταύτη τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾧδου
 1909 3778 3588 4073^a 3618 3450 3588 1577 2532 4439 86^b
 pe această stâncă voi construi ²mea, ¹adunarea și porțile Hadesului

οὐ κατασχύσουσιν αὐτῆς. **19** Καὶ δώσω σοὶ τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν
 3756 2729 846 2532 1325 4771 3588 2807 3588 932 3588
 nu o vor învinge pe ea. Și îți voi da ție cheile regatului

οὐρανῶν; καὶ ὃ ἐὰν δῆσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς
 3772 2532 3739 1437 1210 1909 3588 1093 1510 1210 1722 3588
 cerurilor; și ²ce ¹ori- vei lega pe pământ, va fi legat în

οὐρανοῖς; καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς
 3772 2532 3739 1437 3089 1909 3588 1093 1510 3089 1722 3588
 ceruri; și ²ce ¹ori- vei dezlega pe pământ, va fi dezlegat în

οὐρανοῖς. **20** Τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα μηδενὶ εἰπῶσιν
 3772 5119 1291 3588 3101 846 2443 3367 3004
 ceruri. Atunci a ordonat discipolilor lui ca nimeni să spună

ὅτι αὐτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ χριστός.

3754 846 1510 2424 3588 5547
 că el, este Isus, Cristosul.

21 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
 575 5119 756 3588 2424 1166 3588 3101 846
 De atunci a început Isus să arate discipolilor lui

^a Joc de cuvinte: Petru înseamnă piatră. Mărturia lui: „Isus este Cristosul“ - e stâncă pe care e întemeiată Adunarea, Isus fiind piatra de fundație. Traducere: Tu ești Petru (o piatră), dar pe stâncă (mărturie tale) voi zidi Adunarea (ecclesia) mea.

^b locuința morților

ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν
 3754 1163 846 565 1519 2414 2532 4183 3958 575 3588
 că ²trebuie ¹el să plece la Ierusalim, și ²multe ¹să sufere de la

πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ
 4245 2532 749 2532 1122 2532 615 2532
 mai-bătrâni și de la marii preoți și de la scribi, și să fie ucis, și

τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. **22** Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος
 3588 5154 2250 1453 2532 4355 846 3588 4074
 a treia în ziua să învie. Și luându-l deoparte pe el, Petru

ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων, Ὡλεῶς σοι, κύριε; οὐ μὴ ἔσται
 756 2008^a 846 3004 2436 4771 2962^b 3756 3361 1510
 a început să-l certe pe el, zicând: Milos ție, Stăpâne; nicidecum nu va fi

σοι τοῦτο. **23** Ὁ δὲ στραφεὶς εἶπεν τῷ Πέτρῳ, Ὑπαγε ὀπίσω
 4771 3778 3588 1161 4762 3004 3588 4074 5217 3694
 ție aceasta. El însă, întorcându-se, a zis lui Petru: Pleacă înapoia

μου, Σατανᾶ, σκάνδαλον μου εἶ; ὅτι οὐ φρονεῖς
 3450 4567 4625 3450 1510 3754 3756 5426
 mea, Satan, ²o cauză de împiedicare ³pentru mine; ¹tu ești căci nu cugeți

τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. **24** Τότε ὁ Ἰησοῦς
 3588 3588 2316 235 3588 3588 444 5119 3588 2424
 cele ale lui Dumnezeu, ci cele ale oamenilor. Atunci Isus

εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν,
 3004 3588 3101 846 1487 5100 2309 3694 3450 2064
 a zis discipolilor săi: Dacă cineva vrea ²după ³mine, ¹să vină

^a a mostra

^b formulă scurtată: Dumnezeu îți este milos, (de aceea nu ți se va întâmpla așa ceva).

ἀπαρηρσάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι.
 533 1438 2532 142 3588 4716 846 2532 190 3427
 să se abnege pe sine, și să-și ia crucea lui, și să *îmi* urmeze mie.

25 Ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι ἀπολέσει αὐτήν;
 3739 1063 302 2309 3588 5590 846 4982 622 846
²cine ¹Căci vrea ²sufletul ³lui, ¹să-și salveze îl va pierde pe el;

ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ εὐρήσει αὐτήν;
 3739 1161 302 622 3588 5590 846 1752 1473 2147 846
 cine însă își pierde sufletul lui din cauza mea, îl va găsi pe el;

26 τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν
 5101 1063 5623 444 1437 3588 2889 3650 2770 3588
²ce ¹Căci ar folosi unui om dacă ²lumea ³întreagă, ¹căstigiă

δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῆ? Ἥ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα
 1161 5590 846 2210^a 2228 5101 1325 444 465
 însă ²sufletul ³lui? ¹și-ar păgubi Sau ce va da un om ca contravaloare

τῆς ψυχῆς αὐτοῦ? **27** Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 3588 5590 846 3195 1063 3588 5207 3588 444
pentru sufletul lui? ⁴este pe cale ¹Căci ²Fiul ³omului

ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ
 2064 1722 3588 1391 3588 3962 846 3326 3588 32 846 2532
 să vină în gloria Tatălui său cu îngerii lui, și

τότε ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὴν προᾶξιν αὐτοῦ. **28** Ἄμην λέγω ὑμῖν,
 5119 591 1538 2596 3588 4234^b 846 281 3004 5213
 atunci va răsplăti fiecăruia după faptele lui. Adevărat vă zic vouă,

^a dăuna

^b înfăptuirea, realizarea

είσιν τινες ὧδε ἐστῶτες, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως
 1510 5100 5602 2476 3748 3756 3361 1089 2288 2193
 sunt unii aici stând, care nicidecum nu vor gusta moartea, până ce

ἂν ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.
 302 3708 3588 5207 3588 444 2064 1722 3588 932 846
 vor vedea pe Fiul omului venind în regatul lui.

Capitolul 17 1 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν
 2532 3326 2250 1803 3880 3588 2424 3588
 Și după 2zile 1șase 4ia cu el 3Isus pe

Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς
 4074 2532 2385 2532 2491 3588 80 846 2532 399 846
 Petru și pe Iacov și pe Ioan, fratele lui, și îi duce pe ei

εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν. 2 Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν,
 1519 3735 5308 2596 2398^a 2532 3339^b 1715 846
 pe un munte înalt, aparte. Și s-a transfigurat înaintea lor,

καὶ ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἰμάτια αὐτοῦ
 2532 2989 3588 4383 846 5613 3588 2246 3588 1161 2440 846
 și a strălucit fața lui ca soarele, iar hainele lui

ἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. 3 Καὶ ἰδού, ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ
 1096 3022 5613 3588 5457 2532 3708 3708 846 3475 2532
 au devenit albe ca lumina. Și iată, le-au apărut lor Moise și

Ἠλίας, μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες. 4 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν τῷ
 2243 3326 846 4814 611 1161 3588 4074 3004 3588
 Ilie, 2cu 3el. 1discutând Intervenind însă Petru, a zis lui

^a κατ' ἰδίαν: în mod separat

^b și-a schimbat înfățișarea

Ἰησοῦ, κύριε, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι; εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὧδε
 2424 2962 2570 1510 1473 5602 1510 1487 2309 4160 5602
 Isus: Stăpâne, ²bine ¹este ³ca noi ⁵aici; ⁴să fim dacă vrei, voi face aici

τρεις σκηνάς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσῆ μίαν, καὶ μίαν Ἥλια. 5 Ἐτι αὐτοῦ
 5140 4633^a 4771 1520 2532 3475 1520 2532 1520 2243 2089 846
 trei colibe, ție una, și lui Moise una, și una lui Ilie. Pe când el

λαλοῦντος, ἰδοῦ, νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς; καὶ ἰδοῦ, φωνὴ ἐκ
 2980 3708 3507 5460^b 1982^c 846 2532 3708 5456^d 1537
 vorbea, iată, un nor strălucitor i-a acoperit pe ei; și iată, o voce din

τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ
 3588 3507 3004 3778 1510 3588 5207 3450 3588 27 1722 3739
 nor, zicând: Acesta este Fiul meu cel iubit, în care

εὐδόκησα; αὐτοῦ ἀκούετε. 6 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσον
 2106 846 191 2532 191 3588 3101 4098
 am desfătare; de el să ascultați. Și auzind discipolii, au căzut

ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. 7 Καὶ προσελθὼν ὁ
 1909 4383^c 846 2532 5399 4970 2532 4334 3588
 pe față lor, și s-au înfricoșat foarte tare. Și apropiindu-se

Ἰησοῦς ἤψατο αὐτῶν καὶ εἶπεν, Ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. 8 Ἐπάραντες
 2424 680 846 2532 3004 1453 2532 3361 5399 1869
 Isus, ia atins pe ei și a zis: Sculați-vă și nu vă temeți. Ridicându-și

δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν
 1161 3588 3788 846 3762 3708 1487 3361^f 3588 2424
 însă ochii lor, ²pe nimeni, ¹nu au văzut dacă nu pe Isus

^a colibe făcute din ramuri de copaci și frunze de palmier, cum erau folosite și la sărbătoarea anuală (Levitic 23:42-43)

^b luminos

^c norul le-a învăluit, ca și la cortul întîlnirii (Exod 40:34).

^d o teofanie

^e cu față la pământ

^f εἰ μὴ: decât

μόνον.

3440

singur.

9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρους, ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ
 2532 2597 846 1537 3588 3735 1781 846 3588
 Și coborând ei de pe munte, ²le-a ordonat ³lor,

Ἰησοῦς, λέγων, Μηδενὶ εἴπητε τὸ ὄραμα, ἕως οὔ ὁ
 2424 3004 3367 3004 3588 3705 2193 3739 3588
¹Isus ⁴zicând: ⁶nimănuī ⁵Să nu spuneți viziunea, până când

υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ. 10 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ
 5207 3588 444 1537 3498 450 2532 1905 846 3588
 Fiul omului ²dintre ³morți. ¹a înviat Și ³l-au întrebat ⁴pe el,

μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες, Τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἥλιαν
 3101 846 3004 5101 3767 3588 1122 3004 3754 2243
¹discipolii ²lui zicând: De ce atunci scribii zic că Ilie

δεῖ εἰσελθεῖν πρῶτον? 11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς,
 1163 2064 4412 3588 1161 2424 611 3004 846
 trebuie să vină mai întâi? Dar Isus, răspunzând, le-a zis lor:

Ἥλιος μὲν ἔρχεται πρῶτον, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα; 12 λέγω δὲ
 2243 3303 2064 4412 2532 600 3956 3004 1161
 Ilie negreșit vine întâi, și va restabili totul; eu vă spun însă

ὑμῖν ὅτι Ἥλιος ἤδη ἦλθεν, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ἀλλὰ ἐποίησαν
 5213 3754 2243 2235 2064 2532 3756 1921 846 235 4160
 vouă că Ilie deja a venit, și nu l-au recunoscut pe el, ci au făcut

ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν; οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν
 1722 846 3745 2309 3779 2532 3588 5207 3588 444 3195 3958
 cu el tot ce au vrut; tot așa și Fiul omului trebuie să sufere

ὕπ' αὐτῶν. **13** Τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ
 5259 846 5119 4920 3588 3101 3754 4012 2491 3588
 din partea lor. Atunci au înțeles discipolii că despre Ioan

βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.
 910 3004 846
 Botezătorul le vorbea lor.

14 Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλθεν αὐτῷ
 2532 2064 846 4314 3588 3793 4334 846
 Și venind ei spre mulțime, s-a apropiat de el

ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτὸν **15** καὶ λέγων, Κύριε, ἐλέησόν μου
 444 1120 846 2532 3004 2962 1653 3450
 un om, îngenunchind înaintea lui și zicând: Stăpâne, ai milă ³meu,

τὸν υἰόν, ὅτι σελιγιάζεται καὶ κακῶς πάσχει; πολλάκις γὰρ
 3588 5207 3754 4583 2532 2560^a 3958 4178 1063
¹de ²fiul pentru că *este* somnambul și ²cumplit ¹suferă ⁴adesea ³căci

πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. **16** Καὶ προσήνεγκα αὐτὸν
 4098 1519 3588 4442 2532 4178 1519 3588 5204 2532 4374 846
 cade în foc, și adesea în apă. Și *l-am adus* pe el

τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. **17** Ἀποκριθεὶς
 3588 3101 4771 2532 3756 1410 846 2323 611
 la discipolii tăi, și nu au putut pe el să-l vindece. ²răspunzând

δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως
 1161 3588 2424 3004 5599 1074 571 2532 1294 2193
¹Dar Isus a zis: O generație necredincioasă și perversă, până

πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν? Ἔως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν? Φέρετέ μοι
 4219 1510 3326 4771 2193 4219 430 4771 5342 3427
 când voi fi cu voi? Până când *vă* voi suporta pe voi? Aduceți-*l* ³la mine.

^a lit: rău

αὐτὸν ὤδε. **18** Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ
 846 5602 2532 2008^a 846 3588 2424 2532 1831 575 846 3588
¹pe el ²aici Ἢ ²l-a certat ³pe el, ¹Isus ⁴Ἢ ⁶a ieṣit ⁷din ⁸el,

δαμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκεῖνης. **19** Τότε
 1140 2532 2323 3588 3816 575 3588 5610 1565 5119
⁵demonul Ἢ a fost vindecat băiatul din ora aceea. Atunci

προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον, Διὰ τί ἡμεῖς οὐκ
 4334 3588 3101 3588 2424 2596 2398^b 3004 1223 5101 1473 3756
 apropiidu-se discipolii de Isus, aparte, au zis: De ce noi nu

ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό? **20** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ
 1410 1544 846 3588 1161 2424 3004 846 1223
 am putut să-l scoatem pe el? Dar Isus le-a zis lor: Din cauza

τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν
 3588 570^c 4771 281 1063 3004 5213 1437 2192 4102
 necredinței voastre. ²adevărat ¹Căci vă spun vouă: Dacă ați avea credință

ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, Μετάβηθι ἔντεῦθεν
 5613 2848 4615 2046 3588 3735 3778 3327 1782
 ca un bob de muștar, ați zice muntelui acestuia: Mută-te de aici

ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται; καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν. **21** Τοῦτο δὲ
 1563 2532 3327 2532 3762 101 5213 3778 1161
 acolo, Ἢ se va muta; Ἢ nimic nu vă va fi imposibil vouă. ²acest ¹Dar

τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.
 3588 1085^d 3756 1607 1487 3361^e 1722 4335 2532 3521^f
 gen nu iese dacă nu prin rugăciune Ἢ post.

^a mustrat

^b κατ' ἰδίαν: în mod separat

^c a.ms: puțină credință

^d specie, fel

^e decât

^f v.21 lipsește în unele ms.

22 Αναστρεφόμενων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς
 390^a 1161 846 1722 3588 1056 3004 846
²întorcându-se ¹Dar ei în Galileea, le-a zis lor

ὁ Ἰησοῦς, Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας
 3588 2424 3195^b 3588 5207 3588 444 3860 1519 5495
 Isus: ³trebuie ¹Fiul ²omului să fie predat în mâinile

ἀνθρώπων, 23 καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται.
 444 2532 615 846 2532 3588 5154 2250 1453
 oamenilor, și îl vor ucide pe el, și în a treia zi va învia.

Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.
 2532 3076 4970

Și ei s-au întristat foarte mult.

24 Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναοὺμ, προσῆλθον οἱ τὰ
 2064 1161 846 1519 2584 4334 3588 3588
 ajungând Dar ei în Capernaum, ⁴s-au apropiat ¹cei ce

δίδραγμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπον, Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ
 1323 2983 3588 4074 2532 3004 3588 1320 4771 3756
³didrahmele ²încasează de Petru și au zis: Învățătorul vostru nu

τελεῖ τὰ δίδραγμα? 25 Λέγει, Ναί. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν,
 5055 3588 1323 3004 3483 2532 3753 1525 1519 3588 3614
 plătește didrahmele? El a zis: Da. Și când a intrat în casă,

προέφθασεν αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοι δοκεῖ, Σίμων? Οἱ βασιλεῖς
 4399^c 846 3588 2424 3004 5101 4771 1380 4613 3588 935
 îl anticipează pe el Isus, zicând: Ce ți se pare, Simon? Regii

^a a.ms.: zăbovind

^b este pe cale, urmează

^c apucă înainte, i-o ia înainte

τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν τέλη ἢ κῆνσον? Ἀπὸ τῶν υἰῶν
 3588 1093 575 5101 2983 5056 2228 2778 575 3588 5207
 pământului de la cine încasează tribut sau impozite? De la fiii

αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτριῶν? **26** Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Ἀπὸ τῶν
 846 2228 575 3588 245 3004 846 3588 4074 575 3588
 lor, sau de la străini? ²i-a zis ³lui: ¹Petru De la

ἀλλοτριῶν. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἄρα γε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἰοί.
 245 5346 846 3588 2424 686 1065 1658 1510 3588 5207
 străini. ²i-a spus ³lui: ¹Isus ⁴Așadar ⁷liberi. ⁶sunt ⁵fiii

27 Ἴνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν
 2443 1161 3361 4624^a 846 4198 1519 3588 2281
²ca să ¹Dar, nu îi scandalizăm pe ei, ducându-te la mare,

βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἀναβαίνοντα πρῶτον ἰχθὺν ἄρον; καὶ ἀνοίξας
 906 44 2532 3588 305 4412 2486 142 2532 455
 aruncă o undiță, și ⁴tras în sus; ²primul ³pește ¹ia și deschizând

τὸ στόμα αὐτοῦ, εὐρήσεις στατήρα; ἐκείνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ
 3588 4750 846 2147 4715^b 1565 2983 1325 846 473
 gura lui, vei găsi un stater; pe acela luându-l, dă-l lor pentru

ἐμοῦ καὶ σοῦ.

1473 2532 4771

mine și tine.

^a facem să se indigneze

^b Monedă din argint valorând o tetradrahmă sau 4. drahme

Capitolul 18

1 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ
 1722 1565 3588 5610 4334 3588 3101 3588
 În aceea ora s-au apropiat discipolii de

Ἰησοῦ, λέγοντες, Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν?
 2424 3004 5101 687 3173 1510 1722 3588 932 3588 3772
 Isus, zicând: Cine oare ²mai mare ¹este în regatul cerurilor?

2 Καὶ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ
 2532 4341 3588 2424 3813^a 2476 846 1722 3319
 Și ²chemând la sine ¹Isus, un copilăș, l-a pus pe el în mijlocul

αὐτῶν, 3 καὶ εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ
 846 2532 3004 281 3004 5213 1437 3361 4762 2532
 lor, și a zis: Adevărat vă spun vouă, dacă nu vă veți întoarce și

γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν
 1096 5613 3588 3813 3756 3361 1525 1519 3588 932
 nu veți deveni ca *și* copilășii, nicidecum nu veți intra în regatul

τῶν οὐρανῶν. 4 Ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο,
 3588 3772 3748 3767 5013 1438 5613 3588 3813 3778
 cerurilor. ²cine ¹Deci, se va umili pe sine ca *și* copilășul acesta,

οὕτως ἐστὶν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 5 Καὶ ὃς ἐὰν
 3778 1510 3588 3173 1722 3588 932 3588 3772 2532 3739 1437
 acela este mai mare în regatul cerurilor. Și ²cineva ¹dacă

δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἐν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται;
 1209 3813 5108 1520 1909 3588 3686 3450 1473 1209
³va primi ⁵copilăș ⁶ca acesta ⁴un în numele meu, pe mine mă primește;

6 Ὅς δ' ἂν σκανδαλίση ἓνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων
 3739 1161 302 4624 1520 3588 3398 3778 3588 4100
²cine ¹Dar va scandaliza pe unul dintre micuții aceștia, cei crezând

^a până la vârsta de 7 ani

εἰς ἐμέ,	συμφέρει	αὐτῷ	ἵνα	κρεμασθῆ	μύλος						
1519 1473	4851	846	2443	2910	3458						
în mine,	ar fi avantajos	pentru el	ca	să-i fie atârnată	o piatră de moară						
ὄνικος	εἰς τὸν	τραχὴλον	αὐτοῦ,	καὶ καταποντισθῆ	ἐν τῷ	πελάγει					
3684 ^a	1519 3588	5137	846	2532	2670	1722 3588 3989					
de măgar	de	gâtul	lui,	și să fie scufundat	în	profundul					
τῆς θαλάσσης.	7 Οὐαὶ	τῷ	κόσμῳ	ἀπὸ	τῶν	σκανδάλων;					
3588	2281	3759 3588	2889	575	3588	4625					
mării.	Vai	de	lume	din cauza	motivelor	de împiedicare;					
ἀνάγκη	γάρ	ἐστὶν	ἐλθεῖν	τὰ	σκάνδαλα;	πλὴν οὐαὶ τῷ					
318 ^b	1063	1510	2064	3588	4625	4133 3759 3588					
³ inevitabil	¹ căci	² este să	<i>nu</i> vină	motive	de împiedicare;	totuși, vai	de				
ἀνθρώπων	ἐκείνων,	δι’	οὗ	τὸ	σκάνδαλον	ἔρχεται.	8 Εἰ				
444	1565	1223 3739	3588		4625	2064	1487				
omul	acela,	prin care	² motivelor	de împiedicare.	¹ vin	Dacă					
δὲ	ἡ	χειρ	σου	ἢ	ὁ	πούς	σου	σκανδαλίζει	σε,		
1161 3588	5495	4771 2228	3588	4228	4771	4624		4771			
însă	mâna	ta	sau	piciorul	tău	<i>te</i> determină	să păcătuieși	pe tine,			
ἔκκοπον	αὐτὰ	καὶ	βάλε	ἀπὸ	σοῦ;	καλόν	σοι	ἐστὶν	εἰσελθεῖν		
1581	846	2532	906	575	4771	2570	4771	1510	1525		
taie-le	pe ele	și	aruncă-le	de la tine;	mai bine	pentru tine	este	să intri			
εἰς τὴν	ζωὴν	χωλὸν	ἢ	κυλλόν,	ἢ	δύο	χειρας	ἢ	δύο	πόδας	ἔχοντα
1519 3588	2222	5560	2228	2948	2228	1417	5495	2228	1417	4228	2192
în	viață	ciung	sau	șchiop,	sau	două	mâini	sau	două	picioare	având,

^a piatră mare de moară, învârtită de un măgar^b prin destin, soartă, fatalitate

βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. **9** Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμὸς σου
 906 1519 3588 4442 3588 166 2532 1487 3588 3788 4771
 să fi aruncat în focul etern. Și dacă ochiul tău

σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ;
 4624 4771 1807 846 2532 906 575 4771
 te determină să păcătuieși pe tine, scoate-l pe el și aruncă-l de la tine;

καλόν σοι ἐστὶν μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο
 2570 4771 1510 3442 1519 3588 2222 1525 2228 1417
 mai bine pentru tine este ²chior ³în ⁴viață, ¹să intri ⁵decât, ⁷doi

ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. **10** Ὁρᾶτε μὴ
 3788 2192 906 1519 3588 1067 3588 4442 3708 3361
⁸ochi, ⁶având să fii aruncat în gheena focului. Vedeți să nu

καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων, λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι
 2706 1520 3588 3398 3778 3004 1063 5213 3754 3588 32
 disprețuiți unul dintre micuții acești, ²vă zic ¹căci vouă, că îngerii

αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσιν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς
 846 1722 3772 1223 3956 991 3588 4383 3588 3962
 lor în ceruri totdeauna văd fața Tatălui

μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. **11** Ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι
 3450 3588 1722 3772 2064 1063 3588 5207 3588 444 4982
 meu, cel în ceruri. ⁴a venit ¹Căci ²Fiul ³omului să salveze

τὸ ἀπολωλός. **12** Τί ὑμῖν δοκεῖ? Ἐὰν γένηταί τι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν
 3588 622 5101 5213 1380 1437 1096 5100 444 1540
 ce era pierdut. Ce vi se pare? Dacă posedă vreun om o sută

πρόβατα, καὶ πλανηθῆ ἓν ἐξ αὐτῶν; οὐχὶ ἀφεις τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα,
 4263 2532 4105 1520 1537 846 3780 863 3588 1768 1767
 de oi, și s-ar rătați una dintre ele; nu, lăsând cele nouăzeci și nouă

ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον? **13** Καὶ ἐὰν γένηται
1909 3588 3735 4198 2212 3588 4105 2532 1437 1096
pe munți, va merge să caute pe cea rătăcită? Și dacă ar fi

εὐρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον,
2147 846 281 3004 5213 3754 5463 1909 846 3123
s-o găsească pe ea, adevărat vă spun vouă, că se bucură de ea mai mult

ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἐννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις. **14** Οὕτως οὐκ
2228 1909 3588 1768 1767 3588 3361 4105 3779 3756
decât de cele nouăzeci și nouă, care nu sunt rătăcite. Tot așa, nu

ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπολήται
1510 2307 1715 3588 3962 4771 3588 1722 3772 2443 622
este voință înaintea Tatălui vostru, cel în ceruri, ca să piardă

εἷς τῶν μικρῶν τούτων.
1520 3588 3398 3778
unul dintre micuții aceștia.

15 Ἐὰν δὲ ἀμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὑπάγε καὶ
1437 1161 264 1519 4771 3588 80 4771 5217 2532
Dacă însă va păcătui contra ta fratele tău, du-te și

ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου. Ἐάν σου ἀκούσῃ,
1651 846 3342 4771 2532 846 3441 1437 4771 191
dovedește-i *vina* lui între tine și el singur. Dacă te va asculta,

ἐκέρδῃσας τὸν ἀδελφόν σου; **16** ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ
2770 3588 80 4771 1437 1161 3361 191 3880 3326
l-ai câștigat pe fratele tău; ²dacă ¹dar nu va asculta, ia cu

σοῦ ἔτι ἓνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν
4771 2089 1520 2228 1417 2443 1909 4750^a 1417 3144 2228 5140
tine încă unul sau doi, pentru ca pe gura a doi martori sau trei

^a baza declarației

σταθῆ πᾶν ῥῆμα; 17 ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῆ
 2476 3956 4487^a 1437 1161 3878 846 3004 3588
 să fie stabilită orice afirmație; dacă dar nu ascultă de ei, spune-o

ἐκκλησία; ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ
 1577 1437 1161 2532 3588 1577 3878 1510 4771 5618
 adunării; dacă însă și de adunare nu ascultă, să fie pentru tine ca

ὁ ἐθνικός καὶ ὁ τελώνης. 18 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν
 3588 1482^b 2532 3588 5057 281 3004 5213 3745 1437
 necredinciosul și publicanul. Adevărat vă zic vouă: ³ceva ¹dacă

δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ; καὶ ὅσα ἐὰν
 1210 1909 3588 1093 1510 1210 1722 3588 3772 2532 3745 1437
²legați pe pământ, este legat în cer; și ³ceva ¹dacă

λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. 19 Πάλιν
 3089 1909 3588 1093 1510 3089 1722 3588 3772 3825
²dezlegați pe pământ, este dezlegat în cer. ⁴iarăși,

ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς
 281 3004 5213 3754 1437 1417 4771 4856 1909 3588
¹Adevărat ²vă zic ³vouă că dacă doi dintre voi se vor uni pe

γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς
 1093 4012 3956 4229 3739 1437 154 1096 846
 pământ asupra oricăruī lucru, care l-ar cere, li se va face lor

παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 20 Οὗ γὰρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖς
 3844 3588 3962 3450 3588 1722 3772 3757 1063 1510 1417 2228 5140
 de Tatăl meu, cel în ceruri. ²unde ¹Căci sunt doi sau trei

^a lit: cuvânt; susținere

^b sau: ateu

συνηγμένοι εἰς τὸ ἕκον ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.

4863 1519 3588 1699 3686 1563 1510 1722 3319 846
adunați în ²meu, ¹numele acolo eu sunt în mijlocul lor.

21 Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν, Κύριε, ποσάκις
5119 4334 846 3588 4074 3004 2962 4212

Atunci apropiindu-se de el Petru i-a zis: Stăpâne, de câte ori

ἀμαρτήσῃ εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἀφήσω αὐτῷ? Ἔως
264 1519 1473 3588 80 3450 2532 863 846 2193

va păcătui împotriva mea fratelui meu, și îl voi ierta pe el? Până la

ἑπτάκις? **22** Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις,
2034 3004 846 3588 2424 3756 3004 4771 2193 2034

șapte ori? ²ii zice ³lui: ¹Isus Nu îți zic ție până la șapte ori,

ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. **23** Διὰ τοῦτο ὁμοιώθη ἡ
235 2193 1441 2033 1223 3778 3666 3588

ci până la șaptezeci de ori câte șapte. De aceea ³este similar

βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπων βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησεν συναῖρα
932 3588 3772 444 935 3739 2309 4868^a

¹regatul ²cerurilor cu un om, rege, care a vrut să deconteze,

λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. **24** Ἀρξάμενου δὲ αὐτοῦ
3056^b 3326 3588 1401 846 756 1161 846

făcând bilanțul cu servii săi. ²începând ¹Dar el

συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἰς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. **25** Μὴ
4868 4374 846 1520 3781 3463 5007 3361

să deconteze, i-a fost adus lui un îndatorat cu zece mii de talanți. Ne-

^a a justifica detaliat, pe bază de acte, întrebuițarea sumelor primite

^b bilanț: act de contabilitate care înfățișează situația activului și pasivului unei activități financiare pentru o anumită perioadă de timp.

ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ
 2192 1161 846 591 2753 846 3588 2962 846
 având însă el să restituie, a ordonat, el stăpânul lui

πραθῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχεν,
 4097 2532 3588 1135 846 2532 3588 5043 2532 3956 3745 2192
 să fie vândut, și soția lui și copiii, și tot ce are,

καὶ ἀποδοθῆναι. **26** Πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει
 2532 591 4098 3767 3588 1401 4352
 și să i se achite datoria. ²căzând jos, ¹Atunci servul l-a implorat

αὐτῷ, λέγων, Κύριε, Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα σοι
 846 3004 2962 3114 1909 1473 2532 3956 4771
 pe el, zicând: Stăpâne, fi îndelung răbdător cu mine, și totul ție

ἀποδώσω. **27** Σπλαγχνισθεῖς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου
 591 4697 1161 3588 2962 3588 1401 1565
 își voi restitui. ²îndurându-se ¹Dar stăpânul de servul acela,

ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. **28** Ἐξεληθὼν δὲ ὁ
 630 846 2532 3588 1156 863 846 1831 1161 3588
 l-a eliberat pe el, și ²datoria ¹i-a anulat lui. Ieșind însă

δοῦλος ἐκεῖνος εὔρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὄφειλεν αὐτῷ
 1401 1565 2147 1520 3588 4889 846 3739 3784 846
 sclavul acela, a găsit unul dintre împreună-servi cu el, care îi datora lui

ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγεν, λέγων, Ἀπόδος
 1540 1220 2532 2902 846 4155 3004 591
 o sută de denari, și apucându-l pe el, l-a strâns de gât, zicând: Restituie-mi

μοι εἴ τι ὀφείλεις. **29** Πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς
 3427 1487 5100 3784 4098 3767 3588 4889 846 1519
 mie ce datorezi. ²căzând jos ¹Atunci împreună-servul cu el la

τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκάλει αὐτόν, λέγων, Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί,
 3588 4228 846 3870 846 3004 3114^a 1909 1473
 picioarele lui, l-a rugat pe el, zicând: Fi generos cu mine,

καὶ ἀποδώσω σοι. **30** Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν
 2532 591 4771 3588 1161 3756 2309 235 565 906
 și își voi restitui ție. El însă nu a vrut, ci ducându-se, l-a aruncat

αὐτόν εἰς φυλακὴν, ἕως οὗ ἀποδοῦν τὸ ὀφειλόμενον. **31** Ἰδόντες
 846 1519 5438 2193 3739 591 3588 3784 3708
 pe el în închisoare, până va restitui datoria. Văzând

δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα; καὶ
 1161 3588 4889 846 3588 1096 3076 4970 2532
 însă împreună-servii lui cele petrecute, s-au întristat foarte mult; și

ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα. **32** Τότε
 2064 1285 3588 2962 1438 3956 3588 1096 5119
 mergând, au relatat stăpânului lor toate cele petrecute. Atunci

προσκαλεσάμενος αὐτόν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ, Δουλε πονηρέ,
 4341 846 3588 2962 846 3004 846 1401 4190
 chemându-l pe el, stăpânul lui, i-a zis lui: Serv rău,

πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με;
 3956 3588 3782 1565 863^b 4771 1893 3870 1473
 toată datoria aceea ți-am iertat ție, fiindcă m-ai rugat pe mine;

33 οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγώ
 3756 1163^c 2532 4771 1653 3588 4889 4771 5613 2532 1473
 nu trebuia și tu să ai milă cu împreună-servul tău, cum și eu

^a mărinimos, indulgent

^b anulat

^c se cuvenea

σε ἠλέησα? 34 Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν
 4771 1653 2532 3710 3588 2962 846 3860
 de tine am avut milă? Și supărându-se stăpânul lui, l-a predat

αὐτὸν τοῖς βασιανισταῖς, ἕως οὔ ἀποδοῶ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον
 846 3588 930 2193 3739 591 3956 3588 3784
 pe el tortionarilor, până ce va fi restituit toată datoria

αὐτῶ. 35 Οὕτως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν
 846 3779 2532 3588 3962 3450 3588 2032 4160 5213 1437
 lui. Așa și Tatăl meu cel ceresc vă va face vouă, dacă

μὴ ἀφήτε ἕκαστος τῶ ἀδελφῶ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ
 3361 863 1538 3588 80 846 575 3588 2588 4771 3588
 nu veți ierta ⁴fecare ⁵fratelui ⁶său, ¹din ²inimile ³voastre,

παραπτώματα αὐτῶν.

3900 846
 greșelile lor.

Capitolul 19 1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους
 2532 1096 3753 5055 3588 2424 3588 3056
 Și a fost: Când a sfârșit Isus cuvintele

τούτους, μετῆρην ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια τῆς
 3778 3332 575 3588 1056 2532 2064 1519 3588 3725 3588
 acestea, a plecat din Galileea, și a venit în regiunea

Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 2 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῶ ὄχλοι πολλοί,
 2449 4008 3588 2446 2532 190 846 3793 4183
 Iudeii, dincolo de Iordan. Și l-au urmat pe el mulțimi numeroase,

καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. 3 Καὶ προσῆλθον αὐτῶ οἱ Φαρισαῖοι
 2532 2323 846 1563 2532 4334 846 3588 5330
 și i-a vindecat pe ei acolo. Și s-au apropiat de el fariseii,

πειράζοντες αὐτόν, καὶ λέγοντες αὐτῷ, Εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι
 3985 846 2532 3004 846 1487 1832 444 630
 încercându-*l* pe el, și zicându-*i* lui: Este permis unui om să divorțeze

τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν? 4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
 3588 1135 846 2596 3956 156 3588 1161 611 3004
 de soția lui pentru orice motiv? Dar răspunzând, *le-a* zis

αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θήλυ
 846 3756 314 3754 3588 4160 575 746 730^a 2532 2338^b
 lor: Nu ați citit că Creatorul de la început masculin și feminin

ἐποίησεν αὐτούς, 5 καὶ εἶπεν, Ἔνεκεν τούτου καταλείπει ἄνθρωπος τὸν
 4160 846 2532 3004 1752 3778 2641 444 3588
i-a făcut pe ei, și a zis: Din cauza aceasta *iși* va lăsa un om pe

πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ
 3962 2532 3588 3384 2532 4347^c 3588 1135 846 2532
 tatăl *său* și pe mama *sa*, și se va uni cu soția lui, și

ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν? 6 Ὡστε οὐκέτι εἰσὶν δύο, ἀλλὰ
 1510 3588 1417 1519 4561 1520 5620 3765 1510 1417 235
 vor fi cei doi spre ²carne? ¹o singură Astfel nu mai sunt doi, ci

σὰρξ μία; ὁ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος
 4561 1520 3739 3767 3588 2316 4801 444
²carne; ¹o singură ⁴ceea ce ³deci Dumnezeu a înjugat *împreună*, omul

μὴ χωριζέτω. 7 Λέγουσιν αὐτῷ, Τί οὖν Μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι
 3361 5563 3004 846 5101 3767 3475 1781 1325
 să nu despartă. Ei *îi* zic lui: De ce atunci Moise a ordonat să-*i* dea

^a de sex bărbătesc

^b de sex feminin

^c a încleia, a lipi

βιβλίον ἀποστασίου, καὶ ἀπολύσαι αὐτήν? **8** Λέγει αὐτοῖς ὅτι
 975 647 2532 630 846 3004 846 3754
 un certificat de divorț, și să divorțeze de ea? El le zice lor:

Μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολύσαι
 3475 4314 3588 4641 4771 2010 5213 630
 Moise din cauza împietririi voastre v-a permis vouă să divorțați

τὰς γυναῖκας ὑμῶν; ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτως. **9** Λέγω
 3588 1135 4771 575 746 1161 3756 1096 3779 3004
 de soțiile voastre; de la început dar nu a fost așa. *vă zic*

δὲ ὑμῖν ὅτι ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, μὴ ἐπὶ
 1161 5213 3754 3739 302 630 3588 1135 846 3361 1909
 Dar vouă că cine divorțează de soția lui, nu pe motiv de

πορνεία, καὶ γαμῆσθαι ἄλλην, μοιχᾶται; καὶ ὁ ἀπολελυμένην
 4202 2532 1060 243 3429 2532 3588 630
 curvie, și se căsătorește cu alta, comite adulter; și cine cu cea divorțată

γαμῆσας μοιχᾶται. **10** Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
 1060 3429 3004 846 3588 3101 846
 se căsătorește comite adulter. ³*îi zic* ⁴*lui:* ¹*Discipolii* ²*lui*

Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναίκος, οὐ
 1487 3779 1510 3588 156 3588 444 3326 3588 1135 3756
 Dacă așa este cazul omului cu soția, nu

συμφέρει γαμῆσαι. **11** Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ πάντες
 4851^a 1060 3588 1161 3004 846 3756 3956
 este adecvat să se căsătorească. ²*el* ¹*Dar le-a zis lor:* Nu toți

χωροῦσιν τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. **12** Εἰσὶν γὰρ
 5562 3588 3056 3778 235 3739 1325 1510 1063
 primesc cuvântul acesta, ci cei cărora le este dat. ²*sunt* ¹*Căci*

^a sau: potrivit, corespunzător situației, indicat, de folos.

εὐνοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως; καί εἰσιν εὐνοῦχοι,
 2135^a 3748 1537 2836 3384 1080 3779 2532 1510 2135
 inapți, care din corpul mamei s-au născut așa; și sunt inapți,

οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων; καί εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες
 3748 2134^b 5259 3588 444 2532 1510 2135 3748
 care au fost făcuți inapți de oameni; și sunt inapți, care

εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὁ δυνάμενος
 2134^c 1438 1223 3588 932 3588 3772 3588 1410
 s-au făcut inapți ei însuși pentru regatul cerurilor. Cine poate

χωρεῖν χωρεῖτω.
 5562 5562

să primească, să primească.

13 Τότε προσηγάθη αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας
 5119 4374 846 3813 2443 3588 5495
 Atunci au fost aduși la el copilași, ca ³măinile,

ἐπιθῆ ἀυτοῖς, καὶ προσέξηται; οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν
 2007 846 2532 4336 3588 1161 3101 2008
¹să-și pună peste ²ei și să se roage; dar discipolii ³i-au muștrat

αὐτοῖς. **14** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδία, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ
 846 3588 1161 2424 3004 863 3588 3813 2532 3361 2967 846
 pe ei. Dar Isus a zis: Lăsați copilașii, și nu îi oprîți pe ei

ἐλθεῖν πρὸς με; τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
 2064 4314 1473 3588 1063 5108 1510 3588 932 3588 3772
 să vină la mine; căci celor ca aceștia este regatul cerului.

^a inapt de căsnicie; impotent, șterb, steril, care nu pot procrea

^b au fost emasculați; famen, bărbat castrat

^c au reunța la căsnicie, la o viață familială

15 Καὶ ἐπιθεις αὐτοῖς τὰς χεῖρας, ἐπορεύθη ἐκεῖθεν. 16 Καὶ ἰδοῦ,
 2532 2007 846 3588 5495 4198 1564 2532 3708
 Și punându-și peste ei mâinile, a plecat de acolo. Și iată,

εἷς προσελθὼν εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα
 1520 4334 3004 846 1320 18 5101 18 4160 2443
 unul apropiindu-se i-a zis lui: ²învățător, ¹Bunule ce bine să fac, ca

ἔχω ζωὴν αἰώνιον? 17 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τί με λέγεις ἀγαθόν?
 2192 2222 166 3588 1161 3004 846 5101 1473 3004 18^a
 să am viața eternă? Dar *el i-a zis* lui: De ce mă întrebi *despre* bine?

Οὐδεις ἀγαθός, εἰ μὴ εἶς, ὁ θεός. Εἰ δὲ θέλεις
 3762 18 1487 3361^b 1520 3588 2316 1487 1161 2309
 Nimeni nu *este* bun, dacă nu unul singur, Dumnezeu. ²dacă ¹Dar vrei

εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς. 18 Λέγει αὐτῷ, Ποίας?
 1525 1519 3588 2222 5083 3588 1785 3004 846 4169
 să intri în viață, respectă ordinele. El *îi zice* lui: Care?

Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Τὸ Οὐ φονεύσεις; οὐ μοιχεύσεις; οὐ
 3588 1161 2424 3004 3588 3756 5407 3756 3431 3756
 Dar Isus a zis: Acestea: *Să* nu ucizi; *să* nu comiți adulter; *să* nu

κλέψεις; οὐ ψευδομαρτυρήσεις; 19 τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν
 2813 3756 5576 5091^c 3588 3962 2532 3588
 furi; *să* nu faci mărturie mincinoasă; cinstește-ți tatăl și

μητέρα; καὶ, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 20 Λέγει
 3384 2532 25 3588 4139 4771 5613 4572 3004
 mama; și: iubește pe aproapele tău ca ca pe tine însuți. ²i-a zis

^a despre ce este bun

^b εἰ μὴ: decât

^c onorează-ți

αὐτῷ ὁ νεανίσκος, Πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου; τί ἔτι
 846 3588 3495 3956 3778 5442 1537 3503 3450 5101 2089
³lui: ¹Tânărul Toate acestea le-am împlinit din tinereția mea; ce încă

ύστερω? **21** Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὑπάγε,
 5302^a 5346 846 3588 2424 1487 2309 5046 1510 5217
 este restant? i-a zis lui Isus: Dacă vrei perfect să fii, du-te,

πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δός πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν
 4453 4771 3588 5225 2532 1325 4434^b 2532 2192 2344
 vinde ²ta ¹averea și donează la nevoiași, și vei avea un tezaur

ἐν οὐρανῷ; καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι. **22** Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος
 1722 3772 2532 1204 190 3427 191 1161 3588 3495
 în cer; și vino, urmează-mi mie. Auzind însă tânărul

τὸν λόγον ἀπῆλθεν λυπούμενος; ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.
 3588 3056 565 3076^c 1510 1063 2192 2933 4183
 cuvântul, a plecat dezolat; căci avea ²posesiuni. ¹multe

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ἄμην λέγω
 3588 1161 2424 3004 3588 3101 846 281 3004
 Dar Isus a zis discipolilor lui: Adevărat vă spun

ὑμῖν ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
 5213 3754 1423 4145 1525 1519 3588 932 3588 3772
 vouă: Dificil ²un bogat ¹va intra în regatul cerurilor.

24 Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τρυπήματος
 3825 1161 3004 5213 2123 1510 2574^d 1223 5169
²iarși ¹Dar vă zic vouă: ²mai ușor ¹Este ⁴o cămilă ⁵prin ⁶urechea

^a a fi rămas în urma țintei dorite, unde mai sunt deficiențe

^b săraci, cerșetori

^c deprimat, descurajat

^d dromedar

ῥαφίδος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
 4476 1330 2228 4145 1519 3588 932 3588 2316
⁷unui ac, ³să treacă ⁸decât ¹⁰un bogat ¹¹în ¹²regatul ¹³lui ¹⁴Dumnezeu.

εἰσελθεῖν. **25** Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα,
 1525 191 1161 3588 3101 846 1605 4970
⁹să intre Auzind însă discipolii lui, ²uimiți, ¹foarte

λέγοντες, Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι? **26** Ἐμβλέψας δὲ ὁ
 3004 5101 687 1410 4982 1689 1161 3588
³au zis: ⁵cine ⁴Atunci poate să fie salvat? ²uitându-se la ei, ¹Dar

Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ
 2424 3004 846 3844 444 3778 102 1510 3844
 Isus *le-a zis* lor: La oameni aceasta ²imposibil, ¹este ⁴la

δὲ θεῶ πάντα δυνατά. **27** Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν
 1161 2316 3956 1415 5119 611 3588 4074 3004
³dar Dumnezeu totul este posibil. Atunci răspunzând Petru *i-a zis*

αὐτῷ, Ἰδού, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι; τί ἄρα
 846 3708 1473 863 3956 2532 190 4771 5101 687
 lui: Iată, noi am lăsat tot și ~~ți~~-am urmat ție; ce atunci

ἔσται ἡμῖν? **28** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
 1510 1473 3588 1161 2424 3004 846 281 3004 5213 3754
 va fi nouă? Dar Isus *le-a zis* lor: Adevărat *vă zic* vouă că

ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ ὅταν καθίσῃ ὁ
 5210 3588 190 3427 1722 3588 3824 3752 2523 3588
 voi, cei urmându-mi mie, în renașterea, când va șede

υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς
 5207 3588 444 1909 2362 1391 846 2523 2532 5210
 Fiul omului pe tronul maiestății sale, veți șede și voi

ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ
 1909 1427 2362 2919 3588 1427 5443^a 3588
 pe douăsprezece tronuri, judecând pe cele douăsprezece seminții ale lui

Ἰσραὴλ. **29** Καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ
 2474 2532 3956 3739 863 3614 2228 80 2228 79 2228
 Israel. Și oricine care a lăsat case, sau frați, sau surori, sau

πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἔνεκεν, τοῦ
 3962 2228 3384 2228 1135 2228 5043 2228 68 1752 3588
 tată, sau mamă, sau soție, sau copii, sau terenuri agricole, pentru

ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήφεται, καὶ ζοῖην αἰώνιον κληρονομήσει.
 3686 3450 1542 2983 2532 2222 166 2816
 numele meu, înșutit va primi, și ²viață ³eternă. ¹va moșteni

30 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.
 4183 1161 1510 4413 2078 2532 2078 4413
 mulți Dar vor fi cei dintâi cei din urmă, și cei din urmă cei dintâi.

Capitolul 20 **1** Ὅμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ
 3664 1063 1510 3588 932 3588 3772 444
 asemenea Căci este regatul cerurilor unui om

οἰκοδεσπότη, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρῶτῷ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς
 3617^b 3748 1831^c 260 4404 3409^d 2040 1519
 stăpân de casă, care a ieșit devreme dimineața să tocmească lucrători în

τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. **2** Καὶ συμφωνήσας μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου
 3588 290 846 2532 4856 3326 3588 2040 1537 1220
 via lui. Și învoindu-se cu lucrătorii pentru ²denar,

^a sau: triburi

^b sau: moșier, proprietar

^c a plecat

^d să angajeze

τὴν ἡμέραν, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. **3** Καὶ ἐξεληθὼν
 3588 2250 649 846 1519 3588 290 846 2532 1831
¹un *i-a trimis pe ei în via lui. Și ieșind*

περὶ τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἐστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς; **4** καὶ
 4012 5154 5610 3708 243 2476 1722 3588 58 692^a 2532
 pe la a treia oră, a văzut pe alții stând în piață fără lucru; și

ἐκεῖνοις εἶπεν, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὁ ἐὰν ἦ
 1565 3004 5217 2532 5210 1519 3588 290 2532 3739 1437 1510
 acoloa le-a zis: Duceți-vă și voi în vie, și ceea ce este

δίκαιον δώσω ὑμῖν. **5** Οἱ δὲ ἀπηλθον. Πάλιν ἐξεληθὼν περὶ ἕκτην
 1342 1325 5213 3588 1161 565 3825 1831 4012 1623
 drept *vi se va da vouă. ²ei ¹Iar ³s-au dus. ⁵iarăși ⁴Ieșind ⁶pe la ⁸a șasea*

καὶ ἐνάτην ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύτως. **6** Περὶ δὲ τὴν ἐνδεκάτην
 2532 1766 5610 4160 5615 4012 1161 3588 1734
⁹și ¹⁰a noua, ⁷ora a făcut la fel. ³pe la ¹Dar ⁵unsprezece,

ὥραν ἐξεληθὼν, εὔρεν ἄλλους ἐστῶτας ἀργούς, καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί
 5610 1831 2147 243 2476 692 2532 3004 846 5101
⁴ora ²ieșind a găsit pe alții stând fără lucru, și *le-a zis lor: De ce*

ᾧδε ἐστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί? **7** Λέγουσιν αὐτῷ, Ὅτι
 5602 2476 3650 3588 2250 692 3004 846 3754
²aici ¹stați toată ziua fără lucru? Ei *i-au zis lui: Pentru că*

οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. Λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν
 3762 1473 3409 3004 846 5217 2532 5210 1519 3588
 nimeni nu ²pe noi. ¹ne-a tocmit El *le-a zis lor: Duceți-vă și voi în*

ἀμπελῶνα, καὶ ὁ ἐὰν ἦ δίκαιον λήψεσθε. **8** Ὁρίας δὲ γενομένης
 290 2532 3739 1437 1510 1342 2983 3798 1161 1096
 vie, și ceea ce este drept *vi se va da. ³seară, ¹Dar ²făcându-se*

^a inactivi, leneși, trândavi

λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελωνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ, Κάλεσον
 3004 3588 2962 3588 290 3588 2012 846 2564
 a zis stăpânul viei administratorului său: Cheamă

τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθόν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων
 3588 2040 2532 591 846 3588 3408 756 575 3588 2078
 pe lucrători, și dă-le lor plata, începând de la cel din urmă

ἕως τῶν πρώτων. **9** Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν
 2193 3588 4413 2532 2064 3588 4012 3588 1734 5610
 până la cel dintâi. Și venind cei de pe la a unsprezecea ora

ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. **10** Ἐλθόντες δὲ οἱ πρώτοι ἐνόμισαν ὅτι
 2983 303 1220 2064 1161 3588 4413 3543 3754
 au primit câte un denar. Venind însă cei dintâi, își imaginau că

πλεיוνα λήφονται; καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον. **11** Λαβόντες
 4119 2983 2532 2983 2532 846 303 1220 2983
²mai mult; ¹vor primi și au primit și ei câte un denar. Primind

δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότης, **12** λέγοντες ὅτι Οὔτοι οἱ
 1161 1111 2596 3588 3617 3004 3754 3778 3588
 însă, protestau împotriva stăpânului casei, zicând: Aceștia din

ἐσχατοὶ μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας, τοῖς
 2078 1520 5610 4160 2532 2470 1473 846 4160 3588
 urmă ²o singură ³oră, ¹au făcut *ceva* și egali cu noi pe ei *i-ai făcut*, care

βαστάσασιν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. **13** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
 941 3588 922 3588 2250 2532 3588 2742 3588 1161 611
 am suportat greul zilei și arșița. el, Dar răspunzând

εἶπεν ἐνὶ αὐτῶν, Ἐταῖρε οὐκ ἀδικῶ σε; οὐχὶ δηναρίου
 3004 1520 846 2083 3756 91 4771 3780 1220
 a zis unuia dintre ei, Amice nu *te nedreptățesc* pe tine; nu cu un denar

συνεφώνησάς μοι? 14 Ἄρον τὸ σὸν καὶ ὑπαγε; θέλω δὲ
 4856 3427 142 3588 4674 2532 5217 2309 1161
 te-ai convenit cu mine? Ia-ți ce *este* al tău și pleacă; ²eu vreu ¹dar

τούτω τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί. 15 Ἦ οὐκ ἔξεστίν
 3778 3588 2078 1325 5613 2532 4771 2228 3756 1832
⁴acestui^a ⁵din ⁶urmă ³să dau ca și ție. Oare nu *imi* este permis

μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς? Εἰ ὁ ὀφθαλμός σου
 3427 4160 3739 2309 1722 3588 1699 1487 3588 3788 4771
 mie să fac ce vreau cu ce *este* al meu? Sau ochiul tău

πονηρός ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι? 16 Οὕτως ἔσονταί οἱ ἔσχατοι
 4190 1510 3754 1473 18 1510 3779 1510 3588 2078
²τῶ, ¹este pentru că eu generos sunt? Așa vor fi ultimii

πρῶτοι, καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι; πολλοὶ γὰρ εἰσὶν κλητοί, ὀλίγοι δὲ
 4413 2532 3588 4413 2078 4183 1063 1510 2822 3641 1161
 primii, și primii ultimii; mulți căci sunt chemați, ²puțini ¹dar

ἐκλεκτοί. 17 Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα παρέλαβεν τοὺς
 1588 2532 305 3588 2424 1519 2414 3880 3588
 aleși. Și suindu-se Isus la Ierusalim, a luat pe cei

δώδεκα μαθητὰς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, 18 Ἰδοῦ,
 1427 3101 2596 2398 1722 3588 3598 2532 3004 846 3708
 doisprezece discipoli la o parte, pe drum, și *le-a spus* lor: Iată,

ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται
 305 1519 2414 2532 3588 5207 3588 444 3860
 ne suim la Ierusalim, și Fiul omului va fi predat

τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν; καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ,
 3588 749 2532 1122 2532 2632 846 2288
 marilor preoți și scribilor; și *il* vor condamna pe el la moarte,

19 και παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαίξαι και
 2532 3860 846 3588 1484 1519 3588 1702 2532
 și îl vor preda pe el națiunilor spre a-l badjocori și

μαστιγῶσαι και σταυρῶσαι; και τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.
 3146 2532 4717 2532 3588 5154 2250 450
 flagela și crucifica; și a treia zi va învia.

20 Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου
 5119 4334 846 3588 3384 3588 5207 2199
 Atunci s-a apropiat de el mama fiilor lui Zebedei

μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα και αἰτουσά τι παρ' αὐτοῦ.
 3326 3588 5207 846 4352 2532 154 5100 3844 846
 împreună cu fiii ei, închinându-se și cerând ceva de la el.

21 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Τί θέλεις? Λέγει αὐτῷ, Εἰπέ ἵνα καθίσωσιν
 3588 1161 3004 846 5101 2309 3004 846 3004 2443 2523
 El însă i-a zis ei: Ce voiești? Ea i-a zis lui: Dispune ca să șadă

οὔτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν σου, και εἷς ἐξ ἐυωνύμων
 3778 3588 1417 5207 3450 1520 1537 1188 4771 2532 1520 1537 2176
 acești doi fii ai mei, unul la dreapta ta, și unul la stânga

σου, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. 22 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐκ
 4771 1722 3588 932 4771 611 1161 3588 2424 3004 3756
 ta, în regatul tău. Răspunzând însă Isus a zis: Nu

οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πειν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω
 1492 5101 154 1410 4095 3588 4221^a 3739 1473 3195
 știți ce cereți. Puteți să beți paharul pe care eu sunt pe cale

πίνειν, ἣ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι?
 4095 2228 3588 908 3739 1473 907 907
 să-l beau, sau cu botezul, cu care eu voi fi botezat să fiți botezați?

^a pahar după VT înseamnă „soarta“

Λέγουσιν αὐτῷ, Δυνάμεθα. **23** Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τὸ μὲν
 3004 846 1410 2532 3004 846 3588 3303
 Ei *i*-au zis lui: Putem. Și el *le*-a zis lor: Într-adevăr,

ποτήριόν μου πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι
 4221 3450 4095 2532 3588 908 3739 1473 907
 paharul meu îl veți bea, și cu botezul cu care eu voi fi botezat,

βαπτισθήσεσθε; Τὸ δὲ καθίσα ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου,
 907 3588 1161 2523 1537 1188 3450 2532 1537 2176 3450
 veți fi botezați; dar șederea la dreapta mea și la stânga mea,

οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἠτοίμασται ὑπὸ τοῦ
 3756 1510 1699 1325 235 3739 2090 5259 3588
 nu este a mea s-o dau, ci *este* celora căroră a fost pregătită de

πατρός μου. **24** Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο
 3962 3450 2532 191 3588 1176 23 4012 3588 1417
 Tatăl meu. Și auzind cei zece, s-au indignat de cei doi

ἀδελφῶν. **25** Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν, Οἴδατε ὅτι
 80 3588 1161 2424 4341 846 3004 1492 3754
 frați. Dar Isus, chemându-*i* la sine pe ei, a zis: Voi știți că

οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι
 3588 758 3588 1484 2634 846 2532 3588 3173
 domnitorii popoarelor domină peste ele, și cei mari

κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. **26** Οὐχ οὕτως δέ ἔσται ἐν ὑμῖν; ἀλλ'
 2715 846 3756 3779 1161 1510 1722 5213 235
 exercită autoritate asupra lor. nu așa Dar să fie între voi; ci

ὃς ἐὰν θέλη ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι ἔσται ὑμῶν διάκονος; **27** καὶ
 3739 1437 2309 1722 5213 3173 1096 1510 4771 1249^a 2532
 cine vrea ³între ⁴voi, ²mare ¹să devină să fie al vostru slujitor; și

^a diacon, subordonat

ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος ἔστω ὑμῶν δοῦλος; **28** ὥσπερ
 3739 1437 2309 1722 5213 1510 4413 1510 4771 1401 5618
 cine vrea între voi, să fie primul să fie al vostru sclav; după cum

ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ
 3588 5207 3588 444 3756 2064 1247 235 1247 2532
 Fiul omului nu a venit să fie servit, ci să servească, și

δοῦνα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.
 1325 3588 5590 846 3083 473 4183
 să-și dea viața lui ca preț de răscumpărare în locul multora.

29 Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἰεριχῶ, ἠκολούθησεν αὐτῷ
 2532 1607 846 575 2410 190 846
 Și ieșind ei din Ierihon, îl urma pe el

ὄχλος πολὺς. **30** Καὶ ἰδοῦ, δύο τυφλοὶ καθημένοι παρὰ τὴν
 3793 4183 2532 3708 1417 5185 2521 3844 3588
 o mulțime numeroasă. Și iată, doi orbi șezând lângă

ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παραγεί, ἔκραξαν, λέγοντες, Ἐλέησον
 3598 191 3754 2424 3855 2896 3004 1653
 drum, auzind că Isus trece, au strigat, zicând: Ai milă

ἡμᾶς, κύριε, υἱὸς Δαβὶδ. **31** Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς
 1473 2962 5207 1138 3588 1161 3793 2008 846
 de noi, Stăpâne, Fiu al lui David. Dar mulțimea îi certa pe ei

ἵνα σιωπήσωσιν. Οἱ δὲ μεῖζον ἔκραζον, λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς,
 2443 4623 3588 1161 3173 2896 3004 1653 1473
 ca să tacă. Ei însă mai tare strigau, zicând: Ai milă de noi,

κύριε, υἱὸς Δαβὶδ. **32** Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτούς,
 2962 5207 1138 2532 2476 3588 2424 5455 846
 Stăpâne, Fiu al lui David. Și oprindu-se Isus i-a chemat pe ei,

καὶ εἶπεν, Τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν? **33** Λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἴνα
 2532 3004 5101 2309 4160 5213 3004 846 2962 2443
 și a zis: Ce vreți să fac vouă? Ei i-au zis lui: Stăpâne, ca

ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί. **34** Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ
 455 1473 3588 3788 4697 1161 3588
 să ni se deschidă nouă ochii. ²cuprins de compasiune ¹Dar,

Ἰησοῦς ἦψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν; καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν
 2424 680 3588 3788 846 2532 2112 308
 Isus le-a atins ochii lor; și imediat și-au reprimut vederea

αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ,
 846 3588 3788 2532 190 846
²lor, ¹ochilor și l-au urmat pe el,

Capitolul 21 1 Καὶ ὅτε ἦγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἤλθον εἰς
 2532 3753 1448 1519 2414 2532 2064 1519
 Și când s-au apropiat de Ierusalim, și au venit la

Βηθσαφαῖ πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλεν
 967 4314 3588 3735 3588 1636 5119 3588 2424 649
 Betfaghe spre muntele Măslinilor, atunci Isus a trimis

δύο μαθητάς, 2 λέγων αὐτοῖς, Πορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι
 1417 3101 3004 846 4198 1519 3588 2968 3588 561
 doi discipoli, zicându-le lor: Mergeți în satul cel dinaintea

ὑμῶν, καὶ εὐθέως εὐρήσετε ὄνον δεδεμένην, καὶ πῶλον μετ'
 4771 2532 2112 2147 3688 1210 2532 4454 3326
 voastră, și imediat veți găsi o măgăriță legată, și un măgăruș cu

αὐτῆς; λύσαντες ἀγάγετέ μοι. **3** Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπη τι,
 846 3089 71 3427 2532 1437 5100 5213 3004 5100
 ea; dezlegând-ui, aduceți-i mie. Și dacă cineva vouă vă zice ceva,

ἐρεῖτε ὅτι Ὁ κύριος αὐτῶν χρεῖαν ἔχει; εὐθέως δὲ ἀποστέλλει
 2046 3754 3588 2962 846 5532 2192 2112 1161 649
 să spuneti: Domnul ³de ei; ²nevoie ¹are ⁵imediat ⁴iar *ii* va trimite

αὐτούς. 4 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῆ ἡ τὸ ῥηθὲν
 846 3778 1161 3650 1096 2443 4137 3588 2046
 pe ei. ²aceasta ¹Dar toată s-a petrecut, ca să se împlinescă cele spuse

διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, 5 Εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών, Ἴδού, ὁ
 1223 3588 4396 3004 3004 3588 2364 4622 3708 3588
 prin profetul, zicând: Ziceți fiicei Sionului: Iată,

βασιλεύς σου ἔρχεται σοι, πραῦς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ
 935 4771 2064 4771 4239 2532 1910 1909 3688 2532^a
 regele tău vine la tine, blând și călare pe o măgăriță și *anume*

πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. 6 Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταί,
 4454 5207^b 5268^c 4198 1161 3588 3101
 pe un mânz, fiul unui animal de povară. Ducându-se însă discipolii,

καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 7 ἤγαγον τὴν
 2532 4160 2531 4367^d 846 3588 2424 71 3588
 și făcând cum le indicase lor Isus, au adus

ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια
 3688 2532 3588 4454 2532 2007 1883 846 3588 2440^e
 măgărița și *anume* mânzul, și au pus pe acestea hainele

αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. 8 Ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος
 846 2532 1940 1883 846^f 3588 1161 4118 3793
 lor, și el s-a așezat pe acestea. Dar foarte mare mulțime

^a epexegetic (adaos explicativ): măgăriță mai era mânză

^b sau: mânzul, puiul

^c sau: animal de tracțiune, sub jug; Is. 62:11. și Zah. 9:9; paralelism ebraic (rimă de sens), profetul vorbește de două ori de același măgar (măgărița, care mai era mânză. Luc.19:30)

^d sau: sfătuit, îndrumat

^e ca să provizorie

^f cu referire la hainele lor

ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ; ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους
 4766 1438 3588 2440 1722 3588 3598 243 1161 2875 2798
 și-au așternut lor hainele pe drum; alții însă tăiau ramuri

ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννουσιν ἐν τῇ ὁδῷ. **9** Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ
 575 3588 1186 2532 4766 1722 3588 3598 3588 1161 3793 3588
 din pomi, și le presăreau pe drum. Dar mulțimile, cele

προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ
 4254 2532 3588 190 2896 3004 5614^a 3588 5207
 precedându-l și cele urmându-l, strigau, zicând: Osana Fiul

Δαυίδ; Εὐλόγημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου; Ὡσαννὰ ἐν
 1138 2127 3588 2064 1722 3686 2962 5614 1722
 lui David; binecuvântat cel venind în numele Domnului; Osana în

τοῖς ὑψίστοις. **10** Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐσεΐσθη πᾶσα
 3588 5310 2532 1525 846 1519 2414 4579 3956
 cele preainalte. Și intrând el în Ierusalim, s-a agitat tot

ἡ πόλις, λέγουσα, Τίς ἐστὶν οὗτος? **11** Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον, Οὗτός
 3588 4172 3004 5101 1510 3778 3588 1161 3793 3004 3778
 orașul, zicând: Cine este acesta? Dar mulțimile ziceau: Acesta

ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας.
 1510 2424 3588 4396 3588 575 3478 3588 1056
 este Isus, profetul, cel din Nazaretul Galileii.

12 Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν τοῦ θεοῦ, καὶ
 2532 1525 3588 2424 1519 3588 2411 3588 2316 2532
 Și ²a intrat ¹Isus în templul lui Dumnezeu, și

^a ebr. hosa'na - salvează acum, sau: salvează, te implorăm. Psalm 118:25.

ἐξέβαλεν πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ
 1544^a 3956 3588 4453 2532 59 1722 3588 2411 2532
 a dat afară pe toți cei vânzând și cumpărând în templu, și

τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψεν, καὶ τὰς καθέδρας
 3588 5132 3588 2855 2690 2532 3588 2515
²mesele ³schimbătorilor de bani, ¹a răsturnat și scaunele

τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς. **13** Καὶ λέγει αὐτοῖς, Γέγραπτα, Ὁ οἶκος
 3588 4453 3588 4058 2532 3004 846 1125 3588 3624
 vânzătorilor de porumbei. Și *le-a zis lor: Este scris: Casa*

μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται; ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον
 3450 3624 4335 2564^b 5210 1161 846 4160 4693^c
 mea casă de rugăciune va fi numită; voi dar pe ea o faceți groță

ληστῶν. **14** Καὶ προσήλθον αὐτῷ χωλοὶ καὶ τυφλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ; καὶ
 3027^d 2532 4334 846 5560 2532 5185 1722 3588 2411 2532
 de bandiți. Și s-au apropiat de el orbi și șchiopi în templu; și

ἐθεράπευσεν αὐτούς. **15** Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς
 2323 846 3708 1161 3588 749 2532 3588 1122
i-a vindecat pe ei. Văzând însă marii preoți și scribii

τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν, καὶ τοὺς παῖδας κρᾶζοντας ἐν τῷ ἱερῷ,
 3588 2297 3739 4160 2532 3588 3816 2896 1722 3588 2411
 minunile pe care le făcea, și copiii strigând în templu,

καὶ λέγοντας, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυίδ, ἠγανάκτησαν, **16** καὶ εἶπον
 2532 3004 5614 3588 5207 1138 23 2532 3004
 și zicând: Osana Fiului lui David, s-au indignat, și *i-au zis*

^a sau: a alungat

^b Ier. 7:11

^c sau: peșteră, cavernă

^d sau: de latroni: denumire dată în Roma antică hoților, sclavilor fugari sau militarilor care dezertau.

αὐτοῖς, Ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν? Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς,
 846 191 5101 3778 3004 3588 1161 2424 3004 846
 lui: Auzi ce ²aceștia? ¹zic Dar Isus le-a zis lor:

Ναί; οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων
 3483 3763 314 3754 1537 4750 3516 2532 2337
 Da; niciodată nu ați citit: Din gura copilașilor și sugarilor

κατηρτίσω αἴνον? **17** Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς
 2675 136^a 2532 2641 846 1831 1854 3588 4172 1519
 ai pregătit laude? Și lăsându-i pe ei a ieși afară din oraș spre

Βηθανίαν, καὶ ἠὐλίσθη ἐκεῖ.
 963 2532 835 1563
 Betania, și a înnoptat acolo.

18 Πρωῖας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν,
 4405 1161 1877 1519 3588 4172
 Dis-de-dimineată înșă pe când a revenit în oraș,

ἐπέινασεν;
 3983
 i-a fost foame;

19 καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ
 2532 3708 4808 1520 1909 3588 3598 2064 1909 846 2532
 și văzând ²smochin ¹un lângă drum, a mers la el, și

οὐδὲν εὔρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον; καὶ λέγει αὐτῇ, Μηκέτι
 3762 2147 1722 846 1487 3361^b 5444 3440 2532 3004 846 3371
 nimic nu a găsit în el dacă nu ²frunze; ¹numai și i-a zis lui: Să nu mai

^a Ps. 8:2.

^b decât

ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα
 1537 4771 2590 1096 1519 3588 165 2532 3583 3916
²din ³tine ⁴fruct ¹dea în eternitate. Și ³s-a uscat. ¹imediat

ἡ συκῆ. **20** Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες, Πῶς
 3588 4808 2532 3708 3588 3101 2296 3004 4459
²smochinul Și văzând discipolii, s-au mirat, zicând: Cum

παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ? **21** Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
 3916 3583 3588 4808 611 1161 3588 2424
²imediat ¹s-a uscat smochinul? ²răspunzând, ¹Dar Isus

εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ μὴ
 3004 846 281 3004 5213 1437 2192 4102 2532 3361
le-a zis lor: Adevărat vă spun vouă: Dacă aveți credință, și nu

διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ
 1252 3756 3440 3588 3588 4808 4160 235
 sunteți dubioși, ²nu ³numai ⁴ce *s-a făcut* ⁵smochinului, ¹¹veți face ci

κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε, Ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν
 2579 3588 3735 3778 3004 142 2532 906 1519 3588
 dacă ²muntelui ³acestuia: ¹veți zice Ridică-te și aruncă-te în

θάλασσαν, γενήσεται. **22** Καὶ πάντα ὅσα ἐὰν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ,
 2281 1096 2532 3956 3745 1437 154 1722 3588 4335
 mare, se va face. Și tot ce veți cere în rugăciune,

πιστεύοντες, λήψεσθε.
 4100 2983
 crezând, veți primi.

23 Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερόν, προσῆλθον αὐτῷ
 2532 2064 846 1519 3588 2411 4334 846
 Și venind el la templu, s-au apropiat de el,

διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ,
 1321 3588 749 2532 3588 4245 3588 2992
cel învățându-i, marii preoți și mai-bătrânii poporului,

λέγοντες, Ἐν ποία ἐξουσία ταῦτα ποιεῖς? Καὶ τίς σοι ἔδωκεν
 3004 1722 4169 1849 3778 4160 2532 5101 4771 1325
zicând: Cu ce autoritate ²acestea? ¹faci Și cine ție ți-a dat

τὴν ἐξουσίαν ταύτην? **24** Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,
 3588 1849 3778 611 1161 3588 2424 3004 846
autoritatea aceasta? ²răspunzând, ¹Dar Isus le-a zis lor:

Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ
 2065 4771 2504 3056 1520 3739 1437 3004
*Vă voi întreba ²pe voi ¹și eu ⁴cuvânt, ³un singur pe care, dacă *îmi* răspundeți*

μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποία ἐξουσία ταῦτα ποιῶ. **25** Τὸ
 3427 2504 5213 2046 1722 4169 1849 3778 4160 3588
*mie, și eu vouă *vă* voi zice cu ce autoritate ²acestea. ¹fac*

βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν? Ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων? Οἱ δὲ
 908 2491 4159 1510 1537 3772 2228 1537 444 3588 1161
Botezul lui Ioan de unde era? Din cer sau de la oameni? ²ei ¹Dar

διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς, λέγοντες, Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ
 1260 3844 1438 3004 1437 3004 1537 3772 2046
*cugetau în sinea lor, zicând: Dacă spunem: Din cer, *ne* va zice*

ἡμῖν, Διὰ τί οὕτως οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ? **26** Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ
 1473 1223 5101 3767 3756 4100 846 1437 1161 3004 1537
*nouă: ²de ³ce ¹Atunci nu *l*-ați crezut pe el? ²dacă ¹Dar zicem: De la*

ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον; πάντες γὰρ ἔχουσιν τὸν Ἰωάννην
 444 5399 3588 3793 3956 1063 2192 3588 2491
oameni, ne temem de mulțime; ²toți ¹căci consideră pe Ioan

ὡς προφήτην. **27** Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπον, Οὐκ οἶδαμεν.
 5613 4396 2532 611 3588 2424 3004 3756 1492
 drept profet. Şi răspunzând lui Isus au zis: Nu ştim.

Ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
 5346 846 2532 846 3761 1473 3004 5213 1722 4169 1849
³le-a zis ⁴lor: ¹Şi ²el Nici eu nu vă spun vouă cu ce autoritate

ταῦτα ποιῶ. **28** Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ? Ἄνθρωπος εἶχεν τέκνα δύο, καὶ
 3778 4160 5101 1161 5213 1380 444 2192 5043 1417 2532
²acestea. ¹fac ²ce ¹Dar vouă vi se pare? Un om avea ²copii, ¹doi şi

προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπεν, Τέκνον, ὕπαγε, σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ
 4334 3588 4413 3004 5043 5217 4594 2038 1722 3588
 ducându-se la cel dintâi i-a zis: Copile, du-te, ²astăzi ¹lucrează în

ἀμπελῶνί μου. **29** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐ θέλω; ὕστερον δὲ
 290 3450 3588 1161 611 3004 3756 2309 5305 1161
 via mea. ²el, ¹Dar răspunzând, a zis: Nu vreau; mai târziu însă,

μεταμεληθεὶς, ἀπῆλθεν. **30** Καὶ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως.
 3338 565 2532 4334 3588 1208 3004 5615
 pârându-i rău, s-a dus. Şi ducându-se la celălalt i-a zis la fel.

Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἐγώ, κύριε; καὶ οὐκ ἀπῆλθεν. **31** Τίς
 3588 1161 611 3004 1473 2962 2532 3756 565 5101
²el, ¹Dar răspunzând, a zis: Eu mă duc, stăpâne; şi nu s-a dus. Care

ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ πατρός? Λέγουσιν αὐτῷ, Ὁ
 1537 3588 1417 4160 3588 2307 3588 3962 3004 846 3588
 dintre cei doi a făcut voia tatălui? Ei spun lui: Cel

πρῶτος. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅτι οἱ
 4413 3004 846 3588 2424 281 3004 5213 3754 3588
 dintâi. ²le-a zis ³lor: ¹Isus Adevărat vă spun vouă, că

τελῶνα καὶ αἱ πόρνα προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
 5057 2532 3588 4204 4254^a 4771 1519 3588 932 3588
 publicanii și prostituatele premerg vouă în regatul lui

θεοῦ. **32** Ἦλθεν γὰρ πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ
 2316 2064 1063 4314 4771 2491 1722 3598 1343 2532
 Dumnezeu. ³a venit ¹Căci ⁴la ⁵voi ²Ioan pe calea dreptății, și

οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; οἱ δὲ τελῶνα καὶ αἱ πόρνα ἐπίστευσαν
 3756 4100 846 3588 1161 5057 2532 3588 4204 4100
 nu l-ați crezut pe el; dar publicanii și prostituatele l-au crezut

αὐτῷ; ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι
 846 5210 1161 3708 3756 3338 5305 3588 4100
 pe el; voi însă văzând *aceasta* nu ați regretat mai târziu, ca să-l credeți

αὐτῷ.

846
 pe el.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. Ἄνθρωπός τις ἦν
 243 3850 191 444 5100 1510
²altă ³parabolă. ¹Ascultați ⁶un om ⁵cineva, ⁴Era

οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ
 3617 3748 5452 290 2532 5418 846
 proprietar, care a plantat o vie, și ³cu un gard, ²pe ea

περιέθηκεν, καὶ ὄρουξεν ἐν αὐτῷ ληνόν, καὶ ὠκοδόμησεν πύργον,
 4060 2532 3736 1722 846 3025 2532 3618 4444
¹a împrejmuît-o și a săpat în ea un teasc, și a zidit un turn,

καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. **34** Ὅτε
 2532 1554 846 1092 2532 589 3753
 și a arendat-o pe ea unor agricultori, și a plecat din țară. ²când

^a precedă

δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλεν τοὺς δούλους
1161 1448 3588 2540^a 3588 2590 649 3588 1401

¹Dar s-a apropiat sezonul fructelor, a trimis pe servii

αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργούς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ; **35** καὶ
846 4314 3588 1092 2983 3588 2590 846 2532
săi la agricultori, ca să-și ia fructele lui; și

λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ
2983 3588 1092 3588 1401 846 3739 3303 1194 3739 1161
luând agricultorii pe servii lui, pe unul *l*-au bătut, pe altul

ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. **36** Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους
615 3739 1161 3036^b 3825 649 243 1401
l-au ucis, pe altul *l*-au lapidat. ²din nou ¹A trimis alți servi,

πλείονας τῶν πρώτων; καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. **37** Ὑστερον
4119 3588 4413 2532 4160 846 5615 5305
mai mulți decât cei dintâi; și *le*-au făcut lor la fel. ²la urmă,

δὲ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων, Ἐντραπήσονται τὸν
1161 649 4314 846 3588 5207 846 3004 1788 3588
¹Dar a trimis la ei pe fiul lui, zicând: Se vor sfii de

υἱόν μου. **38** Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτός
5207 3450 3588 1161 1092 3708 3588 5207 3004 1722 1438 3778
fiul meu. Dar agricultorii, văzând pe fiul, au zis între ei înșiși: Acesta

ἐστὶν ὁ κληρονόμος; δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ κατάσχωμεν
1510 3588 2818 1205 615 846 2532 2722
este moștenitorul; haideti, să-l ucidem pe el, și să luăm în posesie

^a timpul, recolta, culesul

^b A ucide pe cineva prin lovituri de pietre aruncate.

τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. **39** Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ
 3588 2817 846 2532 2983 846 1544 1854 3588
 moștenirea lui. Și luându-l pe el, l-au aruncat afară din

ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. **40** Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ
 290 2532 615 3752 3767 2064 3588 2962 3588
 vie și l-au ucis. ²când ¹Deci, vine stăpânul

ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις? **41** Λέγουσιν αὐτῷ,
 290 5101 4160 3588 1092 1565 3004 846
 viei, ce va face agricultorilor acolo? Ei i-au zis lui:

Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται
 2556 2560 622 846 2532 3588 290 1554
⁴răufăcători, ²îngrozitor ¹El va nimici ³pe acei și via o va arenda

ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς
 243 1092 3748 591 846 3588 2590 1722 3588 2540
 altor agricultori, care îi vor livra lui fructele la timpul

αὐτῶν. **42** Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς
 846 3004 846 3588 2424 3763 314 1722 3588
 lor. ²le-a zis ³lor: ¹Isus Niciodată nu ați citit în

γραφαῖς, Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη
 1124 3037 3739 593 3588 3618 3778 1096
 Scripturi: Piatra pe care au reprobato constructorii, aceasta a devenit

εἰς κεφαλὴν γωνίας; παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ
 1519 2776 1137 3844 2962 1096 3778 2532 1510 2298
 capul unghiului; de la Domnul a fost făcut aceasta, și este minunat

ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν? **43** Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν
 1722 3788 1473^a 1223 3778 3004 5213 3754 142 575 4771
 în ochii noștri? De aceea vă zic vouă: va fi luat de la voi

^a Ps. 118:22-23.

ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς
 3588 932 3588 2316 2532 1325 1484 4160 3588
 regatul lui Dumnezeu, și va fi dat unei națiuni care va aduce

καρπούς αὐτῆς. **44** Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται;
 2590 846 2532 3588 4098 1909 3588 3037 3778 4917
 fructele ei. Și cel căzând pe piatra aceasta va fi sfărâmat;

ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμῆσει αὐτόν. **45** Καὶ ἀκούσαντες οἱ
 1909 3739 1161 302 4098 3039 846 2532 191 3588
²pe ³cine ¹dar cade ea, il va spulbera pe el. Și auzind

ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ
 749 2532 3588 5330 3588 3850 846 1097 3754 4012
 marii preoți și fariseii parabolele lui, au înțeles că ²despre

αὐτῶν λέγει. **46** Καὶ ζητοῦντες αὐτόν κρατῆσαι, ἐφοβήθησαν τοὺς
 846 3004 2532 2212 846 2902 5399 3588
³ei. ¹vorbește Și căutând pe el să-l aresteze, se temeau de

ὄχλους, ἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐτόν εἶχον.
 3793 1894 5613 4396 846 2192

mulțimi, întrucât ³ca ⁴profet. ²pe el ¹il considerau

Capitolul 22 **1** Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν
 2532 611 3588 2424 3825 3004
 Și luând cuvântul, Isus din nou le-a vorbit

αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς, λέγων, **2** Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
 846 1722 3850 3004 3666 3588 932 3588 3772
 lor în parabole, zicând: ³se compară ¹Regatul ²cerurilor

ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ; **3** καὶ ἀπέστειλεν
 444 935 3748 4160 1062 3588 5207 846 2532 649
 unui om, un rege, care a făcut nuntă fiului său; și a trimis

τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ
 3588 1401 846 2564 3588 2564 1519 3588 1062^a 2532 3756
 pe servii lui să cheme invitații la nuntă, și nu

ἦθελον ἐλθεῖν. **4** Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων, Εἴπατε τοῖς
 2309 2064 3825 649 243 1401 3004 3004 3588
 au vrut să vină. ²din nou ¹A trimis alți servi, zicând: Spuneți celor

κεκλημένους. Ἰδοῦ, τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ
 2564 3708 3588 712 3450 2090 3588 5022^b 3450 2532 3588
 invitați: Iată, prânzul meu am pregătit, viței mei și cele

σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἔτοιμα; δεῦτε εἰς τοὺς γάμους.
 4619^c 2380 2532 3956 2092 1205 1519 3588 1062
 îngrășate sunt înjunghiate, și totul este gata; veniți la nuntă.

5 Οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπήλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ὁ
 3588 1161 272 565 3588 3303 1519 3588 2398 68 3588
²ei, ¹Dar nepăsându-le, au plecat, unul la ²lui, ¹ogorul altul

δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ; **6** οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους
 1161 1519 3588 171^d 846 3588 1161 3062 2902 3588 1401
 iar la afacerile lui; dar ceilalți au prins pe servii

αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. **7** Καὶ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος
 846 5195 2532 615 2532 191 3588 935 1565
 lui, *i*-au maltratată și *i*-au ucis. Și auzind regele aceștia,

ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς
 3710 2532 3992 3588 4753 846 622 3588 5406
 s-a iritat, și trimițând armatele sale, a nimicit pe ucigașii

^a sau: ceremonia nunții

^b taurii, boii

^c probabil miei sau oi

^d comerțul

ἐκεῖνους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν. **8** Τότε λέγει τοῖς δούλοις
 1565 2532 3588 4172 846 1714 5119 3004 3588 1401
 aceia, și ²orașul ³lor. ¹le-a incendiat Atunci a zis servilor

αὐτοῦ, Ὁ μὲν γάμος ἔτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν
 846 3588 3303 1062 2092 1510 3588 1161 2564 3756 1510
 săi: ²de fapt ¹Nunta ⁴gata, ³este dar cei invitați nu au fost

ἄξιοι. **9** Πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους
 514 4198 3767 1909 3588 1327 3588 3598 2532 3745
 demni. Duceți-vă deci la intersecțiile drumurilor, și pe toți,

ἂν εὕρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. **10** Καὶ ἐξεληθόντες οἱ δοῦλοι
 302 2147 2564 1519 3588 1062 2532 1831 3588 1401
 pe care îi găsiți, invitați-i la nuntă. Și ieșind servii

ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους εὕρον, πονηροὺς
 1565 1519 3588 3598 4863 3956 3745 2147 4190
 aceia pe drumuri, au strâns pe toți pe care i-au găsit, ²raii,

τε καὶ ἀγαθοὺς; καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων.
 5037 2532^a 18 2532 4130 3588 1062 345^b
¹atât cât și buni; și s-a umplut sala de nuntă cu cei culcați la mese.

11 Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν
 1525 1161 3588 935 2300 3588 345 3708
²intrând ¹Dar regele să vadă pe cei culcați la mese, a văzut

ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου; **12** καὶ λέγει αὐτῷ,
 1563 444 3756 1746 1742 1062 2532 3004 846
 acolo un om ne- îmbrăcat în haină de nuntă; și îi zice lui:

^a τε καὶ: atât ..., cât și

^b oaspeți

Ἐταίρε, πῶς εἰσηλθεις ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου? Ὁ δὲ ἐφωμώθη.
 2083 4459 1525 5602 3361 2192 1742 1062 3588 1161 5392
 Amice, cum ai intrat aici ne- având haină de nuntă? el Dar a amuțit.

13 Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις, Λήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ
 5119 3004 3588 935 3588 1249 1210 846 4228 2532
 Atunci a zis regele slujitorilor: Legându-i ale lui picioare și

χειρῶν, ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον; ἐκεῖ
 5495 142 846 2532 1544 1519 3588 4655 3588 1857 1563
 mâini, luați-l pe el și aruncați-l în întunericul de afară; acolo

ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. **14** Πολλοὶ γὰρ εἰσιν
 1510 3588 2805 2532 3588 1030 3588 3599^a 4183 1063 1510
 va fi plânsul și scrâșnirea dinților. ²mulți ¹Căci sunt

κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.
 2822 3641 1161 1588
 chemați, puțini însă aleși.

15 Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως
 5119 4198 3588 5330 4824 2983 3704
 Atunci ducându-se fariseii, ²sfat ¹au ținut ca

αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. **16** Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς
 846 3802 1722 3056 2532 649 846 3588 3101
 pe el să-l prindă cu vorba. Și ei trimit la el pe discipolii

αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν, λέγοντες, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι
 846 3326 3588 2265 3004 1320 1492 3754
 lor împreună cu irodienii, zicând: Învățătorule, știm că

^a La parabola acesta trebuie ținut cont de obiceiurile din Israel. Fiecare oaspete primea o haină de nuntă pe care nu trebuia s-o restituie, ci o putea ține, cu condiția, când o va îmbrăca să se roage și să binecuvânteze pe cei căsătoriți. Greșeala celui aruncat afară era că el vroia să mănânce bine, dar refuza pe fiul regelui; aluzie la farisei, care îl refuzau pe Isus, Fiul lui Dumnezeu.

ἀληθῆς εἶ, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις,
 227^a 1510 2532 3588 3598 3588 2316 1722 225 1321
 conform adevărului ești, și calea lui Dumnezeu în adevăr îi înveți,

καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός, οὐ γὰρ βλέπεις εἰς
 2532 3756 3199 4771 4012 3762 3756 1063 991 1519
 și nu te lași influențat pe tine de nimeni, ²nu ¹căci privești la

πρόσωπον ἀνθρώπων. **17** Εἶπεν οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ? Ἔξεστιν
 4383^b 444 3004 3767 1473 5101 4771 1380 1832
 aparența oamenilor. Spune-ne deci nouă, ce ți se pare? Este permis

δοῦναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ οὐ? **18** Γνοῦς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν
 1325 2778 2541 2228 3756 1097 1161 3588 2424 3588
 să dăm impozit cezarului, sau nu? ³cunoscându-le ¹Dar ²Isus,

πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν, Τί με πειράζετε, ὑποκριταί? **19** Ἐπιδειξατέ μοι
 4189 846 3004 5101 1473 3985 5273 1925 3427
 răutatea lor, a zis: De ce mă tentați, ipocriților? Arătați-*mi* mie

τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. Οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. **20** Καὶ
 3588 3546 3588 2778 3588 1161 4374 846 1220 2532
 moneda impozitului. Ei însă *i*-au adus lui un denar. Și

λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή? **21** Λέγουσιν
 3004 846 5101 3588 1504 3778 2532 3588 1923 3004
el le-a zis lor: Al cui imaginea aceasta și inscripția? Ei au zis

αὐτῷ, Καίσαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς, Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος
 846 2541 5119 3004 846 591 3767 3588 2541
lui: Ale cezarului. Atunci *le-a zis lor:* Restituțiți deci cele ale cezarului

^a corect, veritabil, just, drept

^b lit: față

Καίσαρι; καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. **22** Καὶ ἀκούσαντες
 2541 2532 3588 3588 2316 3588 2316 2532 191
 cezarului; și cele ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu. Și auzind,

ἐθαύμασαν; καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπηλθον.
 2296 2532 863 846 565
 s-au mirat; și lăsându-l pe el au plecat.

23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσηλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι, οἱ λέγοντες
 1722 1565 3588 2250 4334 846 4523 3588 3004
 În aceea ziua au venit la el saduchei, care zic

μὴ εἶναι ἀνάστασις, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν, **24** λέγοντες, Διδάσκαλε,
 3361 1510 386 2532 1905 846 3004 1320
 că nu este resurrecție, și l-au întrebat pe el, zicând: Învățătorule,

Μωσῆς εἶπεν, Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβροῦσει ὁ
 3475 3004 1437 5100 599 3361 2192 5043 1918^a 3588
 Moise a zis: Dacă cineva moare, nu având copii, să ia în căsătorie

ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ
 80 846 3588 1135 846 2532 450^b 4690^c 3588 80
 fratele lui pe soția lui, și să ridice sămânță fratelui

αὐτοῦ. **25** Ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί; καὶ ὁ πρῶτος γαμήσας
 846^d 1510 1161 3844 1473 2033 80 2532 3588 4413 1060
 său. Erau însă la noi șapte frați; și cel dintâi căsătorindu-se,

ἐτελεύτησεν; καὶ μὴ ἔχων σπέρμα, ἀφῆκεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ
 5053 2532 3361 2192 4690 863 3588 1135 846 3588 80
 a murit; și nu având urmași, a lăsat pe soția lui fratelui

^a În greacă o expresie specială pentru o căsătorie cu un cumnat.

^b lit: să aducă la viață

^c urmași

^d Detr. 25:5

αὐτοῦ. **26** Ὅμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτὰ.
 846 3668 2532 3588 1208 2532 3588 5154 2193 3588 2033
 său. Similar și al doilea, și al treilea, până la al șaptelea.

27 Ὑστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή. **28** Ἐν τῇ οὖν
 5305 1161 3956 599 2532 3588 1135 1722 3588 3767
²la urma ¹Iar, tuturur, a murit și femeia. ²la ¹Deci,

ἀναστάσει, τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή? Πάντες γὰρ ἔσχον
 386 5101 3588 2033 1510 1135 3956 1063 2192
 resurrecție, a căruia dintre acești șapte va fi femeia? toți Căci au avut-o

αὐτήν. **29** Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πλανᾶσθε, μὴ
 846 611 1161 3588 2424 3004 846 4105 3361
 pe ea. ²răspunzând, ¹Dar Isus le-zis lor: Vă rătăciți, ne-

εἰδότες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ. **30** Ἐν γὰρ
 1492 3588 1124 3366 3588 1411 3588 2316 1722 1063
 cunoscând Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. ²la ¹Căci

τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ἐγκαμίζονται, ἀλλ' ὡς
 3588 386 3777 1060 3777 1547 235 5613
 resurrecție nici nu se vor căsători, nici nu vor fi dați în căsătorie, ci ²ca

ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσιν. **31** Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως
 32 3588 2316 1722 3772 1510 4012 1161 3588 386
³îngerii ⁴lui ⁵Dumnezeu ⁶în ⁷cer. ¹sunt ²despre ¹Dar resurrecția

τῶν νεκρῶν, οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, λέγοντος,
 3588 3498 3756 314 3588 2046 5213 5259 3588 2316 3004
 morților, nu ați citit cele spuse vouă de Dumnezeu, zicând:

32 Ἐγὼ εἶμι ὁ θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς Ἰσαάκ, καὶ
 1473 1510 3588 2316 11 2532 3588 2316 2464 2532
 Eu sunt Dumnezeul lui Avraam, și Dumnezeul lui Isaac, și

ὁ θεὸς Ἰακώβ? Οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς θεὸς νεκρῶν,
 3588 2316 2384^a 3756 1510 3588 2316 2316 3498
 Dumnezeuul lui Iacov? ²nu ³este ¹Dumnezeu Dumnezeuul morților,

ἀλλὰ ζώντων. **33** Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ
 235 2198 2532 191 3588 3793 1605 1909 3588
 ci al celor vii. Și auzind, mulțimile *erau* uimite de

διδαχῇ αὐτοῦ.
 1322^b 846
 învățătura lui.

34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσεν τοὺς
 3588 1161 5330 191 3754 5392 3588
 Dar fariseii, auzind că *i-a* redus la tăcere pe

Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. **35** Καὶ ἐπηρώτησεν εἰς
 4523 4863 1909 3588 846^c 2532 1905 1520
 saducheii, s-au adunat în același *loc*. Și *l-a* întrebat unul

ἐξ αὐτῶν νομικός, πειράζων αὐτόν, καὶ λέγων, **36** Διδάσκαλε, ποία
 1537 846 3544^d 3985 846 2532 3004 1320 4169
 dintre ei, un rabin, tentându-*l* pe el, și zicând: Învățătorule, care

ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ? **37** ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ,
 1785 3173 1722 3588 3551^e 3588 1161 2424 5346 846
 ordin *este* mai important în lege? Dar Isus *i-a* zis lui:

Ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν
 25 2962 3588 2316 4771 1722 3650 2588 4771 2532 1722
 Să iubești pe Domnul, Dumnezeuul tău, cu toată inima ta, și cu

^a Ex.3:6

^b doctrina

^c laolaltă

^d un învățător al Legii; expert în lege; specialist în drept; doctor al legii; jurist.

^e sens: de ce fel sau ce trebuie să conțină un ordin, ca să aibe importanță în lege; adică: după ce evaluezi tu importanța ordinelor și obligația de a le respecta? (exemplu: ținerea strictă a sabatului sau datorია de a iubi)

ὅλη ψυχῆ σου, καὶ ἐν ὅλη τῇ διανοίᾳ σου. **38** Αὕτη ἐστὶν πρώτη
 3650 5590 4771 2532 1722 3650 3588 1271^a 4771^b 3778 1510 4413
 tot sufletul tău, și cu toată mintea ta. Acesta este cel dintâi

καὶ μεγάλη ἐντολή. **39** Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ, Ἀγαπήσεις τὸν
 2532 3173 1785 1208 1161 3664^c 846 25 3588
 și mai important ordin. Al doilea însă *este* similar lui: Să iubești pe

πλησίον σου ὡς σεαυτόν. **40** Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος
 4139 4771 5613 4572^d 1722 3778 3588 1417 1785 3650
 aproapele tău ca pe tine însuți. De aceste două ordine ²toată

ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται.
 3588 3551 2532 3588 4396 2910
³legea ⁴și ⁵profetii. ¹depinde

41 Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ
 4863 1161 3588 5330 1905 846 3588
²strângându-se ¹Dar fariseii, *i-a* întreat pe ei

Ἰησοῦς, **42** λέγων, Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ χριστοῦ? Τίνος υἱός
 2424 3004 5101 5213 1380 4012 3588 5547 5101 5207
 Isus, zicând: Ce ²vouă ¹vi se pare despre Cristos? Al cui Fiu

ἐστίν? Λέγουσιν αὐτῷ, Τοῦ Δαβὶδ. **43** Λέγει αὐτοῖς, Πῶς οὖν Δαβὶδ
 1510 3004 846 3588 1138 3004 846 4459 3767 1138
 este? Ei *i-au* zis lui: A lui David. El *le-a* zis lor: Cum deci David,

ἐν πνεύματι κύριον αὐτὸν καλεῖ, λέγων, **44** Εἶπεν ὁ κύριος τῷ
 1722 4151 2962 846 2564 3004 3004 3588 2962 3588
 în Spirit, ³Domn, ²pe el ¹il numește zicând: ²a zis ¹Domnul

^a cuget, gândire

^b Deut. 6:5.

^c la fel

^d Lev. 19:18.

κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς
 2962 3450 2521 1537 1188 3450 2193 302 5087 3588 2190
 Domnului meu: Așeză-te la dreapta mea, până ȳi pun pe dușmanii

σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου? 45 Εἰ οὖν Δαυιδ καλεῖ αὐτὸν
 4771 5286 3588 4228 4771^a 1487 3767 1138 2564 846
 tăi scăunel al picioarelor tale? Dacă deci David îl numește pe el

κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν? 46 Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι
 2962 4459 5207 846 1510 2532 3762 1410 846 611
 Domn, cum ²Fiul ³lui? ¹este Și nimeni nu ȳi putea lui răspunde

λόγον; οὐδὲ ἐτόλμησέν τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτησαί
 3056 3761 5111 5100 575 1565 3588 2250 1905
 un cuvânt; nici nu a îndrăznit cineva din ²aceea ¹ziua ⁴ȳl întrebe

αὐτὸν οὐκέτι.

846 3765
⁵pe el. ³să mai

Capitolul 23

1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις καὶ
 5119 3588 2424 2980 3588 3793 2532
 Atunci Isus a vorbit mulțimilor și

τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, 2 λέγων, Ἐπὶ τῆς Μωσέως καθέδρας ἐκάθισαν
 3588 3101 846 3004 1909 3588 3475 2515 2523
 discipolilor lui, zicând: Pe ²lui ³Moise ¹catedra s-au așezat

οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι; 3 πάντα οὖν ὅσα ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν
 3588 1122 2532 3588 5330 3956 3767 3745 1437 3004 5213
 scribii și fariseii; ²toate ¹deci ce ei vă zic vouă,

τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε; κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε,
 5083 5083 2532 4160 2596 1161 3588 2041 846 3361 4160
 să țineți, țineți și faceți; ²după ¹dar faptele lor nu faceți,

^a Ps.110:1.

λέγουσιν γὰρ καὶ οὗ ποιοῦσιν. 4	Δεσμεύουσιν	γὰρ	φορτία	βαρέα	καὶ					
3004	1063	2532	3756	4160		1195	1063	5413	926	2532
² ei zic	¹ căci	și	nu	fac.		² ei leagă	¹ Căci	sarcini	grele	și
δυσβάστακτα, καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὄμους τῶν ἀνθρώπων, τῷ δὲ										
1419	2532	2007	1909	3588	5606	3588	444	3588	1161	
greu de purtat,	și	le pun	pe	umerii	oamenilor,					dar
δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσιν κινήσαι αὐτά. 5	Πάντα	δὲ	τὰ	ἔργα						
1147	846	3756	2309	2795	846	3956	1161	3588	2041	
cu degetul	lor	nu	vor	să le miște	pe ele.	² toate	¹ Dar			faptele
αὐτῶν ποιοῦσιν πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις; πλατύνουσιν δὲ										
846	4160	4314	3588	2300 ^a	3588	444		4115	1161	
lor	le fac	pentru	a	fi văzuți	de	oameni;		își	lărgesc	dar
τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσιν τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων										
3588	5440 ^b	846	2532	3170	3588	2899	3588	2440		
filacteriile	lor,	și	își măresc			cucurii				hainelor
αὐτῶν; 6 φιλοῦσίν τε τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δεῖπνοις, καὶ τὰς										
846	5368	5037	3588	4411	1722	3588	1173	2532	3588	
lor;	le place		locul de onoare	la	ospete,	și				
πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, 7 καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς										
4410	1722	3588	4864	2532	3588	783	1722	3588		
locurile de onoare	în	sinagogi,	și	salutările	în					
ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, Ῥαββί, Ῥαββί; 8 ὑμεῖς δὲ μὴ										
58	2532	2564	5259	3588	444	4461	4461	5210	1161	3361
piețe,	și	să fie numiți	de	oamei:	Rabi,	Rabi;	² voi	¹ dar		nu

^a să se prezinte înaintea

^b pergamente pe care erau scrise versetele din Ex. 13:1-10; 13:11-16; Deut. 6:4-9; 11:13-21. Ele erau introduse în niște cutii, care se legau cu o curea de mâna stângă sau pe centrul frunții.

κληθῆτε Ῥαββί; εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ καθηγητής, ὁ χριστός;
 2564 4461 1520 1063 1510 4771 3588 2519 3588 5547
 vă lăsați numiți Rabi; ²unul ¹căci ³este ⁵vostru, ⁴învățătorul ⁶Cristos;

πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. **9** Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε
 3956 1161 5210 80 1510 2532 3962 3361 2564
⁹toți ⁷iar ⁸voi ¹¹frați. ¹⁰sunteți Și tată ²să nu ³numiți *pe nimeni*

ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς; εἷς γάρ ἐστιν ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ
 4771 1909 3588 1093 1520 1063 1510 3588 3962 4771 3588
¹al vostru pe pământ; ²unul ¹căci este tatăl vostru, cel

ἐν τοῖς οὐρανοῖς. **10** μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί; εἷς
 1722 3588 3772 3366 2564 2519^a 1520
 în ceruri. Nici nu vă lăsați numiți conducător spiritual; ²unul

γάρ ὑμῶν ἐστιν ὁ καθηγητής, ὁ χριστός. **11** Ὁ δὲ
 1063 4771 1510 3588 2519 3588 5547 3588 1161
¹căci ⁵al vostru: ³este ⁴conducătorul spiritual Cristos. ²cel ¹Dar

μεῖζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος. **12** Ὅστις δὲ ὑψώσει
 3173 4771 1510 4771 1249 3748 1161 5312
 mai mare dintre voi să fie al vostru serv. ²oricine ¹Dar se va înălța

ἑαυτόν, ταπεινωθήσεται; καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτόν, ὑψωθήσεται.
 1438 5013 2532 3748 5013 1438 5312
 pe sine, va fi înjosit; și oricine se va înjosi pe sine, va fi înălțat.

13 Οὐαὶ δέ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί,
 3759 1161 5213 1122 2532 5330 5273
²vai ¹Dar de voi, scribi și farisei, ipocriți,

ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ
 3754 2719 3588 3614 3588 5503 2532 4392 3117
 pentru că voi înghițiți casele văduvelor, și sub pretext ²îndelung;

^a ca autoritate spirituală (creștere triplă: Rabi, părinte, conducător spiritual).

προσευχόμενοι; διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα. 14 Οὐαὶ
 4336 1223 3778 2983 4053 2917 3759
¹vă rugați de aceea veți primi ²mai mare. ¹o condamnare Vai

ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν
 5213 1122 2532 5330 5273 3754 2808 3588 932
 de voi, scribi și farisei, ipocrți, că voi închideți regatul

τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων; ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ
 3588 3772 1715 3588 444 5210 1063 3756 1525 3761
 cerurilor înaintea oamenilor; ²voi ¹căci nu intrați, nici

τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.
 3588 1525 863^a 1525
 pe cei *vrând* să intre *nu* îi lăsați să intre.

15 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι
 3759 5213 1122 2532 5330 5273 3754
 Vai de voi, scribi și farisei, ipocrți, pentru că

περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἓνα προσήλυτον, καὶ
 4013 3588 2281 2532 3588 3584 4160 1520 4339 2532
 cutreierați marea și uscatul, ca să faceți un prozelit, și

ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν.
 3752 1096 4160 846 5207 1067 1362^b 4771
 când a devenit, îl faceți pe el fiu al gheenei, o dublură mărită a voastră.

16 Οὐαὶ ὑμῖν, ὀδηγοὶ τυφλοί, οἱ λέγοντες, Ὅς ἂν ὁμόση ἐν τῷ
 3759 5213 3595 5185 3588 3004 3739 302 3660 1722 3588
 Vai de voi, călăuze oarbe, cei zicând: Cine jură pe

^a permiteți

^b sau: o sosie de proporții mai mari decât voi

ναῶ, οὐδέν ἐστιν; ὃς δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ,
 3485 3762 1510^a 3739 1161 302 3660 1722 3588 5557 3588 3485
 templul, nimic nu este; cine însă jură pe aurul templului,

ὀφείλει. **17** Μωροὶ καὶ τυφλοί; τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσός,
 3784^b 3474 2532 5185 5101 1063 3173 1510 3588 5557
 este obligat. Stupizi și orbi! ²ce ¹căci ⁴mai mare, ³este aurul,

ἢ ὁ ναὸς ὁ ἀγιάζων τὸν χρυσόν? **18** Καί, Ὅς ἐὰν ὁμόση ἐν τῷ
 2228 3588 3485 3588 37 3588 5557 2532 3739 1437 3660 1722 3588
 sau templul, cel sfințind aurul? Și: Cine jură pe

θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν; ὃς δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω
 2379^c 3762 1510 3739 1161 302 3660 1722 3588 1435 3588 1883
 altarul, nimic nu este; ²cine ¹dar jură pe darul cel *find* pe

αὐτοῦ, ὀφείλει. **19** Μωροὶ καὶ τυφλοί; τί γὰρ μείζων, τὸ δῶρον,
 846 3784 3474 2532 5185 5101 1063 3173 3588 1435
 el, este obligat. Stupizi și orbi! ²ce ¹căci mai mare, darul,

ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἀγιάζων τὸ δῶρον? **20** Ὁ οὖν ὁμόσας ἐν τῷ
 2228 3588 2379 3588 37 3588 1435 3588 3767 3660 1722 3588
 sau altarul, cel sfințind darul? ²cel ¹Deci, jurând pe

θυσιαστηρίῳ ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ; **21** καὶ ὁ
 2379 3660 1722 846 2532 1722 3956 3588 1883 846 2532 3588
 altar, jură pe el și pe toate cele *find* pe el; și cel

ὁμόσας ἐν τῷ ναῶ ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοικήσαντι αὐτόν;
 3660 1722 3588 3485 3660 1722 846 2532 1722 3588 2730 846
 jurând pe templu, jură pe el și pe cel locuind în el;

^a sau: este un fleac, o bagatelă,

^b să-și țină jurământul

^c pentru sacrificii

22 καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὁμνῶν ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ
 2532 3588 3660 1722 3588 3772 3660 1722 3588 2362 3588 2316
 și cel jurând pe cer, jură pe tronul lui Dumnezeu

καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.
 2532 1722 3588 2521 1883 846
 și pe cel șezând pe el.

23 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι
 3759 5213 1122 2532 5330 5273 3754
 Vai de voi, scribi și farisei, ipocrți, pentru că

ἀποδεκατοῦτε τὸ ἥδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε
 586 3588 2238 2532 3588 432 2532 3588 2951 2532 863^a
 dați zeciuială: menta și mărarul și chimenul, și ați lăsat

τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν
 3588 926 3588 3551 3588 2920^b 2532 3588 1656 2532 3588
 cele importante ale legii, administrarea justiției și mila și

πίστιν; ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κάκεῖνα μὴ ἀφιέναι. 24 Ὁδηγοὶ
 4102^c 3778 1163 4160 2548 3361 863^d 3595
 loialitatea; acestea trebuia să le faceți, și acelea nu să le lăsați. Călăuze

τυφλοί, οἱ διυλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες.
 5185 3588 1368^e 3588 2971^f 3588 1161 2574 2666
 oarbe, care strecurați musculița, dar ²cămila. ¹înghițiți

25 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι
 3759 5213 1122 2532 5330 5273 3754
 Vai de voi, scribi și farisei, ipocrți! pentru că

^a ignorat, neglijat

^b respectarea principiilor dreptății

^c sau: conștiinciozitate, sinceritate

^d a neglija, a omite

^e a filtra

^f musculiță de oțet (sau bețivă; drosofila) intrate în vin. Era un act religios, ca fariseii să nu se spurce prin mâncarea unui animal necurat.

καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν
 2511^a 3588 1855 3588 4221 2532 3588 3953^b 2081
 voi curățiți exteriorul paharului și a oalei, în interior

δὲ γέμουσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀδικίας. **26** Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον
 1161 1073 1537 724 2532 93^c 5330 5185 2511
 însă sunt pline de jefuire și nedreptate. Fariseu orb! curăță

πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα γένηται καὶ
 4412 3588 1787 3588 4221 2532 3588 3953 2443 1096 2532
 întâi interiorul paharului și a oalei, ca să devină și

τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθρόν.
 3588 1622 846 2513
 exteriorul lui curat.

27 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι
 3759 5213 1122 2532 5330 5273 3754
 Vai de voi, scribi și farisei, ipocriți, pentru că

παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν
 3945 5028 2867^d 3748 1855 3303
 semănați cu morminte văruite, care în exterior într-adevăr

φαίνονται ὠραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ
 5316 5611 2081 1161 1073 3747 3498 2532
 par frumoase, în interior însă sunt pline de oase ale morților și

πάσης ἀκαθαρσίας. **28** Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε
 3956 167 3779 2532 5210 1855 3303 5316
 orice impuritate. Așa și voi în exterior de fapt vă prezentați

^a spălați

^b castronului

^c a.ms: ἀκαρσία; fără stăpânire de sine

^d Conform legii lui Moise, contactul cu cei morți (sau prin atingerea mormintelor) avea ca urmare impuritate rituală (Num.19). De aceea mormintele erau vopsite în mod regulat în alb, ca acestea să fie clar vizibile și să pot fi ocolite.

τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δέ μεστοί ἐστε ὑποκρίσεως καὶ
 3588 444 1342 2081 1161 3324 1510 5272 2532
 oamenilor ca drepti, în interior însă ²plini ¹sunteți de ipocrizie și

ἀνομίας.

458

nelegiuire.

29 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι
 3759 5213 1122 2532 5330 5273 3754
 Vai de voi, scribi și farisei, ipocrți, pentru că

οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ
 3618 3588 5028 3588 4396 2532 2885 3588
 voi construiți mormintele profetilor, și împodobiți

μνημεῖα τῶν δικαίων, **30** καὶ λέγετε, Εἰ ἤμεν ἐν ταῖς
 3419 3588 1342 2532 3004 1487 1510 1722 3588
 monumentele funerare celor drepti, și ziceți: Dacă am fi fost în

ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἤμεν κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ
 2250 3588 3962 1473 3756 302 1510 2844 846 1722 3588
 zilele părinților noștri, nu desigur am fi fost complici ai lor la

αἵματι τῶν προφητῶν. **31** Ὡστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοὶ ἐστε
 129 3588 4396 5620 3140 1438 3754 5207 1510
 sângele profetilor. Astfel aduceți mărturie voi înșivă că fi sunteți

τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας; **32** καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ
 3588 5407^a 3588 4396 2532 5210 4137 3588
 ai celor care au asasinat pe profeți; și voi umpleți

^a a ucide pe cineva cu premeditare

μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. **33** Ὅφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε
 3358 3588 3962 4771 3789 1081 2191^a 4459 5343
 măsura părinților voștri. Șerpi, progenitură de vipere, cum veți fugi

ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης? **34** Διὰ τοῦτο, ἰδοῦ, ἐγὼ ἀποστέλλω
 575 3588 2920 3588 1067 1223 3778 3708 1473 649
 de condamnarea gheenei? De aceea, iată, eu trimit

πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς; καὶ ἐξ αὐτῶν
 4314 4771 4396 2532 4680 2532 1122 2532 1537 846
 la voi profeți și înțelepți și scribi; și *pe unii* dintre ei

ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς
 615 2532 4717 2532 1537 846 3146^b 1722 3588
 îi veți ucide și crucifica, și *pe unii* dintre ei biciui în

συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν; **35** Ὅπως
 4864 4771 2532 1377 575 4172 1519 4172 3704
 sinagogile voastre și îi veți persecuta din oraș în oraș; ca

ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς,
 2064 1909 4771 3956 129 1342 1632 1909 3588 1093
 să vină asupra voastră tot sângele drept vărsat pe pământ,

ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου, ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ
 575 3588 129 6 3588 1342 2193 3588 129 2197 5207
 de la sângele lui Abel cel drept, până la sângele lui Zaharia, fiul

Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου.
 914 3739 5407 3342 3588 3485^c 2532 3588 2379
 lui Barachia, pe care l-ați ucis între sanctuar și altar.

^a Echis carinatus

^b sau: bate, pedepsi

^c sau: Sfânta sfintelor, locul sfânt, templu

36 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἥξει πάντα ταῦτα ἐπὶ τὴν γενεὰν
 281 3004 5213 3754 2240 3956 3778 1909 3588 1074
 Adevărat vă spun vouă, că vor veni toate acestea peste generația

ταύτην.

378

aceasta.

37 Ἰερουσαλήμ, Ἰερουσαλήμ, ἡ ἀποκτένουσα τοὺς προφήτας
 2419 2419 3588 615 3588 4396
 Ierusalim, Ierusalim, cel asasinând pe profeti

καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα
 2532 3036 3588 649 4314 846 4212 2309
 și lapidând pe cei trimiși la el, de câte ori am vrut

ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία
 1996 3588 5043 4771 3739 5158 1996 3733^a 3588 3556
 să strâng pe copiii tăi, așa cum își strânge o găină puii

ἐαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. **38** Ἴδού, ἀφίεται ὑμῖν
 1438 5259 3588 4420 2532 3756 2309 3708 863 5213^b
 ei sub aripi, și nu ați vrut. Iată, vi se lasă vouă

ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. **39** Λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μὴ με
 3588 3624 4771 2048 3004 1063 5213 3756 3361 1473
 casa voastră deșartă. ²vă spun ¹Căci vouă: Nicidecum nu pe mine

ἴδητε ἀπ' ἄρτι, ἕως ἄν εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
 3708 575 737 2193 302 3004 2127 3588 2064 1722
 mă veți vedea de acum, până ziceți: Binecuvântat cel venind în

^a cloșcă

^b sau: în seama voastră

ὄνόματι κυρίου.
3686 2962^a
numele Domnului.

Capitolul 24

1 Καὶ ἐξεληθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ;
2532 1831 3588 2424 4198 575 3588 2411
Și ieșind Isus, a plecat de la templu;

καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδείξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ
2532 4334 3588 3101 846 1925^b 846 3588 3619 3588
și s-au apropiat discipolii lui să îi arate lui clădirile

ἱεροῦ. 2 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ βλέπετε πάντα ταῦτα?
2411 3588 1161 2424 3004 846 3756 991 3956 3778
templului. Dar Isus le-a zis lor: Nu vedeți toate acestea?

Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῆ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς
281 3004 5213 3756 3361 863 5602 3037 1909 3037 3739
Adevărat vă spun vouă: Nicidecum nu va fi lăsată aici piatră pe piatră, care

οὐ καταλυθήσεται.
3756 2647
nu va fi dărâmată.

3 Καθήμενος δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, προσῆλθον
2521 1161 846 1909 3588 3735 3588 1636 4334
²șezând ¹Dar el pe muntele Măslinilor, s-au apropiat

αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λέγοντες, Εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα
846 3588 3101 2596 2398^c 3004 3004 1473 4219 3778
de el discipolii în mod separat, zicând: Spune-ne nouă, când ²acestea?

^a Ps.118:26

^b sau: să-i atragă atenția asupra

^c sau: numai pentru ei, ei singuri

ἔσται? Καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας, καὶ τῆς συντελείας
1510 2532 5101 3588 4592 3588 4674 3952^a 2532 3588 4930^b

¹vor fi Şi care este semnul ²tale, ¹venirii şi încheierea

τοῦ αἰῶνος? 4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Βλέπετε,
3588 165 2532 611 3588 2424 3004 846 991
epocii? Şi răspunzând Isus le-a zis lor: Fiți atenți,

μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. 5 Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ
3361 5100 5209 4105 4183 1063 2064 1909 3588
ca nu ²cineva ³pe voi. ¹să vă înșele ²mulți ¹Căci vor veni în

ὀνόματί μου, λέγοντες, Ἐγὼ εἰμι ὁ χριστός; καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν.
3686 3450 3004 1473 1510 3588 5547 2532 4183 4105
numele meu, zicând: Eu sunt Cristosul; și pe mulți vor seduce.

6 Μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων; ὁρᾶτε, μὴ
3195^c 1161 191 4171 2532 189 4171 3708^d 3361
²e pe cale ¹Dar să auziți de războaie și știri de războaie; vedeți, nu

θροεῖσθε; δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι; ἀλλ' οὐπω ἐστὶν
2360 1163 1063 3956 1096^e 235 3768 1510
vă speriați; ³trebuie ¹căci ²toate *acestea* să se desfășoare; dar încă nu va fi

τὸ τέλος. 7 Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ
3588 5056 1453 1063 1484 1909 1484 2532 932 1909
sfârșitul. ²se va ridica ¹Căci națiune contra națiune, și regat contra

βασιλείαν; καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους.
932 2532 1510 3042 2532 3061 2532 4578 2596 5117^f
regat; și vor fi foamete și epidemii și cutremure pe alocuri.

^a sau: sosirii, prezenței

^b sau: finalizarea, împlinirea, definitivarea, sfârșitul

^c e pe punctul, urmează inevitabil

^d ferți-vă

^e să aibe loc, să se petreacă, să decurgă

^f în diferite locuri

8 Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὧδίνων. **9** Τότε παραδώσουσιν
 3956 1161 3778 746 5604^a 5119 3860
 toate Dar acestea sunt începutul travaliului. Atunci vă vor preda

ὕμᾱς εἰς θλίβριν, καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾱς; καὶ ἔσεσθε μισούμενοι
 4771 1519 2347 2532 615 4771 2532 1510 3404
 pe voi la tribulație, și vă vor ucide pe voi; și veți fi urâți

ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. **10** Καὶ τότε
 5259 3956 3588 1484 1223 3588 3686 3450 2532 5119
 de toate națiunile din cauza numelui meu. Și atunci

σκανδαλισθήσονται πολλοί, καὶ ἀλλήλους παραδώσουσιν, καὶ μισήσουσιν
 4624 4183 2532 240 3860 2532 3404
 se vor indigna mulți, și unii pe alții se vor trăda, și se vor urî

ἀλλήλους. **11** Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφήται ἐγερθήσονται, καὶ πλανήσουσιν
 240 2532 4183 5578 1453 2532 4105
 unii pe alții. Și mulți pseudoprofeți se vor ridica, și vor seduce

πολλούς. **12** Καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, φυγήσεται ἡ
 4183 2532 1223 3588 4129 3588 458 5594 3588
 pe mulți. Și din cauza abundenței nelegiurii, se va răci

ἀγάπη τῶν πολλῶν; **13** ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.
 26 3588 4183 3588 1161 5278 1519 5056 3778 4982
 iubirea multora; cel dar perseverând până la final, acela va fi salvat.

14 Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλη τῇ
 2532 2784 3778 3588 2098 3588 932 1722 3650 3588
 Și va fi proclamată aceasta Evanghelia a regatului pe tot

^a Perioadă cuprinsă între apariția durerilor de naștere și expulzarea fătului.

οικομένην εἰς μαρτύριον πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; καὶ τότε ἦξει
 3625^a 1519 3142^b 3956 3588 1484 2532 5119 2240
pământul populat, spre mărturie tuturor națiunilor; și atunci va veni

τὸ τέλος.
 3588 5056
 finalul.

15 Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν
 3752 3767 3708 3588 946^c 3588 2050^d 3588 2046
²când ¹Deci, veți vedea atrocitatea devastării, cea spusă

διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἐστὼς ἐν τόπῳ ἁγίῳ – ὁ ἀναγινώσκων
 1223 1158^e 3588 4396 2476 1722 5117 40 3588 314
 prin ²Daniel, ¹profetul stând în loc sfânt – cel citind

νοεῖτω – **16** τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη;
 3539 5119 3588 1722 3588 2449 5343 1909 3588 3735
 să înțeleagă – atunci cei în Iudeea să fugă în munți;

17 ὁ ἐπὶ τοῦ δόματος μὴ καταβαινέτω ἄραι τὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ;
 3588 1909 3588 1430 3361 2597 142 3588 1537 3588 3614 846
 cel pe acoperiș nu să coboare să-și ia cele din casa lui;

18 καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἄραι τὰ ἱμάτια
 2532 3588 1722 3588 68 3361 1994 3694 142 3588 2440
 și cel pe câmp nu să se întoarcă înapoi să-și ia haina

αὐτοῦ. **19** Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσας καὶ ταῖς θηλαζούσας ἐν
 846 3759 1161 3588 1722 1064 2192^f 2532 3588 2337 1722
 lui. vai Dar de cele în uter având și cele alăptând în

^a toată omenirea

^b sau: testimoniu

^c sau: cruzime, grozăvie, oribilitate

^d sau: dezastru, pustiire, distrugere, ruinare

^e Dan. 9:27; 12:11

^f sens: cele însărcinate, gravide

ἐκεῖναις ταῖς ἡμέραις. **20** Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν
 1565 3588 2250 4336 1161 2443 3361 1096 3588 5437 4771
²acelea. ¹zilele Rugați-vă însă ca nu să fie fuga voastră

χειμῶνος, μηδὲ σαββάτω. **21** Ἔσται γὰρ τότε θλίψις μεγάλη, οἷα οὐ
 5494 3366 4521 1510 1063 5119 2347 3173 3634 3756
 iarna, nici în sabbat. ²va fi ¹Căci atunci tribulație mare, cum nu

γένονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδ' οὐ μὴ γένηται. **22** Καὶ
 1096 575 746 2889 2193 3588 3568 3761 3756 3361 1096 2532
 a fost de la începutul lumii până acum, nici nu va fi. Și

εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα
 1487 3361 2856 3588 2250 1565 3756 302^a 4982 3956
 dacă nu ar fi fost scurtate zilele acelea, ²nu ¹atunci ar fi salvată nici

σάρξ; διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι.
 4561 1223 1161 3588 1588 2856 3588 2250 1565
 o carne; ²din cauza ¹dar celor aleși vor fi scurtate zilele acelea.

23 Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπη, Ἰδοὺ, ὧδε ὁ χριστός, ἢ ὧδε,
 5119 1437 5100 5213 3004 3708 5602 3588 5547 2228 5602
 Atunci, dacă cineva ²vouă: ¹vă zice Iată, aici este Cristosul! sau: Aici!

μὴ πιστεύητε. **24** Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται,
 3361 4100 1453 1063 5580 2532 5578
 nu credeți. ²se vor ridica ¹Căci pseudocrisțoși și pseudoprofeți,

καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ
 2532 1325 4592 3173 2532 5059 5620 4105 1487
 și vor face semne mari și minuni, astfel să inducă în eroare, dacă

^a dacă nu ... atunci (relație în propoziție)

δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. **25** Ἴδού, προεῖρηκα ὑμῖν. **26** Ἐὰν
 1415 2532 3588 1588 3708 4302^a 5213 1437
este posibil, și pe cei aleși. Iată, v-am prezis-o vouă. ²dacă

οὖν εἴπωσιν ὑμῖν, Ἴδού, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστίν, μὴ ἐξέλθῃτε;
 3767 3004 5213 3708 1722 3588 2048 1510 3361 1831
¹Deci, vă vor zice vouă: Iată, ²în ³deșert! ¹el este nu ieșiți afară;

Ἴδού, ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε. **27** Ὡσπερ γὰρ ἡ ἀστραπή
 3708 1722 3588 5009 3361 4100 5618 1063 3588 796
Iată-l, în cămăruțe, nu credeți. ²după cum ¹Căci fulgerul

ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ
 1831 575 395 2532 5316 2193 1424 3779 1510 2532 3588
iese de la răsărit și luminează până la apus, așa va fi și

παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. **28** Ὅπου γὰρ ἐὰν ᾗ τὸ πτώμα,
 3952^b 3588 5207 3588 444 3699 1063 1437 1510 3588 4430
apariția Fiului omului. ²oriunde ¹Căci este cadavrul,

ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί.
 1563 4863 3588 105
acolo se vor aduna vulturii.

29 Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος
 2112 1161 3326 3588 2347 3588 2250 1565 3588 2246
Imediat însă după tribulația ²zile, ¹acelor soarele

σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ
 4654 2532 3588 4582 3756 1325 3588 5338 846 2532 3588
se va întunece, și luna nu va da lumina ei, și

^a prevesti

^b lat. advent = venirea, sosirea, apariția; gr: ἐπιφάνεια; epipháneia, și însemna în imperiul roman venirea, vizita sau prezența unui rege sau împărat - adventus Divi = „sosirea împăratului divin“.

ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν
 792 4098 575 3588 3772 2532 3588 1411 3588 3772
 stelele vor cădea de pe cer, și puterile cerurilor

σαλευθήσονται. **30** Καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ
 4531^a 2532 5119 5316 3588 4592 3588 5207 3588
 vor fi cutremurate. Și atunci va apărea semnul Fiului

ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ; καὶ τότε κόπονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ
 444 1722 3588 3772 2532 5119 2875 3956 3588 5443
 omului în cer; și atunci se vor plânge toate semnițele

τῆς γῆς, καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ
 3588 1093 2532 3708 3588 5207 3588 444 2064 1909
 pământului, și vor vedea pe Fiul omului venind pe

τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. **31** Καὶ
 3588 3507 3588 3772 3326 1411 2532 1391 4183 2532
 norii cerului cu putere și maiestate mare. Și

ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης, καὶ
 649 3588 32 846 3326 4536^b 5456 3173 2532
 el va trimite pe îngerii săi cu ³de trompetă, ¹răsunet ²puternic și

ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων
 1996 3588 1588 846 1537 3588 5064 417^c 575 206
 vor strânge pe aleșii lui din cele patru vânturi, de la periferii

οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν.
 3772 2193 206 846^d
 a cerului până la celelalte periferii ale lui.

^a zdruncinate

^b sau: unei trompete

^c ex: puncte cardinale

^d sau: de la o extremitate la alta

32 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν; ὅταν ἦδη ὁ										
575	1161	3588	4808	3129	3588	3850	3752	2235	3588	
De la ² însă ¹ smochin învățați parabola: Când deja										
κλάδος αὐτῆς γένηται ἀπαλός, καὶ τὰ φύλλα ἐκφύη, γινώσκετε ὅτι										
2798	846	1096	527	2532	3588	5444	1631	1097	3754	
ramura lui devine fragedă, și frunzele înmuguresc, cunoașteți că										
ἐγγύς τὸ θέρος; 33 οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα,										
1451	3588	2330	3779	2532	5210	3752	3708	3956	3778	
² este aproape; ¹ vara așa și voi, când veți vedea toate acestea,										
γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστὶν ἐπὶ θύρας. 34 Ἄμην λέγω ὑμῖν,										
1097	3754	1451	1510	1909	2374 ^a	281	3004	5213		
să cunoașteți că ² aproape, ¹ el este la ușă. Adevărat vă spun vouă:										
οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα ταῦτα										
3756	3361	3928	3588	1074	3778	2193	302	3956	3778	
Nicidecum nu va trece generația aceasta, până ce toate acestea										
γένηται. 35 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ										
1096	3588	3772	2532	3588	1093	3928	3588	1161		
vor avea loc. Cerul și pământul vor trece, dar										
λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. 36 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας										
3056	3450	3756	3361	3928	4012	1161	3588	2250		
cuvintele mele nicidecum nu vor trece. ² despre ¹ Dar ³ ziua										
ἐκείνης καὶ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ										
1565	2532	5610	3762	1492	3761	3588	32	3588	3772	1487
⁶ aceea ⁴ și ⁵ ora nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, dacă										

^a plural, o ușă dublă

μη ὁ πατήρ μου μόνος. **37** Ὡσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως
 3361^a 3588 3962 3450 3441 5618 1161 3588 2250 3588 3575 3779
 nu ²Tatăl ³meu. ¹numai după cum Dar zilele lui Noe, așa

ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. **38** Ὡσπερ γὰρ
 1510 2532 3588 3952^b 3588 5207 3588 444 5618 1063
 va fi și sosirea Fiului omului. ²asa cum ¹Căci,

ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ
 1510 1722 3588 2250 3588 4253 3588 2627^c 5176 2532
 erau ei în zilele acelea dinainte de cataclism, mâncând și

πίνοντες, γαμοῦντες καὶ ἐγκαμίζοντες, ἄχρη ἦς ἡμέρας εἰσηλθὲν
 4095 1060 2532 1547 891 3739 2250 1525
 bând, însurându-se și măritându-se, până în ² ¹ziua, când a intrat

Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, **39** καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως ἤλθεν
 3575 1519 3588 2787 2532 3756 1097^d 2193 2064
 Noe în arcă, și nu au luat la cunoștință, până când a venit

ὁ κατακλυσμός καὶ ἦρεν ἅπαντας, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία
 3588 2627 2532 142 537 3779 1510 2532 3588 3952
 cataclismul și a luat pe toți, așa va fi și la sosirea

τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. **40** Τότε δύο ἔσσονται ἐν τῷ ἀγρῷ; ὁ εἷς
 3588 5207 3588 444 5119 1417 1510 1722 3588 68 3588 1520
 Fiului omului. Atunci doi vor fi la câmp; unul

παραλαμβάνεται, καὶ ὁ εἷς ἀφίεται. **41** Δύο ἀλήθουςαι ἐν τῷ μύλωνι;
 3880 2532 3588 1520 863 1417 229 1722 3588 3459
 va fi luat, și unul lăsat. Două vor măcina la moară;

^a decât^b prezența^c potop, deluviu^d au remarcat

μία παραλαμβάνεται, και μία ἀφίεται. **42** Γρηγορείτε οὖν, ὅτι οὐκ
 1520 3880 2532 1520 863 1127^a 3767 3754 3756
 una va fi luată, și una lăsată. Fiți vigilenți deci, pentru că nu

οἴδατε ποία ὥρα ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται. **43** Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε,
 1492 4169 5610 3588 2962 4771 2064 1565 1161 1097
 știți în ce oră Domnul vostru vine. ²aceasta ¹Dar să cunoașteți,

ὅτι εἰ ἦδει ὁ οἰκοδεσπότης ποία φυλακῆ ὁ κλέπτῃς ἔρχεται,
 3754 1487 1492 3588 3617 4169 5438^b 3588 2812 2064
 că dacă ar ști proprietarul casei în ce strajă hoțul va veni,

ἐγρηγόρησεν ἄν, και οὐκ ἄν εἶασεν διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. **44** Διὰ
 1127 302 2532 3756 302 1439 1358^c 3588 3614 846 1223
 ar veghea, și nu ar lăsa să-i spargă casa lui. De

τοῦτο και ὑμεῖς γίνεσθε ἔτοιμοι; ὅτι ἢ ὥρα οὐ δοκεῖτε,
 3778 2532 5210 1096 2092 3754 3739 5610 3756 1380^d
 aceea și voi fiți pregătiți; pentru că în ora *in care* nu considerați,

ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. **45** Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δούλος
 3588 5207 3588 444 2064 5101 687 1510 3588 4103 1401
²Fiul ³omului. ¹vine Cine ²atunci ¹este ⁴fidel ³servul

και φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θεραπείας
 2532 5429 3739 2525 3588 2962 846 1909 3588 2322
 și prudent, pe care l-a pus stăpânul său peste servitorii

αὐτοῦ, τοῦ διδόναι αὐτοῖς τὴν τροφήν ἐν καιρῷ? **46** Μακάριος ὁ δούλος
 846 3588 1325 846 3588 5160 1722 2540 3107 3588 1401
 lui, ca să dea lor hrana la timp? Fericit servul

^a Atitudine de observare atentă și susținută, de supraveghere continuă a ceea ce se întâmplă în jurul său pentru a preveni, a descoperi sau a combate acțiuni reprobabile.

^b Unitate de timp în care se împărțea noaptea potrivit cu schimbarea străjerilor; interval de timp în care făcea de gardă un ostaș.

^c să intre prin efracție

^d a nu prevedea, a nu presupune

ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει ποιῶντα οὕτως.
 1565 3739 2064 3588 2962 846 2147 4160 3779
 acela, care, fiind venit stăpânul său, îl va găsi făcând așa.

47 Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει
 281 3004 5213 3754 1909 3956 3588 5225 846 2525
 Adevărat vă spun vouă, că peste toate bunurile sale îl va pune

αὐτόν. 48 Ἐὰν δὲ εἴπη ὁ κακὸς δούλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ
 846 1437 1161 3004 3588 2556 1401 1565 1722 3588 2588
 pe el. ²dacă ¹Dar ⁶zice ⁵rau ³servul ⁴acela în inima

αὐτοῦ, Χρονίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν, 49 καὶ ἄρξῃται τύπτειν τοὺς
 846 5549 3588 2962 3450 2064 2532 756 5180 3588
 lui: ³amână ¹Stăpânul ²meu venirea, și începe să bată pe cei

συνδούλους, ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν μετὰ τῶν μεθύοντων, 50 ἦξει
 4889 2068 1161 2532 4095 3326 3588 3184 2240
 împreună-servi, să mănânce însă și să bea cu bețivii, va veni

ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ἧ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν
 3588 2962 3588 1401 1565 1722 2250 3739 3756 4328 2532 1722
 stăpânul servului acela într-o zi în care nu se așteaptă, și în

ὥρᾳ ἧ οὐ γινώσκει, 51 καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος
 5610 3739 3756 1097 2532 1371 846 2532 3588 3313
 ora în care nu o cunoaște, și va tăia în două pe el, și partea

αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει; ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
 846 3326 3588 5273 5087 1563 1510 3588 2805 2532 3588
 lui cu cei ipocriți îi va da; acolo va fi plânsul și

βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

1030 3588 3599
 scrâșnirea dinților.

Capitolul 25

		1		Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν					
		5119	3666	3588	932	3588	3772		
		Atunci se va asemăna		regatul		cerurilor			
		δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξήλθον εἰς							
1176	3933	3748	2983	3588	2985 ^a	846	1831	1519	
cu zece	fecioare,	care	luând		lămpile	lor	au ieșit	în	
		ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. 2 Πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι,							
529	3588	3566 ^b	4002	1161	1510	1537	846	5429 ^c	
întâmpinarea	mirelui.	Cinci	³ însă ⁴ erau ¹ dintre ² ele	prudente,					
		καὶ αἱ πέντε μωραί. 3 Αἵτινες μωραί, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας							
2532	3588	4002	3474	3748	3474	2983	3588	2985	
și	cinci	nechibzuite.	Cele	nechibzuite,	luând	lămpile			
		αὐτῶν, οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον; 4 αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον							
846	3756	2983	3326	1438	1637	3588	1161	5429	2983
lor,	nu	au luat	cu	ele	ulei;	² cele ¹ dar	prudente		au luat
		ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν. 5 Χρονίζοντος							
1637	1722	3588	30	846	3326	3588	2985	846	5549
ulei	în	vasele	lor	cu	lămpile		lor.	Întârziind	
		δὲ τοῦ νυμφίου, ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθειδον. 6 Μέσης δὲ							
1161	3588	3566	3573	3956	2532	2518	3319	1161	
însă	mirele,	au ațipit	toate	și	au adormit.	² la miezul ¹ Dar			
		νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν, Ἰδοὺ, ὁ νυμφίος ἔρχεται, ἐξέρχεσθε							
3571	2906	1096 ^d	3708	3588	3566	2064	1831		
³ noptii	⁵ un strigăt tare:	⁴ s-a auzit	Iată,	mirele		vine,	ieșiți		

^a sau: făcliile Io.18:3

^b În seara zilei stabilite pentru căsătorie, mirele și prietenii săi mergeau în grup la casa miresei. Fecioarele executau la sosirea mirelui un dans cu făcliile aprinse. Mirele o escorta apoi pe mireasă la casa lui sau a părinților săi, pentru a servi cina.

^c sau: precaute, prevăzătoare

^d lit: s-a făcut

εις ἀπάντησιν αὐτοῦ. **7** Τότε ἠγγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι,
 1519 529 846 5119 1453 3956 3588 3933 1565
 în întâmpinare lui. Atunci s-au sculat toate fecioarele acelea,

καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. **8** Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς
 2532 2885 3588 2985 846 3588 1161 3474 3588
 și și-au pregătit lămpile lor. ²cele ¹Dar ³nechibzuite ⁵celor

φρονίμοις εἶπον, Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ
 5429 3004 1325 1473 1537 3588 1637 4771 3754 3588
⁶prudente: ⁴au zis Dați-ne nouă din uleiul vostru, pentru că

λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. **9** Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι, λέγουσαι,
 2985 1473 4570 611 1161 3588 5429 3004
 lămpile noastre se sting. ⁴au răspuns, ³însă ¹Cele ²prudente zicând:

Μήποτε οὐκ ἀρκέσει ἡμῖν καὶ ὑμῖν; πορεύεσθε δὲ μᾶλλον
 3379 3756 714 1473 2532 5213^a 4198 1161 3123^b
 Nicidecum, căci nu va fi suficient nouă și vouă; duceți-vă dar mai bine

πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς. **10** Ἀπερχομένων δὲ
 4314 3588 4453 2532 59 1438 565 1161
 la cei vânzând și cumpărați pentru voi. ²pe când mergeau ¹Dar

αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλθεν ὁ νυμφίος; καὶ αἱ ἔτοιμοι εἰσηλθον μετ' αὐτοῦ
 846 59 2064 3588 3566 2532 3588 2092 1525 3326 846
 ele să cumpere, a venit mirele; și cele pregătite au intrat cu el

εις τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. **11** Ὑστερον δὲ ἔρχονται
 1519 3588 1062 2532 2808 3588 2374 5305 1161 2064
 la nuntă, și a fost închisă ușa. ²mai târziu ¹Dar au venit

^a imposibil ca să fie suficient, nici pentru noi și nici pentru voi

^b mai degrabă

καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι, Κύριε, κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν.
 2532 3588 3062 3933 3004 2962 2962 455 1473
 și celelalte fecioare, zicând: Stăpâne, stăpâne, deschide-ne nouă!

12 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς.
 3588 1161 611 3004 281 3004 5213 3756 1492 4771
 El însă răspunzând, a zis: Adevărat *vă* spun vouă, nu *vă* cunosc pe voi.

13 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, ἐν
 1127 3767 3754 3756 1492 3588 2250 3761 3588 5610 1722
 Fiți vigilenți deci, pentru că nu știți ziua nici ora, în

ἧ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.
 3739 3588 5207 3588 444 2064
 care Fiul omului va veni.

14 Ὡσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσεν τοὺς ἰδίους
 5618^a 1063 444 589 2564 3588 2398
el este ca Căci un om plecând din țară, a chemat ²săi,

δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ; **15** καὶ $\bar{\omega}$ μὲν
 1401 2532 3860 846 3588 5225 846 2532 3739 3303
¹pe servii și *le-a* încredințat lor bunurile sale; și unuia

ἔδωκεν πέντε τάλαντα, $\bar{\omega}$ δὲ δύο, $\bar{\omega}$ δὲ ἕν, ἐκάστῳ κατὰ τὴν
 1325 4002 5007 3739 1161 1417 3739 1161 1520 1538 2596 3588
i-a dat cinci talanți, ²altuia ¹iar ³doi, ⁵altuia ⁴iar unul, fecăruia după

ἰδίαν δύναμιν; καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. **16** Πορευθεὶς δὲ
 2398 1411^b 2532 589 2112^c 4198 1161
²proprie; ¹aptitudinea ³și ⁵a plecat din țară. ⁴imediat ²ducându-se ¹Dar

^a regatul cerurilor

^b capabilitate, pricepere, iscusință, îndemânare

^c sau: în curând

ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν ἐργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησεν ἄλλα
 3588 3588 4002 5007 2983 2038 1722 846^a 2532 4160 243
³cel ⁵cinci ⁶talanti, ⁴primind a lucrat cu ei, și a câștigat alți

πέντε τάλαντα. **17** Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο.
 4002 5007 5615 2532 3588 3588 1417 2770 2532 846 243 1417
 cincii talanti. La fel și cel cu doi a câștigat și el alți doi.

18 Ὁ δὲ τὸ ἐν λαβὼν ἀπελθὼν ὥρυσεν ἐν τῇ γῆ, καὶ
 3588 1161 3588 1520 2983 565 3736 1722 3588 1093 2532
²cel ¹Dar ⁴unul, ³primind ducându-se, a săpat în pământ, și

ἀπέκρουσεν τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. **19** Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν
 613 3588 694 3588 2962 846 3326 1161 5550 4183
 a ascuns argintul stăpânului său. După ³însă ²timp ¹mult

ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν
 2064 3588 2962 3588 1401 1565 2532 4868 3326 846
 a venit stăpânul servilor acelora, și împreună să facă ²cu ³ei.

λόγον. **20** Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν
 3056^b 2532 4334 3588 3588 4002 5007 2983 4374
¹bilanț Și apropiindu-se cel ²cinci ³talanti ¹primind a adus

ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων, Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας;
 243 4002 5007 3004 2962 4002 5007 3427 3860
 alți cincii talanti, zicând: Stăpâne, cincii talanti mie *mi*-ai încredințat;

ἴδε, ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. **21** Ἐφη δὲ αὐτῷ ὁ
 3708 243 4002 5007 2770 1909 846 5346 1161 846 3588
 iată, alți cincii talanti am câștigat cu ele. ⁴i-a zis ¹Dar ⁵lui:

^a i-a investit cu profit

^b συναίρει μετ' λόγον: a deconta cu cineva

κύριος αὐτοῦ, Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός,
 2962 846 2095 1401 18 2532 4103 1909 3641 1510 4103
²stăpânul ³său Bine, serv bun și fidel, peste puține ai fost fidel,

ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω; εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.
 1909 4183 4771 2525 1525 1519 3588 5479 3588 2962 4771
 peste multe pe tine *te* voi pune; intră în bucuria stăpânului tău.

22 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν εἶπεν, Κύριε,
 4334 1161 2532 3588 3588 1417 5007 2983 3004 2962
²apropiindu-se ¹Dar și cel ²doi ³talanti, ¹primind a zis: Stăpâne,

δύο τάλαντά μοι παρέδωκας; ἴδε, ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ’
 1417 5007 3427 3860 3708 243 1417 5007 2770 1909
 doi talanți mie *mi*-ai încredințat; iată, alți doi talanți am câștigat cu

αὐτοῖς. **23** Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ,
 846 5346 846 3588 2962 846 2095 1401 18 2532 4103
 ei. ³i-a zis ⁴lui: ¹Stăpânul ²său Bine, serv bun și fidel,

ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω; εἴσελθε εἰς τὴν
 1909 3641 1510 4103 1909 4183 4771 2525 1525 1519 3588
 peste puține ai fost fidel, peste multe pe tine *te* voi pune; intră în

χαρὰν τοῦ κυρίου σου. **24** Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ ἐν τάλαντον
 5479 3588 2962 4771 4334 1161 2532 3588 3588 1520 5007
 bucuria stăpânului tău. ²apropiindu-se ¹Dar și cel ²un ³talant,

εἰληφὼς εἶπεν, Κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος,
 2983 3004 2962 1097 4771 3754 4642^a 1510 444
¹primind a zis: Stăpâne, *te*-am cunoscut pe tine că ³dur, ¹ești ²un om

^a aspru, dificil

θερίζων ὄπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὄθεν οὐ διεσκόρπισας; **25** καὶ
 2325 3699 3756 4687 2532 4863^a 3606 3756 1287^b 2532
 recoltezi unde nu ai semănat, și strângi unde nu împrăștiat; și

φοβηθεῖς, ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῆ;
 5399 565 2928 3588 5007 4771 1722 3588 1093
 mi-a fost teamă, ducându-mă, am ascuns talantul tău în pământ;

ἴδε, ἔχεις τὸ σόν. **26** Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν
 3708 2192 3588 4674 611 1161 3588 2962 846 3004
 iată, ai ce *este* al tău. Răspunzând însă stăpânul lui *i-a* zis:

αὐτῷ, Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, ἦδεις ὅτι θερίζω ὄπου οὐκ ἔσπειρα,
 846 4190 1401 2532 3636 1492 3754 2325 3699 3756 4687
 lui: ²perfid ¹Serv și leneș, ai știut că recoltezi unde nu am semănat,

καὶ συνάγω ὄθεν οὐ διεσκόρπισα; **27** ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ
 2532 4863 3606 3756 1287 1163 3767 4771 906 3588
 și strângi unde nu împrăștiat; trebuia deci tu să-mi fi dat

ἀργύριόν μου τοῖς τραπέζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ
 694 3450 3588 5133 2532 2064 1473 2865 302 3588
 banii mei bancherilor, și venind, eu *mi-aș* fi reprimut *ce este*

ἐμὸν σὺν τόκῳ. **28** Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε
 1699 4862 5110^c 142 3767 575 846 3588 5007 2532 1325
 al meu cu dobândă. Luați deci de la el talantul, și dați-l

τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. **29** Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται, καὶ
 3588 2192 3588 1176 5007 3588 1063 2192 3956 1325 2532
 celui având cei zece talanți. Căci ²având, ¹oricărui i se va da, și

^a culegi, aduni

^b sau: risipit, împărțit

^c renunțare în folosul altuia

περισσευθήσεται; ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει, ἀρθήσεται
 4052 575 1161 3588 3361 2192 2532 3739 2192 142
 va avea în abundență; ²de la ¹dar cel nu având, și ce are, va fi luat

ἀπ' αὐτοῦ. **30** Καὶ τὸν ἀρχεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ
 575 846 2532 3588 888 1401 1544 1519 3588 4655 3588
 de la el. Și pe ²inutil ¹servul aruncați-l în întunericul

ἐξώτερον. Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
 1857 1563 1510 3588 2805 2532 3588 1030 3588 3599
 de afară. Acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților.

31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ
 3752 1161 2064 3588 5207 3588 444 1722 3588 1391
 Când însă va veni Fiul omului în gloria

αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ
 846 2532 3956 3588 40 32 3326 846 5119 2523 1909
 sa, și toți sfinții îngeri cu el, atunci se va așeza pe

θρόνου δόξης αὐτοῦ, **32** καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα
 2362 1391 846 2532 4863 1715 846 3956
 tronul maiestății sale, și vor fi adunate înaintea lui toate

τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν
 3588 1484 2532 873 846 575 240^a 5618 3588 4166
 națiunile, și el le va separa pe ele de cealaltă, așa cum păstorul

ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων; **33** καὶ στήσει τὰ μὲν
 873 3588 4263 575 3588 2056 2532 2476 3588 3303
 separă oile de capre; și va pune pe de o parte

^a unele de altele

πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων.
 4263 1537 1188 846 3588 1161^a 2055 1537 2176
 oile la dreapta sa, pe de altă parte caprele la stânga sa.

34 Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, Δεῦτε, οἱ
 5119 2046 3588 935 3588 1537 1188 846 1205 3588
 Atunci va zice regele celor de la dreapta lui: Veniți, cei

εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν
 2127 3588 3962 3450 2816 3588 2090 5213
 binecuvântați ai Tatălui meu, luați în posesie ²pregătit ³vouă

βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. **35** Ἐπεινάσα γάρ, καὶ ἐδώκατέ
 932 575 2602 2889 3983 1063 2532 1325
¹regatul de la crearea lumii. ²am fost flămând, ¹Căci și *mi-ați dat*

μοι φαγεῖν; ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με; ξένος ἦμην, καὶ
 3427 5315 1372 2532 4222 1473 3581 2252 2532
mie să mănânc; însetat, și mi-ați dat să beau mie; străin am fost, și

συνηγάγετέ με; **36** γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με; ἠσθένησα, καὶ
 4863^b 1473 1131 2532 4016 1473 770 2532
m-ați găzduit pe mine; gol, și m-ați îmbrăcat pe mine; bolnav, și

ἐπεσκέψασθέ με; ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἦλθετε πρὸς με.
 1980 1473 1722 5438 2252 2532 2064 4314 1473
mi-ați purtat de grijă mie; în închisoare am fost, și ați venit la mine.

37 Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες, Κύριε, πότε σὲ
 5119 611 846 3588 1342 3004 2962 4219 4771
 Atunci îi vor răspunde lui cei dreπți, zicând: Stăpâne, când pe tine

^a μέν - δέ: pe de o parte - pe de altă parte

^b a primi pe cineva în casa sa (să locuiască și să mănânce), pentru anumit timp.

εἶδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν? Ἦ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν?
 3708 3983 2532 5142 2228 1372 2532 4222
te-am văzut flămând, și te-am hrănit? și însetat, și mi-am dat să bei?

38 Πότε δέ σε εἶδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν? Ἦ γυμνόν,
 4219 1161 4771 3708 3581 2532 4863 2228 1131
²când ¹Dar pe tine *te-am văzut ca străin, și te-am găzduit? sau gol,*

καὶ περιεβάλομεν? **39** Πότε δέ σε εἶδομεν ἀσθενῆ, ἢ ἐν
 2532 4016 4219 1161 4771 3708 772 2228 1722
 și *te-am îmbrăcat? ²când ¹Dar pe tine te-am văzut bolnav, sau în*

φουλακῆ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σε? **40** Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ
 5438 2532 2064 4314 4771 2532 611 3588 935 2046
închisoare, și am venit la tine? Și răspunzând, regele le va zice

αὐτοῖς, Ἄμην λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων
 846 281 3004 5213 1909 3745 4160 1520 3778
 lor: *Adevărat vă spun vouă, în măsura în care ați făcut unuia dintre*

τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. **41** Τότε ἐρεῖ καὶ
 3588 80 3450 3588 1646^a 1473 4160 5119 2046 2532
frații mei cei foarte mici, mie mi-ați făcut. Atunci va zice și

τοῖς ἐξ εὐωνύμων, Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ, οἱ καταραμένοι, εἰς τὸ πῦρ
 3588 1537 2176 4198 575 1473 3588 2672 1519 3588 4442
celor de la stânga: Duceți-vă de la mine, voi blestemaților, în focul

τὸ αἰώνιον, τὸ ἠτοϊμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ.
 3588 166 3588 2090 3588 1228 2532 3588 32 846
etern, cel pregătit diavolului și îngerilor lui.

42 Ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν; ἐδίψησα, καὶ
 3983 1063 2532 3756 1325 3427 5315 1372 2532
²am fost flămând, ¹Căci și nu *mi-ați dat mie să mănânc; însetat, și*

^a neapreciați, ignorați

οὐκ ἐποτίσατέ με; **43** ξένος ἦμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με;
 3756 4222 1473 3581 2252 2532 3756 4863 1473
 nu *mi-ați dat să beau mie;* străin am fost, și nu *m-ați găzduit pe mine;*

γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με; ἀσθενής, καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ
 1131 2532 3756 4016 1473 772 2532 1722 5438 2532 3756
 gol, și nu *m-ați îmbrăcat pe mine;* bolnav, și în închisoare, și nu

ἐπεσκέψασθέ με. **44** Τότε ἀποκριθήσονται καὶ αὐτοί, λέγοντες,
 1980 1473 5119 611 2532 846 3004
mi-ați purtat de grijă mie. Atunci vor răspunde și ei, zicând:

Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ
 2962 4219 4771 3708 3983 2228 1372 2228 3581 2228
 Stăpâne, când pe tine *te-am văzut flămând, sau însetat, sau străin, sau*

γυμνόν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμεν σοι? **45** Τότε
 1131 2228 772 2228 1722 5438 2532 3756 1247 4771 5119
 gol, sau bolnav, sau în închisoare, și nu *ți-am slujit ție?* Atunci

ἀποκριθήσεται αὐτοῖς, λέγων, Ἄμην λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ
 611 846 3004 281 3004 5213 1909 3745 3756
le va răspunde lor, zicând: Adevărat vă spun vouă, în măsura în care nu

ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. **46** Καὶ
 4160 1520 3778 3588 1646 3761 1473 4160 2532
ați făcut unuia dintre cei foarte mici, nici mie nu mi-ați făcut. Și

ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον; οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.
 565 3778 1519 2851^a 166 3588 1161 1342 1519 2222 166
vor merge aceștia în pedeapsă eternă; ²cei ¹dar dreπți în viață eternă.

^a condamnare, chin, supliciu, durere sufletească

Capitolul 26											
	1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς										
	2532	1096	3753	5055	3588	2424	3956	3588			
	Și a fost, când a terminat Isus toate										
λόγους τούτους, εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, 2 Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο											
	3056 ^a	3778	3004	3588	3101	846	1492	3754	3326	1417	
cuvintele acestea, a zis discipolilor lui: Știți că după două											
ἡμέρας τὸ Πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς											
	2250	3588	3957	1096	2532	3588	5207	3588	444	3860	1519
zile ² Pesach, ¹ este și Fiul omului va fi predat spre											
τὸ σταυρωθῆναι. 3 Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς											
	3588	4717	5119	4863	3588	749	2532	3588	1122		
a fi crucificat. Atunci s-au strâns marii preoți și scribii											
καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως											
	2532	3588	4245	3588	2992	1519	3588	833	3588	749	
și mai-bătrânii poporului în curtea marelui preot,											
τοῦ λεγομένου Καϊάφα, 4 καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν											
	3588	3004	2533	2532	4823	2443	3588	2424			
cel numit Caiafa, și s-au complotat împreună ca pe Isus											
δὸλω κρατήσωσιν καὶ ἀποκτείνωσιν. 5 Ἔλεγον δέ, Μὴ ἐν τῇ											
	1388	2902	2532	615	3004	1161	3361	1722	3588		
cu viclenie să-l prindă și să-lucidă. ² ziceau: ¹ Dar Nu în											
ἐρορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ. 6 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ											
	1859	2443	3361	2351 ^b	1096	1722	3588	2992	3588	1161	2424
sărbătoare, ca să nu ² revoltă ¹ se facă în popor. Dar Isus											

^a discurs^b tumult, rebeliune

γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, **7** προσῆλθεν αὐτῷ
 1096 1722 963 1722 3614 4613 3588 3015 4334 846
 fiind în Betania, în casa lui Simon leprosul, s-a apropiat de el

γυνῆ ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχευεν
 1135 211 3464 2192 927 2532 2708
 o femeie, ²un vas de alabastru ³cu mir ¹având ⁴foarte scump, ⁵și, ⁷l-a turnat

ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακειμένου. **8** Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ
 1909 3588 2776 846 345 3708 1161 3588 3101
⁸pe ⁹capul ¹⁰lui. ⁶fiind culcat la masă, ²văzând ¹Dar discipolii

αὐτοῦ ἠγανάκτησαν, λέγοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη? **9** Ἥδύνατο
 846 23 3004 1519 5101 3588 684 3778 1410
 lui, s-au indignat, zicând: De ce risipa aceasta? ²se putea

γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πρᾶθῆναι πολλοῦ, καὶ δοθῆναι πτωχοῖς.
 1063 3778 3588 3464 4097 4183 2532 1325 4434
¹Căci ⁵acesta ⁴mirul ³vinde cu mult, și *bani* să se dea săracilor.

10 Γινούσ δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τί κόπους παρέχετε
 1097 1161 3588 2424 3004 846 5101 2873^a 3930
 cunoscând *aceasta* Dar Isus, *le-a zis* lor: De ce muștrări faceți

τῆ γυναίκε? Ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ. **11** Πάντοτε
 3588 1135 2041 1063 2570 2038 1519 1473 3842
 femeii? ³o faptă ¹Căci ⁴bună ²ea a făcut față de mine. ³totdeauna

γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε
 1063 3588 4434 2192 3326 1438 1473 1161 3756 3842
¹Căci ²săracii îi aveți cu voi, ²pe mine ¹dar nu totdeauna

ἔχετε. **12** Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου,
 2192 906 1063 3778 3588 3464 3778 1909 3588 4983 3450
mă aveți. ³turnând ¹Căci ²ea, mirul acesta pe corpul meu,

^a remușcări, jenă, neplăcere

πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. **13** Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
 4314 3588 1779 1473 4160 281 3004 5213
²pentru ³înmormântarea ⁴mea. ¹a făcut-o Adevărat vă spun vouă:

ὅπου ἐὰν κηρυχθῆ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ,
 3699 1437 2784 3588 2098 3778 1722 3650 3588 2889
 Oriunde va fi predicată Evanghelia aceasta în toată lumea,

λαληθήσεται καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη, εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. **14** Τότε
 2980 2532 3739 4160 3778 1519 3422^a 846 5119
 se va vorbi și ceea ce a făcut ea, în memoria ei. Atunci

πορευθεὶς εἰς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης,
 4198 1520 3588 1427 3588 3004 2455 2469
 ducându-se unul dintre cei doisprezece, cel numit Iuda Iscariot,

πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, **15** εἶπεν, Τί θέλετέ μοι δοῦναι, κἀγὼ ὑμῖν
 4314 3588 749 3004 5101 2309 3427 1325 2504 5213
 la marii preoți, a zis: Ce vreți mie să-mi dați, și eu vouă

παραδώσω αὐτόν? Οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. **16** Καὶ
 3860 846 3588 1161 2476^b 846 5144 694^c 2532
vi-l voi preda pe el? Ei însă i-au cântărit lui treizeci de arginți. Și

ἀπὸ τότε ἐξήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ.
 575 5119 2212 2120 2443 846 3860
 de atunci el căuta momentul oportun ca pe el să-l predea.

17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ
 3588 1161 4413 3588 106 4334 3588 3101
²în cea ¹Dar dintâi zi a Azimilor au venit discipolii

^a în amintirea, spre aducere-aminte

^b sau: i-au plătit, i-au înmănat

^c prețul unui sclav (30 shekel = 60 denari); Exod 21:32

τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες αὐτῷ, Ποῦ θέλεις ἔτοιμάσομέν σοι φαγεῖν τὸ
 3588 2424 3004 846 4226 2309 2090 4771 5315 3588
 la Isus, zicându-i lui: Unde vrei să-ți pregătim ție să mănânci

Πάσχα? **18** Ὁ δὲ εἶπεν, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα,
 3957 3588 1161 3004 5217 1519 3588 4172 4314 3588 1170
 Pesachul? El însă le-a zis: Duceți-vă în oraș la cutare,

καὶ εἶπατε αὐτῷ, Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ὁ καιρὸς μου ἐγγύς ἐστιν;
 2532 3004 846 3588 1320 3004 3588 2540 3450 1451 1510
 și spuneți-i lui: Învățătorul zice: Timpul meu ²aproape; ¹este

πρὸς σὲ ποιῶ τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. **19** Καὶ ἐποίησαν οἱ
 4314 4771 4160 3588 3957 3326 3588 3101 3450 2532 4160 3588
 la tine voi ține Pesachul cu discipolii mei. Și au făcut

μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἠτόμασαν τὸ Πάσχα.
 3101 5613 4929 846 3588 2424 2532 2090 3588 3957
 discipolii cum le ordonase lor Isus, și au pregătit Pesachul.

20 Ὁψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα. **21** Καὶ
 3798 1161 1096 345 3326 3588 1427 2532
³seară, ¹Dar ²facându-se s-a culcat la masă cu cei doisprezece. Și

ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ
 2068 846 3004 281 3004 5213 3754 1520 1537
 pe când mâncau ²lor: ¹le-a zis Adevărat vă spun vouă, că unul dintre

ὑμῶν παραδώσει με. **22** Καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν
 4771 3860 1473 2532 3076 4970 756 3004
 voi *mă* va trăda pe mine. Și întristându-se amarnic, au început să-*i* zică

αὐτῷ ἕκαστος αὐτῶν, Μήτι ἐγὼ εἶμι, κύριε? **23** Ὁ δὲ
 846 1538 846 3385 1473 1510 2962^a 3588 1161
 lui fiecare dintre ei: Doar nu cumva eu sunt, Stăpâne? El însă,

^a întrebare care așteaptă un răspuns negativ

ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα,
 611 3004 3588 1686 3326 1473 1722 3588 5165 3588 5495
 răspunzând, a zis: Cel întroducând cu mine ²în ³castron, ¹mâna

οὐτός με παραδώσει. **24** Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει,
 3778 1473 3860 3588 3303 5207 3588 444 5217
 acela pe mine mă va trăda. Desigur, Fiul omului se duce,

καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ; οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνῳ, δι'
 2531 1125 4012 846 3759 1161 3588 444 1565 1223
 după cum stă scris despre el; ²vai ¹dar de omul acela, prin

οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται; καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ
 3739 3588 5207 3588 444 3860 2570 1510 846 1487 3756
 care Fiul omului este trădat; bine ar fi pentru el, dacă nu

ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. **25** Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ
 1080 3588 444 1565 611 1161 2455 3588
 s-ar fi născut omul acela. Luând cuvântul însă Iuda, cel

παραδιδούς αὐτὸν εἶπεν, Μήτι ἐγὼ εἶμι, ῥαββί? Λέγει αὐτῷ,
 3860 846 3004 3385 1473 1510 4461 3004 846
 trădându-l pe el *i*-a zis: Doar nu cumva ²eu, ¹sunt Rabi? El *i*-a zis lui:

Σὺ εἶπας. **26** Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον,
 4771 3004^a 2068 1161 846 2983 3588 2424 3588 740
 Tu ai spus-o. ²pe când mâncau ¹Dar ei, luând Isus pâinea,

καὶ εὐχαριστήσας, ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ εἶπεν, Λάβετε,
 2532 2168 2806 2532 1325 3588 3101 2532 3004 2983
 și binecuvântând, a frânt-o și a dat-o discipolilor, și a zis: Luați,

φάγετε; τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. **27** Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, καὶ
 5315 3778 1510 3588 4983 3450 2532 2983 3588 4221 2532
 mâncăți; acesta este corpul meu. Și luând paharul, și

^a formulă de afirmare, de adevărire

εὐχαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες; **28** τοῦτο
 2168 1325 846 3004 4095 1537 846 3956 3778
 binecuvântându-l, l-a dat lor, zicând: Beți ²din ³el ¹toți; ⁵acesta

γάρ ἐστιν τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ
 1063 1510 3588 129 3450 3588 3588 2537 1242 3588 4012
⁴căci este sângele meu, al ²celui ³nou, ¹legământului care pentru

πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. **29** Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι
 4183 1632 1519 859 266 3004 1161 5213 3754
 mulți este vărsat spre iertarea păcatelor. ²vă spun ¹Dar vouă, că

οὐ μὴ πῖω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γεννηματος τῆς ἀμπέλου,
 3756 3361 4095 575 737 1537 3778 3588 1081 3588 288
³nicidecum ⁴nu ⁵voi bea ¹de ²acum din acest fruct al viței,

ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ
 2193 3588 2250 1565 3752 846 4095 3326 4771 2537 1722 3588
 până în ziua aceea, când pe el îl voi bea cu voi nou în

βασιλεία τοῦ πατρὸς μου.

932 3588 3962 3450

regatul Tatălui meu.

30 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

2532 5214 1831 1519 3588 3735 3588 1636

Și cântând un imn, au ieșit spre Muntele Măslinilor.

31 Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε

5119 3004 846 3588 2424 3956 5210 4624

Atunci le-a zis lor Isus: ²toți ¹Voi vă veți indigna

ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ; γέγραπται γάρ: Πατάξω τὸν πομμένα,
 1722 1473 1722 3588 3571 3778 1125 1063 3960 3588 4166

de mine în noaptea aceasta; ²stă scris: ¹căci Voi ucide Păstorul,

καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα τῆς ποιμένης. **32** Μετὰ δὲ τὸ
 2532 1287 3588 4263 3588 4167 3326 1161 3588
 și ³vor fi risipite. ¹oile ²turmei ²după ¹Dar,

ἐγεροθῆναι με, προοίξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. **33** Ἀποκριθεὶς
 1453 1473 4254^a 4771 1519 3588 1056 611
 înviera mea, voi merge înaintea voastră în Galileea. Răspunzând

δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ
 1161 3588 4074 3004 846 1487 3956 4624 1722 4771 1473
 însă Petru i-a zis lui: Dacă toți se vor indigna de tine, eu

δὲ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. **34** Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἄμην
 1161 3763 4624 5346 846 3588 2424 281
 însă niciodată nu mă voi indigna. ²i-a spus ³lui: ¹Isus Adevărat

λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτί, πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι,
 3004 4771 3754 1722 3778 3588 3571 4250 220^b 5455
 îți zic ție, că în ²aceasta, ¹noaptea ³înainte ⁵cocoșul, ⁴ca să cânte

τρὶς ἀπαρνήση με. **35** Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κἂν
 5151 533 1473 3004 846 3588 4074 2579
 de trei ori mă vei nega pe mine. i-a zis lui Petru: Chiar dacă

δέη με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσωμαι.
 1163 1473 4862 4771 599 3756 3361 4771 533
 trebuie eu împreună cu tine să mor, nicidecum nu te voi nega.

Ὅμοίως δὲ καὶ πάντες οἱ μαθηταί. εἶπον
 3668 1161 2532 3956 3588 3101 3004
²la fel ¹Dar ⁴și ⁵toți ⁶discipolii. ³au declarat

^a voi preceda

^b timp între miezul nopții până la zorii zilei

36	Τότε	ἔρχεται	μετ’	αὐτῶν	ὁ	Ἰησοῦς	εἰς	χωρίον	λεγόμενον
	5119	2064	3326	846	3588	2424	1519	5564 ^a	3004
	Atunci	vine	cu	ei		Isus	la	un loc	numit
Γεθσημανῆ,	καὶ	λέγει	τοῖς	μαθηταῖς,	Καθίσατε	αὐτοῦ,	ἕως		
1068 ^b	2532	3004	3588	3101	2523	847	2193		
Ghetsimani,	și	zice		discipolilor:	Așezați-vă	aici,	pe când,		
οὗ	ἀπελθὼν	προσεύξομαι	ἐκεῖ.	37	Καὶ	παραλαβὼν	τὸν		
3739	565	4336	1563	2532	3880	3588			
	ducându-mă	² mă rog.	¹ într-ocolo,	Și	luând	deoparte	pe		
Πέτρον	καὶ	τοὺς	δύο	υἱοὺς	Ζεβεδαίου,	ἤρξατο	λυπεῖσθαι	καὶ	
4074	2532	3588	1417	5207	2199	756	3076	2532	
Petru	și	pe cei	doi	fii	ai lui Zebedei,	a început	să se întristeze	și	
	ἀδημονεῖν.	38	Τότε	λέγει	αὐτοῖς	ὁ	Ἰησοῦς,	Περίλυπός	
	85	5119	3004	846	3588	2424	4036		
σă se neliniștească.	Atunci	le-a zis	lor	Isus:	⁴ foarte	întristat,			
ἐστιν	ἡ	ψυχὴ	μου	ἕως	θανάτου;	μείνατε	ὥδε	καὶ	γρηγορεῖτε
1510	3588	5590	3450	2193	2288	3306	5602	2532	1127
³ este	¹ Sufletul	² meu	până la	moarte;	rămâneți	aici	și	vegheați	
μετ’	ἐμοῦ.	39	Καὶ	προσελθὼν	μικρόν,	ἔπεσεν	ἐπὶ	πρόσωπον	αὐτοῦ
3326	1473	2532	4334	3398	4098	1909	4383	846	
cu mine.	Și	ducându-se	înainte	puțin,	a căzut	pe	fața	lui,	
προσευχόμενος	καὶ	λέγων,	Πάτερ	μου,	εἰ	δυνατόν	ἐστιν,	παρελθέτω	ἀπ’
4336	2532	3004	3962	3450	1487	1415	1510	3928	575
rugându-se	și	zicând:	Tatăl	meu,	dacă	² posibil,	¹ este	să treacă	de la

^a grădină (Ioan 18:1), proprietate

^b aram: presă de ulei

ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο; πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ.
 1473 3588 4221 3778 4133 3756 5613 1473 2309 235 5613 4771
 mine paharul acesta; totuși nu cum eu vreau, ci cum vrei tu.

40 Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ
 2532 2064 4314 3588 3101 2532 2147 846 2518 2532
 Și a venit la discipoli, și i-a găsit pe ei dormind, și

λέγει τῷ Πέτρῳ, Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορήσαι μετ'
 3004 3588 4074 3779 3756 2480 1520 5610 1127 3326
 a zis lui Petru: Așa, nu ați fost capabili o singură oră să vegheați cu

ἐμοῦ? **41** Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν;
 1473 1127 2532 4336 2443 3361 1525 1519 3986
 mine? Vegheați și rugați-vă, ca nu să intrați în tentație;

τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. **42** Πάλιν
 3588 3303 4151 4289 3588 1161 4561 772 3825
 de fapt Spiritul este dispus, dar carnea fără putere. ²iarăși

ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο, λέγων, Πάτερ μου, εἰ οὐ
 1537 1208 565 4336 3004 3962 3450 1487 3756
³a ⁴doua oară ¹Depărtându-se s-a rugat, zicând: Tatăl meu, dacă nu

δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ, ἐὰν μὴ αὐτὸ πῶ,
 1410 3778 3588 4221 3928 575 1473 1437 3361 846 4095
 este posibil ³acesta ²paharul ¹să treacă de mine, fără pe el să-l beau,

γενηθήτω τὸ θέλημά σου. **43** Καὶ ἔλθων εὐρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας,
 1096 3588 2307 4771 2532 2064 2147 846 3825 2518
 făcă-se voia ta. Și venind i-a găsit pe ei iarăși dormind,

ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. **44** Καὶ ἀφεις αὐτοὺς
 2258 1063 846 3588 3788 916 2532 863 846
²le erau ¹căci lor ochii îngreuiati. Și lăsându-i pe ei,

ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν.
 565 3825 4336 1537 5154 3588 846 3056 3004
 s-a depărtat iarăși, s-a rugat a treia oară, același cuvânt zicând.

45 Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε
 5119 2064 4314 3588 3101 846 2532 3004 846 2518
 Atunci a venit la discipolii lui, și le-a zis lor: Dormiți

τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε; ἰδοῦ, ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
 3588 3063 2532 373 3708 1448 3588 5610 2532 3588 5207 3588
 de acum și vă odihniți; iată, s-a apropiat ora, și Fiul

ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. 46 Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν.
 444 3860 1519 5495 268 1453 71
 omului este predat în mâinile păcătoșilor. Sculați-vă, să mergem.

Ἴδοῦ, ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.
 3708 1448 3588 3860 1473
 Iată, s-a apropiat cel trădându-mă pe mine.

47 Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοῦ, Ἰούδας εἷς τῶν
 2532 2089 846 2980 3708 2455 1520 3588
 Și pe când el încă vorbea, iată, Iuda, unul dintre cei

δώδεκα ἦλθεν, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολλὸς μετὰ μαχαιρῶν καὶ
 1427 2064 2532 3326 846 3793 4183 3326 3162 2532
 doisprezece a venit, și cu el o mulțime mare cu săbii și

ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. 48 Ὁ δὲ
 3586 575 3588 749 2532 4245 3588 2992 3588 1161
 bâte, de la marii preoți și mai-bătrânii poporului. ²cel ¹Dar

παραδιδούς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον, λέγων, Ὅν ἂν φιλήσω,
 3860 846 1325 846 4592 3004 3739 302 5368
 trădându-l pe el dăduse lor un semn, zicând: Pe care îl voi săruta,

αὐτός ἐστιν; κρατήσατε αὐτόν. **49** Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπεν,
 846 1510 2902 846 2532 2112 4334 3588 2424 3004
 acesta este; apucați-l pe el. Și imediat apropiindu-se de Isus, a zis:

Χαῖρε, ῥάββι; καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. **50** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἐταίρε,
 5463^a 4461 2532 2705 846 3588 1161 2424 3004 846 2083^b
 Salut, Rabi; și l-a sărutat pe el. Dar Isus i-a zis lui: Amice,

ἐφ' ᾧ πάρει? Τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν
 1909 3739 3918 5119 4334 1911 3588 5495 1909 3588
 pentru ce ești aici? Atunci apropiindu-se, au pus mâinile pe

Ἰησοῦν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. **51** Καὶ ἰδοῦ, εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ,
 2424 2532 2902^c 846 2532 3708 1520 3588 3326 2424
 Isus, și l-au arestat pe el. Și iată, unul dintre cei cu Isus,

ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἀπέσπασεν τὴν μάχαιρα ἀυτοῦ, καὶ πατάξας τὸν
 1614 3588 5495 645^d 3588 3162^e 846 2532 3960 3588
 întinzând mâna, și-a tras sabia lui, și lovind pe

δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ ὄπιον. **52** Τότε λέγει αὐτῷ
 1401 3588 749 851 846 3588 5621 5119 3004 846
 servul marelui preot, i-a tăiat ²lui. ¹urechea Atunci i-a zis lui

ὁ Ἰησοῦς, Ἀπόστρεφόν σου τὴν μάχαιρα εἰς τὸν τόπον αὐτῆς; πάντες
 3588 2424 654 4771 3588 3162 1519 3588 5117 846 3956
 Isus: Pune-ți ²ta ¹sabia la locul ei; ²toți

γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιρα ἐν μαχαίρᾳ ἀποθаноῦνται. **53** Ἦ δοκεῖς ὅτι
 1063 3588 2983 3162 1722 3162 599 2228 1380 3754
¹căci cei luând sabia, prin sabie vor muri. Sau consideri că

^a lit: bucură-te

^b coleg, tovarăș

^c l-au pus sub pază legală

^d sau: a scoate (din teacă)

^e gladiumul, sabie dreaptă cu două tășuri, folosită de romani

οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει
 3756 1410 737 3870 3588 3962 3450 2532 3936
 nu pot acum să-l rog pe Tatăl meu, și mi-ar pune la dispoziție

μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων? 54 Πῶς οὖν πληρωθῶσιν
 3427 4119 2228 1427 3003 32 4459 3767 4137
 mie mai mult de doisprezece legiuni de îngeri? Cum oare se vor împlini

αἱ γραφαί, ὅτι οὕτως δεῖ γενέσθαι? 55 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν
 3588 1124 3754 3779 1163 1096^a 1722 1565 3588 5610 3004
 scripturile, că așa trebuie să fie? În aceea ora a zis

ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις, Ὡς ἐπὶ ληστήν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν
 3588 2424 3588 3793 5613 1909 3027 1831 3326 3162
 Isus mulțimilor: ²ca ³contra ⁴unui hoț, ¹Ati ieșiți cu săbii

καὶ ξύλων συλλαβεῖν με? Καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεξόμην
 2532 3586 4815 1473 2596 2250 4314 4771 2516
 și bâte, să mă prindeți pe mine? În toate zilele ²la ³voi, ¹ședeam

διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. 56 Τοῦτο δὲ
 1321 1722 3588 2411 2532 3756 2902 1473 3778 1161
 învățându-i în templu, și nu m-ați arestat pe mine. acestea Dar

ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν.
 3650 1096 2443 4137 3588 1124 3588 4396
 toate s-au petrecut, ca să se îplinească scripturile profetilor.

Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον.
 5119 3588 3101 3956 863 846 5343
 Atunci discipolii, toți abandonându-l pe el, au fugit.

57 Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν
 3588 1161 2902 3588 2424 520 4314 2533 3588
²cei ¹Dar arestându-l pe Isus l-au dus la Caiafa,

^a să decurgă, să se petreacă, să se desfășoare

ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν.
 749 3699 3588 1122 2532 3588 4245 4863
 marele preot, unde ²scribii ³și ⁴mai-bătrânii. ¹erau adunați

58 Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ
 3588 1161 4074 190 846 575 3113 2193 3588 833^a 3588
 Dar Petru îl urma pe el de departe, până la atriumul

ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, ἰδεῖν
 749 2532 1525 2080 2521 3326 3588 5257 3708
 marelui preot, și intrând înăuntru, ședea cu slujitorii, ca să vadă

τὸ τέλος. **59** Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον
 3588 5056 3588 1161 749 2532 3588 4245 2532 3588 4892
 finalul. Dar marii preoți și mai-bătrânii și sanhedrinul

ὄλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως θανατώσωσιν αὐτόν.
 3650 2212 5577^b 2596 3588 2424 3704 2289 846
 tot căutau mărturie falsă contra lui Isus, ca să îl poată ucide pe el.

60 Καὶ οὐχ εὗρον; καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ
 2532 3756 2147 2532 4183 5575 4334 3756
 Și nu au găsit; deși mulți martori falși veniseră, nu

εὗρον. **61** Ὑστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες εἶπον, Οὗτος
 2147 5305 1161 4334 1417 5575 3004 3778
 au găsit. La urmă însă, venind doi martori falși, au zis: Acesta

ἔφη, Δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν
 5346 1410 2647 3588 3485 3588 2316 2532 1223 5140
 a spus: Eu pot să distrug templul lui Dumnezeu, și în trei

^a Curte interioară a caselor romane antice, de obicei înconjurată de un portic acoperit.

^b argument fals

ήμερῶν οἰκοδομησai αὐτόν. **62** Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν
 2250 3618 846 2532 450 3588 749 3004
 zile să-l reedific pe el. Și ridicându-se, marele preot i-a zis

αὐτῷ, Οὐδὲν ἀποκρινῆ? Τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν? **63** Ὁ δὲ
 846 3762 611 5101 3778 4771 2649 3588 1161
 lui: Nimic nu răspunzi? Ce aceștia ²ta? ¹mărturisesc contra Dar

Ἰησοῦς ἐσιώπηα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Ἐξορκίζω
 2424 4623 2532 611 3588 749 3004 846 1844
 Isus tăcea. Și luând cuvântul, marele preot i-a zis lui: ²jur

σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ
 4771 2596 3588 2316 3588 2198 2443 1473 3004 1487 4771 1510
¹Te pe Dumnezeu! cel viu, ca nouă să ne spui dacă tu ești

ὁ χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. **64** Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Σὺ
 3588 5547 3588 5207 3588 2316 3004 846 3588 2424 4771
 Cristosul, Fiul lui Dumnezeu. ²i-a zis ³lui: ¹Isus Tu

εἶπας. Πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
 3004^a 4133^b 3004 5213 575 737 3708 3588 5207 3588 444
 ai spus-o. Dealtfel vă zic vouă: De acum veți vedea pe Fiul omului

καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ
 2521 1537 1188 3588 1411^c 2532 2064 1909 3588 3507 3588
 șezând la dreapta puterii și venind pe norii

οὐρανοῦ. **65** Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων
 3772 5119 3588 749 1284 3588 2440 846^d 3004
 cerului. Atunci marele preot și-a rupt hainele lui, zicând:

^a Expresie ebraică pentru „da, eu sunt“. Mat.27:43; Mar.14:62.

^b in plus, în afară de aceasta

^c Mâna dreaptă este în Orient simbolul puterii. „Dreapta lui Dumnezeu“ semnifică atotputernicia lui Dumnezeu. Cristos este la dreapta lui Dumnezeu. Rom. 8:34. Acesta înseamnă că Isus are omnipotență divină. Acum aveau temporar putere asupra lui, dar îl vor vedea o dată în posesia autorității absolute. Luc. 22:69; Mar. 14:62.

^d Marelui preot îi era interzis să-și rupe hainele. Lev.21:10

ὅτι Ἐβλασφήμησεν; τί ἔτι χρεΐαν ἔχομεν μαρτύρων? Ἴδε, νῦν ἠκούσατε
3754 987 5101 2089 5532 2192 3144 3708 3568 191

A blasfemat; Ce mai nevoie avem de martori? Iată, acum ați auzit

τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ. **66** Τί ὑμῖν δοκεῖ? Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον,
3588 988 846 5101 5213 1380 3588 1161 611 3004

blasfemia lui. Ce vi se pare? Ei însă, răspunzând, au zis:

Ἔνοχος θανάτου ἐστίν. **67** Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
1777 2288^a 1510 5119 1716 1519 3588 4383 846

²vinovat ³de moarte. ¹Este Atunci au scuipat în fața lui

καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν; οἱ δὲ ἐρράπισαν, **68** λέγοντες, Προφήτευσον
2532 2852 846 3588 1161 4474 3004 4395

și l-au pumnit pe el; ²unii ¹dar l-au palmuit, zicând: Profetește-ne

ἡμῖν, Χριστέ, τίς ἐστίν ὁ παίσας σε?

1473 5547 5101 1510 3588 3817 4771

nouă, Cristoase, cine este cel lovindu-te pe tine?

69 Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ; καὶ προσῆλθεν
3588 1161 4074 1854 2521 1722 3588 833 2532 4334

²însă ¹Petru ⁴afară ³ședează în curte; și s-a apropiat

αὐτῷ μία παιδίσκη, λέγουσα, Καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου.

846 1520 3814 3004 2532 4771 1510 3326 2424 3588 1057

de el o slujnică, zicând: Și tu erai cu Isus Galileeanul.

70 Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν αὐτῶν πάντων, λέγων, Οὐκ οἶδα τί
3588 1161 720 1715 846 3956 3004 3756 1492 5101

²el ¹Dar a negat înaintea lor, a tuturor, zicând: Nu știu ce

^a Isus nu este condamnat la moarte pe baza celor spuse de acuzatorii lui, ci din cauza afirmației: Eu sunt Fiul lui Dumnezeu!

λέγεις. **71** Ἐξεληθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ
 3004 1831 1161 846 1519 3588 4440 3708 846 243 2532
 spui. Ieșind însă el în portic, l-a văzut pe el alta, și

λέγει αὐτοῖς ἐκεῖ, Καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. **72** Καὶ
 3004 846 1563 2532 3778 1510 3326 2424 3588 3480 2532
 zice celor de acolo: Și acesta era cu Isus, Nazarineanul. Și

πάλιν ἠρώησατο μεθ' ὄρκου ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. **73** Μετὰ
 3825 720 3326 3727 3754 3756 1492 3588 444 3326
 iarăși a negat cu un jurământ: Nu cunosc omul. Peste

μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἐστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς
 3398 1161 4334 3588 2476 3004 3588 4074 230
 puțin însă, apropiindu-se, cei stând au zis lui Petru: Cu adevărat,

καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ; καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δηλόν σε
 2532 4771 1537 846 1510 2532 1063 3588 2981 4771 1212 4771
 și tu dintre ei ești; ²și ¹căci vorbirea ta ³pe față. ²pe tine

ποιεῖ. **74** Τότε ἤρξατο καταθεματίζειν καὶ ὁμνύειν ὅτι Οὐκ οἶδα
 4160 5119 756 2653 2532 3660 3754 3756 1492
¹te dă Atunci el a început să blesteme și să jură: Nu cunosc

τὸν ἄνθρωπον. Καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. **75** Καὶ ἐμνήσθη ὁ
 3588 444 2532 2112 220 5455 2532 3403 3588
 omul. Și imediat un cocoș a cântat. Și ²și-a adus aminte

Πέτρος τοῦ ῥήματος τοῦ Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα
 4074 3588 4487 3588 2424 2046 846 3754 4250 220
¹Petru ³de cuvântul ⁶de ⁷Isus: ⁴spus ⁵lui Înainte să cânte

φωνῆσαι, τρις ἀπαρνήση με. Καὶ ἐξεληθὼν ἔξω ἔκλαυσεν
 5455 5151 533 1473 2532 1831 1854 2799
 cocoșul, de trei ori mă vei nega pe mine. Și ieșind afară, a plâns

πικρῶς.

4090

cu amar.

Capitolul 27

1 Πρωίας δὲ γενομένης, συμβούλιον ἔλαβον πάντες
 4405 1161 1096 4824 2983 3956
³dimineață, ¹Dar ²facându-se un consiliu au ținut toți

οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε
 3588 749 2532 3588 4245 3588 2992 2596 3588 2424 5620
 marii preoți și mai-bătrânii poporului contra lui Isus, ca

θανατώσαι αὐτόν; 2 καὶ δῆσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν
 2289 846 2532 1210 846 520 2532 3860 846
 să-lucidă pe el; și legându-l pe el, l-au dus și l-au predat pe el

Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

4194 4091 3588 2232

Pontiu Pilat guvernatorului.

3 Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη,
 5119 3708 2455 3588 3860 846 3754 2632

Atunci, văzând Iuda, cel trădându-l pe el, că a fost condamnat,

μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ
 3338 654 3588 5144 694 3588 749 2532
 regretând, a dus înapoi cei treizeci de arginți marilor preoți și

τοῖς πρεσβυτέροις, 4 λέγων, Ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἁθῶν. Οἱ δὲ
 3588 4245 3004 264 3860 129 121 3588 1161
 mai-bătrânilor, zicând: Am greșit, trădând sânge nevinovat. ei Dar

εἶπον, τί πρὸς ἡμᾶς? Σὺ ὄψει. **5** Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ
 3004 5101 4314 1473 4771 3708^a 2532 4496^b 3588 694 1722 3588
 au zis: Ce ne privește pe noi? ²tu. ¹Vezi Și avârlind arginții în

ναῶ, ἀνεχώρησεν; καὶ ἀπελθὼν ἀπήγγαστο. **6** Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς
 3485 402^c 2532 565 519 3588 1161 749
 templu, a plecat; și s-a dus de s-a spânzurat. Dar marii preoți

λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον, Οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν
 2983 3588 694 3004 3756 1832 906 846 1519 3588
 luând arginții, au zis: Nu este permis să-i punem pe ei în

κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἱματός ἐστιν. **7** Συμβούλιον δὲ λαβόντες
 2878 1893 5092 129 1510 4824 1161 2983
 vistierie, intrucât ²preț ³de sânge. ¹este ³o consfătuire, ¹Dar ²ținând

ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, εἰς ταφὴν
 59 1537 846 3588 68^d 3588 2763 1519 5027^e
 au cumpărat cu ei ogorul olarului, pentru înmormântare

τοῖς ξένοις. **8** Διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος Ἄγρος Αἱματος,
 3588 3581 1352 2564 3588 68 1565 68 129
 a străinilor. De aceea a fost numit ogorul acela: Ogorul sângelui,

ἕως τῆς σήμερον. **9** Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥήθην διὰ Ἱερεμίου τοῦ
 2193 3588 4594 5119 4137 3588 2046 1223 2408 3588
 până astăzi. Atunci sa împlinit ce a fost vestit prin Ieremia

προφήτου, λέγοντος, Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ
 4396 3004 2532 2983 3588 5144 694 3588 5092 3588
 profetul, care zice: Și ei au luat cei treizeci de arginți, prețul celui

^a sens: Te privește; problema ta!

^b a arunca printr-o mișcare rapidă și violentă

^c s-a retras, a sters-o

^d terenul

^e cimitir

τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἰῶν Ἰσραήλ; **10** καὶ ἔδωκαν αὐτὰ
 5091 3739 5091 575 5207 2474 2532 1325 846
 evaluat, cel evaluat de către fiii lui Israel; și *i*-au dat pe ei

εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέν μοι κύριος.
 1519 3588 68 3588 2763 2505 4929 3427 2962^a
 pentru ogrorul olarului, după cum *mi*-a ordonat mie Domnul.

11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος; καὶ
 3588 1161 2424 2476^b 1715 3588 2232 2532
 însă Isus stătea în fața guvernatorului; și

ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμών, λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
 1905 846 3588 2232 3004 4771 1510 3588 935 3588
 l-a interogat pe el guvernatorului, zicând: Tu ești regele

Ἰουδαίων? Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ, Σὺ λέγεις. **12** Καὶ ἐν τῷ
 2453 3588 1161 2424 5346 846 4771 3004 2532 1722 3588
 iudeilor? Dar Isus *i*-a spus lui: Tu *o* zici. Și pe când

κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, οὐδὲν
 2723 846 5259 3588 749 2532 3588 4245 3762
 era acuzat el dearii preoți și mai-bătrâni, nimic nu

ἀπεκρίνατο. **13** Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Οὐκ ἀκούεις πόσα σοῦ
 611 5119 3004 846 3588 4091 3756 191 4214 4771
 răspunde. Atunci *i*-a zis ²lui: ¹Pilat Nu auzi câte ²ta?

καταμαρτυροῦσιν? **14** Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἐν ῥήμα,
 2649 2532 3756 611 846 4314 3761 1520 4487
¹mărturisesc împotriva Și nu *i*-a răspuns lui la nici un cuvânt,

^a Zah.11:12-13; Ier.19:1-13; 32:6-9.

^b a fost prezentat, a fost pus

ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. 15 Κατὰ δὲ ἑορτὴν
 5620 2296 3588 2232 3029 2596 1161 1859
 așa că se mira guvernatorul foarte mult. ²la ¹Dar, sărbătoare

εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἓνα τῶ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν
 1486 3588 2232 630 1520 3588 3793 1198 3739
 obișnuia guvernatorul să grațieze un ²mulțimii, ¹arestat pe care

ἤθελον. 16 Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον, λεγόμενον
 2309 2192 1161 5119 1198 1978 3004
 îl voiau ei. ²ei aveau ¹Dar pe atunci un deținut renumit, numit

Βαραββᾶν. 17 Συνηγμένων οὖν αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Τίνα
 912^a 4863 3767 846 3004 846 3588 4091 5101
 Baraba. Întrunindu-se deci ei, le-a zis lor Pilat: Pe cine

θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν? Βαραββᾶν, ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστόν?
 2309 630 5213 912 2228 2424 3588 3004 5547
 voiți să *vi-l* eliberez vouă? Baraba, sau Isus, cel numit Cristos?

18 Ἦδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. 19 Καθημένου δὲ αὐτοῦ
 1492 1063 3754 1223 5355 3860 846 2521 1161 846
²știa ¹Căci că din invidie îl predaseră lui. ²șezând ¹Dar el

ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ,
 1909 3588 968 649 4314 846 3588 1135 846
 pe scaunul de judecată, a trimis la el femeia lui,

λέγουσα, Μηδέν σοι καὶ τῶ δικαίῳ ἐκεῖνῳ; πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον
 3004 3367 4771 2532 3588 1342^b 1565 4183 1063 3958 4594
 zicând: Nimic ție și ²drept; ¹acela ⁴mult ³căci am suferit azi

^a a.ms: Isus Baraba

^b sens: Să n-ai nimic a face cu omul acela drept.

κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. **20** Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
 2596 3677 1223 846 3588 1161 749 2532 3588 4245
 în vis din cauza lui. Dar marii preoți și mai-bătrânii

ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν
 3982 3588 3793 2443 154 3588 912 3588 1161 2424
 au înduplecat mulțimile ca să ceară pe Baraba, înșă pe Isus

ἀπολέσωσιν, **21** Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς, Τίνα
 622 611 1161 3588 2232 3004 846 5101
 să-l execute, Răspunzând înșă, guvernatorul le-a zis lor: Pe care

θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν? Οἱ δὲ εἶπον, Βαραββᾶν.
 2309 575 3588 1417 630 5213 3588 1161 3004 912
 vreți dintre cei doi să vi-l eliberez vouă? Ei înșă au zis: Pe Baraba.

22 Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον
 3004 846 3588 4091 5101 3767 4160 2424 3588 3004
²le-a zis ³lor: ¹Pilat Ce oare să fac cu Isus, cel numit

χριστόν? Λέγουσιν αὐτῷ πάντες, Σταυρωθήτω. **23** Ὁ δὲ ἡγεμὼν
 5547 3004 846 3956 4717 3588 1161 2232
 Cristos? Ei au zis lui cu toții: Să fie crucificat! Dar guvernatorul

ἔφη, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν? Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον, λέγοντες,
 5346 5101 1063^a 2556 4160 3588 1161 4057^b 2896 3004
 le-a zis: ce Dar rău a comis? Ei înșă mai mult strigau, zicând:

Σταυρωθήτω. **24** Ἴδὼν δὲ ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ
 4717 3708 1161 3588 4091 3754 3762 5623^c 235
 Să fie crucificat! ²văzând ¹Dar Pilat că nimic nu reușește, ci

^a anume

^b excesiv, exagerat, extrem

^c nu avea succes după o serie de eforturi

μαλλον θόρυβος γίνεται, λαβών ύδωρ, ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι
 3123 2351 1096 2983 5204 633 3588 5495 561
 mai mult tumult se face, luând apă, și-a spălat mâinile înaintea

τοῦ ὄχλου, λέγων, Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου
 3588 3793 3004 121 1510 575 3588 129 3588 1342
 mulțimii, zicând: ²sunt nevinovat ¹Eu de sângele ²om drept;

τούτου; ὑμεῖς ὄψεσθε, **25** Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπεν, Τὸ
 3778 5210 3708 2532 611 3956 3588 2992 3004 3588
¹acestui voi vedeți, Și răspunzând, tot poporul a zis:

αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. **26** Τότε
 129 846 1909 1473 2532 1909 3588 5043 1473 5119
 Sângele lui fie asupra noastră și asupra copiilor noștri. Atunci

ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν; τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν
 630 846 3588 912 3588 1161 2424 5417 3860
 l-a eliberat lor pe Baraba; dar pe Isus, flagelându-l, l-a predat

ἵνα σταυρωθῇ.
 2443 4717
 ca să fie crucificat.

27 Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν
 5119 3588 4757 3588 2232 3880 3588 2424
 Atunci soldații guvernatorului, luând cu ei pe Isus

εἰς τὸ πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν; **28** καὶ
 1519 3588 4232^a 4863 1909 846 3650 3588 4686 2532
 în pretoriu, au adunat în jurul lui toată cohorta; și

^a Reședința pretorului, sala în care pretorul își exercita funcțiile judecătorești.

ἐκδύσαντες αὐτόν, περιέθικαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην. **29** Καὶ
 1562 846 4060 846 551^a 2847 2532
 dezbrăcându-l pe el, l-au îmbrăcat pe el cu o hlamidă stacojie. Și

πλέξαντες στέφανον ἐξ ἄκανθῶν, ἐπέθικαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ
 4120 4735 1537 173 2007 1909 3588 2776 846 2532
 împletind o coroană de spini, au pus-o pe capul lui, și

κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ; καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ
 2563 1909 3588 1188^b 846 2532 1120 1715 846
 o trestie în dreapta lui; și îngenunchind înaintea lui

ἐνέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες, Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; **30** καὶ
 1702 846 3004 5463^c 3588 935 3588 2453 2532
 își băteau joc de el, zicând: Salut, regele iudeilor; și

ἐμπτύσαντες εἰς αὐτόν, ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν
 1716 1519 846 2983 3588 2563 2532 5180 1519 3588
 scuipând spre el, luau trestia, și loveau în

κεφαλὴν αὐτοῦ. **31** Καὶ ὅτε ἐνέπαιζαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτόν
 2776 846 2532 3753 1702 846 1562 846
 capul lui. Și după ce și-au bătut joc de el, i-au dezbrăcat lui

τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον
 3588 5511 2532 1746 846 3588 2440 846 2532 520
 hlamida, și i-au îmbrăcat lui hainele lui, și l-au dus

αὐτόν εἰς τὸ σταυρῶσαι.

846 1519 3588 4717
 pe el la crucificare.

^a Mantie de stofa roșie, purtată de vechii greci și romani.

^b mâna dreaptă

^c lit: Bucură-te; formulă de salut

32 Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμωνα;
 1831 1161 2147 444 2956 3686 4613
²ieșind ei, ¹Dar au găsit un om cirenian, cu numele Simon;

τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. **33** Καὶ ἐλθόντες
 3778 29 2443 142 3588 4716 846 2532 2064
 pe acesta l-au forțat ca să-i ducă crucea lui. Și venind

εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὃ ἐστὶν λεγόμενος Κρανίου Τόπος,
 1519 5117 3004 1115 3739 1510 3004 2898 5117
 la un loc numit Golgota, care este numit ²craniului, ¹Locul

34 ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον; καὶ γευσάμενος οὐκ
 1325 846 4095 3690^a 3326 5521 3396 2532 1089 3756
 i-au dat lui să bea oțet ²cu ³pelin; ¹amestecat și gustând, nu

ἤθελεν πιεῖν. **35** Σταυρώσαντες δὲ αὐτόν, διμερίσαντο τὰ ἱμάτια
 2309 4095 4717 1161 846 1266 3588 2440
 a vrut să bea. Dar crucificându-l, și-au împărțit hainele

αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον. **36** Καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτόν ἐκεῖ. **37** Καὶ
 846 906 2819^b 2532 2521 5083 846 1563 2532
 lui, aruncând zarul. Și șezând jos, îl păzeau pe el acolo. Și

ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην,
 2007 1883 3588 2776 846 3588 156 846 1125
 au fixat deasupra capului lui acuzația lui scrisă:

Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. **38** Τότε σταυροῦνται
 3778 1510 2424 3588 935 3588 2453 5119 4717
 Acesta este Isus regele iudeilor. Atunci sunt crucificați

^a a.ms: vin. (vin condimentat) Mar. 15:23

^b a hotărî prin întâmplare, dînd șanse egale tuturor participanților. a.ms. adaugă: pentru ca să se împlinească ce fusese spus prin profetul, care zice: „Și-au împărțit hainele mele între ei, și pentru îmbăcăminte mea au tras la sorți“. Ps. 22:18.

σὺν αὐτῷ δύο λησται, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων. **39** Οἱ δὲ
 4862 846 1417 3027 1520 1537 1188 2532 1520 1537 2176 3588 1161
 cu el doi latroni, unul la dreapta și unul la stânga. ²cei ¹Dar

παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινουῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, **40** καὶ
 3899 987 846 2795 3588 2776 846 2532
 trecând îl blasfemiau pe el, clătinând capetele lor, și

λέγοντες, Ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν,
 3004 3588 2647 3588 3485 2532 1722 5140 2250 3618
 zicând: Cel distrugând templul și în trei zile reedificându-l,

σῶσον σεαυτόν; εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, κατὰβηθι ἀπὸ τοῦ
 4982 4572 1487 5207 1488 3588 2316 2597 575 3588
 salvează-te însuși; dacă ²Fiu ¹ești a lui Dumnezeu, coboară-te de pe

σταυροῦ. **41** Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν
 4716 3668 1161 2532 3588 749 1702 3326 3588
 cruce. La fel însă și marii preoți bătându-și joc cu

γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ Φαρισαίων ἔλεγον, **42** Ἄλλους ἔσωσεν,
 1122 2532 4245 2532 5330 3004 243 4982
 scribii și mai-bătrânii și fariseii ziceau, Pe alții i-a salvat,

ἑαυτόν οὐ δύναται σῶσαι. Εἰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστίν, καταβάτω
 1438 3756 1410 4982 1487 935 2474 1510 2597
 pe sine însuși nu se poate salva. Dacă rege al lui Israel este, să coboare

νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ πιστεύσομεν ἐπ' αὐτῷ. **43** Πέποιθεν ἐπὶ
 3568 575 3588 4716 2532 4100 1909 846 3982 1909
 acum de pe cruce, și vom crede în el. S-a încrezut în

τὸν θεόν; ῥυσάσθω νῦν αὐτόν, εἰ θέλει αὐτόν. Εἶπεν γὰρ ὅτι
 3588 2316 4506 3568 846 1487 2309 846 3004 1063 3754
 Dumnezeu; să-l salveze acum pe el, dacă îl vrea pe el. ²a zis: ¹Căci

θεοῦ εἰμι υἱός. **44** Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λησταὶ οἱ
 2316 1510 5207 3588 1161 846 2532 3588 3027 3588
⁵a lui Dumnezeu. ³Sunt ⁴Fiu Dar în același fel și latronii

συσταυρωθέντες αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.
 4957 846 3679 846
 crucificați cu el îl ponegreau pe el.

45 Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκοτός ἐγένετο ἐπὶ πάσαν τὴν
 575 1161 1623 5610 4655 1096 1909 3956 3588
²de la ¹Dar ⁴șase ³ora ⁵întineric ⁴s-a făcut peste tot

γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης; **46** περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ
 1093 2193 5610 1766 4012 1161 3588 1766 5610 310^a 3588
 pământul până la ora nouă; pe la dar ²nouă ¹ora a strigat

Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, Ἥλί, Ἥλί, λιμὰ σαβαχθανί? Τοῦτ' ἔστιν,
 2424 5456 3173 3004 2241 2241 2982 4518 3778 1510
 Isus cu voce puternică, zicând: Eli, Eli, lima sabactani? Aceasta este:

Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες? **47** Τινὲς
 2316 3450 2316 3450 2443 5101 1473 1459 5100
 Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu, de ce pe mine *m-ai părăsit?* Unii

δὲ τῶν ἐκεῖ ἐστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἥλιαν φωνεῖ
 1161 3588 1563 2476 191 3004 3754 2243 5455
 însă dintre cei ce acolo, stăteau auzind, au zis: ³pe Ilie. ²il cheamă

οὗτος. **48** Καὶ εὐθέως δραμῶν εἴς ἕξ αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον,
 3778 2532 2112 5143 1520 1537 846 2532 2983 4699
¹Acesta Și imediat, alergând unul dintre ei, și luând un burete,

πλήσας τε ὄξους, καὶ περιθειὲς καλάμῳ, ἐπότιζεν
 4130 5037 3690 2532 4060 2563 4222
 l-a umplut cu oțet, și punându-l în jurul unei trestii, îi dădea să bea

^a a țipat

αὐτόν. **49** Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον, Ἵφες, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἥλιος
 846 3588 1161 3062 3004 863 3708 1487 2064 2243
 lui. Dar ceilalți ziceau: Lasă, să vedem dacă vine Ilie

σώσων αὐτόν. **50** Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ
 4982 846 3588 1161 2424 3825 2896 5456 3173
 să-l salveze pe el. Dar Isus iarăși, strigând cu voce puternică,

ἀφῆκεν τὸ πνεῦμα. **51** Καὶ ἰδοῦ, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη
 863 3588 4151 2532 3708 3588 2665 3588 3485 4977
 și-a dat spiritul. Și iată, catapeteasma templului s-a rupt

εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω; καὶ ἡ γῆ ἐσεισθη; καὶ
 1519 1417 575 509 2193 2736 2532 3588 1093 4579 2532
 în două de sus până jos; și pământul s-a cutremurat; și

αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν; **52** καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεόχθησαν; καὶ πολλὰ
 3588 4073 4977 2532 3588 3419 455 2532 4183
 stâncile s-au despicat; și cavourile s-au deschis; și multe

σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη; **53** καὶ ἐξεληθόντες ἐκ τῶν
 4983^a 3588 2837^b 40 1453 2532 1831 1537 3588
 corpuri ale ²adormiți ¹sfinților au înviat; și ieșind din

μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσηλθόντες εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ
 3419 3326 3588 1454 846 1525 1519 3588 40 4172 2532
 cavouri după învierea lui, au intrat în sfântul oraș, și

ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. **54** Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ'
 1718^c 4183 3588 1161 1543 2532 3588 3326
 au apărut multora. ²însă, ¹Centurionul și cei ²împreună cu

^a lit: cadavre

^b sens: decedați, muriți

^c s-au arătat

αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ γενόμενα,
 846 5083 3588 2424 3708 3588 4578^a 2532 3588 1096
³el ¹păzind pe Isus, văzând cutremurul și cele petrecute,

ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες, Ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν
 5399 4970 3004 230 2316 5207 1510
 s-au înfricoșat foarte tare, zicând: Cu adevărat, ⁴al lui Dumnezeu. ³Fiu ²era

οὗτος. 55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι,
 3778 1510 1161 1563 1135 4183 575 3113 2334
¹acesta erau Dar acolo femei multe de departe privind,

αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, διακονοῦσαι αὐτῷ;
 3748 190 3588 2424 575 3588 1056 1247 846
 care urmaseră pe Isus din Galileea, slujindu-i lui;

56 ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου
 1722 3739 1510 3137 3588 3094 2532 3137 3588 3588 2385
 printre care era Maria Magdalena, și Maria, cea a lui Iacov

καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἰῶν Ζεβεδαίου.
 2532 2500 3384 2532 3588 3384 3588 5207 2199
 și ²a lui Iosif, ¹mamă și mama fiilor lui Zebedei.

57 Ὅψιας δὲ γενομένης, ἦλθεν ἄνθρωπος πλοῦσιος ἀπὸ
 3798 1161 1096 2064 444 4145 575
³seară, ¹Dar ²facându-se a venit un om bogat din

Ἀρμαθαίας, τοῦνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσεν τῷ Ἰησοῦ;
 707 5122 2501 3739 2532 846 3100 3588 2424
 Arimateea, cu nume Iosif, care și el devenise discipol a lui Isus;

58 οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε
 3778 4334 3588 4091 154 3588 4983 3588 2424 5119
 acesta mergând la Pilat, a cerut corpul lui Isus. Atunci

^a seismul

ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. **59** Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα
 3588 4091 2753^a 591 3588 4983 2532 2983 3588 4983
 Pilat a ordonat să-l fie dat corpul. Și luând corpul,

ὁ Ἰωσήφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαῶν, **60** καὶ ἔθηκεν
 3588 2501 1794 846 4616 2513 2532 5087
 Iosif l-a înfășurat pe el într-o pânză de in curată, și l-a pus

αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρῳ; καὶ
 846 1722 3588 2537 846 3419 3739 2998 1722 3588 4073 2532
 pe el în ³nou, ²lui ¹cavoul cel săpat în stâncă; și

προσκύλισας λίθον μέγαν τῇ θύρῳ τοῦ μνημείου, ἀπήλθεν. **61** Ἦν δὲ
 4351 3037 3173 3588 2374 3588 3419 565 2258 1161
 rostogolind o piatră mare la intrarea cavoului, a plecat. era Dar

ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ
 1563 3137 3588 3094 2532 3588 243 3137 2521 561 3588
 Maria Magdalena, și cealaltă Maria, șezând în fața

τάφου.

5028

mormântului.

62 Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἦτις ἐστὶν μετὰ τὴν Παρασκευήν,
 3588 1161 1887 3748 1510 3326 3588 3904^b
 în Dar ziua următoare, care este după Pregătire,

συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλάτον, **63** λέγοντες,
 4863 3588 749 2532 3588 5330 4314 4091 3004
 s-au adunat marii preoți și fariseii la Pilat, zicând:

^a a comanat

^b ziua în care se fac pregătirile pentru sabat

Κύριε, ἐμήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν,
 2962 3403 3754 1565 3588 4108 3004 2089 2198
 Stăpâne, ne-am amintit că ²acela, ¹seducătorul ⁵a zis: ³încă ⁴în viață,

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. **64** Κέλευσον οἷν ἀσφαλισθῆναι τὸν
 3326 5140 2250 1453 2753 3767 805^a 3588
 După trei zile voi învia. Ordonă deci securizarea

τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας; μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
 5028 2193 3588 5154 2250 3379 2064 3588 3101 846
 mormântului până a treia zi; ca nu venind discipolii lui

νυκτὸς κλέψωσιν αὐτόν, καὶ εἴπωσιν τῷ λαῷ, Ἥγέρθη ἀπὸ τῶν
 3571 2813 846 2532 3004 3588 2992 1453 575 3588
 noaptea, să-l fure pe el, și să spună poporului: A înviat dintre cei

νεκρῶν; καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. **65** Ἐφη
 3498 2532 1510 3588 2078 4106 5501 3588 4413 5346
 morți; și va fi ²din urmă ¹eroarea mai rea ca cea dintâi. ³le-a zis

δὲ αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Ἔχετε κουστῶδιαν; ὑπάγετε, ἀσφαλίσασθε ὡς
 1161 846 3588 4091 2192 2892 5217 805 5613
¹Dar ⁴lor: ²Pilat Aveți o custodie; duceți-vă, de securizați cum

οἶδατε. **66** Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες
 1492 3588 1161 4198 805 3588 5028 4972
 știți. Ei însă, plecând, au securizat mormântul, sigilând

τὸν λίθον, μετὰ τῆς κουστῶδιας.
 3588 3037 3326 3588 2892
 piatra, împreună cu custodia.

^a a asigura paza

Capitolul 28		1	Ὅψε	δὲ	σαββάτων,	τῇ	ἐπιφωσκούση	εἰς	
			3796	1161	4521	3588	2020	1519	
		²	după	¹	Dar	sabat,	în	zorii	spre
μίαν	σαββάτων,	ἦλθεν	Μαρία	ἡ	Μαγδαληνή,	καὶ	ἡ	ἄλλη	
1520	4521	2064	3137	3588	3094	2532	3588	243	
prima zi	a săptămâinii,	a venit	Maria		Magdalena,	și		cealaltă	
Μαρία,	θεωρησαι	τὸν	τάφον.	2	Καὶ	ἰδοῦ,	σεισμὸς	ἐγένετο	
3137	2334	3588	5028		2532	3708	4578	1096	
Maria,	să vadă		mormântul.		Și	iată,	² un cutremur	¹ s-a produs	
μέγας;	ἄγγελος	γὰρ	κυρίου		καταβὰς	ἐξ	οὐρανοῦ,	προσελθὼν	
3173	32	1063	2962		2597	1537	3772	4334	
³ mare;	⁵ un înger	⁴ căci	al Domnului,		coborându-se	din	cer,	a venit,	
ἀπεκύλισεν	τὸν	λίθον	ἀπὸ	τῆς	θύρας,	καὶ	ἐκάθητο	ἐπάνω	αὐτοῦ. 3
617	3588	3037	575	3588	2374	2532	2521	1883	846
a rostogolit		piatra de la		intrare,	și	a șezut	pe	ea. ² era	
δὲ	ἡ	ιδέα	αὐτοῦ	ὡς	ἀστραπή,	καὶ	τὸ	ἔνδυμα	αὐτοῦ
1161	3588	2397	846	5613	796	2532	3588	1742	846
¹ Dar		înfățișarea	lui	ca	fulgerul,	și		îmbrăcămintea	lui
λευκὸν	ὡσεὶ	χλὼν. 4	Ἀπὸ	δὲ	τοῦ	φόβου	αὐτοῦ	ἐσείσθησαν	οἱ
3022	5616	5510	575	1161	3588	5401	846	4579	3588
albă	ca zăpada.	² de	¹ Dar		frica	lui	au tremurat	gărdienii	5083 ^a
καὶ	ἐγένοντο	ὡσεὶ	νεκροί. 5	Ἀποκριθεὶς	δὲ	ὁ	ἄγγελος	εἶπεν	ταῖς
2532	1096	5616	3498		611	1161	3588	32	3004
și	au devenit	ca	morți.	² luând	cuvântul,	¹ Dar		îngerul	a zis
γυναξίν,	Μὴ	φοβεῖσθε	ὑμεῖς;	οἶδα	γὰρ	ὅτι	Ἰησοῦν	τὸν	ἐσταυρωμένον
1135	3361	5399	5210	1492	1063	3754	2424	3588	4717
femeilor:	Nu vă temeți	voi;	² știu	¹ căci	³ că	⁵ pe Isus	⁶ cel	⁷ crucificat.	

^a paza, garda

ζητείτε. **6** Οὐκ ἔστιν ὧδε; ἠγέρθη γάρ, καθὼς εἶπεν. Δεῦτε, ἴδετε
 2212 3756 1510 5602 1453 1063 2531 3004 1205 3708
⁴voi căutați Nu este aici; ²a învîiat, ¹căci după cum zisese. Veniți, vedeți

τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ κύριος. **7** Καὶ ταχὺ πορευθεῖσα εἶπατε τοῖς
 3588 5117 3699 2749 3588 2962 2532 5035 4198 3004 3588
 locul unde se afla Domnul. Și duceți-vă repede, spuneți

μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν; καὶ ἰδοῦ, προάγει
 3101 846 3754 1453 575 3588 3498 2532 3708 4254
 discipolilor lui că a învîiat dintre cei morți; și iată, el merge înaintea

ὁμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν; ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε; ἰδοῦ, εἶπον ὑμῖν.
 4771 1519 3588 1056 1563 846 3708 3708 3004 5213
 voastră în Galileea; acolo pe el îl veți vedea; iată, *v-am spus-o* vouă.

8 Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης,
 2532 1831 5035 575 3588 3419 3326 5401 2532 5479 3173
 Și plecând repede de la cavou cu frică și bucurie mare,

ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. **9** Ὡς δὲ ἐπορεύοντο
 5143 518 3588 3101 846 5613 1161 4198
 au alergat să dea de știre discipolilor lui. ²pe când ¹Dar mergeau

ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοῦ, Ἰησοῦς ἀπήντησεν
 518 3588 3101 846 2532 3708 2424 528
 să dea de știre discipolilor lui, și iată, Isus *le-a întâmpinat*

αὐταῖς, λέγων, Χαίρετε. Αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς
 846 3004 5463 3588 1161 4334 2902 846 3588
 pe ele, zicând: Vă salut. Ei însă apropiindu-se au cuprins ²lui,

πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. **10** Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς;
 4228 2532 4352 846 5119 3004 846 3588 2424
¹picioarele și *i s-au închinat* lui. Atunci ²le-a zis ³lor: ¹Isus

Μὴ φοβεῖσθε; ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς
 3361 5399 5217 518 3588 80 3450 2443 565 1519
 Nu vă fie frică; duceți-vă, dați de știre fraților mei ca să meargă în

τὴν Γαλιλαίαν, καὶ ἐκεῖ με ὄφρονται.
 3588 1056 2532 1563 1473 3708

Galileea, și acolo pe mine mă vor vedea.

11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδοῦ, τινὲς τῆς κουστωδίας ἐλθόντες
 4198 1161 846 3708 5100 3588 2892 2064
²ducându-se ¹Dar ele, iată, unii dintre custodii au intrat

εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. **12** Καὶ
 1519 3588 4172 518 3588 749 537 3588 1096 2532
 în oraș, dând de știre marilor preoți toate cele petrecute. Și

συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, συμβούλιόν τε λαβόντες, ἀγύρια
 4863 3326 3588 4245 4824^a 5037 2983 694
 străngându-se cu mai-bătrânii, ²decizie, ¹au luat ⁵arginți

ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις, **13** λέγοντες, Εἶπατε ὅτι Οἱ
 2425^b 1325 3588 4757^c 3004 3004 3754 3588
⁴o mulțime de ³au dat ⁶soldăților, zicând: Spuneți că

μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιωομένων.
 3101 846 3571 2064 2813 846 1473 2837
 discipolii lui, ²noaptea, ¹venind l-au furat pe el pe când noi dormeam.

14 Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν
 2532 1437 191 3778 1909 3588 2232 1473 3982
 Și dacă va fi auzit aceasta înaintea guvernatorului, noi vom îndupleca

^a consiliu

^b din belșug, mulți

^c ostași, militari

αὐτόν, καὶ ὑμᾶς ἀμερίζοντας ποιήσομεν. **15** Οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια
 846 2532 4771 275 4160 3588 1161 2983 3588 694
 pe el, și pe voi fără grijă vă vom face. ²ei, ¹Dar luând argintul,

ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. Καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ
 4160 5613 1321 2532 1310 3588 3056 3778 3844
 au procedat cum au fost învățați. Și s-a propagat zvonul acesta printre

Ἰουδαίους μέχρι τῆς σήμερον.

2453 3360 3588 4594
 iudei până astăzi.

16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
 3588 1161 1733 3101 4198 1519 3588 1056
²cei ¹Dar unsprezece discipoli s-au dus în Galileea,

εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. **17** Καὶ ἰδόντες
 1519 3588 3735 3757 5021 846 3588 2424 2532 3708
 la muntele unde le rânduise lor Isus. Și văzându-l

αὐτὸν προσεκύνησαν αὐτῷ; οἱ δὲ ἐδίστασαν. **18** Καὶ προσελθὼν ὁ
 846 4352 846 3588 1161 1365 2532 4334 3588
 pe el s-au închinat lui; unii dar erau în dubiu. Și apropiindu-se,

Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέγων, Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία
 2424 2980 846 3004 1325 3427 3956 1849
 Isus le-a vorbit lor, zicând: *Mi-a fost dată mie ²supremă ¹autoritate*

ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. **19** Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ
 1722 3772 2532 1909 1093 4198 3100 3956 3588
 în cer și pe pământ. Mergând, faceți discipoli toate

ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ
 1484 907 846 1519 3588 3686 3588 3962 2532 3588 5207
 popoarele, botezându-i pe ei în numele Tatălui și a Fiului

καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος; **20** διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα
 2532 3588 40 4151 1321 846 5083 3956 3745
 și a ²Sfânt ¹Spiritului; învățându-i pe ei să păzească tot ce

ἐνετειλάμην ὑμῖν; καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως
 1781 5213 2532 3708 1473 3326 4771 1510 3956 3588 2250 2193
 v-am ordonat eu; și iată, eu ²cu ³voi ¹sunt toate zilele până la

τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.
 3588 4930 3588 165 281
 finalul lumii. Amin.